

پژوهش و توسعه حرفه ای ۱ (روایت پژوهی)

مؤلفین :

دکتر پوران خروشی
(دکترای برنامه ریزی درسی)

دکتر فرخ قربانی نامور

چاپ دوم

سرناسه	:	خروشی، پوران، ۱۳۴۱ -
عنوان و نام پدیدآور	:	پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۱: (روایت پژوهی)/مؤلفین پوران خروشی، فرخ قربانی نامور.
مشخصات نشر	:	تبریز: انتشارات پژوهش‌های دانشگاه، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	:	۱۸۴ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۸۰۳۸-۲۸-۳
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۱۸۲.
موضوع	:	روایت‌گری
شناسه افزوده	:	مجیدی، محمد، ۱۳۶۰ -
شناسه افزوده	:	انتشارات پژوهش‌های دانشگاه
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۴ ۱۳۴۴/خ/ PN۲۱۲
رده بندی دیویی	:	۸۰۸/۳
شماره کتابشناسی ملی	:	۴۱۵۵۶۴۳

عنوان : پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۱ (روایت پژوهی)	
مؤلف : پوران خروشی ، فرخ قربانی نامور	
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۳۸-۲۸-۳	قیمت ۲۹۰۰۰۰ ریال
صفحه آرای : فرزین جهانگیری	نوبت چاپ : دوم ۱۳۹۵
چاپ و صحافی : مدیران	شمارگان : ۱۰۰۰ جلد
طراح روی جلد : نغمه مناف زاده	قطع : وزیری

انتشارات پژوهش‌های دانشگاه

مرکز تخصصی چاپ نشر کتب دانشگاه ویژه اساتید و اعضای هیات علم دانشگاه‌ها

آدرس دفتر مرکزی : آذربایجان شرقی ، تبریز ، آبرسان ، مجتمع تجاری بلور ، روبروی کلانتری ، داخل حیاط (ضلع شرقی) ، پلاک ۳۹ آدرس دفتر ارومیه : آذربایجان غربی ، ارومیه ، خیابان دیانت ، نبش خیابان دیانت و حکمت ، پلاک ۱۰۳ / ۰۹۱۴۹۴۶۱۱۴۰
آدرس دفتر اهر : آذربایجان شرقی ، اهر ، میدان معلم ، روبروی اداره دارایی / ۰۹۳۰۸۱۴۸۴۸۶
آدرس دفتر بناب : آذربایجان شرقی ، بناب ، خیابان امام ، روبروی حلال احمر ، جنب فروشگاه بسیجیان / ۰۹۳۵۸۸۳۷۵۹۹
آدرس دفتر پخش : تهران ، خیابان انقلاب ، روبروی دانشگاه تهران ، پاساژ فروزنده ، پلاک ۲۱۷
مرکز پخش : آذربایجان شرقی ، تبریز ، خیابان امام ، روبروی سه راه طالقانی ، انتشارات شایسته / ۰۴۱-۳۵۵۶۱۹۶۱
تلفن های تماس بخش مدیریت : دکتر قربانی/۰۴۱۳۳۲۶۲۱۱۶ / ۰۹۱۴۶۱۴۳۳۴۶ بخش امور فنی : ۰۹۱۴۶۸۸۵۸۶۳ / ۰۴۱-۳۳۲۵۰۲۴۸
www.Unpb.org / Info@unpb.org www.Pajohesh-daneshgah.ir / Info@pajohesh-daneshgah.ir

طبق قانون حمایت از حقوق ناشران و مولفان هر شخص حقیقی و حقوقی که تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر و مولف ، نشر یا عرضه یا تکثیر یا تجدید چاپ نماید مورد پیگیری جدی قانونی خواهد گرفت و مطابق با جرایم قوانین اسلامی برخورد خواهد شد .

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۷	پیش درآمدی بر مطالعهٔ روایت و روایت پژوهی
۷	روایت
۸	ساختار روایت
۹	روایت پژوهی
۹	روایت پژوهی و روایت نویسی در کارورزی
۱۱	روایت پژوهی: گذر از مشاهدات شاگردانه به سوی تفکر نقادانه
۱۴	پیش فرض های اساسی روش پژوهش روایی
۱۴	نقش محقق
۱۵	نقش مشارکت کنندگان
۱۵	پژوهش روایی و درس کارورزی
۱۸	پیشینه کارورزی
۱۸	اهداف درس کارورزی در دانشگاه فرهنگیان
۱۹	روش شناسی پژوهش روایی
۲۰	روش های گردآوری داده ها
۲۰	۱- یادداشت های میدانی از تجربه های مشترک
۲۰	۲- دفترچه یادداشت های روزانه
۲۱	۳- مصاحبه ها
۲۱	۴- داستان گوئی
۲۱	۵- نامه نگاری
۲۱	۶- نوشته های خود زیست نگارانه و زیست نگارانه
۲۱	۷- دیگر منابع داده ها
۲۲	نمونه گیری در پژوهش روایی
۲۲	تجزیه و تحلیل داده ها در پژوهش روایی
۲۲	مدیریت اطلاعات
۲۲	آگاهی از اطلاعات

۲۲	کدگذاری.....
۲۴	مخاطرات پژوهش روایی.....
۲۵	نمونه گزارش پژوهش روایتی کلاس درس و مدرسه به همراه کدگذاری باز و محوری.....
۲۵	روز اول.....
۲۶	موقعیت مدرسه.....
۲۷	سرویس بهداشتی.....
۲۷	ساختمان:.....
۲۸	راهروی اصلی :.....
۲۹	راهروها و طبقات:.....
۲۹	طبقه اول.....
۳۱	کلاس درس :.....
۳۲	خاطره جلسه چهارم : (۹۳/۹/۲۶).....
۳۲	فرایند آموزش.....
۴۲	فعالیت‌های یادگیری.....
۴۳	۱- درگیر نمودن دانش آموزان:.....
۴۴	۲ - مرور مباحث:.....
۴۵	۳ - سنجش آموخته‌ها:.....
۴۶	۴ - یادگیری مشارکتی:.....
۴۷	۵ - طراحی تکلیف یادگیری برای یکی از موضوعات درسی:.....
۴۸	۶ - رفع بدفهمی‌های دانش آموزان.....
۵۰	۷- طراحی فعالیت برای رفع عقب ماندگی‌های تحصیلی:.....
۵۱	۸ - ارزشیابی از آموخته‌ها.....
۵۲	۹- مهارت‌های تفکر.....
۵۵	۱۰- تقویت / بهبود عملکردهای عاطفی(مثل بی‌نظمی، عدم رعایت قوانین) :.....
۵۶	برنامه کارورزی ۱.....
۵۶	۱. معرفی درس و منطق آن.....
۵۷	۲- فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن.....
۵۷	جلسه اول:.....
۵۸	جلسه دوم و سوم :.....
۵۸	جلسه چهارم :.....
۵۸	جلسه پنجم :.....

جلسه ششم :	۵۹
تکلیف عملکردی:	۵۹
جلسه هفتم :	۵۹
جلسه هشتم :	۵۹
جلسه نهم :	۶۰
جلسه دهم :	۶۰
جلسه یازدهم :	۶۰
جلسه دوازدهم، سیزدهم، چهاردهم :	۶۰
جلسه پانزدهم :	۶۱
جلسه شانزدهم :	۶۱
۳. راهبردهای تدریس و یادگیری	۶۱
۴. منابع آموزشی	۶۱
۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری	۶۱
چارچوب گزارش پایانی :	۶۲
برنامه مصوب کارورزی ۲	۶۳
۱. معرفی درس و منطق آن	۶۳
۲. فرصتهای یادگیری، محتوای درس و ساختار آن	۶۴
جلسه اول:	۶۴
جلسه دوم تا شانزدهم:	۶۵
تکالیف عملکردی برای مشارکت در فعالیتهای کلاسی:	۶۵
تکالیف عملکردی برای اجرا توسط دانشجو	۶۶
محور طراحی فعالیتهای الزامی	۶۶
ساختار طراحی فعالیت ها:	۶۷
تهیه گزارش از اجرا	۶۷
سمینارها	۶۷
۳. راهبردهای تدریس و یادگیری	۶۸
۴. منابع آموزشی	۶۸
۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری	۶۸
نکات اساسی در تنظیم گزارش پایانی:	۶۹
امتیاز درس کارورزی بر مبنای ۱۰۰ و به شرح زیر محاسبه می شود:	۷۰
منابع	۱۸۲

خدایا....

سال هست به این نتیجه رسیده ام که

"تو"

آن مشرک مورد نظری هستی

که همیشه در دستری..

** الهی و ربی من بی غیرک **

پیش درآمدی بر مطالعه روایت و روایت پژوهی

تبار واژه narration به narrara در لاتین و gnarus یونانی می رسد. Gnarus به معنای دانش و شناخت است که خود ریشه در تبار هند و اروپایی gna دارد (gnos یونانی مشتق دیگر آن است) واژه کهن و فراموش شده انگلیسی geenawwan نیز ریشه در همان واژه هند و اروپایی دارد. به این اعتبار روایت به معنای یافتن دانش است. ارسطو نیز در نظریه ادبی خود داستان استوار بر تقلید را «تحقق دانش» می خواند (احمدی، ۱۳۸۰: ۱۷۶).

در لغت فارسی این کلمه به معنی حدیث، خبر و نقل کردن سخن است و در اصطلاح ادبی متنی است که داستان را بیان می کند و داستان گوئی دارد (انوشه، ۱۳۷۶: ۶۹۵).

روایت

اصطلاحی است که از ۱۹۶۹ به معنای شاخه ای از پژوهش ادبی ناظر بر تحلیل روایت و خصوصاً اشکال روایت و انواع راوی باب شده است. علم روایت به عنوان نظریه ای مدرن عمدتاً با ساختارگرایی اروپایی مرتبط است هر چند که بررسی های قدیمی اشکال و صنایع روایی از دوران بوطیقای ارسطو (یعنی قرن ۴ پ. م) را نیز آثار مربوط به علم روایت و روایت پژوهی می توان دانست. روایت پژوهی مدرن با ریخت شناسی قصه های عامیانه (۱۹۲۸) اثر ولادیمیر پراب و با تئوری نقش های روایت اش، باب شد (کادن، ۱۳۸۰: ۲۵۹).

تودورف در کتاب دستور زبان دکامرون واژه روایت شناسی را به عنوان «علم مطالعه قصه» به کار می برد و یادآور می شود که مقصودش از این واژه معنای وسیع آن است و تنها به بررسی قصه، داستان و رمان محدود نیست و تمامی اشکال روایت را از قبیل اسطوره، فیلم، رؤیا، نمایش و ... دربر می گیرد (اخوت، ۱۳۷۱: ۷). همچنین مطالعه نظری روایت (یا در واقع دستور زبان روایت) را «روایت شناسی» نامیده اند؛ که همچون مقوله زبان، اولین نظریه های جدید روایت از روسیه اوایل قرن نوزدهم و مکتب فرمالیسم روسی نشأت گرفته اند. بعدها رولان بارت این پرسش را مطرح کرد که چگونه می توان روایات را طبقه بندی کرد و الگویی به وجود آورد که ویژگی های عمده روایت را نشان بدهد. بارت دو روش را برای انجام این کار ممکن می دانست: یکی شیوه استقرایی است که در آن تمام روایات، یا هر تعداد که مقدور است بررسی می شوند و ویژگیهای آن ها ثبت می شود، دوم شیوه استنتاجی است که در آن الگویی فرضی با یک نظریه مطرح می شود و سپس روایات گوناگون آزمایش می شود (وبستر، ۱۳۸۲: ۸۲).

بررسی های تاریخی و مجموعه هایی از نوشته های انتقادی پیش از سده بیستم درباره ادبیات منثور نشان داده اند که نظریه های روایت آنگونه که منتقدان تاکنون می پنداشته اند پدیده تازه ای نیستند (مارتین، ۱۳۸۲: ۱۵).

البته بررسی روایت را نمی‌توان به یک دوره تاریخی یا ادبیات یک سرزمین محدود کرد. در روند تاریخ، داستان‌ها از فرهنگی به فرهنگ دیگر راه یافته‌اند. از زمان اختراع چاپ، رمان‌ها چنان فراوان به زبان‌های دیگر ترجمه شده‌اند که فقط شمار اندکی از رمان‌نویسان بزرگ را می‌توان نام برد که از اسلاف‌شان در کشورهای دیگر تأثیر نیز نپذیرفته باشند (مارتین، ۱۳۸۲: ۱۵).

روایت‌های جهان بی‌شمارند. روایت نخست و بیش از هر چیز شامل انواع ادبی مختلفی است که خود میان موضوع‌های مختلف پراکنده‌اند، چنانکه گویی داستانهایی بشر با هر ساخت مایه‌ای تناسب دارند. روایت از طریق زبان بیان شده، گفتار یا نوشتار، تصاویر ثابت یا متغیر، ایما و اشاره و تلفیق بسامان همه این عناصر منتقل می‌شود. روایت در اسطوره، افسانه، حکایت، داستان، رمان کوتاه، شعر حماسی، تاریخ، تراژدی، نمایش نامه کمدی، نمایش صامت، نقاشی، شیشه کاری نقش دار، سینما، فکاهی، خبر و گفت‌وگو موجود است (ویستر، ۱۳۸۲: ۸۲).

روایت به شکل‌های مختلف و بی‌شمار در همه اعصار، مکان‌ها، و جوامع حضور دارد. روایت در واقع با تاریخ بشر آغاز می‌شود و در هیچ کجا ملت بی‌روایتی وجود نداشته است. بدون توجه به تفاوت میان ادبیات خوب و بد روایت مقوله‌ای بین‌المللی، فراتاریخی، و فرافرهنگی است. در واقع، روایت درست مانند زندگی است. منتقد و نظریه پرداز آمریکایی فردریک جیسون می‌گوید: فرایند بسیار تأثیرگذار روایت را کارکرد اصلی یا نمونه ذهن انسان تلقی می‌کنم (آقای میبیدی، ۱۳۹۲ به نقل از بارت، ۱۹۶۶).

به هر حال روایت وجهی است که مستقیم یا بیشتر غیر مستقیم با تمام شئون زندگی انسان در ارتباط است. به گفته آسا برگر (۱۳۸۰) انسان‌ها می‌توانند جهان را در قالب روایت درک کنند و می‌توانند در قالب روایت درباره جهان بگویند.

ساختار روایت

نظریه روایت یا روایت‌شناسی شعبه‌ای فعال از نظریه ادبی بوده است و مطالعه ادبی بر نظریه‌های ساختار روایی، مفاهیم طرح، انواع مختلف راوی، و تکنیک‌های روایی متکی است. آنچه می‌توان بوطیقای روایت نامید هم درصدد درک مؤلفه‌های روایت برمی‌آید و هم چگونگی تأثیرگذاری روایت‌های معین را تحلیل می‌کند (کالر، ۱۳۸۲: ۱۲).

روایت کاوان گاهی از این امر بدیهی آغاز می‌کنند که هر قصه، قصه‌گویی دارد و از این رو باید در بررسی روایت دو مؤلفه بنیادین روایت یعنی قصه و قصه‌گو تجزیه و تحلیل شوند؛ این سخن درباره هر رخداد کلامی مصداق دارد، زیرا غیر از آن چه گفته می‌شود همواره گوینده‌ای نیز حاضری و حاضر است، ولی آن چه در این جا روایت را متمایز می‌کند، به ویژه اگر پای روایتی ادبی یا روایتی شفاهی و طولانی در میان باشد، این است که اغلب به گونه‌ای شگفت حضور دارند، حتی اگر قصه‌ای که می‌گویند بنا بر ظاهر همه نگاه ما را به فرد یا افراد دیگری فرا بخواند. در این میان اغلب توجه ما همزمان به دو موضوع جالب معطوف می‌شود، یکی افراد و رخداد‌های خود داستان و دیگر کسی که ماجرا را نقل می‌کند

(تولان، ۱۳۸۳: ۱۵). تمرکز بر رخدادها و گوینده مبین یکی از ویژگیهای بنیادین روایت است. روایت اساساً بازگویی اموری است که به لحاظ زمانی و مکانی از ما فاصله دارند؛ گوینده حاضر و ظاهراً به مخاطب (خواننده یا شنونده) و قصه نزدیک است، اما رخدادها غایب و دورند (همان). از آن جا که گوینده حاضر، ابزار دستیابی به رخدادهای دور است بحث دیگری به میان می آید و آن این که روایت می تواند امور غایب و دور را به طرزی نامتعارف حاضر جلوه دهد و این بیش تر نوعی مجموع شدن است تا جداشدن. گاهی گویندگان چنان با مفهوم برساخته خود از موضوع دوردست در حال نقل یکی می شوند که مخاطبان گمان می کنند گوینده از آنان فاصله گرفته و از صحنه کنار رفته است تا آنان خود در حال و هوای آن صحنه دوردست قرار بگیرند. در یک کلام روایت ها همواره قصه، گوینده، و مخاطبی دارند و این سه مؤلفه می توانند در مراتب مختلف نزدیکی یا دوری کامل از هم قرار بگیرند (همان: ۱۶).

به تعریف دیگر، روایت مجموعه ای از کنش هایی است که در زمان و مکانی غیر از حال رخ داده و با انتخاب و گزینش راوی در نظامی هدفمند گرد آمده است و روایت سازمان یافتگی در قالب ساختاری است که به واسطه آن شرحی به هم پیوسته و بسامان از رخدادها بیان می شود. بنابراین، روایت مفهوم توالی را به ذهن متبادر می کند. چیزی رخ داد ... و سپس چیزی دیگر.

روایت پژوهی

روایت با تاریخ انسان آغاز می شود و در هر زمان و مکان به صورت های نامحدودی اتفاق می افتد و در اسطوره، افسانه، داستان، قصه، رمان، حماسه، تراژدی، درام، کمدی، نقاشی، سینما، اقلام خبری، مکالمات و موارد مشابه اتفاق می افتد (به نقل از: بارت، ۱۳۸۷).

روایت سازماندهی مطالب در یک ترتیب تقویمی و پیرامون داستانی منسجم است و وجه مشخص آن سازماندهی خطی، فرایندی و پیاپی آن است که یک آغاز، میان و یک پایان دارد (به نقل از: تامپسون، ۱۹۸۷).

روایت ابزاری مناسب برای سهیم کردن تجربه های مختلف است به گونه ای که فهم مشترکی از آن پدید می آید (به نقل از رزنتال و فیشر رزنتال، ۲۰۰۴).

داستان که خود متشکل از توالی تقویمی رویدادهاست ماده خام روایت را تشکیل می دهد و در پلات یا پی رنگ داستان رویدادها از نظم طبیعی، منطقی و تقویمی برخوردارند. البته ارتباط رویدادها در روایت اگرچه ممکن است خطی باشد، اما نوعی علیت تواتری در آن جریان دارد (به نقل از تولان، ۱۹۸۸)، (ذکایی، ۱۳۸۷).

روایت پژوهی و روایت نویسی در کارورزی

روایت پژوهی و روایت نویسی در کارورزی مرحله ای است که در حین مشاهده و بخصوص بعد از آن اتفاق می افتد. مشاهده گر به شیوه نقل یا نمایش و توصیف و تشریح به بیان رخدادها، رفتارها و

روابط ماجراهایی می‌پردازد که در کلاس درس اتفاق می‌افتد. کارورز می‌تواند رویدادهای کلاسی را به صورت خطی، فرایندی و متوالی در گزارش خود درج کند. همچنین می‌تواند با آگاهی از عناصر پیرنگ مانند شروع، گسترش، گره افکنی، بحران، تعلیق، کشمکش، اوج، گره گشایی و پایان بندی رویدادها، رفتارها و روابطی که در کلاس اتفاق می‌افتد را بیان کند.

ساختار روایت در پیرنگ شکل می‌گیرد، جایی که چگونگی آرایش رویدادهای داستان را نشان می‌دهد و مبتنی بر روابط علی- معلولی است. هر رویداد بسط و گسترشی در داستان اتفاق می‌افتد حرکت نامیده می‌شود و رخداد تازه حرکتی تازه می‌آفریند. پیرنگ دارای یک آغاز، میان و یک پایان است و روایت متنی است که از یک آغاز پایدار شروع می‌شود، با یک بحران و اوج به یک میان‌ناپایدار می‌رسد و در فرود به پایان پایدار خاتمه می‌یابد (علوی مقدم، ۱۳۸۷).

پیرنگ یا پلات شبکه عقلانی، استدلالی و علی معلولی است که داستان را هدایت می‌کند و با فکر اولی داستان که امری حسی و درونی که به طور ناگهانی یا تدریجی در ذهن ایجاد می‌گردد، متفاوت است. پی‌رنگ متکی بر نظم، هدف و هماهنگی میان اجزاء داستان است (پی‌نیا، ۱۳۹۱). یکی از عناصر اصلی پی‌رنگ که در روایت‌گری نقش مهمی داشته و شیوه‌نگرش و نگارش نویسنده را تعیین می‌کند زاویه دید است. زاویه دید در گزارش‌های کارورزی می‌تواند شیوه‌نگرش و ارتباط مشاهده‌گر را با رویدادهای کلاسی بیان کند.

زاویه دید یا روش نقل حکایت کانون روایت نامیده می‌شود و سازمان بندی داستان را تعیین می‌کند و ممکن است به صورت اول شخص (من و ما) باشد که به وی راوی یا روایت‌گر گفته می‌شود. این زاویه دید برای بیان خاطره، واقعه‌پردازی (رپرتاژ) و شرح حال مناسب است. هرگاه موضوعی علاوه بر گسترش، نیاز به استدلال و استنتاج داشته باشد، حضور زاویه دید اول شخص یا دانای کل اجتناب‌ناپذیر است. زاویه دید اول شخص می‌تواند به صورت روایت ذهنی، روایت زندگی‌نامه‌ای، روایت خاطره‌گونه، روایت‌نامه‌ای و روایت یادداشت‌گونه اتفاق بیفتد (میرصادقی، ۱۳۹۱).

زاویه دید دوم شخص (تو یا شما) است که نگاه خواننده را متوجه خودش می‌کند تا وی را در جریان عمل قرار داده و دقت و کنجکاوی را برانگیزد. در این صورت داستان ممکن است گزارشی و ژورنالیستی درآید و حس و حال از آن گرفته شود.

زاویه دید سوم شخص شیوه دیگری از نقل و روایت است که نویسنده در قالب شخصیت‌های داستان می‌رود و ویژگی‌های روحی، عاطفی و خلقی وی را برای خواننده ترسیم و تصویر می‌کند و از نزدیک مشاهده‌گر اعمال و افکار آن‌ها است و می‌داند که چه می‌خواهند و به چه فکر می‌کنند (همان).

کارورزی از یک مشاهده تأملی شروع می‌شود و با یک نگارش تأملی به نتیجه می‌رسد. نگارش تأملی نگارشی است که به ما شانس تفکر عمیق‌تر درباره آنچه که انجام می‌دهیم را داده و یادگیری تجربی را ممکن می‌سازد. نگارش تأملی، نگارشی معرفت‌شناختی است که موجب رشد و تحول فرد می‌شود.

گردد. از این رو، دانشجو - معلم نه تنها باید آنچه را که انجام می دهد توصیف کند، بلکه متنی را تولید کند که تأملی بوده و بین آموزه های نظری و عملی ارتباطاتی را پیدا کند. گزارش پایانی کارورزی به دانشجویان فرصت می دهد که درباره تجربه های خود فکر کنند؛ فرایند تفکر بر تفکر در عمل را فعال سازند. این گزارش نشان می دهد که دانشجو چه کارهایی انجام داده و در چه فعالیت هایی شرکت کرده است و آیا دانش و مهارت های قبلی خود را عملی کرده و روی تجربه های خود تفکر کرده است. این گزارش نیز ابزار ارزیابی فعالیت های دانشجویان و میزان دستیابی به اهداف آموزشی که جزو لاینفک رشد شخصی و حرفه ای آنان است را فراهم می کند. به طور کلی گزارش کارورزی یک نوشتار معرفت شناختی است که رشد درک و دانش دانشجویان را ارزیابی می کند (Salerni, ۲۰۱۳).

در روایت شناسی نقل، توصیف و روایت، همچنین رویدادنگاری، شخصیت پردازی و زاویه دید نقش و جایگاه مهمی دارد. داستان به کمک نقل و نمایش یک یا چند رویداد و فضا سازی و شخصیت پردازی بر احساس خواننده تأثیر می گذارد و مفهومی را به او منتقل می کند یا او را با پرسشی مواجهه می سازد. از اینرو، داستان به انسان امکان حس کردن و در مرحله بعد تفکر و تأمل می دهد (بی نیاز، ۱۳۹۲). می توان گفت نگارش تأملی نمی تواند بدون شگردهای روایت نویسی و داستان نویسی از سطح توصیفی - اطلاع دهنده به سطح فکری - استدلالی برسد. سطح اول توصیفی از جریان، محل و روابط را بیان می کند و سطح دوم روابط علی معلولی، نظری و عملیاتی، اجرایی را توضیح می دهد. مرحله عملیاتی تر گزارش کارورزی، آموزش مبانی نظری کاربردی نگارش نوین به دانشجو معلمان است. آن ها بهتر است از ساختار پاراگراف و انواع آن آگاهی داشته باشند. ساختار هر پاراگراف شامل یک جمله کانونی، چند جمله گسترشی، چند جمله پشتیبان و یک یا دو جمله نتیجه ای است. انواع پاراگراف نیز شامل پاراگراف تعریفی، توصیفی، توضیحی، جدلی، علی - معلولی، علی - نتیجه ای، مقایسه ای - مقابله ای، فرایندی، روایی، ترغیبی، ترتیب زمانی، گذار یا رابطه ای و... است.

مهم ترین ضعف های نگارش در شیوه گسترش است. اطلاعاتی که در هر پاراگراف داده می شود باید به اندازه کافی تعریف کند، توضیح دهد و با مثال مطلب را روشن سازد تا ایده کانونی برای خواننده یا مخاطب پذیرفتنی باشد. خاطرات، تجربیات و مشاهدات و استدلال ها، شواهد و مثال ها و آمار، اعداد و ارقام می تواند نوشتار را روشن و ترغیب کننده سازد (Wyrick, ۲۰۰۸).

روایت پژوهی: گذر از مشاهدات شاگردانه به سوی تفکر نقادانه

دانش خود یا خودها و روش های عرضه آن به دانش آموزان در تدریس امری مهم است. بسیاری از معلمان در ارتباط با دانش آموزان، در چارچوب افکار و احساسات از پیش تعیین شده و کلیشه ای خود رفتار می کنند. دربسیاری از این افکار، تصویر صحیحی از واقعیت ها موجود نیست. دستیابی به دانش هویت حرفه ای و آگاهی از نقاط قوت و ضعف، ترس ها، امیال، آرزوها و نیازهای خود و پذیرش صادقانه

آن ها، به شناخت واقع بینانه ویژگی ها و خصوصیات دیگران و پذیرش آن کمک می کند. علاوه بر این، دانش هویت حرفه ای موجب شناخت بهتر معلم از خود و کارش می گردد.

کلاس درس و تعاملات انسانی شکل گرفته در آن، لحظات، دقایق و ساعاتی که افراد در آن می زیند و تجربه کسب می کنند، فرصت هایی را خلق می کند که به تعداد افراد حاضر در آن، منحصر به فردند. معلم و دانش آموز در کلاس درس در فرآیندهای تعاملی متعدد و مختلفی وارد می شوند و لحظات آن ها شبیه به هم و همانند گذشته سپری نمی شود. آنها می توانند در باب معنای دریافت های خویش بیاندهشند و راه های بدیل عمل را ارزیابی کنند. آنها تجارب خود را باز تجربه می کنند و درباره آگاهی های خود به یک خود آگاهی ژرف می رسند. در رابطه بین معلم و دانش آموزانش و هر دانش آموز با معلم و موضوع یاد گیری، تجارب منحصر به فردی در اندیشه افراد خلق می شود که هر لحظه می تواند در حال نوسازی و باز اندیشی باشد. جورج ویلیس (شورت، ۱۳۸۶، ترجمه محمود مهرمحمدی و همکاران) معتقد است تجربه انسانی ناظر بر ارتباط دورانی و مداوم میان فرایندهای ادراک، تفکر و عمل است که ژرفا و پالایش یکی به عمق بخشیدن و پالایش دیگری منتهی می شود.

یکی از این منابع دانشی، که تأثیر عمیقی بر شکل گیری هویت حرفه ای معلمان آینده دارد، تجربه های ۱۲ سال دوره دانش آموزی آن هاست که متأسفانه در فرایند آموزش و تربیت معلم، مورد غفلت قرار گرفته است. دانشجو معلمان با افکار، انتظارات و نگرش های دقیقی درباره معلمی، وارد تربیت معلم می شوند که این افکار و انتظارات می تواند در فهم نقش حرفه ای آن ها محدودیت هایی را ایجاد کند. متأسفانه در فرایند شکل گیری هویت، اکثریت معلمان (دانشجو- معلمان) هنجارها، ارزش ها و افکار مسلط را ناآگاهانه درونی می کنند که در بردارنده ویژگی های کلیشه ای معلمی است. ذهنیت ها و تصورات پیشین معلمان می تواند مقاومت هایی را در برابر دانش حرفه ای در برنامه های تربیت معلم ایجاد کند. برنامه های ناکارآمد تربیت معلم نیز به دانشجو معلمان در فهم دلالت های ضمنی نظر به عمل کمکی نمی کند و حتی فرهنگ موجود تدریس را تقویت می کند، مواردی نظیر این که: «معلمان مصرف کنندگان پژوهش هستند؛ معلمان انتقال دهنده دانش هستند؛ کار معلمان به عقاید و باورهای فردی بستگی دارد. از این رو، معلمان در انزوا کار می کنند؛ استقلال معلمان به معنای اقتدار معلمان است؛ مدارس مکانیزم های کنترل اجتماعی هستند؛ در مدارس سلسله مراتب دقیق وجود دارد که در آن نقش معلمان به کارگیری برنامه درسی بدون فهم ابعاد اخلاقی تدریس است؛ مسائل سیاسی، اجتماعی و تاریخی جامعه، از دستور کار معلمان خارج است و مدیریت کلاس داری محور و قلب تدریس است؛ نیازی به درک مفهومی آنچه تدریس شده است، وجود ندارد؛ تجارب مستقیم تنها راه یادگیری چگونه تدریس کردن است؛ اولین مسئولیت معلمان اطمینان از این است که همه دانش آموزان، آنچه معلم به آن ها ارائه داده است را یاد گرفته اند و پاسخ های دقیقی نیز ارائه می کنند، تدریس حرفه ای تکنیکی است؛ تدریس شغلی زنانه است» (دُرو، ۲۰۰۶).

از نظر شولمن دست اندرکاران تعلیم و تربیت نسبت به محیط داخلی خود آسیب پذیر هستند. معلمان بعد از صرف هفده سال مشاهده شاگردانه، پا به صحنه حرفه خود می‌گذارند (شولمن، ۱۹۸۷). «دانشجو - معلمان قبلاً در حدود شانزده الی هفده سال در مدرسه یا دانشگاه بوده و حجم گسترده‌ای از آموزش را دریافت داشته‌اند. عبارتی که معمولاً در آموزش و پرورش شنیده می‌شود، آن است که «به همان طریقی که به شما آموخته شده تدریس می‌کنید» و دوره‌ها و درس‌های دانشگاهی در این میان نقش چندانی ندارند. پی‌آمد این گفته آن است که شما باید اشارات و راهنمایی‌های خود را از معلمان با تجربه مدرسه خود دریافت دارید. این گفته، اشاره بر این دارد که تجربه و درک شهودی در مقایسه با پایگاه دانش حرفه‌ای معلم، جایگاه برتری داشته و منابع عمده تری محسوب می‌شوند. بلکه تجربه مهم است؛ اما تأکید در این مورد تا چه حد؟ کار به صورت مجزا یکی از جنبه‌های فرهنگی بسیاری از مدرسی است که تمایل به یک دست کردن همیشگی فرایندهای دانش‌آموزی دارند؛ یعنی از کلاس‌های بزرگ و فنون مربوط به کلاس‌های بزرگ استفاده می‌کنند. این امر بویژه در کلاس‌های مدارس ابتدایی خود شمول و مدارس متوسطه موضوع محور قابل توجه است. جدایی فیزیکی باعث عدم انتشار ایده‌های جدید می‌گردد. هرگاه فرصت مشاهده همکاران وجود نداشته باشد، احتمالاً برخی ایده‌های بزرگ از دست خواهد رفت» (هارگریوز، ۱۹۹۴ به نقل از اورلیچ و همکاران، ۱۳۷۹، صص ۱۸-۱۷ ترجمه مهجور و غیائی).

آنچه مهم است این است که پذیرفت دانشجو معلمانی که پا به عرصه تدریس می‌گذارند، خود کوله باری از تجارب و مشاهدات دوران مدرسه را بر دوش می‌کشند که درست یا نادرست بر تصورات و ذهنیت‌های آن‌ها درباره مدرسه و تدریس تأثیر گذاشته و در آن‌ها درونی شده است. تربیت معلم باید به دانشجو معلمان در جهت شناخت این ذهنیت‌ها و اصلاح آن‌ها کمک کند. دانش دانشجو معلمان از خود را افزایش دهد؛ موجب رشد عادات تفکر شده و مهارت‌های تفکر انتقادی و توانایی‌های مشارکتی آن‌ها را رشد دهد. تأمل و نوشتن، راه‌های مناسبی برای دستیابی به این اهداف هستند. ظرفیت‌های بالقوه تأمل و نوشتن به دانشجو معلمان در معنادار ساختن هویت معلمی آن‌ها کمک می‌کند.

از طریق تحلیل عمیق با نوشتن، دانشجو معلمان قادر به درک هویت‌های تدریس خود و شیوه‌های نمایش این هویت‌ها در کلاس درس خواهند شد. استفاده از تمرین‌های روایی، حد میانه تربیتی برای تحول هویت دانشجو معلمان به معلمان آینده را فراهم می‌کند.

مربیان بزرگی چون تامپکینز (۱۹۹۶)، لی‌ثر (۱۹۹۱) و میلر (۱۹۹۰) خود را در موقعیت‌های مشابه یافته و بر آن بوده‌اند تا به فهمی از چگونگی عمل خویش و هویت‌های تدریس‌نائل شوند؛ لذا در باره تجارب خویش دست به قلم شده‌اند. تامپکینز (۱۹۹۶) «خود» تدریس خویش و تأثیراتی را که گذشته‌وی بر شخصیت فعلی او در کلاس درس داشت، بررسی کرد: «من قصد تغییر دیدگاه‌هایم را نداشتم؛ تجربه، آن‌ها را تغییر داد. برخی تغییرات در شیوه تدریس من، موجب خودآگاهی بیشتر درباره فعالیت

های آموزشی ام شد و مرا وا داشت به گذشته خود به عنوان دانش آموز نگاهی بیندازم و خاطرات دوران کودکی و روزهای مدرسه را دوباره زنده کنم. با شهامت بیشتری افکار و روش های تدریس خود و چگونگی تأثیر آن ها را بررسی کردم. کاوش بیشتر در گذشته، زندگی ام را متحول کرد. یادآوری گذشته، آن گونه که در آغاز می اندیشیدم، مأموریتی جست وجوگرانه در پی فهم شکل گیری شخصیت من بود و نه فقط تلاشی برای فهم چگونگی تأثیرپذیری از معلمان تأثیر گذارم. برای اولین بار با تجربه های اساسی زندگی ام مواجه شدم و دریافتم تجربه های مدرسه مرا چگونه ساخته است و حتی بیشتر از آن، فهمیدم که قبل از تأثیرپذیری از آن ها چگونه شخصی بوده ام» (ص ۴۵).

یافته های لی (۲۰۰۴) نیز نشان می دهد که استفاده از دفترچه یادداشت تأملی (فکورانه) در این زمینه مؤثر است. نوشته های گفت وگویی به عنوان ابزار چندمنظوره در تربیت معلم قابل استفاده است. آن ها می توانند به عنوان ابزار تدریس برای مدرسان تربیت معلم به کار روند و مکانی برای رشد مهارت های تأملی (فکورانه) مورد نیاز برای رشد حرفه ای معلم باشد. رویکرد فکورانه به تربیت معلم چنان که از سوی ویلیامز (۱۹۹۴) پیشنهاد شده است، باید بر تأمل، تجربه و نظریه پردازی از آن تأکید کند؛ تجربه های کارآموزان (دانشجویان) و یادگیری آن ها از هم دیگر را مغتنم و ارزشمند بداند. با این کار هم مدرسان تربیت معلم و هم دانشجو- معلمان از این فرایند بهره می برند. هدف نهایی، دفتر ثبت وقایع روزانه محاوره ای (گفتگویی)، توانمند سازی دانشجو- معلمان برای دستیابی به سطوح بالاتر تفکر و تربیت معلمانی است که به طور مستقل به تأمل انتقادی درباره مسائل می پردازند. با این وجود سز (۱۹۹۹) هشدار می دهد که دفتر ثبت وقایع روزانه به تنهایی به تفکر انتقادی منجر نمی شود؛ باید بدنبال راه هایی بود تا سطح (میزان) تأمل انتقادی را در نوشته های روزانه دانشجویان افزایش داد (حیدری نقدعلی، ۱۳۹۳).

پیش فرض های اساسی روش پژوهش روایی

۱. نوع بشر تجربه هایشان را از جهان در قالب روایت ها سازماندهی می کنند.
۲. داستان ها و روایت ها به تجارب گذشته و حال فرد، ارزش های او، مخاطبان داستان، زمان و مکان نقل آن وابسته است (تریلموئن، ۲۰۰۹). به عبارت بهتر در نقد و بررسی روایت و رویکردهای داستان گویانه در حوزه آموزش و پرورش و بیرون از آن، باید روایت را در بافت تاریخی-فکری لازم قرار داد.
۳. ارزش پدیده در بستری خاص مورد توجه است و نمی توان به یک روایت تک رسید. (جهان اجتماعی متنوع است، اگر آن را واحد پنداشت، رویکردی اثبات گرایانه خواهیم داشت. در این روش معانی چندگانه و چندصدایی مدنظر است)

نقش محقق

محقق بعد از انتخاب موضوع بایستی به ترغیب فرد مطلع به نقل روایت در زمینه مورد بررسی، به صورت مستمر و با ذکر همه رویدادهای مهم از آغاز تا انتها بپردازد. همچنین محقق باید به جمع آوری

داده‌های مورد نیاز و سازماندهی کردن آنها، کشف معنا و معنا بخشی به تجربیات بیان شده توسط افراد بپردازد. قضاوت‌های محقق دخالتی در این نوع پژوهش ندارد بلکه آنچه اهمیت دارد، نوع روایتی است که فرد مشارکت کننده در پژوهش از موضوع دارد.

نقش مشارکت کنندگان

با توجه به اینکه آنچه اهمیت دارد، روایتی است که افراد از موضوع مورد نظر دارند و بازگویی تجربه، اساس پژوهش‌های روایی می باشد، باید از مشارکت کنندگان خواسته شود تا درک خود را از موضوع مورد نظر ارائه دهند. برای مثال در دو روایت از زلزله، مشارکت کنندگان، یک روایت واحد از زلزله ندارند. پژوهشگر، مجموعه‌ای از روایات را جمع‌آوری، تعبیر و تفسیر می کند و یک جمع بندی مشترک از عقاید و تفاسیر ارائه می دهد. مثلاً عنوان می کند زمانی که زلزله حادث شود این تجارب، احساسات و رفتارها صورت می گیرد و خواننده نیز با خواندن آن در حال و هوای زلزله قرار می گیرد. برای مثال درمی یابد چون اکثر روایت کنندگان اعلام کرده بودند که در زمان زلزله، قفل درها دچار مشکل می شوند، وقتی که در خانه تنهاست، در اتاق را قفل نکند یا راه‌های خروج اضطراری ساختمان را بشناسد (حیدری نقدعلی، ۱۳۹۳).

پژوهش‌های روایی و درس کارورزی

دیویی (۱۹۲۹) در کتاب «منابع دانش تربیتی» نسبت به نواقص منابع علم تربیت معاصر هشدار می دهد. از نظر وی ما از منبع بسار مهم دانش تربیت، یعنی دانش عملی شخصی معلمان محروم مانده ایم: «موفقیتها در تدریس و هدایت اخلاقی شاگردان، اغلب هیچ نسبت مستقیمی با دانش اصول تربیتی ندارد. شخص «الف» وجود دارد که علیرغم این که از شخص «ب» در تدریس، برانگیختن شوق و علاقه برای یادگیری در دانش آموزش، برانگیختن اخلاقیات در آنها از طریق سرمشق قرار گرفتن و ارتباط شخصی بسیار موفقتر است، اما از تاریخ تربیتی، روانشناسی تربیتی، روشهای تأییدشده تربیتی و غیره نسبتاً بی اطلاع است. در حالی که شخص «ب» به وفور از آن دانشها برخوردار است. داده‌ها مؤید این واقعیت هستند. اما، آنچه از چشم مخالف _ ارزش دانش عملی تربیت - پنهان میماند این است که موفقیت‌های چنین افرادی با آنها به دنیا می آیند و با آنها می میرند: منافع آنها تنها نصیب شاگردانی می شود که با این معلمان با استعداد و استثنایی در تماس شخصی اند. هیچ کس قادر نیست، اتلاف و خسارتی که در گذشته از جانب سهم چنین مردان و زنانی متحمل شده ایم محاسبه کند. تنها راهی که میتوان از این اتلاف در آینده جلوگیری کرد، از طرق روشهایی است که ما را قادر می کنند، آنچه را معلم با استعداد استثنایی به طور شهودی انجام می دهد تحلیل کنیم. بدین ترتیب، چیزی که از کار او یافت می شود می توان به دیگران منتقل کرد» (دیویی، ۱۹۲۹).

یکی از راه‌های دستیابی به دانش عملی شخصی معلمان برقراری ارتباط با معلمان از طریق درس کارورزی و انجام پژوهش‌های روایی است. توجه به دیدگاه دو نالد شون (۱۹۸۷) به نقل از امام جمعه و

مهرمحمدی، ۱۳۸۵) درباره کارورزی و نوع دانش اساسی مورد نیاز برای صلاحیت حرفه ای در این زمینه سودمند است.

شون سه نوع کارورزی را مطرح می کند: از نظر وی اگر دانش حرفه ای را به صورت حقایق، قوانین و دستورالعمل هایی ببینیم که به صورت غیرمسأله ای برای مسائل ابزاری به کار گرفته می شوند، کارورزی را به طور کامل به شکل یک مهارت آموزی فنی خواهیم دید. وظیفه آموزش دهنده، انتقال و بیان کاربرد قوانین و به کارگیری حقایق برای عمل می باشد. مربی گری باید بر مشاهده ی عملکرد کارورزان و یافتن خطا و اشتباهات در اجرا و نیز اشاره به پاسخ های صحیح، مبتنی باشد. اگر دانش حرفه ای را به عنوان «فکر کردن» نظیر یک مدیر، حقوقدان و یا معلم ببینیم، در این دیدگاه گرچه کارورزان هنوز هم حقایق مربوط و کاربرد آنها را می آموزند، ولی آنها همچنین گونه ای از تحقیق را فرا می گیرند که بوسیله آن کارگزاران متبحر و با صلاحیت، درباره روش های خودشان در موقعیت های مواجهه با مسأله به نحوی استدلال می کنند تا ارتباط بین دانش عمومی و مسأله خاص را واضح و آشکار سازند. آموزش های استاندارد کلاس های دانشکده حقوق و کلینیک های پزشکی، مثال هایی از این دیدگاه هستند. در این نوع کارورزی چنین فرض شده که برای هر موقعیت یک پاسخ صحیح وجود دارد. در این نوع کارورزی در مجموعه دانش حرفه ای مواردی دیده می شود که بالاخره برای موضوع در دست اقدام مناسب است.

بر اساس دیدگاهی دیگر از «فکر کردن» نظیر یک حقوقدان، پزشک یا معلم مربیان ممکن است بر «تأمل در عمل» تأکید نمایند که طی آن کارورزان باید نوعی از تأمل در عمل را بیاموزند که نه تنها با خلق روش های جدید استدلال، بلکه به وسیله ی ساخت و آزمایش مقوله های جدید ادراکات، راهبردهای عمل و چارچوب بندی های جدید از مسائل، فراتر از قوانین ثابت بروند؛ بنابراین مربیان باید بر موقعیت های نامعین عمل و بر گفتگوهای فکورانه با مواد موقعیت، تأکید کنند. در مرحله ی اول کارورزی فرد با حقایق، قوانین و دستورالعمل ها آشنا شده و آنها را برای حل مسائل از پیش تعیین شده به کار می گیرد. در این مرحله کسب دانش بیشتر از طریق خواندن، شنیدن و دیدن است و با رویکردهای رفتارگرایانه تناسب بیشتری دارد. در مرحله ی بعد، فرد، دانش عام حرفه ای را با تفکر و تأمل به موارد خاص ارتباط می دهد. تناسب این مرحله با رویکردهای شناخت گرایانه بیشتر است و مرحله سوم که فرد به ساخت دانش حرفه ای خود مبادرت می ورزد، با رویکردهای ساخت و سازگرایی تناسب بیشتری دارد (شون ۱۹۸۷، به نقل از امام جمعه و مهرمحمدی، ۱۳۸۵).

بنابراین مشاهده می شود که هر چه فرد با دانش مربوط به حوزه کاری خویش آشناتر می شود و تجارب بیشتری پیدا می کند، هم رویکردهای یاددهی-یادگیری حاکم بر نظام تربیت معلم می تواند از رویکردهای رفتارگرایانه به سمت رویکردهای شناخت گرایانه و در نهایت ساخت و ساز گرایانه حرکت کند. از جمله مهمترین رویکردهای تحقیق در دیدگاه ساخت و ساز گرایان، روش پژوهش روایی است.

«روایت، شیوه تولید دانش از امور غایب است و به ما کمک می‌کند پیچیدگی‌های زندگی خودمان و دیگران را درک کنیم» (طلوعی و خالق پناه، ۱۳۸۷ ص ۴۶).

کارروزی تمهیداتی رسمی در جهت ایجاد فرصت‌هایی برای دانشجویان برای مطالعه و تجربه علایق شغلی خارج از محیط دانشگاه در قالب یک برنامه علمی و تحت نظر یک گروه دانشگاهی است؛ نوعی فرایند تبادل نظریه و عمل یا علم و عمل است که امکان کاربرد آموخته‌های نظری را در محیطی واقعی فراهم می‌آورد. در این ارتباط دانشجویان تجربیات ارزشمندی از محیط کار و موقعیت شغلی آینده خود به دست می‌آورند و استعدادها و توانایی خود را مورد سنجش قرار می‌دهند.

کارروزی دارای تکالیف برنامه‌ریزی شده برای کارروزان است که تحت نظارت اساتید راهنما صورت می‌گیرد و باید مورد تأیید گروه علمی مربوط قرار بگیرد. به طور خلاصه، کارروزی فرصتی برای توسعه فردی و حرفه‌ای دانشجویان از طریق تعامل با فعالیت‌های شغلی است. کارروزی یک اصطلاح رایج در حوزه آموزش و پرورش تجربی یا یادگیری تجربی است که ممکن است در فصل‌های مختلف سال اتفاق بیفتد و شامل انواع آموزش مشارکتی، مستقل، با حمایت دانشکده، با پرداخت و بدون پرداخت باشد (Bukaliya, ۲۰۱۲).

کارروزی دانشگاهی نیز نوعی یادگیری تجربی است که دانش و نظریه دانشگاهی با کاربرد و مهارت در محیط کار تلفیق می‌گردد و به نظر کولین (۲۰۰۲) و رهلینگ (۲۰۰۶) پلی میان محیط دانشگاهی و محیط شغلی است (Ruhanen et al, ۲۰۱۳). اسپچوان (۱۹۸۷) کارروزی را محیطی می‌داند که در آن یادگیری عملی اتفاق می‌افتد و دانشجویان چیزی را از طریق انجام دادن یاد می‌گیرند. در واقع، کارروزی الگوی تفکر در کنش است که کارروز متفکر در آن تربیت می‌شود (Salerni, ۲۰۱۳).

مک ماهان و کوپین (۱۹۵۵) خاطر نشان می‌کنند که کارروزی شامل فعالیت‌های شغلی نظارت شده است و فرکو (۱۹۶۶) می‌گوید کارروزی با هدف تجربه عملی در محیط کار است تا یادگیری یا درک کارروز را از حوزه شغلی خاص افزایش دهد (Salerni, ۲۰۱۳). لوبرز (۲۰۰۸) دریافت که کارروزی از طریق تدریس و کار گروهی در محل کار برای اجتماعی شدن دانشجویان مفید بوده است.

همچنین کنن و آرنولد (۱۹۹۸) به این نتیجه رسیدند که کارروزی درک عمیقی از ماهیت شغل به کارروز داده و راه را برای استخدام دائمی وی هموار می‌کند. یافته‌های مایهیل نشان می‌دهد که کارروزی مهارت‌های شخصی را در زمینه تکنولوژی اطلاعات، مهارت‌های ارتباطی، کار گروهی، دانش تخصصی و انجام وظایف را توسعه می‌دهد. نچل و استوال (۱۹۸۷) می‌گویند که کارروزی دانش محتوایی کار را افزایش می‌دهد. نووت (۱۹۸۵) نیز بر این باور است که کارروزی پل میان نظریه و عمل است (Bukaliya, ۲۰۱۲).

پیشینه کارورزی

تاریخ کارورزی با تاریخ یادگیری تجربی و آموزش و پرورش تجربی و مشارکتی گره خورده است و به اوایل ۱۹۰۰ میلادی بر می گردد که در آمریکا شروع شد و شامل تجربیات آموزشی مبتنی بر کار می گردید؛ برنامه هایی مانند از مدرسه تا کار، در جستجوی کار، آکادمی مشاغل و سایر برنامه های یادگیری ضمن خدمت. در اروپا نیز کارآموزی داوطلبانه برای جوانان در اوایل قرن نوزدهم آغاز گردید و از عناصر اصلی سیستم های آموزش در اروپا گردید (Merrit, ۲۰۰۸).

برنامه های دیگری نیز در حوزه آموزش و پرورش تجربی رایج بوده است و مقایسه کارورزی با آن ها از لحاظ نظری و کاربردی می تواند در نشان دادن وجوه اشتراک و افتراق برنامه کارورزی با برنامه های قبلی مفید باشد. یکی از این برنامه ها کارآموزی است که دوره یادگیری مهارتی محسوب می گردد که در آن دانشجو برای مدتی با توافقنامه قانونی کار می کند. از این نوع فرصت های یادگیری می توان به برنامه Coop اشاره کرد که دوره کوتاهی از آموزش مشارکتی است و فرد به طور تجربی کار را یاد می گیرد و گواهینامه دانشگاهی اخذ می گردد. برنامه دیگر، shadowing Job است که نوعی تجربه یادگیری مبتنی بر کار است که دانشجو یک روز یا زمان خاصی از یک مربی درخواست می کند که کار وی را مشاهده کرده و درباره میزان موفقیت و حرفه مورد نظر از وی سوال کند. مدل ship extern نیز مدلی کوچک تر و محدودتر از کارورزی است که در آن دانشجو فعالانه درگیر شده و در یک فرصت یادگیری کاربردی، عملی و تجربه محور در زمینه مورد عاقله خود مشارکت می کند. Practica/practicum نیز شامل تجربه عملی و شخصی بیرون از کلاس درس است، اما به اندازه کارورزی یک پروژه خاص نیست.

کارورزی نوعی یادگیری تجربی نظارت شده است که در آن دانشجویان از دانش قبلی خود برای ارتقای مهارت هایشان در یک محیط حرفه ای استفاده می کنند(همان). از این رو تفاوت اصلی کارورزی با برنامه های مذکور در عناصر نظارت و استفاده از دانش قبلی است به عبارتی دیگر نظریه و عمل با نظارت استاد راهنما گره می خورد. در حالی که در برنامه های دیگر هم یادگیری مشارکتی، مهارتی و تجربی است اما دانش دانشگاهی و نظارت وجود ندارد (تلخابی و فقیری، ۱۳۹۳).

اهداف درس کارورزی در دانشگاه فرهنگیان

از آنجا که رویکرد طراحی برنامه های درسی جدید در دانشگاه فرهنگیان شایستگی محور است، لذا کارورزی نه به عنوان یک درس در کنار سایر دروس، بلکه به عنوان نقطه کانونی برنامه های درسی و مبنایی برای ارزیابی شایستگی های حرفه ای کسب شده از سوی دانشجویان در نظر گرفته شده است. در چنین نگاهی، برنامه کارورزی باید بتواند دانشجویان را برای رویارویی با موقعیت های بی بدیل تدریس آماده نماید؛ به گونه ای که به عنوان یک معلم فکور و نه یک مجری صرف، تصمیمات و حتی بکار برنده یافته های پژوهشی و دانش حرفه ای تدریس، به طور مداوم در خصوص موقعیت خود

بیندیشند و تصمیمات مختلف و محتمل را با توجه به ابعادی که مسئله پیش روی او دارد مورد واکاوی قرار داده، دست به انتخاب بهترین گزینه زده و بالاخره اثرات مثبت و منفی تصمیم را مورد ارزیابی قرار دهند. این امر در گرو مطالعه موقعیت، مسئله شناسی، ارزیابی راه حل های اتخاذ شده و بالاخره ارزیابی آثار مترتب بر گزینه یا تصمیم برگزیده شده در موقعیت های واقعی است (حبیب زاده، ۱۳۹۳: ۳).

روش شناسی پژوهش‌های روایی

از نظر روش شناختی، مشاهده گر باید بداند چه کسی، چه چیزی و چگونه مشاهده می کند. باید متن را شناسایی کرده و هدف خود را تعیین نماید و درجه اهمیت مشخصه های مشاهده را دریابد. باید آمادگی برای مشاهده را کسب کند تا گردآوری و ثبت، استنباط و تفسیر آن ها را به خوبی انجام دهد (Gernert, ۲۰۰۰).

برخی از چیزهایی که مشاهده گر می تواند مشاهده کندکنش ها و واکنش ها، رفتارها و رخدادها، ویژگی ها و خصوصیات، نسبت ها و رابطه ها، ارتباطات و تعاملات، فعالیت ها و عملکردها، تکرار و توالی رخدادها، الگوها و شیوه ها، محیط و مردم و... هستند.

همچنین جنبه های عاطفی، شناختی و حرکتی رفتارها، ایماء و اشارات، زبان بدن می تواند جزو مقولات مورد مشاهده باشد. منابع داده ها و متغیرهای مورد مشاهده می تواند محیط فیزیکی و اجتماعی، نظرات و گرایش ها، رفتارهای کلامی و غیر کلامی، زبان و گویش های بومی، آداب و رسوم، سنت ها و شیوه ها، خاطره ها و یادداشت ها، اسناد شخصی و ثبت شده های اجتماعی، عکس و فیلم، مصاحبه و آرشیو و... باشد.

همچنین مشاهده گر باید بداند چگونه مشاهده کند و طبق هدف نوع مشاهده خود را انتخاب کند و برای آن استدلال روش شناختی بیاورد. مشاهده ممکن است پیدا یا پنهان باشد که در نوع اول هیچ کس نمی داند که دارد مشاهده می شود و مشاهده گر هم دیده نمی شود؛ ولی در دومی همه می دانند که دارند مشاهده می گردند و مشاهده گر هم پیدا است.

همچنین مشاهده ممکن است مستقیم یا غیر مستقیم باشد. در مشاهده مستقیم می توان رفتارها، فرایندها و تعاملات را همان گونه که اتفاق می افتد مشاهده کرد و در مشاهده غیر مستقیم به نتایج آنان توجه می شود. مشاهده مستقیم انواع مشاهده ساختارمند، غیر ساختارمند و نیمه ساختارمند را شامل می گردد. در مشاهده ساختارمند می دانیم که چه چیزی را می خواهیم مشاهده کنیم و در غیر ساختارمند مشخصه هایی از قبل تعریف نکرده ایم. مشاهده نیمه ساختارمند چیزی میان دو نوع مشاهده مذکور است که مشاهده گر چیزی در ذهن یا در دست دارد؛ مانند چک لیست ولی در عین حال به دنبال مشخصه های بارز پدیده ای که مشاهده می کند.

همچنین مشاهده ممکن است مشارکتی یا غیر مشارکتی باشد. در نوع مشارکتی، مشاهده گر در مشاهده حضور دارد و در غیر مشارکتی تنها نقش مشاهده گر را داشته و هیچ گونه حضوری در جریان مشاهده ندارد (تلخابی و فقیری، ۱۳۹۳).

روش های گردآوری داده ها

روش گردآوری و ثبت داده ها، انتخاب نمونه از جامعه آماری، انتخاب ابزار و متغیرهای کیفی و کمی نیز گام بعدی انجام مشاهده است که با توجه به رویکرد و هدف تحقیق انتخاب می گردد. روش های گردآوری می تواند شامل یادداشت های زمینه ای، یادداشت های پایان باز، سرفصل ها، یادداشت های حکایتی، نمونه زمانی، نمونه رخدادی، چک لیست، ثبت های، خاطره، ثبت شخصی، جدول، نقشه، نمودار و یا ترکیبی از موارد فوق باشد که ممکن است به صورت مشاهده کامل، مشاهده هدفمند و مشاهده مختصر صورت گیرد (تلخابی و فقیری، ۱۳۹۳).

۱- یادداشت های میدانی از تجربه های مشترک:

در زیر نمونه ای از یادداشت های میدانی مورد استفاده در یک پژوهش روایی آورده می شود که به کند و کاو شیوه هایی پرداخته که در آن «ماری» دانشجوی تربیت معلم کوشیده ایده های خود را در محدوده کلاس درس ابتدایی شکل داده و بازسازی کند.

ماری آنها را فرستاد تا برنامه خانه وحشت را شروع کنند. بچه های دیگر را هم به مراکز استقرار دلخواه شان فرستاد، و سپس همه رفتند تا دانش آموزان را در خانه وحشت تماشا کنند که با قطعات بزرگ ساخته بودند. دانش آموزان مساک هایی هم درست کرده بودند که بالا و پایین می رفت. دیوارها هم تکان می خوردند که به نظر بچه ها کار جن بود. این نمایش چند دقیقه ادامه داشت و دانش آموزان دیگر کف می زدند. پس از آن، این گروه به مراکز استقرار خودشان رفتند و دانش آموزان دیگر که در مرکز قطعات بودند، به نوبه خود به ساختن و نمایش خانه ی وحشت خود پرداختند یادداشت هایی برای پرونده، ۲۲ اکتبر، ۱۹۸۵ (کلندینین و کانلی ۱۹۸۸، به نقل از شورت، ۱۳۸۶: ۱۷۳).

۲- دفترچه یادداشت های روزانه:

یادداشت های روزانه شرکت کنندگان در صحنه عملی، یکی دیگر از منابع داده ها در پژوهش روایی است. دفترچه یادداشت های روزانه را هر دو گروه شرکت کنندگان- پژوهشگران و کارورزان- می توانند فراهم سازند.

در گزیده ای از یادداشت های روزانه آموزگاری به نام دیویز، وی درباره تجربیاتش با یکی از دانش آموزان خود به نام لیزا سخن می گوید که در آن لیزا بالاخره موفق به فهمیدن نوشته او شده است. این حادثه با لیزا به من نشان داد که ما هنوز در مسیر سود بخش این تجربه ایم. از خود می پرسیدم که در چه مرحله ای به اوج خواهیم رسید..... بچه ها به زمان نیاز دارند و فرصت لازم برای گذراندن با یکدیگر را نیز به دست می آورند.... (دیویز ۱۹۸۸، به نقل از شورت، ۱۳۸۶: ۱۷۴).

۳- مصاحبه‌ها:

یکی دیگر از ابزارهای گردآوری داده‌ها در پژوهش‌های روایی، مصاحبه ساختار نیافته است. مصاحبه میان پژوهشگر و شرکت‌کننده برگزار می‌شود، متن نوشته، آن تهیه می‌گردد پیاده‌سازی متن و در روایت از آن استفاده می‌شود. بدین ترتیب مصاحبه بخشی از گزارش‌های روایی در حال انجام را تشکیل می‌دهد.

۴- داستان‌گویی:

نمونه‌های برجسته فراوانی از کاربرد داستان‌های زیسته افراد به منزله منابع داده‌ها در پژوهش‌های روایی می‌توان یافت. برای مثال فیل، مدیر مدرسه، در کتاب کلندینین و کانلی به شرح تجربه‌های دوران کودکی‌اش به منظور توصیف یکی از اقداماتش در مقام مدیر مدرسه پرداخته است (شورت، ۱۳۸۶: ۱۷۶).

۵- نامه نگاری:

نامه نگاری شیوه‌ای از ورود به گفتگوی مکتوب میان پژوهشگر و شرکت‌کنندگان، یکی دیگر از منابع داده‌ها در پژوهش‌های روایی است (شورت، ۱۳۸۶: ۱۷۷). این نامه نگاری می‌تواند از طریق فضای مجازی نیز صورت پذیرد.

۶- نوشته‌های خود زیست نگارانه و زیست نگارانه:

منظور از خود زیست نگاری‌ها داستان‌هایی است که آموزگاران بازگو می‌کنند. برای مثال در کتاب کونل ۱۹۸۹ چنین آمده است: تصویر دختر نوجوانی در ذهن زنده می‌شود که کنار ردیف پنجره‌ها در کلاس درس ایستاده... هنوز کسی از او دعوت نکرده بود. از جمعیت دور و برش اندک اندک کم می‌شد. بالاخره تنها ماند و در همانجا ایستاد تا زنگ کلاس خورد و همه رفتند. دختر با خودش فکر کرد «شاید کسی متوجه نشده، اما در همین حال یکی از دوستانش گفت: اوه تو پایکوبی نکردی.» من این واقعه را هرگز یاد نبرده‌ام. سالها بعد من و یکی از همکارانم درباره سال‌های اولی که دختر مهاجری در کانادا بودم صحبت می‌کردیم. شگفت زده بودیم از اینکه تجربه‌های اولیه من چگونه می‌توانسته در شکل‌گیری علاقه‌ام به تدریس زبان انگلیسی به عنوان زبان دوم مؤثر بوده باشد و اینکه چه خاطره‌هایی از آن دوره به یادمانده و چرا (کونل، ۱۹۸۹، به نقل از شورت، ۱۳۸۶: ۱۷۸). آنچه در نوشته کونل جلب توجه می‌کند شیوه‌هایی است که تجربه‌هایش به یاری آنها علاقه‌وی به طرح ریزی پژوهش‌های خاص و تدریس را شکل بخشیده‌اند.

۷- دیگر منابع داده‌ها:

علاوه بر منابع فوق می‌توان از اسناد و مدارک موجود، خبرنامه‌ها، عکس و... نیز استفاده نمود.

نمونه گیری در پژوهش روایی

به دلیل ماهیت غیر قابل پیش بینی طرح در تحقیقات کیفی و به منظور کسب بینش بیشتر در تدوین و تهیه روش های بررسی پدیده ها، فنون نمونه گیری در این نوع تحقیقات انعطاف پذیرتر از تحقیقات کمی هستند. پاتن اصطلاح نمونه گیری هدفمند را برای توصیف نوعی از نمونه گیری به کار می برد که در آن مواردی که از لحاظ هدف های تحقیق کیفی غنی از اطاعات هستند، انتخاب می شوند (بورگ و گال، ۱۳۸۶).

در پژوهش روایی همچون سایر شیوه های پژوهش کیفی آنچه که پژوهش گر را در انتخاب روش نمونه گیری هدایت می کنند، اهداف و پرسش های پژوهش خواهد بود.

تجزیه و تحلیل داده ها در پژوهش روایی

مدیریت اطاعات

همزمان که فرایند تحلیل اطاعات کیفی آغاز می شود، اولین وظیفه محقق مرتب سازی و سازماندهی اطاعات به منظور قابل فهم کردن آن است.

با استفاده از نرم افزارهای رایانه ای ایجاد متن (مانند میکروسافت ورد) به آسانی اطاعات برچسب و صفحه گذاری در قسمت سرصفحه وارد شود. برای مثال، یک برچسب سرصفحه در یکی از فایل های داده ها می تواند چنین باشد:

«۱۳۹۰/۱۱/۱۲»؛ حیدری؛ مدرسه شهید رجایی، کلاس درس خانم معلم ۱ / ناحیه ۱ / اصفهان».

نکته: نگهداری کپی های متعدد مورد استفاده از کل مطالب اطمینان بخش و امیدوارکننده است.

آگاهی از اطاعات

نوشته های میدانی را از ابتدا تا انتها چندین بار بخوانید. مشابه همین عمل را با مصاحبه ها و هر مطلبی که جمع آوری کرده اید، انجام دهید. آنقدر مطالبتان را مرور کنید تا اینکه دریابید چه مطلبی سودمند تر است. در هنگام رانندگی، موقع غذا خوردن و در حال دویدن مطالب را مرور کنید. فایده اینکار پربار کردن حافظه خویش با اطاعات ذیربط لاست (استربرگ، ۱۳۸۴، ترجمه پوراحمد و شماعتی: ۱۸۸).

کدگذاری

هدف از کدگذاری، متمرکز کردن پتانسیل های معنی دار از اطاعات است. کدگذاری های کیفی مستلزم سه اقدام اساسی است:

الف. اطاعات مربوط به پدیده ها

ب. جمع کردن نمونه از این پدیده ها

ج. تحلیل این پدیده ها در دیگر یافته های متعارف، گوناگون، الگوها و ساختارها.

در مراحل ابتدایی کار اطاعات بالقوه را بوسیله کدگذاری های از پیش قطعی شده به اطلاعاتتان منحصر نکنید. در عوض مرحله ای از کدگذاری را استفاده کنید که هدف های نهفته را آشکار کند. هر

قدر کدگذاری هایتان را پالایش کنید و موضوع‌های اساسی را گسترش بدهید، مقصودتان واضح تر خواهد بود (استربرگ، ۱۳۸۴، ترجمه پوراحمد و شماعی: ۱۸۹).

کدگذاری باز: در کدگذاری باز باید با نگرش گسترده و کاملاً باز در ارتباط با اطلاعات برخورد کرد. در کدگذاری باز از کدگذاری‌های از پیش محرز شده دیگران یا حتی مال خود نباید استفاده کرد. در کدگذاری باز محقق آزاد است که مفاهیم مورد نظر درباره اطلاعات را اضافه کند یا ممکن است به خوبی آنها را کاهش دهد. استفاده از حروف برجسته و پررنگ نوشتن حاشیه در کنار متن و... توصیه می‌شود. بعد از اینکه برای مدتی کار کدگذاری را انجام شد، موضوعات تکراری در مصاحبه‌ها یا یادداشت‌های تحقیق مشخص می‌شوند. باید با کدهایی که به مطالب داده شده‌اند، بسیار کار کرد تا مشخص شود که چه نوع موضوعاتی را باید بسط داد. از بین کدهایی که ایجاد شده‌اند، کدامیک از آنها در شکل دهی به تحلیل محقق مؤثر است (استربرگ، ۱۳۸۴، ترجمه پوراحمد و شماعی).

کدگذاری محوری یا متمرکز: هنگامی که شما بررسی مقوله‌های کلیدی را شروع می‌کنید، می‌توانید کدگذاری محوری را انجام دهید (کافی واتکینسن، ۱۹۹۶ به نقل از پور احمد و شماعی، ۱۳۸۴). مشابه کدگذاری باز، کدگذاری متمرکز نیازمند جستجو در بین سطر به سطر اطلاعات است. کدگذاری متمرکز به شما کمک می‌کند تا اطلاعات را کاهش دهید، از حجم آنها کاسته و آن را قابل مدیریت کنید (استربرگ، ۱۳۸۴، ترجمه پوراحمد و شماعی، ص ۱۹۲).

توجه داشته باشید که به کمک کدگذاری متمرکز اطلاعات را کاهش داده‌اید، اما این کاهش اطلاعات به معنی پایان کار تحلیل نیست. شما ناچارید جواب عبارت «برای چه؟» را بدهید. این داده‌ها چه معنی می‌دهند؟ باید نشان دهید که موضوعات و طبقه‌بندی‌هایی که شما تعیین کرده‌اید، در ارتباط با سایر موارد چه معنی می‌تواند داشته باشد. در این مرحله پاسخ به چند پرسش مفید خواهد بود. می‌توانید سوالاتتان را در چند مسیر متمرکز کنید:

الف - سوالاتی در مورد وقایع: چه اتفاقی افتاد؟ چه کسانی را در بر می‌گرفت؟ چگونه اتفاق افتاد؟ چگونه به پایان رسید؟

ب - سوالاتی در مورد کرونولوژی: اول چه اتفاقی رخ داد؟ بعد چه؟ سپس چه اتفاقی افتاد؟

ج - سوالاتی درباره محل: این محل شبیه کجاست؟ این محل شبیه چیست؟

د - سوالاتی در مورد مردم: مردم شامل چه کسانی هستند؟ آنها چگونه انسان‌هایی هستند؟

ه - سوالاتی درباره موضوعات: موضوعات کلیدی این مردم کدامند؟ چه چیزی برای آنها مهم است؟ آنها از چه زبانی استفاده می‌کنند؟

جواب دادن به این گونه سؤالات می‌تواند شما را برای تحلیل مفاهیم مختلف آماده کند و به شما برای توصیف یک واقعه یا گروهی از مردم کمک می‌کند، قسمتی از یک تحلیل کیفی خوب مربوط به آنچه شما دیده و برداشت کرده اید، می‌شود (استربرگ، ۱۳۸۴، ترجمه پوراحمد و شماعتی: ۲۰۰).

نوشتن روایت: در پایان پروژه‌ی مطالعه‌ی روایی، غالباً روشن نیست که در چه زمانی مکتوب کردن مطالعه آغاز شده است. اغلب گفته شده که نوشتن در همان اوایل مذاکرات با شرکت‌کنندگان آغاز شده است یا حتی پیش‌تر، از زمانی که اندیشه‌های مربوط به پروژه مطالعه برای نخستین بار در حال شکل‌گیری بوده است (شورت، ۱۳۸۶، ترجمه محمود مهرمحمدی و همکاران، ص ۱۷۹).

کیفیت (روایی و پایایی): در اشکال سنتی پژوهش اصطلاحات تعمیم‌پذیری و اعتبار برای اشاره به تکرارپذیری نتایج در مطالعات مشابه و میزان دقت مطالعه در بازتاب یا ارزیابی موضوع خاص به کار می‌رود. با این وجود فلدمن (۲۰۰۳) ادعا می‌کند در پژوهش کیفی باید به جای این اصطلاحات از «کیفیت» استفاده نمود. فرض فلدمن این است که «ما به عنوان مدرس معلمان باید خودمان را مطالعه کنیم تا راههای شکل‌گیری خود را درک کنیم و در صورت لزوم، برای بهبود تدریسمان آنها را تغییر دهیم. به نظر فلدمن روایت‌های تدریس بدلیل برخورداری از کیفیت و دقت بسیار، در آینده ادبیات پژوهشی ارزشمندی را تشکیل می‌دهند. کیفیت و دقت پژوهش، خواننده را تسخیر می‌کند و به باورپذیری (قابلیت قبول)، اعتبار و انسجام ادبیات پژوهش سندیت می‌بخشد و بدینگونه صحت و درستی را به عنوان تضمینی برای پایایی به کار می‌گیرد (لینکن و گوبا، ۱۹۸۵). گزارش باورپذیری آن است که «رنگی از حقیقت داشته باشد»، گزارشی که پس از خواندنش می‌توان گفت: «شدنی است» (شورت، ۱۳۸۶، ترجمه محمود مهرمحمدی و همکاران).

مخاطرات پژوهش‌های روایی

۱. داده‌سازی کردن. نوشتن خیالی و پنداری،
۲. خودشیفتگی و خودمداری؛ نادیده گرفتن نقد مسائل فردی و میان فردی
۳. «پیرنگ هالیودی»؛ یعنی پیرنگی که همه چیز در آن به سرانجام دلخواه و دلپذیر منتهی می‌شود. «خوشایندی» شاید بهانه‌ای باشد برای سانسور تمام عیار و بی‌چون و چرا (شورت، ۱۳۸۶، ترجمه محمود مهرمحمدی و همکاران، ص ۱۹۱).

نمونه گزارش پژوهش‌های روایتی کلاس درس و مدرسه به همراه کدگذاری باز و محوری (برگرفته از جزوه آموزشی استادان راهنمای کارورزی کش.ر با رویکرد تربیت معلم فکور، ۱۳۹۳)

باسمه تعالی

روز اول:

ساعت ۷:۱۰ به خط مولوی رسیدم و منتظر دوستم شدم. ساعت ۷:۲۰ هم به خیابان مولوی رسیدیم. بیرون از مترو در گوشه خیابان مردی کارتون خواب را دیدم که گوشه خیابان خوابیده بود و یکی دیگر هم کنارش بود که در حالت نشسته خوابیده بود.

بافت خیابان مولوی قدیمی است و مغازه‌های اکثر اونجا مربوط به مواد غذایی و خشکبار می‌شن. آنجا بازار خوارو بارفروشی است که محل تردد کارگرها است. در آن موقع صبح بعضی از کامیون‌ها یا ماشینهای وانت جلوی مغازه ایستاده بودند و جنس خالی میکردند. در سری یکی از کوچه‌ها دو مرد را دیدیم که با توجه به ظاهرشان به نظر می‌آمد که معتاد باشند که لباسها و موهای نامرتب و کثیفی با صورتی سیاه داشتند.

خیابان یک طرفه است و دارای خطوط ویژه اتوبوس بی آر تی است که با سرعت زیاد از دور طرف حرکت میکنند و کسی که بخواد از ضلع غربی به آن سمت خیابان بیاید، باید از خیابان دو طرفه عبور کند. خط عابرپیاده در جلوی مدرسه کشیده شده است. ماشین‌ها و خطوط اتوبوس‌های بی آر تی و موتورسوارها با سرعت زیاد از دو طرف می‌آیند.

سر راه دوستم به مغازه رفت و یک کیک و شیر کاکائو خرید. دو بانک ملی و و بانک شهر هم در ضلع غربی خیابان مولوی قرار دارد.

ابتدا وقتی وارد کوچه قفل‌سازان شدیم، دیوار مدرسه‌ای که نقاشی شده بود را دیدم. با دیدن مدرسه خدارو شکر کردم که زود پیداش کردیم ولی بالای درمدرسه، اسم مدرسه ابتدایی نوشته شده بود! خانمی که داشت از ته کوچه به سمت ما می‌آمد آدرس را از او پرسیدیم. مدرسه حاتمی در خیابان مولوی واقع شده است. سمت راست مدرسه، مدرسه ابتدایی ایران است و سمت چپ آن مسجد بینائی قرار دارد. وقتی از جلوی مدرسه ابتدایی رد شدیم، والدین جلوی در ایستاده بودند و منتظر بودند تا بچه‌ها به داخل بروند.

با ورودمان به حیاط بچه‌ها در حیاط منتظر خوردن زنگ بودند و عده‌ای بر زمین نشسته بودند و عده‌ای هم در صف خود ایستاده بودند. از کنار آنها گذشتیم و به سمت ساختمان اصلی رفتیم. بعد از اینکه مدیر را دیدیم. او معرفی نامه و کارت شناسایی مان را دید و توضیح دادیم که برای کارآموزی آمدیم. او هم با لبخند ما را به سمت دفتر دبیران راهنمایی کرد. از مدیر اجازه خواستیم تا از مدرسه عکس بگیریم و او جوابش مثبت بود.

من و محدثه با وجود استرسی که داشتیم به دفتر دبیران رفتیم. دبیران با رفتار خوب و احترام با ما برخورد کردند طوری که به من احساس آرامش دست داد. تقریباً همه دبیران آمده بودند و پشت میزها نشسته بودند و با همدیگر حرف میزدند. یکی از دبیران وقتی وارد دفتر شد با همه دست داد و سلام و احوال پرسى کرد حتى با ما هم دست داد و صبح بخیر گفت. دبیر هنر روحیه ی خیلی شادی داشت. وقتی وارد دفتر شد قبل از آن که به سرکلاس برود، موهایش را شانه کرد و روسریش را عوض کرد.

دانش آموزان در حیاط مدرسه صف تشکیل داده بودند و قرآن توسط یکی از دانش آموزان خوانده میشد. در طول مدت زنگ کلاس، من و محدثه رفتیم مشاهده را از حیاط شروع کردیم و سپس به سمت راهروها و طبقات رفتیم.

موقعیت مدرسه

مدرسه در ضلع شرقی خیابان مولوی قرار دارد. در ورودی، کرم رنگ است که شامل دو درب میشود. یکی درب کوچک تقریباً به اندازه عرض ۱ متر و طول ۲/۵ است. درب کوچک باز است و حتی در ساعات غیر از آمدن و تعطیلی دانش آموزان باز است. در، برای رفت و آمد دانش آموزان کوچک است که تقریباً دو نفر میتوانند از آن رد شوند و دیگری درب ماشین رو است به اندازه ۳ در است. که آن در بسته است. بالای درها میله هایی قرار دارد که از بیرون، قسمت بالایی ساختمان اصلی دیده میشود.

تابلوی مدرسه: بالای سر آن، تابلوی بزرگ مستطیل شکلی تقریباً به عرض ۱ و طول ۴ است که زمینه آن صورتی است و با رنگ قرمز نوشته شده " دبیرستان ... " و در زیر آن با خط ریزتری نوشته شده " نوع مدرسه: دولتی - دوره اول - سال تاسیس: ۱۳۶۸ "

حیاط مدرسه: مستطیل شکل و اندازه آن تقریباً ۲۲ در ۲۵ متر میباشد. در وسط آن، تور والیبال و خط کشی هایی به رنگ سفید زده شده است و دو طرف زمین دارای دو دروازه توری فوتبال است و بالای آن هم سبد بسکتبال قرار دارد که دور میله ها با فوم پوشانده شده است. کف حیاط با آسفالت پوشیده شده است.

بوفه: در ضلع جنوب شرقی قرار دارد و در کنار خانه سرایدار است. دارای یک پنجره مستطیل شکل کوچک است که اندازه آن تقریباً طول ۱ و عرض ۱.۲۵ سانت است. بر روی آن ۵ میله میخورد که بچه ها موقع خریدن تغذیه یا باید دست خود را داخل میله بکنند یا از زیر میله که تقریباً ۲۰ سانت است دست خود را به داخل میبرند.

تغذیه های داخل بوفه شامل: شیرکاکائو، کیک، پاستیل، بستنی و... موجود است.

موقع زنگ تفریح به دلیل کوچک بودن پنجره ، باعث میشود دانش آموزان در جلوی بوفه جمع شوند و فقط دست سه چهار نفر داخل میشد و ممکن است دست آنها آسیب ببیند. در هم بوفه یک طرفش شیشه ندارد.

در ضلع جنوب غربی ، سرویس بهداشتی است دارای نمای آجری و سنگی که به جای در و پنجره از نایلون استفاده شده و کنار آن نزدیک باغچه ، یک آبخوری است.

سرویس بهداشتی :

دارای دو پنجره و دو درب ورودی است. در سمت چپ نزدیک درب دوم ، یک فرورفتگی ای تقریباً ۹ متری است که منتهی میشود به یک آبخوری که بالای آن نوشته شده بود "آبخوری دانش آموزان پیام انقلاب." دستشویی دارای ۱۳ سرویس ، ۶ روشویی که بعضی از شیرهای آب آن چکه میکرد و دارای دوربین مدار بسته است که در سمت راست در سقف تعبیه شده است و تصویری از آن بر نمیدارد و به نظر خراب می آید. در سمت راست درب اول یک آبخوری هم بیرون قرار دارد.

ساختمان:

از حیاط که به ساختمان مدرسه نگاه میکنم ، ساختمان نو است. با آجرهای سه سانتی به رنگ قهوه ای است و چهار ستون دیده میشود. از حیاط ۳۰ پنجره بعضی باز و بعضی بسته دیده میشود. در جلوی ساختمان یک میله به اندازه ۳ متر قرار دارد که بر روی آن پرچم جمهوری اسلامی ایران نصب شده است. اندازه پرچم حدوداً ۱ در ۲ است با ظاهری نو و پارچه ای معمولی است.

ساختمان با همکف ۴ طبقه است که دانش آموزان مدرسه پیام انقلاب که مدرسه آنها در دست تعمیر است ، موقتاً در مدرسه شهید حاتمی در حال تحصیل هستند که در پایه های هفتم و هشتم دوره اول متوسطه هستند. ورودی آن به سه پله میرسد که به یک راهروی بزرگ میرسد که به عنوان سکو ه ماز آن استفاده میشود و مراسم های صبحگاهی و مراسم های دیگر را بر روی آن اجرا میکنند. بر روی سکو تعدادی گلدون های طبیعی بزرگ دیده میشود و یک میز مستطیل شکل که روی آن پارچه مشکی رنگ و دو شمع است قرار دارد.

در راهروی ورودی به ساختمان، روی دیوارهای آن کاغذ و مقوایی با محتوای فرهنگی، آموزشی مانند: جدول بندی قرآن و نهج البلاغه و مداحی، مسابقه ، برنامه صبحگاهی و... وجود دارد.

کنار در ورودی منتهی به ساختمان اصلی، یک صندوق پیشنهادات آهنی کوچک است که نو به نظر میاید و تمیز است. ارتفاع آن از زمین تا صندوق تقریباً ۱۶۰ سانتی متر است و بچه ها دستشان به آن میرسد و میتوانند نامه های خود را داخل آن بیاندازند. در صندوق اهرمی است و طوری است که اگر بچه ها دست خود را داخل آن نکنند نمیتوانند نامه های انداخته شده را بردارند.

در سمت چپ دیوار آن نوشته ای است با کاشی های آبی رنگ که شناسنامه مدرسه بر روی دیوار بود.

راهروی اصلی :

وقتی وارد ساختمان شدم با یک راهروی مستطیل شکل روبه رو شدم . از سمت چپ درب ورودی، دفتر مدیریت است که روبه روی آن آبدارخانه و سرویس بهداشتی است . در سمت چپ راهرو دفتر اجرایی و روبه روی آن اتاق تکثیر است. در ته راهرو سمت چپ نمازخانه و در سمت راست دفتر دبیران قرار دارد. در وسط راهرو هم پله هایی است که به طبقات بالا و کلاسها میرسد که در مجموع ۱۱ کلاس وجود دارد. در زیر راه پله وسایلی قرار دارد که روی آن پارچه سبز رنگی زده شده و نوشته هایی از محرم به روی آن نصب شده است. در وسط آن ، دو ستون قرار دارد که کنار ستون سمت راستی یک کمد شیشه ای چهار طبقه ای از لوازم و التحریر و لوازم بهداشتی و غیره است که برای جایزه و تشویق دانش آموزان است. شامل : دفتر خاطرات، گیره مو ، تراش و مداد ، شانه ، دستریادداشت و صابون و برچسب پفکی...وجود دارد و بر روی هر یک از آنها امتیازاتی که باید دانش آموزان کسب کنند نوشته شده است.

با ورود دبیران به دفتر هر کدام با لبخند وارد شدند و به همدیگر خسته نباشید گفتند و پشت میزی نشستند و مشغول صحبت و چای خوردن شدند. خانم خدمتگزار هم با دو ظرف بزرگ عدسی و تعدادی هم کاسه های کوچک همراه با ظرف و نان لواش به اندازه کف دست به اتاق آمد و آنها را به روی میز گذاشت.

ما خواستیم به راهرو برویم تا دبیران راحت باشند ولی آنها به ما تعارف کردند که در کنار آنها باشیم و با آنها عدسی بخوریم. واز آنها تشکر کردیم. در هنگام خوردن عدسی یکی از دبیران نزدیک ما آمد و چند سوال درمورد دانشگاه و رشته و کارآموزی و امتحان کارشناسی از ما پرسید. در همان موقع که محدثه به سوالات آن دبیر پاسخ میداد دبیر هنر که مسئول مسابقه بود به من برگشت و به من گفت که میتوانم در مسابقه شرکت کنم.

سر صف به بچه ها جوایزی برای مسابقه ای که شرکت کرده بودند دادند و چند نفر از دبیران هم در آن مسابقه شرکت کرده بودند ، اسامی آنها را خواندند و بچه ها آنها را تشویق کردند . معلم هنر که مسئول این مسابقه بود به دفتر آمد و جوایز آن دبیران را داد و مورد تشویق بقیه قرار گرفتند. بعد از رفتن دبیران به کلاس خانم خدمتگزار دوباره عدسی را گرم کرد تا مدیر و معاونین و مربی پرورشی هم عدسی بخورند. در هنگام خوردن عدسی در مورد مسائل مدرسه و کارت کتابخانه دانش آموزان صحبت کردند و بعد از صحبت هم به اتاق خود برگشتند.

راهروها و طبقات:

مجموعه تعداد کلاس‌های درس، ۱۳ تا است. که در طبقه اول ۵ کلاس درس وجود دارد. در طبقه دوم هم ۵ کلاس درس است و در طبقه سوم ۳ کلاس درس موجود است. اتاق‌های دیگر شامل: یک اتاق کتابخانه، یک آزمایشگاه و اتاق مشاوره، یک اتاق کامپیوتر است. به طرف راهروها می‌رویم. در طبقه اول مجموعاً ۱۹ پله وجود دارد. ابتدا ۹ پله و یک پاگرد و بعد ۱۰ پله که به طبقه اول می‌رسد. پله‌ها از سنگ مرمر است، ارتفاع هر پله با دیگری تقریباً ۱۳ سانت است به طول ۲ متر و عرض ۳۴ سانت است. اندازه پاگرد طبقات حدوداً به طول ۲ متر و عرض ۴ متر است و کوتاه و مسطح است. دارای نرده در تمام طبقات است ولی در بعضی از قسمتهای نرده رنگش رفته بود. در پله‌ها تقریباً ۴، ۵ نفر می‌توانند از آن تردد کنند. در بین پاگرد طبقه اول پرچم بزرگ یاحسین وصل شده است و بر روی دیوارهای راه پله‌ها، عکس‌هایی با موضوع محرم و عاشورا وجود دارد. در قسمت پاگرد سمت راست بالای دیوار نزدیک به سقف دوربین مدار بسته ای نصب است که قسمت از راه پله‌ها تصویر بر می‌دارد.

طبقه اول

جلسه دوم ۵ آذر ساعت ۷:۳۰ به مدرسه رسیدیم. اون روز، هوا سرد بود و به مناسبت روز بسیج روحانی اومده بود و در حیاط با بچه‌ها صحبت می‌کرد. دبیران که در دفتر نشسته بودند بین آنها مسئله‌ای شرعی پیش آمد که آن را از پیش‌نماز مدرسه شنیده بودند. مسئله درباره این بود که اگر خانم‌ها در هنگام نماز انگشتی که در دستشان است معلوم شود نماز باطل است و باید پوشیده شود. یکی از دبیران حتی در رساله هم دنبالش گشته بود ولی چیزی پیدا نکرده بود. آنها نظر ما را هم پرسیدند. بعد از اینکه از مدیر اجازه خواستیم به کلاس برویم برای مشاهده فرآیند آموزشی، مدیر ما را به معلم دینی خانم حسینی معرفی کرد و او هم قبول کرد. وقتی همراه معلم به یکی از کلاسهای پایه هشتم رفتیم. با ورودمان به کلاس، بچه‌ها از جای خود بلند شدند و با صدای بلندی به معلم سلام دادن و با تعجب به ما نگاه کردند. معلم بچه‌ها رو ساکت کرد و مارا به ته کلاس راهنمایی کرد. بعد از احوال‌پرسی معلم با بچه‌ها آیه‌ای از قرآن که بر روی دیوار بود را معلم بلند قرائت کرد و تک تک کلمات را معنی کرد. اسم درس نردبان آسمان بود و موضوع آن نماز بود. از بچه‌ها پرسید که آیا امروز غایب داریم یا نه؟ که جواب بچه‌ها منفی بود. درس با سوالی که در مورد موضوع آن بود شروع شد. معلم با پرسش درس را آغاز کرد.

وقتی معلم سوال میکرد بعضی ها سریع دستهای خود را بالا میبردن تا جواب بدهند ولی بعضی ها هم فعال نبودند و دوسه نفری هم از ته کلاس حرف میزدن...

معلم توضیحی در مورد نماز خواندن و اینکه ما در چند دقیقه نماز میخوانیم که این را به صورت اعداد بر پای تخته برای بچه ها حساب کرد و نوشت. و فواید علمی نماز خواندن را گفت. در هنگام درس دادن معلم درحال قدم زدن در کلاس بود و از حرکت دادن دست خود استفاده میکرد.

قسمتی از کتاب سخنی از پیامبر و امام علی که در مورد نماز گفته بودند را مشخص کرد که کدام قسمت آن مهم است و زیر آن را خط بکشند. وقتی روخوانی شروع شد جمله مهمی که در آن بخش بود را دوبار تکرار کرد و توضیح داد و مثالی زد و روی تخته وایت برد نوشت.

در حین توضیح مسئله نماز، بر روی میز زد و اسم یکی از دانش آموزان را صدا کرد تا ساکت شود. معلم از همه دانش آموزان خواست تا اقامه نماز را بخوانند

وقتی به دفتر دبیران آمدیم معلم از مون خواست تا انتقادی پیشنهادی داشتیم به او بگوییم.

موقعی که ما سر کلاس بودیم دانشجویهای رشته ادبیات عرب چارت بندی و بخشنامه ها را از مدیر گرفته بودند. ما هم چارت را گرفتیم و یکی یکی برگه های بخشنامه را به ما دادند تا از روی آنها بنویسیم ولی ما زرنکتر بودیم و نوشتن کلی وقت میگرفت پس سریع عکس گرفتیم تا به بقیه کارا برسیم.

موقعی که میخواستیم بریم صدای مدیر رو شنیدیم که داشت با یکی از بچه ها حرف میزد و میگفت: واقعا میخوای اینطوری باشی؟

من و محدثه کنجکاو شدیم. یکی از دانش آموزان پایه هشتم، مثل اینکه مشکل انضباطی داشته و معلم ها آن را فرستاده بودن پایین و مدیر هم داشت با او حرف میزد. مادر دختر کنار او بود و او را سرزنش میکرد ولی او توجهی نداشت.

مدیر اول لحنش آروم بود ولی وقتی دید دخترک توجهی به حرفایش نمیکند کمی لحنش تند شد و گفت: صبا خودت باید راحت را انتخاب کنی! میدونی چی خوبه چی بد.

وقتی از جلوش رد شدیم با خنده به ما و دوستایی که کنارش بودن نگاه میکرد. مادرش از او پرسید چرا درس نخوانده و کلاس را به هم ریخته است؟ او هم به مادرش گفت: "فقط من نبودم که بقیه هم بودند."

کلاس درس :

کلاس درس مستطیل شکل است تقریباً به عرض ۴ متر و طول ۵ متر است . دارای ۳ پنجره مشرف به حیاط و آفتابگیر است. تعداد دانش آموزان آن کلاس ۳۰ نفر است و نیمکتها در سه ردیف پنج تایی قرار دارد . فاصله هر نیمکت با نیمکت کناری مناسب است طوری که تقریباً دو نفر میتوانند از آنجا رد شوند. برای هر ۲ دانش آموز یک میز اختصاص یافته است. و در تمامی کلاس ها از تابلوی وایت برد استفاده می شود که بر روی تخته سیاه نصب شده است و هنگامی که نور داخل کلاس شود ممکن است بازتاب نور داشته باشد. تمامی کلاس ها مجهز به سیستم ویدئو پروژکتور میباشد . میز معلم روبه روی در کلاس قرار دارد.

چهارشنبه ۱۹ آذر سومین جلسه کارورزی بود. شب قبل استاد به همه ایمیل زده بودند و یادآوری کرده بود که چهارشنبه باید به مدرسه برویم.

صبح دوباره کنار خیابون مرد کارتون خواب رو دیدم که دراز کشیده بود و از سرما خودشو مچاله کرده بود.

ساعت یه ربع به هشت رسیدیم مدرسه. به خاطر سرما در حیاط صف تشکیل نشد و دعای فرج از بلندگو پخش میشد.

در همان موقعیت که ما به تعاملات نگاه میکردیم بدون هیچ مقدمه ای معلم ادبیات جلو اومد و از ما خواست که به جای یکی از دبیران که نیامده، سر کلاس او برویم.

از حرف او جا خوردم. تصور نمیکردم که نخواهم بدون حضور معلم به کلاس بروم. بالاخره من و محدثه تصمیم گرفتیم با هم به کلاس برویم. در راهرو کلی استرس داشتیم که چطور باید برخورد کنیم و چه باید بگوییم.

پشت میز نشستیم. آن ساعت، کلاس درس مطالعات اجتماعی داشتند. از نماینده کلاس و یک بچه زرنگ خواستیم از بچه ها درس بپرسد. کتاب مطالعات اجتماعی را باز کردند و با هر سوال چند نفر یا یکی دو نفر دست بالا میکردن. بعضی از بچه ها هم اصلاً شرکت نمیکردن.

کلاس دوم زنگ قبلش هنر داشتن. بچه ها هم مشغول کشیدن طراحی بودن. معلم ضبطی آورده بود و آهنگ مرتضی پاشایی براشون گذاشته بود. معلم هنر چند بار تاکید که از مدیر اجازه این کار را گرفته است.

کمی که گذشت یکی از دانش آموزا اجازه گرفت و فلشی را آورد و با فلش قبلی جابه جا کرد . در داخل فلش باز هم آهنگهای مرتضی پاشایی بود.

بچه ها داشتند وسایل هایشان را جمع میکردن و از این نیمکت به آن نیمکت میرفتند. یکی از بچه ها سن مارا پرسید.

قبل از اینکه سوالای شخصی دوباره پرسیده شود ، زنگ خورد و امدم بیرون.

موقع برگشت به دانشگاه تصمیم گرفتیم با اتوبوس خط واحد که آن سمت خیابان بود برگردیم. وقتی که از خط عابرپایه که در جلوی مدرسه بود، میخواستیم عبور کنیم، دائما ماشین و تاکسی و موتور در حال رد شدند بودند و عبور از خط عابر برای ما کمی مشکل بود. بعد از رد شدن از خط عابر به خطوط اتوبوسهای بی آر تی رسیدیم که آنجا هم دسته کمی از خیابان نداشت از دو طرف اتوبوس با سرعت زیاد در حال رفت و آمد بودند و پشت سر آنها هم موتورسوارها با سرعت ازدو طرف می آمدند. اگر ما کمی در رد شدن از خیابان بی احتیاطی میکردیم ممکن بود برایمان خطر آفرین باشد. بعد از کمی ایستادن بالاخره توانستیم از آنجا عبور کنیم.

خاطره جلسه چهارم: (۹۳/۹/۲۶)

در مسیر بین مترو و مدرسه بودیم که آن طرف خیابان تصادفی شده بود. دیدیم که یه موتوری با یه نیسان تصادف کرده و تمام بارش که تعدادی جعبه کارتون بود، به زمین ریخته شده بود. دست محدثه را گرفتم تا زودتر از آنجا بریم تا به مدرسه برسیم. دم در مدرسه پدري بیرون از مدرسه ایستاده بود و با آیفن تصویری داشت با داخل صحبت میکرد. بعد از سلام و احوال پرسی با مدیر و معاون مدرسه، از مدیر خواستیم تا کتابخانه را به ما نشان بدهد.

امروز دوباره یکی دیگر از معلم ها برای خیرات رفتگانش صبحانه ای آماده کرده بود. کم کم معلم ها به دفتر آمدند. بعد از سلام و احوال پرسی با هم سر میز نشستند تا صبحانه بخورند.

بسم الله الرحمن الرحيم

فرایند آموزش

خانم حسینی در میز ابر برای ما جا آماده کرده بود ما به میز اخر رفتیم. همگی : سلام علیکم ظهر شما بخیر. (دانش آموزان از جایشان بلند شدند) معلم: سلام بچه ها، ظهر بخیر. (معلم با نگاه کردن به همه دانش آموزان، جواب سلام آنها را میدهد)

معلم به دانش آموزان گفت: این خانم ها از همکاری ما هستن و این زنگ تو کلاس ما هستن. بفرمایید بشینید (ما را به نیمکت آخر کلاس راهنمایی کرد)

معلم: خب آیه رو با همدیگه میخونیم. انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیرا (همگی همراه با معلم شروع به خواندن کردند)

معلم: خب حالا معنی میکنیم. انما: همانا - یرید: میخواهد- الله: خداوند - لیذهب: دور کند - عنکم: از شما - الرجس اهل البیت: اهل بیت پلیدی و گناه را - و یطهرکم تطهیرا: و کاملا شما را پاک سازد.

معلم: امروز میخوایم بقیه درس رو مرور کنیم برای امتحان. مبطلات روزه معلم: روزه فقط خوردن و آشامیدن نیست، بلکه روزه یعنی انسان تصمیم میگیره برای انجام دستور خدا از اذان صبح تا اذان مغرب از چند کار که به آن مبطلات روزه گفته میشود خودداری کنه. مثلا خوردن و آشامیدن.

دانش آموز ۱: خانم مثلا اگه مرض شدیم رفتیم دکتر بعضی از آمپول ها روزمونو باطل میکنه مثلا تقویتی؟

معلم: آمپول های دارویی و درمانی مثل پنیسیلین باطل نمیکنه ولی تقویتی مثل به کمپلس یا سروم باطل میکنه.

دانش آموز ۲: چی ؟ (یکی دیگه از دانش آموزان که حرف میزد و متوجه صحبت معلم نشد دوباره پرسید)

معلم: سروم های تقویتی و غذایی. مثلا یکی بیحال شد و بره سروم بزنه روزش باطل است. معلم: چیه حسینی؟ (انگار سوال داشت)

حسینی: هیچی خانم حل شد.

معلم: استفراغ عمدی بچه ها. از مبطلات روزه استفراغ عمدیه. (از روی کتاب این جمله را خواند)

مثلا غیر عمد حامله بهم بخوره اشکال نداره باطل نیست به شرط اینکه چیزی از گلو برنگرده. ولی اگه مثلا ببخشید انگشت تو گلو بکنیم تا بالا بیاریم. این روزه را باطل میکنه.

بچه ها همگی : ای... (نشانه اینکه از این حرف بچه ها خوششان نیامده)

معلم: یا مثلا شخصی از چیزی حالش بد میشه مثل خون. اگر عمدا اونو بینه روزه اش باطله ولی اگر غیر عمد باشه باطل نیست. (دختری ته کلاس دستش را بالا برد تا سوالی بپرسد ولی پشیمان شد)

دانش آموز ۳: خانم ببخشید من وقتی سوار ماشین میشم میخوایم بریم شمال حامله بد میشه مثلا. قرص هایی برای حالت تهوع.

دوستش برگشت و گفت: میخوای بری شمال که روزه ات کلا باطله.

دانش آموز ۴: راست میگه.

معلم: اگه بعد از اذان ظهر باشه روزه ات باطله (همهمه شد)

معلم: هیس. بخون. خانم خانقلی بخون.

خانقلی: فرو بردن غبار یا دود غلیظ به حلق. روزه دار نباید غبار یا دود غلیظ به حلق خود برساند...

معلم: اگر غیر عمد باشه مثلا ماشینی یا موتوری از کنارت رد میشه دود میره تو گلو. اگه عمدا باشه مثلا کشیدن سیگار یا قلیون روزه رو باطل میکنه. یا مثلا آدم مردم آزاری قلیون میکشه و

میدونه شما روزه ای فوت میکنه تو صورتت واین غیر عمد و اشکال نداره. (بچه ها خندیدن)

معلم: سوالش رو بخون.

خانقلی: در تمام مواردی که گفته شد در صورتی باعث باطل شدن روزه میشود که شخص روزه دار عمداً (دانش آموز از روی کتاب ادامه مطلب را میخواند).

معلم: (دوباره تاکید کرد) عمداً بچه ها این خیلی مهمه . بعضی ها فکر میکنند تو روزه های واجب اینجوریه ولی تو روزه های مستحب هم هیچ فرقی نمیکنه. مثلاً یه دفعه شیرجه زدی تو استخر یه هو یادت اومد که روزه بودی اشکال نداره حتی اگه مستحب هم باشه چون یادت نبود اشکال نداره. ولی چه واجب و چه مستحب اگر عمداً انجام بدهد روزه ات باطله.

دانش آموز۵: یعنی مثلاً اگه روزه باشی یکی هلت بده؟

معلم: هل دادن یعنی؟

همگی: غیر عمده .

معلم: در رساله توضیح المسائل امام نوشته شده که اگر مومنی به شما تعارف کرد و شما افطار کردید با این کار هم دل مومن رو شاد کردید و هم اینکه نیت روزه داشتید ، روزتون هم حساب میشه.

معلم: خب بخون خانومم. (خطاب به خانقلی)

خانقلی شروع به ادامه مطلب کرد : ولی اگر روزه دار فراموش کند که...

معلم: هیچ اشاره ای به مستحب یا واجب بودن نکرده. اگر عمدی باشه باطله. خب... (یعنی ادامه رو بخوان)

دانش آموز ۶ که نیمکت وسطی نشسته بود بلند گفت: چه ربطی داره.

معلم: ربط داره دیگه .

خانقلی: خودت را امتحان کن. ۱- توضیح دهید چگونه روزه گرفتن باعث توجه بیشتر مردم به فقرا و مستمندان میشود.

معلم: چرا روزه گرفتن باعث توجه به فقرا و مستمندان میشود؟ (همهمه شد)

دانش آموز۷: خانم ما بگیم ما بخونیم. صفحه ۶۱ سخن امام صادق(ع) (معلم دوباره این را بلند گفت)

دانش آموز۸: خانم سوال بعدی چی میشه؟

معلم: چهار مورد از مبطلات روزه؟

دانش آموز۹: خوردن و آشامیدن فرو بردن سر در آب و... (بلند شد و بدون نگاه به کتاب گفت)

معلم: شماره سه. اگه کسی در ماه رمضان فراموش کند که روزه است و مبطلات را انجام دهد روزه اش چه حکمی دارد؟

همگی: باطل نمیشه.

معلم: سوال چهارم. آیا شنا کردن در آب روزه را باطل میکند؟

دانش آموز ۱۰: آگه سر رو داخل آب فرو کنی....

معلم: توضیحشو دیگه همه بلدید.

دانش آموز ۷: خانم صفحه ۶۱ رو هم بخونید.

معلم: چه ارتباطی بین مثال درختان و روزه داری است؟

کلاته: من بگم؟

معلم: هی میگی من بگم داد نزن. باید حتما دست بالا کنی.

معلم: خب اینجا هم تموم شد. تو کلاس های دیگه یک دور و نصفی کتاب رو دوره کردیم ولی

اینجا چون زنگ آخر مثل شوراها و مسابقه همینجور ساعت ها کوتاه شده ولی حالا برای اینکه

جبران برای کسانی که نمره هاشون مشکل داره

دانش آموز ۶: خانم میشه نمره ها رو بگید؟ (با این حرف بچه ها همگی گفتن نه)

معلم: هر کسی خودش میدونه چه نمره ای داره. میخوایم کاری که تو کلاسهای دیگه انجام دادیم

، انجام میدیم ما مسابقه گذاشتیم. شما سه گروهید. هدف از مسابقه دوره ی درسه. هر سوالی رو

که مطرح میکنم از هر گروهی افراد اون گروه هم حق مشورت دارن هم حق نگاه کردن به کتاب

(با این حرف دانش آموز ۱۰ دست زد ولی سریع دستش را پایین آورد)

معلم: هیچی نگو بزار حرف من تموم شه وقت نداریم(خطاب به دانش آموز ۱۱ که دست زد)

معلم: وقتی دست بلند کردی باید بگی. اما هدف رو یادتون نره هدف دوره و یادگیریه. آگه کسی

اشتباه جواب داد حمله نمیکنید سرش که چرا غلط جواب دادی با اینکه من مثبت منفی میگذارم.

دانش آموز ۱۱: یعنی اگر غلط جواب بدیم منفی میذارید؟

معلم: آره ولی اینا هیچ جا حساب نیست فقط برای اینه که انگیزه باشه(همه مه شد)

معلم: فقط هدف دوره کردنه (به میز زد تا بچه ها ساکت شوند) هر گروه فقط یه بار جواب میده تا

زمانی که همه گروه جواب بدن.

دانش آموزان ۱۲: عین مسابقه های تلویزیونی.

معلم: آره.

دانش آموز ۱۳: خانم زنگ نماز بریم. آخه ما که دوره نکردیم.

معلم: سوالی که از این گروه میکنم دیگه تکرار نمیشه و از گروه بعدی میپرسم.

- چشم.

معلم: گوش کنید گروه ۱ چهار فضیلت ماه مبارک رمضان؟

گروه ۱ دانش آموز ۱: خواب عبادته، نفس ما تسبیحه...

معلم: گروه دو منظور از نیت در روزه چیه؟

دانش آموز ۲: تا قبل اذان ظهر... (چند نفر دست بلند کردن تا جواب دهند و در جواب دادن این سوال در چند قسمتی هم بقیه هم گروهی ها کمک میکردند تا جواب دادن دست زدن) معلم: یا ایها الذین آمنوا کتب علیکم الصیام... با توجه به این آیه مهمترین فایده روزه گرفتن چیه و منظور کما کتب علی الذین.. چیه؟

معلم: بگو جور چیان (بقیه دست پایین انداختن)

معلم: پیامبر در مورد روزه چه فرمودند؟

دانش آموز ۳: امیز جلویی گروه اول: من (دو بار گفت) (جواب نداد و منفی گرفت)

دانش آموز ۴: خانم ما بگیم (گروه دوم) (اشتباه گفت و منفی گرفت از گروه سوم جواب داد و مثبت گرفت)

معلم: فرق احکام با واجبات نماز؟ (دوبار تکرار کرد)

رجیان: آداب نماز مستحبیه... (رجیان بلند شد و در آخر دست زدند)

معلم: از این به بعد اگر دست بزنی منفی میگیری.

معلم: اهمیت اذان برای چیه؟ (دوبار تکرار کرد)

معلم: اونهایی که از این گروه نگفتن. (دانش آموز ۱۴ هم رفت جلو تا با دوستش چک کند)

معلم: آداب نماز خواندن؟

دانش آموز ۱۴: خانم زیاده. (همهمه شد و بچه ها دنبال پیدا کردن جواب بودن)

دانش آموز ۱۵: گفتن اذان و اقامه قبل از نماز... (دختری که در ته کلاس نیمکت وسط بود از جای خود بلند شده بود و با هر سوالی دنبال جواب میگشت. گروه دوم اشتباه گفت و جواب درست را گروه سوم داد)

دانش آموز ۱۳: خانم دست زد منفی بدید. (با هیجان بلند شد)

- من کی دست زدم؟ تو دست زدی ما منفی بگیریم (بغل دستش از گروه سوم گفت)

معلم: هیس. بفرمایید حضرت علی در مورد نماز چه فرمودند؟ (دوبار تکرار)

دانش آموز ۱۶: کسی که اذان و اقامه بگوید و به نماز بایستد... (جواب را نصفه گفت و معلم یکبار دیگر جواب کامل را گفت)

- خانم ضرب در بدید.

معلم: پیامبر در مورد نماز چه فرمودند؟

دانش آموز ۱۷: هر کسی نماز بخواند مثل آبی می ماند که... (نصفه جواب داد)

معلم: چرا؟ (از همان دانش آموز ۱۹ پرسید)

دانش آموز ۱۷: مثل آبی که از ... : (با دادن جواب بچه های گروه تک دستی زدن)

معلم: فقط دست نیست کمونه. (معلم به کمونه که حرف میزد این را گفت)

دانش آموز ۱۴: کمونه الان گروهت منفی میگیره.
 معلم: یکی اول ردیف یکی هم آخر ردیف. (حرف میزدند)
 معلم: گروه اول انتخاب علی (ع) به عنوان جانشین پیامبر توسط چه کسی انجام شد و اگر انتخاب نمیشد چه کسی لیاقت داشت؟ (دوبار)
 دانش آموز ۱۸: خانم چه درسیه؟ (بچه های گروه اول دنبال جواب بودند و گروه دوم هم همه دنبال جواب بودند. دو نفر که در میز جلوی ما نشسته بودند تلاشی برای جواب دادن نمیکردند)
 دانش آموز ۱۹: خدا بود.
 معلم: چرا؟
 دانش آموز ۱۹: چون حدیث از طرف خدا بود..... (جواب اشتباه بود)
 دانش آموز ۱۱: خانم میشه یه بار دیگه سوال رو بگید؟
 معلم: سوال دیگه تکرار نمیشه (همهمه شد چند نفر بلند شدن از جایشان چون معلم میخواست منفی بزاره)
 دانش آموز ۲۰: خانم منفی چرا گذاشتید؟
 معلم: چون جواب ندادید. (بعد جواب کامل را داد) به جای اینکه منفی مثبتا رو بشماری جواب رو گوش کن تو امتحان میاد. (همهمه شد)
 معلم: هیس گوش کنید. گروه سوم، اولاً ماجرای غدیر را چه کسانی نقل کردند دوم پیامبر حضرت علی را چگونه معرفی کردند؟
 دانش آموز ۲۱: خانم میشه مشورت کنیم؟
 دانش آموز ۲۲: هر کس من ولی و سرپرست او هستم علی مولا و سرپرست اوست... (دانش آموز ۲۵ از میز جلو بلند شد و با صدای بلند جواب را به دوستش که بلد نبود گفت تا او هم جواب دهد)
 معلم: بشین کلاته. (از جاش بلند شده بود) (بچه ها دست زدند)
 دانش آموز ۲۳: خانم دست زدند. (همهمه شد معلم برگشت و با لبخند نگاهشون کرد)
 معلم: نگرانی پیامبر از حجه الوداع؟ (دوبار سوال را تکرار کرد)
 دانش آموز ۲۴: خانم جواب کجاست؟
 معلم: نمیدونی؟ اگه میدونی به اونا بگو. (معلم به دانش آموز ۲۳ که میز وسط نشسته بود گفت)
 معلم: شما شما. (معلم با دست به دانش آموزانی که جواب نداده بودند اشاره کرد تا جواب دهند)
 دانش آموز ۲۵: خانم یه بار دیگه سوال را بخونید.
 دانش آموز ۲۶: از سر لجاجت ولایت حضرت علی را قبول نکنند (در آخر جواب، کلمه ای را یادش رفت و بچه ها خندیدند) عده ای از مردم از سر لجاجت از دستور خدا سرپیچی کنند و گمراه شوند (معلم جواب را کامل گفت)

معلم: مهرآور بشین خانمم. کشتی منو تو. (به مهرآور نگاه کرد و به میز زد)

معلم: آیا ممکن است پیامبر جامعه پس از خودشون را بدون رهبر رها کرده باشن؟

دانش آموز ۲۶: خانم یه بار دیگه بگین.

معلم: نگفتی بگو تو. (خطاب به دانش آموزی که از تا حالا جواب نداده)

دانش آموز ۲۷: پیامبر هر کجا که میخواستن برن مثلاً در جنگها کسی رو انتخاب میکردند....(معلم دوباره جواب را تکرار کرد)

دانش آموز ۲۴: دست نزدیک دست ننید (یکی از بچه ها به همگروهی های خود گفت)

معلم: یه مثبت به این گروه میدم به خاطر اینکه خیلی رعایت نظم رو کردند.

دانش آموز ۱۶: خانم قبول نیست (بچه ها اعتراض کردن)

معلم: اولین معلم قرآن چه کسی بود و چرا؟

گروه دوم دانش آموز ۲۸: خانم پیامبر اکرم بود. (دختر با هیجان جواب رو پیدا کرد و دست بلند کرد)

معلم: کلاته؟؟ ساکت دیگه. کتاب رو بزار زمین جواب بده (خطاب به دانش آموز ۲۸ که میخواست جواب بدهد)

دانش آموز ۲۸: پیامبر اکرم برای اینکه میدونست قرآن در چه زمان و چه مکان نازل شده است.

معلم: چی رو بلد بود؟

دانش آموز ۲۸: آیه ها و معانی تفسیر آیه ها (معلم از اون پرسید تا جواب آخر را بگوید)

بچه ها ی گروه دو: خانم ضربدر چرا؟

معلم: حدیث ثقلین را بفرمایید؟

گروه سوم: خانم حدیث ثقلین کجا بود؟ (دانش آموز ۲۵ که در جلوی میز نشسته بود به بقیه گفت تا بگویند و مثبت بگیرند)

دانش آموز ۳۰: من از میان شما میروم و دو چیز گرانبها را میان شما میگذارم تا وقتی به آن دو پناه ببرید گمراه نخواهید شد...

دانش آموز ۳۰: خانم مثبت بدید دیگه. (دانش آموزان گروه یک برگشتند و به دو دختری که میز یکی مونده به آخری نشسته بود گفتند: بدو دیگه فقط تو موندی زود جواب بده. بعد یکی از دوستانش به کنار دانش آموز ۳۱ آمد تا جواب را پیدا کنند تا او هم جواب دهند)

معلم: بچه ها هدف مسابقه یادتون نره . داریم دوره میکنیم.

معلم: پیامبر برای هدایت مردم چه برنامه ای داشت؟

دانش آموز ۳۱: تربیت معلمان ویژه... (دانش آموز ۳۱ با کمک دوستش دانش آموز ۱۹ که پیش او نشسته بود جواب را با هم پیدا کردند و او هم در آخر جواب داد.) (دانش آموز ۳۱ آخرین نفر بود که جواب داد)

معلم: بنا به فرموده امام صادق (ع)؟

- خانم ما بگیم؟ (حسینی بلند شد) (بقیه بچه ها دنبال جواب بودند)

معلم: گفتی یه بار.

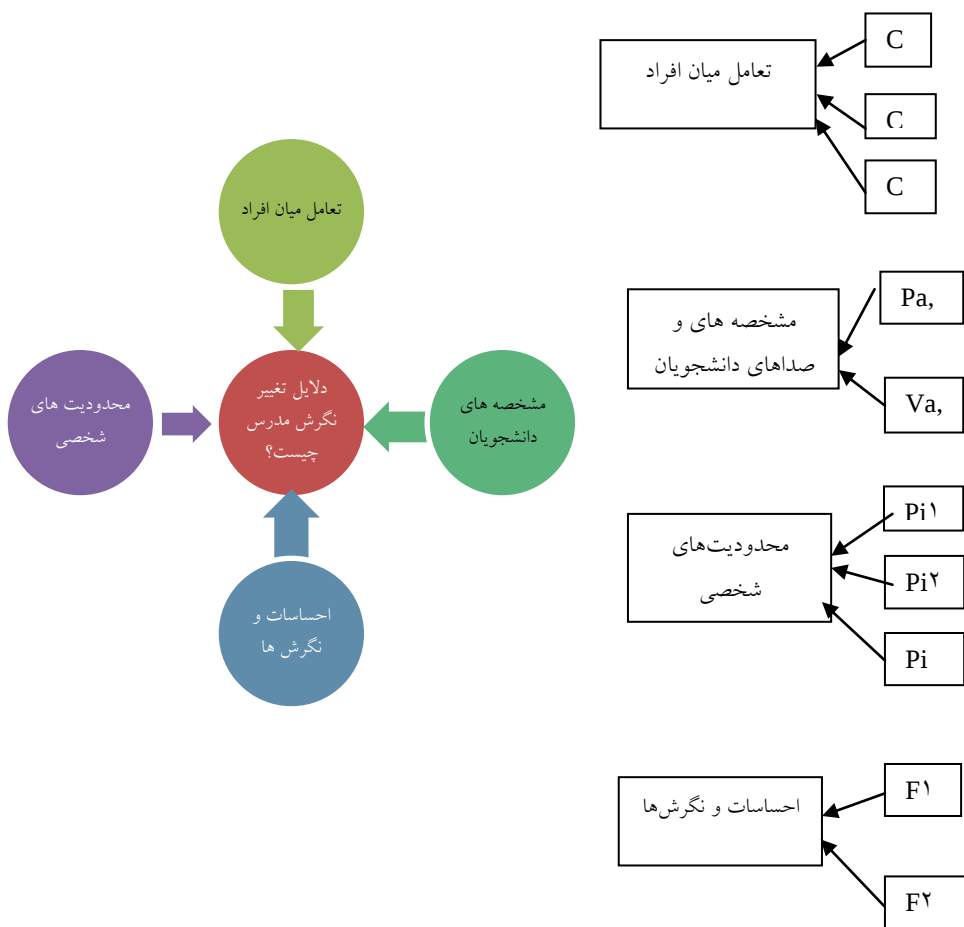
معلم: ولایت محمد و آل محمد. (خود معلم جواب را داد). (زنگ خورد و بچه ها با یک صلوات بلند شدند تا وسایلهایشان را جمع کنند)

معلم: درسها رو خوب بخونید واسه امتحان. (در آخر که بچه ها داشتند میرفتند بلند گفت)

بازنویسی مجدد و بیان دوباره رونوشت	
بازنویسی	بیان دوباره از سوی محقق
بیرون از مترو در گوشه خیابان مردی کارتون خواب را دیدم که گوشه خیابان خوابیده بود و یکی دیگر هم کنارش بود که در حالت نشسته خوابیده بود. بافت خیابان مولوی قدیمی است و مغازه های اکثر اونجا مربوط به مواد غذایی و خشکبار میشن. آنجا بازار خوارو بارفروشی است که محل تردد کارگرها است. کسی که بخواد از ضلع غربی به آن سمت خیابان بیاید، باید از خیابان دو طرفه عبور کند. خط عابرپیاده در جلوی مدرسه کشیده شده است. ماشین ها و خطوط اتوبوس های بی آر تی و موتورسوارها با سرعت زیاد از دو طرف می آیند. بعد از اینکه مدیر را دیدیم. او معرفی نامه و کارت شناسایی مان را دید و توضیح دادیم که برای کارآموزی آمدیم. او هم با لبخند ما را به سمت دفتر دبیران راهنمایی کرد. از مدیر اجازه خواستیم تا از مدرسه عکس بگیریم و او جوابش مثبت بود. من و محدثه با وجود استرسی که داشتیم به دفتر دبیران رفتیم. دبیران با رفتار خوب و احترام با ما برخورد کردند طوری که به من احساس آرامش دست داد. تقریبا همه دبیران آمده بودند و پشت میزها نشسته بودند و با همدیگر حرف میزدند. یکی از دبیران وقتی وارد دفتر شد با همه دست داد و سلام و احوال پرسی کرد حتی با ما هم دست داد و صبح بخیر گفت. دبیر هنر روحیه ی خیلی شادی داشت.	موقعیت بیرون مدرسه، آدمها موقعیت بیرون مدرسه، مغازه ها موقعیت بیرون مدرسه. وضعیت عبور و مرور مدیر مدرسه. تعامل با کارورز مدیر مدرسه. همکاری با کارورز احساسات کارورز در روز اول دبیران. تعامل با کارورز ارتباط خاص یک دبیر با سایر دبیران

فهرست اولیه عناوین	موارد مربوط (بازنگری و ویرایش)	عناوین برای دسته ها و زیر شاخه ها (کدهای محوری)	مضامین	نیاز به تکمیل اطلاعات (کفایت داده ها)	کدهای انتخابی برای مطالعه
موقعیت بیرونی مدرسه	۵۲/۵۱/۴۳/۲/۱	موقعیت بیرونی	امنیت مدرسه		
تعامل مدیر با کارورز	۶/۵	تعامل	ارتباطات کارورز با افراد در مدرسه		
تعامل دبیران با کارورز	۸				
تعامل دانش آموزان با کارورز					
ارتباط افراد خاص با کارورز	۳۸/۲۰/۱۹/۱۰				
احساسات و نگرانی های کارورز	۴۸/۹/۷	احساسات	احساسات و نگرانی های کارورز		
بوفه، نحوه ارتباط	۱۳	موقعیت فیزیکی	موقعیت فیزیکی		
سرویس بهداشتی	۱۴				
شیوه های تشویق	۱۵	تشویق	تشویق با انگیزه بیرونی		
تعامل دبیران با یکدیگر	۵۳/۲۲/۲۱/۱۷/۱۶	تعامل	تعامل همکاران (جو) (روابط غیر رسمی)		
نظارت	۲۵	نظارت	امنیت درونی مدرسه		
....					
سوالات . دوره. معلم	۵۵/۳۵	مرور	مرور برای امتحان (نحوه مرور)		
تاکید معلم	۸۹/۸۸/۸۲/۶۴/۳۶	تاکید معلم	صدا های مهم معلم: نمره، امتحان		
مدیریت کلاس	۶۸/۶۲/۳۷ ۸۶/۸۷/۸۵/۸۴/۷۵/۷۴	مدیریت کلاس	همهمه و بی نظمی (مدیریت کلاس) (جو کلاس)		
فوت مرتضی پاشایی	۵۰	احساسات دانش آموزان	(مسائل تاثیر گذار اجتماعی)		
توضیح معلم	۶۳/۶۱/۵۹/۵۴	روش	روش سخنرانی		
سوالات معلم	۸۱/۷۶/۶۷	سطح سوالات	سطح سوالات		
نمره منفی	۷۹/۷۸/۷۷/۷۳	گفتمان نمره	انگیزه بیرونی		

الگوی تحلیل محتوا ارائه شده در کارورزی ۱

فعالیت‌های یادگیری

فعالیت‌های یادگیری، فرصت‌هایی برای کسب تجربیات مستقیم، ارزیابی و بازاندیشی درباره یادگیری است. انواع فعالیت‌های یادگیری که می‌توان به آن اشاره کرد، عبارتند از: درگیری تحصیلی، مرور مباحث، سنجش آموخته‌ها، یادگیری مشارکتی، مهارت‌های تفکر، طراحی تکلیف، رفع بدفهمی، رفع عقب ماندگی تحصیلی، و ارزشیابی از آموخته‌های دانش‌آموزان.

در طراحی، اجرا و ارزیابی فعالیت‌های یادگیری این نکته مهم است که دانشجویان کاروری با این حقیقت روبرو شوند که بسیاری از مسائل تعلیم و تربیت، پیچیده و به هم پیوسته و وابسته به زمینه‌اند. از این رو فرصت‌های یادگیری تدارک دیده شده در کارورزی ۲، به دنبال آن است تا دانشجویان را در معرض دانش کاربردی که ترکیبی از انواع مختلف دانش بیانی، رویه‌ای، موقعیتی، فراشناختی^۱ است قرار دهد.

آنچه مهم است این است که دانشجویان در فعالیت‌های یادگیری انتخاب شده، درگیر شوند و در صورت لزوم مسائل مختلف آموزشی را از ابعاد مختلف و زوایای گوناگون ببینند و در تمرین معلمی، ملزم شوند برای انجام هر فعالیت یادگیری، به تدوین برنامه، مشخص کردن نحوه اجرای آن فعالیت و نیز ارزیابی آن بپردازند و با بازاندیشی درباره فعالیت یادگیری، علت موفقیت و یا عدم موفقیت خود را بیابند و در صورت نیاز مجدداً به تدوین، اجرا و ارزیابی برنامه بپردازند. بنابراین نمونه‌های معرفی شده صرفاً مثالی است و با توجه به ابعاد مختلف و موقعیت‌های گوناگون، انتظار می‌رود مراحل مختلفی برای تدوین، اجرا، ارزیابی و بازاندیشی از سوی دانشجو شناسایی و به کار گرفته شود. در این بخش، به طور اجمالی با این فعالیت‌های یادگیری و گام‌های اجرایی آن‌ها آشنا می‌شویم (برگرفته از جزوه آموزشی استادان راهنمای کارورزی کشور با رویکرد تربیت معلم فکور، ۱۳۹۳).

^۱ منظور از دانش بیانی، اطلاعات واقعی است که فرد می‌داند. می‌توان آن را نوشت و بیان کرد. مثلاً دانستن یک فرمول برای محاسبه، ترتیب حروف الفبا، پایتخت کشورها، تاریخ‌ها. دانشی است که با «چه چیز بودن» سر و کار دارد. دانش فرایندی (روندی)، چگونگی انجام مراحل یک کار است. با فرایندهای مختلف سر و کار دارد و چگونه انجام دادن کاری به طریق فرایندی و مرحله‌ای را در بر می‌گیرد.

دانش موقعیتی: دانشی است که استفاده از آن مشروط به شرایط خاص یا زمان خاصی است. استفاده از یک مهارت یا دانش یا راهبرد، زمانی که استفاده از آن مفید باشد. زمانی که فرد بتواند به گونه‌ای خلاق از دانش‌های بیانی و فرایندی برای حل یک مسئله استفاده کند. مانند تشخیص این که اکنون برای حل این مسئله، از چه فرمولی باید استفاده کرد.

دانش فراشناختی: تفکر درباره تفکر است. دانشی است که شامل شناخت درباره شناخت به طور کلی و آگاهی و دانش فرد درباره شناخت خودش است.

۱- درگیر نمودن دانش‌آموزان:

زمانی است که فرد با توجه به تجارب و دانش پیشین خود با موقعیت یادگیری جدید (چالش‌برانگیز) روبرو می‌شود و در نتیجه تعامل با محیط دانش جدید خود را شکل داده و سعی می‌کند به صورت مستقیم در دستیابی به نتایج مورد انتظار نقش ایفا کند. درگیر نمودن دارای سه بعد درگیری رفتاری، درگیری شناختی و درگیری انگیزشی است.

درگیری شناختی، شامل تلاش فرد برای انتخاب و به کارگیری انواع فرایندها و راهبردهای شناختی و فراشناختی است که برای یادگیری مفید است.

درگیری انگیزشی: شامل سه مؤلفه احساس، ارزش، و عاطفه است و مربوط به این است که فرد موقعیت‌های چالش‌برانگیزی برای یادگیری مورد استفاده قرار می‌دهد.

درگیری رفتاری، شامل رفتارهای قابل مشاهده دانش‌آموزان در برخورد با تکالیف است و مؤلفه‌های تلاش، پایداری و درخواست کمک از دیگران را هنگام درگیری شناختی و انگیزشی شامل می‌شود.

یک نمونه: فرض کنید دانش‌آموزی بخواهد یک مسئله داستان گونه را حل کند. داستانی که از چندین مسئله گوناگون تشکیل شده است. در چنین شرایطی او بین اطلاعات پیشین و موقعیت جدید، با چالش روبرو است. او در تجربیات قبلی با مسئله‌های یک جمله‌ای روبرو بوده است و می‌داند چهار عمل اصلی را چگونه برای حل مسئله به کار گیرد (اطلاعات پیشین). اکنون او باید به طور هدفمند، تلاش کند تا به حل مسئله دست یابد (هدف اصلی). این هدف هر چقدر روشن‌تر و با درجه دشواری بیشتری باشد (با توجه به سطح یادگیرنده) ارزشمندتر خواهد بود و دانش‌آموز احتمالاً تلاش بیشتری برای آن خواهد کرد (درگیری انگیزشی). در چنین مرحله‌ای نوع راهبردهایی که دانش‌آموز به کار می‌گیرد (فرایند تفکر، راهبردهای شناختی و فراشناختی و حل مسئله)، میزان تلاش و پایداری، نحوه کمک گرفتن از دیگران (درگیری رفتاری) درگیری تحصیلی نامیده می‌شود.

برای ایجاد درگیری تحصیلی: موقعیت چالش‌برانگیز ایجاد کنید. هدف‌های روشن و دشوار انتخاب کنید/ دانش‌آموزان را هنگام انتخاب و به کارگیری راهبردها، مشاهده کنید و در صورت نیاز به آن‌ها سرنگ دهید/ به تلاش و پایداری دانش‌آموزان بها دهید نه صرفاً به نتیجه سریع.

مراحل طراحی فعالیت یادگیری برای درگیر نمودن شناختی دانش آموزان: تعیین هدف: دانشجوی کارورزی بتواند فعالیت یادگیری مبتنی بر درگیری تحصیلی را طراحی، اجرا و ارزیابی کند.	
مراحل / گام‌های اجرایی موقعیت یادگیری برای درگیری شناختی: (در این بخش دانشجوی کارورزی، در کل مراحل نقش راهنما و ارزیاب را دارد).	
ارزیابی گام‌ها:	گام‌های اجرایی
۱- آیا دانش آموز مسئله یا هدف را در همه ابعاد آن تعریف می‌کند؟	۱- تعریف مسئله / هدف (توسط دانش آموز)
۲- آیا دانش آموز دانش و اطلاعات موجود (پیشین) را مرتبط با همه ابعاد مسئله/ هدف بیان می‌کند؟	۲- مشخص کردن اطلاعات موجود برای رسیدن به هدف / مسئله (توسط دانش آموز)
۳- آیا فرضیه‌ها و یا راهبردها با ابعاد مسئله/ هدف همخوانی دارند؟	۳- باز تعریف مسئله یا هدف با توجه به اطلاعات موجود (توسط دانش آموز)
۴- بهترین فرضیه‌ها/ راهبردها چگونه انتخاب می‌شوند؟	۴- فرضیه‌سازی (توسط دانش آموز) / انتخاب راهبرد شناختی و یا فراشناختی
۵- آزمایش فرضیه‌ها / به کارگیری راهبردها چگونه انجام می‌شود؟	۵- انتخاب بهترین فرضیه و آزمایش فرضیه (توسط دانش آموز) / انتخاب بهترین راهبرد
۶- آیا دستیابی به راه حل ثبت شده است و یا به طور واضح بیان شده است؟	۶- ثبت چگونگی دستیابی به راه حل (توسط دانش آموز)
۷- در صورت حل نشدن مسئله، آیا تلاش برای حل مجدد مسئله صورت می‌گیرد؟	۷- در صورت نیاز برگشت به مرحله اول (توسط دانش آموز)
(ارزیابی توسط دانشجوی کارورزی انجام می‌شود و در صورت نیاز به دانش آموز بازخورد داده می‌شود).	
مواد/ منابع آموزشی مورد نیاز: با توجه به موضوع انتخاب خواهد شد.	
بازاندیشی با طرح سؤالات و بحث و گفتگو (بین دانش آموز و کارورز) از این نوع انجام می‌شود: چگونه می‌شد، اگر؟/ چرا باید این مراحل طی می‌شد؟ / اگر مسئله دیگری پیش آید، از چه روش‌هایی می‌توان آن را حل کرد؟ / چه راهی خلاقانه‌تر و سریع‌تر است؟ آیا امکان حل مسئله‌ای با دشواری بیشتر وجود دارد؟ آیا هدف‌ها از روشنی برخوردار بودند؟ *در صورتی که دانش آموز به اهداف مورد نظر دست نیافته است، دلایل احتمالی مشخص می‌شود و مجدداً برنامه‌ای برای این فعالیت یادگیری طراحی و اجرا می‌شود.	
چند نمونه دیگر از درگیری شناختی: دانش آموزان، عملیات اصلی ریاضی را می‌دانند، از آن‌ها خواسته می‌شود، با توجه به لیست مورد نیاز، هزینه‌های یک اردوی مدرسه‌ای را برای هر دانش آموز کلاس برآورد کنند / یک مسئله داستان گونه را حل کنند / با استفاده از سیم، کلید، لامپ و باتری، یک مدار برقی درست کنند / با توجه به روزنامه‌های ویژه جوانان، مهم‌ترین علایق و نیازهای جوانان را شناسایی و تحلیل کنند.	

۲ - مرور مباحث :

مرور، راهبرد شناختی است که به کمک آن، پیوند و ترکیب اطلاعات قبلی با اطلاعات جدید و ذخیره سازی آن‌ها برای به خاطر سپردن، انجام می‌گیرد.

مراحل طراحی فعالیت یادگیری برای مرور مباحث تعیین هدف: دانشجوی کارورزی بتواند فعالیت یادگیری را برای مرور یک متن با دشواری متوسط را که دانش آموز قبلاً آموخته است، طراحی و اجرا کند.	
مراحل / گام‌های اجرایی موقعیت یادگیری برای درگیری شناختی: (در این بخش دانشجوی کارورزی، در کل مراحل نقش راهنما و ارزیاب را دارد).	
گام‌های اجرایی	ارزیابی گام‌ها:
۱- تهیه یک موضوع یا متنی که قبلاً آموزش داده شده است.	
۲- تعیین نکات مهم و غیر مهم توسط دانش آموز (این کار می‌تواند با توجه به تیتراها و عنوان‌ها و یا نقشه مفهومی درس صورت بگیرد).	۱- آیا نکات مهم از غیر مهم تشخیص داده شده است؟
۳- علامت گذاری یا خط کشیدن زیر نکات مهم	۲- آیا از خط کشیدن، علامت‌گذاری، حاشیه‌نویسی و.. استفاده شده است؟
۴- حاشیه‌نویسی (در صورتی که موضوع را بتوان در سطح تجزیه و تحلیل پی‌گیری کرد و یا موضوع مورد نقد باشد و یا از زاویه دیگری بتوان به موضوع نگاه کرد).	۳- چگونه و چرا از راهبرد حاشیه‌نویسی استفاده کرده است؟
۵- خلاصه‌نویسی (می‌تواند به صورت نقشه مفهومی در نظر گرفته شود/ می‌تواند به صورت پرسش‌های سؤالی کوتاه و مرتبط با هم مطرح شود. بدین صورت که فقط پرسش‌ها بیان شوند).	۴- چگونه و چرا از راهبرد خلاصه‌نویسی استفاده کرده است؟
۶- بسط و گسترش (در صورتی که موضوع پیچیده است و یا خلاصه بیان شده است)	۵- چگونه و چرا از راهبرد بسط و گسترش استفاده کرده است؟
(ارزیابی توسط دانشجوی کارورزی انجام می‌شود و در صورت نیاز به دانش آموز بازخورد داده می‌شود).	
مواد/ منابع آموزشی مورد نیاز: تهیه موضوع یا متن مورد نظر برای مرور بازاندیشی با طرح سؤالات و بحث و گفتگو بین دانش آموز و کارورز از این نوع انجام می‌شود: چرا مرور لازم است؟ چه راهبردی برای مرور این موضوع، مناسب‌تر بوده است؟ چرا؟ *در صورتی که راهبرد به کار گرفته شده پاسخ نداد، دلایل احتمالی مشخص می‌شود و مجدداً برنامه‌ای برای این فعالیت یادگیری طراحی و اجرا می‌شود.	
نمونه‌هایی برای مرور مباحث: خط کشیدن زیر نکات مهم یک درس/ تهیه نقشه مفهومی یک فصل درس/ یا یک کتاب/ بسط یک موضوع	

۳- سنجش آموخته‌ها :

سنجش فرایند و شیوه‌های جمع‌آوری اطلاعات یا نمونه‌هایی از رفتار در یک دوره زمانی است و می‌تواند از طریق مشاهده، مصاحبه، یا آزمون کردن صورت گیرد.

مراحل طراحی فعالیت یادگیری برای سنجش آموخته‌ها تعیین هدف: دانشجوی کارورزی بتواند فعالیت یادگیری را برای سنجش آموخته‌های دانش‌آموزان طراحی و اجرا کند.	
مراحل / گام‌های اجرایی موقعیت یادگیری برای درگیری شناختی: (در این بخش دانشجوی کارورزی، در کل مراحل نقش راهنما و ارزیاب را دارد).	
گام‌های اجرایی	ارزیابی گام‌ها:
۱- تعیین هدف مورد نظر برای سنجش / تعیین نوع فرایند (شناختی، عاطفی و یا روانی حرکتی)/	۱- آیا هدف برای سنجش به درستی انتخاب شده است؟ آیا ابعاد مختلف فرایند در نظر گرفته شده است؟
۲- تعیین سطح مورد انتظار (با توجه به ویژگی دانش‌آموز، دستیابی به چه سطحی از دانش و یا عملکرد مورد نظر است؟)	۲- آیا سطح مورد انتظار، با توجه به ویژگی‌های دانش‌آموز در نظر گرفته شده است؟
۳- تعیین شیوه جمع‌آوری اطلاعات (مشاهده، مصاحبه، آزمون)	۳- دلایل انتخاب روش جمع‌آوری اطلاعات چه بوده است؟
۴- روش درجه‌بندی و یا رتبه‌بندی (با چه دقتی اطلاعات جمع‌آوری خواهند شد)	۴- آیا روش درجه‌بندی اطلاعات، دقیق است؟
۵- از اطلاعات جمع‌آوری شده چگونه استفاده خواهد شد؟ (تشخیص بدفهمی‌ها/ مشخص کردن پیش‌نیازهای لازم برای آموزش درس جدید و...)	۵- آیا اطلاعات پایه مناسبی برای استفاده در فرایند آموزش به وجود می‌آورد؟
۶- آیا نیاز به جمع‌آوری اطلاعات دیگری هم هست؟	۷- آیا به جمع‌آوری اطلاعات گوناگون (سه سوسازی) توجه شده است؟
(ارزیابی خود ارزیابی/ ارزیابی توسط معلم راهنما)	
مواد/ منابع آموزشی مورد نیاز: با توجه به موضوع انتخاب خواهد شد.	
باز اندیشی با طرح سؤالات و بحث و گفتگو (بین دانشجوی کارورزی و معلم راهنما) از این نوع انجام می‌شود: اطلاعات جمع‌آوری شده چه تصویری از یادگیرنده ارائه می‌کند؟ آیا این اطلاعات معیار مناسبی برای تعیین درجه دستیابی به اهداف یا عملکرد را فراهم می‌کنند؟ برای تعیین این‌که ارزیابی دقیق انجام شود، چه می‌توان کرد؟ از این اطلاعات در فرایند آموزش چگونه استفاده خواهد شد؟	

۴ - یادگیری مشارکتی :

منظور از طراحی فعالیت یادگیری برای کار مشارکتی، یادگیری در قالب پژوهش گروهی به عنوان یک الگوی یاددهی یادگیری رخ می‌دهد و می‌تواند در حوزه موضوعات مختلف کاربرد داشته باشد. این الگو اهداف کاوش علمی، وفاق اجتماعی و یادگیری فرایندهای اجتماعی را با هم ترکیب می‌کند. فرض‌های زیربنایی پژوهش گروهی (کار مشارکتی) این است که این نوع فعالیت به هم‌افزایی، یادگیری از یکدیگر، تحرک و غنای شناختی، احساسات مثبت، ایجاد احساس توجه و اعتماد به نفس و تجربه وظایفی که نیازمند همیاری است، می‌انجامد.

مراحل طراحی فعالیت یادگیری برای یادگیری مشارکتی تعیین هدف: دانشجوی کارورزی بتواند یک فعالیت یادگیری مشارکتی را طراحی و اجرا کند.	
مراحل / گام‌های اجرایی موقعیت یادگیری: (در این بخش دانشجوی کارورزی، در کل مراحل نقش راهنما و ارزیاب را دارد).	
ارزیابی گام‌ها:	گام‌های اجرایی
۱- آیا وضعیت مبهم ایجاد شده با علایق دانش‌آموزان همخوانی دارد؟	۱- دانش‌آموزان گروه یا یک وضعیت مبهم روبرو می‌شوند (برنامه‌ریزی شده یا اتفاقی).
۲- آیا واکنش‌های دانش‌آموزان آن‌ها را دچار درگیری انگیزشی نموده است؟	۱. دانش‌آموزان واکنش‌های خود را می‌سنجند (کشف می‌کنند)
۳- در تدوین تکلیف و سازمان‌دهی مسئله، افراد چگونه به هم کمک می‌کنند؟	۳- آن‌ها تکلیف مورد نظر را تدوین می‌کنند و برای انجام بررسی به سازمان‌دهی می‌پردازند (تعریف مسئله، نقش و تکلیف و...)
۴- آیا مطالعه مستقل یا گروهی موضوع، به هم‌افزایی و تحرک و غنای شناختی انجامیده است؟	۴- افراد در گروه‌ها یا به طور مستقل موضوع را بررسی می‌کنند (در صورت بررسی فردی، نتایج را در اختیار همه اعضای گروه می‌گذارند)
۵- میزان پیشرفت کار چگونه است؟ و آیا دانش‌آموزان به فرایند انجام کار توجه دارند؟	۶- میزان پیشرفت و فرایند را تجزیه و تحلیل می‌کنند.
۶- آیا نیاز به ادامه فعالیت هست؟ و آیا دانش‌آموزان در سرگیری فعالیت، پایداری نشان می‌دهند؟	۷- در صورت لزوم فعالیت را از سر می‌گیرند.
خود ارزیابی دانشجوی کارورزی	
* (توجه به زمان در نظر گرفته شده برای فعالیت گروه‌ها)	
مواد/ منابع آموزشی مورد نیاز: با توجه به موضوع انتخاب خواهد شد.	
بازاندیشی با طرح سؤالات و بحث و گفتگو (بین کارورز و معلم راهنما) از این نوع انجام می‌شود: چقدر این فعالیت‌ها به هم‌افزایی منجر شده است؟ آیا در گروه‌ها احساسات مثبت مشاهده می‌شود؟ آیا همه افراد گروه مورد توجه یکدیگر قرار گرفته‌اند؟ *در صورتی که اعضای گروه‌ها به اهداف مورد نظر دست نیافتند، دانشجو با همکاری معلم راهنما، به بررسی علل و طراحی فعالیت دیگری در این زمینه خواهد پرداخت.	

۵ - طراحی تکلیف یادگیری برای یکی از موضوعات درسی :

تکلیف یادگیری، وظایفی است که توسط معلمان برای دانش‌آموزان طراحی می‌شود. تکلیف، می‌تواند در یک طیف کاملاً اجباری تا کاملاً اختیاری، فردی یا گروهی طراحی شود. تکالیف می‌تواند ابعاد مختلفی از یادگیری را در برگیرد، تکالیف می‌تواند از جنس مرور اطلاعات، تمرین بیشتر، حل مسئله به شیوه خلاقانه و یا تولید یک محصول و یا کاربردی در زندگی روزانه باشد. در تعیین سطح تکالیف به هدف‌های مورد انتظار آموزش در هر مرحله آموزش باید توجه کرد.

مراحل طراحی تکلیف یادگیری برای یکی از موضوعات درسی تعیین هدف: دانشجوی کارورزی بتواند تکالیف یادگیری را طراحی، اجرا و ارزیابی کند.	
مراحل / گام‌های اجرایی موقعیت یادگیری: (در این بخش دانشجوی کارورزی، در کل مراحل نقش راهنما و ارزیاب را دارد).	
گام‌های اجرایی	ارزیابی گام‌ها:
۱- تعیین نوع تکلیف بر اساس هدف‌های مورد انتظار	۱- آیا تکلیف طراحی شده بر اساس هدف‌های مورد انتظار مشخص شده است؟
۲- مشخص کردن سطح و نوع تکلیف (تکلیف تعیین شده چه سطحی از یادگیری را در بر می‌گیرد و چرا باید دانش‌آموز آن را انجام دهد؟)	۲- آیا تکلیف طراحی شده به همه جنبه‌های یادگیری توجه دارد؟ و دلایل انتخاب نوع تکلیف مشخص شده است؟
۳- تعیین این‌که برای همه دانش‌آموزان یک نوع تکلیف در نظر گرفته شود یا خیر؟ و چرا؟	۳- آیا دلایل روشنی برای تعیین نوع تکلیف یک‌سان و یا غیر یک‌سان برای همه دانش‌آموزان در نظر گرفته شده است؟
۴- تخمین زمان لازم برای انجام تکالیف	۴- آیا زمان پیش‌بینی شده برای تکلیف با زمان انجام تکلیف توسط دانش‌آموزان هم‌خوانی دارد؟
۵- تعیین نحوه ارزیابی تکالیف	۵- ارزیابی تکالیف دانش‌آموزان (به طور متوسط برای هر دانش‌آموز) تا چه حد زمان کلاس را به خود اختصاص می‌دهد؟ و این ارزیابی چگونه انجام می‌شود؟
۶- تعیین این‌که دانش‌آموزان تا چه میزان به اهداف مورد نظر دست یافته‌اند.	۶- دانشجو بر اساس چه اطلاعات و دلایلی میزان دستیابی به اهداف توسط دانش‌آموزان را تعیین می‌کند؟
(ارزیابی توسط معلم راهنما و مدرس انجام می‌شود).	
بازاندیشی: در هر مرحله از فرایند آموزش یک موضوع، چه نوع تکالیفی می‌توان طراحی کرد؟ چگونه می‌توان تکالیف جذاب و متنوع برای دانش‌آموزان طراحی کرد؟ * آیا تکالیف ارائه شده، دانش‌آموز را به اهداف مورد نظر نزدیک کرده است؟ در صورت منفی بودن پاسخ، به دلایل احتمالی آن پرداخته شود و مجدداً به طراحی و تدوین و اجرا و ارزیابی تکلیف پرداخته شود.	
نمونه‌هایی برای تکلیف یادگیری: نوشتن یک مقاله کاربردی یا تحلیلی / تولید یک کار هنری / ساخت یک نقشه / حل چند مسئله / تهیه یک نمودار از یک سری داده و اطلاعات / نوشتن یک داستان برای یک نمودار و...	

۶ - رفع بدفهمی‌های دانش‌آموزان

بدفهمی برای بیان موقعیتی به کار می‌رود که در آن، ممکن است درکی که دانش‌آموز از یک مفهوم در ذهن دارد با دیدگاه کارشناسان آن علم در تقابل باشد. این موقعیت با جایی که در آن خطای سهوی اتفاق می‌افتد، تفاوت دارد، زیرا موجب بروز خطاهای مفهومی نظام‌مند می‌شود. یعنی اشتباهاتی که در موقعیت‌های مشابه نیز اتفاق می‌افتد (گویا، حسام، ۱۳۸۶). مهم‌ترین علت‌های بدفهمی، درک ناقص از مفهوم، تداخل تجربیات قبلی و دانش ناکافی است. گویا و حسام (۱۳۸۶) در پژوهشی، بدفهمی‌های

ریاضی را مورد بررسی قرار داده‌اند و به تأثیر طرح‌واره‌های ذهنی در بدفهمی‌های ریاضی پرداخته‌اند. طرح‌واره، شبکه‌هایی از اندیشه‌ها و یا روابط مرتبط به هم از مفاهیم هستند که در حافظه وجود دارند و افراد را نسبت به درک و یا جذب اطلاعات تازه، قادر می‌سازند. گویا و حسام (۱۳۸۶) در پژوهش خود عوامل بدفهمی ریاضی را چنین برشمرده‌اند:

۱- بازخوانی یک طرح‌واره نامناسب

۲- مداخله طرح‌واره پیشین در یادگیری جدید (مانند قضاوت در مورد بزرگی اعداد اعشاری، براساس بزرگی ظاهر آن‌ها انجام شده است که ناشی از مداخله طرح‌واره مربوط به اعداد صحیح در یادگیری اعداد اعشاری است).

۳- مداخله یادگیری جدید در طرح‌واره قبلی (دانش‌آموزانی که پیش از یادگیری ضرب عبارات جبری به درستی $X+X$ را $2X$ نوشته بودند، پس از یادگیری ضرب عبارات جبری دچار بدفهمی شده بودند و با دخالت نا به جای طرح‌واره جمع در یادگیری جدید خود، حاصل جمع $X+X$ را X^2 نوشته بودند).

۴- تعمیم نابه جا (برای نمونه دانش‌آموزان با تعمیم نابه جای خواص ضرب بر جمع می‌نویسند: $(a+b)^2 = a^2 + b^2$).

۵- تشابه واژه ریاضی با واژه‌ای در زبان عامیانه (مانند تشابه واژه مجموعه با واژه عامیانه آن به عنوان گردایه: یک مجموعه باید بیش از یک عضو داشته باشد در چنین صورتی مجموعه تهی و مجموعه تک عضوی رد می‌شوند).

۶- تأثیر ساختارهای شهودی (باور این که هنگام ریختن تاس، آمدن عدد ۶ از هر عدد دیگر مشکل‌تر است). (گویا و حسام، ۱۳۸۶).

- همچنین مثال‌هایی که می‌توان برای بدفهمی در دروس دیگر اشاره کرد:

۱- مداخله طرح‌واره پیشین در یادگیری جدید (مانند نوشتن و یا خواندن کلمات و حروف استثناء)

۲- مداخله یادگیری جدید در طرح‌واره قبلی (دانش‌آموزان کلماتی که با حرف س نوشته می‌شود را پس از یادگیری حرف ث و یا ص، اشتباه می‌نویسند).

۳- تداخل یادگیری واژه‌ها با کاربرد آن در زبان عامیانه (کلماتی مانند همسایه، مجتبی، قفل)

مراحل طراحی فعالیت یادگیری برای رفع بدفهمی‌های دانش‌آموزان	
تعیین هدف: دانشجوی کارروزی بتواند فعالیت یادگیری را به منظور رفع بدفهمی‌های دانش‌آموزان تدوین، اجرا و ارزیابی کند.	
مراحل / گام‌های اجرایی موقعیت یادگیری:	
(در این بخش دانشجوی کارروزی، در کل مراحل نقش راهنما و ارزیاب را دارد).	
ارزیابی گام‌ها:	گام‌های اجرایی
۱- تشخیص این که مسئله پیش آمده، مربوط به بدفهمی است یا خطای سهوی؟	۱- آیا مشکل به وجود آمده ناشی از بدفهمی است یا خطای سهوی؟

۲- تشخیص این‌که علت این بدفهمی چه مورد و یا چه مواردی می‌تواند باشد(بازخوانی طرح‌واره نامناسب، مداخله طرح‌واره پیشین در یادگیری جدید، مداخله یادگیری قبلی با طرح‌واره جدید، تعمیم نا به جا، تشابه و یا ساختار شهودی، دانش ناکافی)	۲- آیا علت بدفهمی تشخیص داده شده است؟
۳- یافتن نقطه مسئله خیز، یافتن رابطه‌های ناقص و یا غلط در طرح‌واره های ذهنی	۳- آیا نقطه شروع بدفهمی مشخص شده است؟
۴- طراحی نقشه مفهومی آموزش مفهوم مورد نظر با توجه به علت بدفهمی با نظارت معلم راهنما	۴- آیا با توجه به علت بدفهمی، نقشه مفهومی طراحی شده است؟
۵- آموزش	۵- آیا آموزش با توجه به نقشه مفهومی صورت گرفته است؟
۶- ارزیابی	۶- آیا هنگام آموزش به ارزیابی تکوینی دانش آموز توجه شده است؟
(خود ارزیابی دانشجوی کارورزی)	
مواد/ منابع آموزشی مورد نیاز: با توجه به موضوع انتخاب خواهد شد.	
باز اندیشی با طرح سؤالات و بحث و گفتگو (بین دانشجوی کارورزی و معلم راهنما) از این نوع انجام می‌شود: آیا شواهد کافی برای تشخیص نوع بدفهمی وجود دارد؟ چگونه باید نقشه مفهومی را برای رفع بدفهمی تدوین کرد؟ برای رفع بدفهمی نیاز به چه نوع مواد آموزشی، منابع یا کمک‌های دیگران وجود دارد؟ زمان لازم برای رفع و اصلاح بدفهمی چقدر است؟ * در صورتی که این طراحی فعالیت یادگیری با موفقیت همراه نبود، دانشجو با کمک معلم راهنما به دلایل آن خواهد پرداخت و طرحی برای تدوین و اجرا آماده خواهد کرد.	

۷- طراحی فعالیت برای رفع عقب ماندگی‌های تحصیلی :

عقب‌ماندگی تحصیلی، وضعیتی است که دانش‌آموز به دلایلی از سایر دانش‌آموزان هم کلاس خود، به اهداف مورد نظر آموزشی دست نیافته است. علت‌های مختلفی برای عقب ماندگی تحصیلی می‌توان برشمرد که برخی از آن‌ها عبارتند از: اختلال یادگیری در یک زمینه، اختلالات رفتاری نظیر بیش فعالی، اختلالات روانی مانند افسردگی و بیماری‌های جسمی.

مراحل طراحی فعالیت برای رفع عقب ماندگی‌های تحصیلی	
تعیین هدف: دانشجوی کارورزی بتواند برای جبران عقب ماندگی تحصیلی، فعالیت‌های یادگیری را طراحی، اجرا و ارزیابی نماید	
مراحل / گام‌های اجرایی موقعیت یادگیری: (در این بخش دانشجوی کارورزی، در کل مراحل نقش راهنما و ارزیاب را دارد).	
گام‌های اجرایی	ارزیابی گام‌ها:
۱- تعیین موضوعات و واحدهای یادگیری که نیاز به آموزش وجود دارد (همراه با سازمان‌دهنده‌های آن مفهوم و نقشه مفهومی آن)	۱- دانش آموز روند پیشرفت کار خود را چگونه گزارش می‌دهد؟
۲- تعیین موضوعاتی که با کمک هم کلاسی‌های خود می‌تواند آموزش ببیند (مشخص کردن زمان و مکان).	۲- آیا مسئولیت‌های تعیین شده اجرا می‌شود؟

۳- تعیین مسئولیت‌های خود دانش‌آموز و یا در صورت امکان افراد خانواده	۳- آیا بر برنامه طراحی شده نظارت کافی انجام شده است؟
۴- تعیین موضوعاتی که توسط دانشجوی کارورزی و یا معلم راهنما آموزش داده می‌شود(با مشخص کردن زمان و مکان)	۴- آیا دانش‌آموز به اهداف مورد نظر دست یافته است؟
۵- آموزش و نظارت بر مسئولیت‌های تعیین شده	۵- آیا بازخوردهای کافی از خانواده فرد و معلم برای پیشرفت تحصیلی او گرفته شده است؟
۶- ارزشیابی	۶- دانش‌آموز روند پیشرفت کار خود را چگونه گزارش می‌دهد؟
(خود ارزیابی دانشجوی کارورزی)	
مواد/ منابع آموزشی مورد نیاز: با توجه به شرایط و موضوع انتخاب خواهد شد.	
باز اندیشی با طرح سؤالات و بحث و گفتگو (بین کارورز و معلم راهنما) از این نوع انجام می‌شود: با چه تمهیداتی می‌توان کمک کرد که دانش‌آموز به دلیل عقب‌ماندگی تحصیلی، دچار مشکلات دیگر نظیر اضطراب بیش از حد و... نشود؟ با چه روش‌های دیگری می‌توان به جبران عقب‌ماندگی دانش‌آموز کمک کرد؟ تا چه حد برنامه واقع‌بینانه تنظیم شده است؟ چه خطراتی اجرای برنامه را ممکن است تهدید کند؟ *در صورت عدم توفیق در هنگام اجرای برنامه، دلایل آن مشخص شود و به طور مجدد برنامه مورد بازبینی قرار بگیرد.	
چند نمونه از عقب ماندگی‌های تحصیلی: دانش‌آموزی پایش شکسته بوده و حدود یک ماه مدرسه نیامده است. / دانش‌آموزی به علت مسافرت دو هفته در مدرسه حضور نداشته است. / (مشکلاتی که موجب عقب ماندگی تحصیلی شده‌اند و این مشکلات هنوز رفع نشده باشند، مانند بیماری‌های خاص، ممکن است نیاز به برنامه‌ریزی‌های دیگری داشته باشند).	

۸ - ارزشیابی از آموخته‌ها

ارزشیابی فرآیند به کارگیری اطلاعات برای تصمیم‌گیری است. فرآیند ارزشیابی یک فرآیند متفکرانه است که ما در آن به مقایسه امور (اهداف/ عملکرد یادگیرنده، و...) می‌پردازیم. در ارزشیابی فرایند استفاده از اطلاعات به منظور قضاوت در مورد عملکرد یادگیرنده و.. است و هدف ارزشیابی کمک به تصمیم‌گیری بهتر است.

مراحل طراحی فعالیت برای ارزشیابی از آموخته‌ها تعیین هدف: دانشجوی کارورز بتواند برای ارزشیابی آموخته‌های دانش‌آموزان طرحی را تدوین و اجرا کند.	
مراحل / گام‌های اجرایی موقعیت یادگیری:	
گام‌های اجرایی	ارزیابی گام‌ها:
۱- تعیین هدف‌های آموزشی مورد انتظار	۱- آیا بین اهداف تعیین شده و شواهد جمع‌آوری شده، همخوانی وجود دارد؟
۲- تعیین شیوه‌های سنجش و جمع‌آوری اطلاعات	۲- آیا اطلاعات جمع‌آوری شده، معیاری برای سنجش دستیابی به اهداف فراهم می‌آورند؟
۳- باهم‌نگری اطلاعات به دست آمده و درجه‌بندی میزان دستیابی به اهداف	۳- آیا موفقیت‌ها و عدم موفقیت‌ها در برنامه آموزشی، مشخص شده است؟
۴- مشخص کردن مواردی که هنوز به سطح مورد انتظار نرسیده است و علت‌یابی آن. (از طریق بازنگری در مراحل آموزش)	۴- آیا موارد مشخص شده‌ای که به اهداف مورد نظر نرسیده‌اند، بر اساس شواهد کافی تعیین شده است؟
۵- مشخص کردن موفقیت‌ها و عدم موفقیت‌ها (به تفکیک کل دانش‌آموزان و فردی)	۵- آیا تصمیم اتخاذ شده با دلایل یافته شده از عدم موفقیت‌ها و موفقیت‌ها بر اساس شواهد کافی صورت گرفته است؟
۶- بازنگری برای اصلاح و بهبود	۶- آیا برنامه‌ریزی برای اصلاح و بهبود با کاستی‌ها همخوانی دارد؟
۷- تصمیم‌گیری درباره چگونگی ادامه آموزش	۷- آیا تصمیم‌گیری درباره چگونگی آموزش بر اساس شواهد کافی انجام می‌شود؟
(خود ارزیابی دانشجوی کارورزی با مشارکت معلم راهنما و ارزیابی توسط معلم راهنما)	
مواد/ منابع آموزشی مورد نیاز:	
اطلاعات جمع‌آوری شده (مانند مشاهدات ثبت شده، مصاحبه‌ها یا آزمون‌های مختلف رسمی و غیررسمی).	
بازاندیشی با طرح سؤالات و بحث و گفتگو (کارورز و معلم راهنما) از این نوع انجام می‌شود: آیا موفقیت‌ها و عدم موفقیت‌ها به طور متوسط در بین دانش‌آموزان یکسان است؟ آیا سنجش آموزش، با توجه به اهداف و سطح مورد انتظار صورت گرفته است؟ چگونه می‌توان واقع‌بینانه بودن شواهد را مورد آزمون قرار داد؟ آیا شواهد دیگری هم برای تصمیم‌گیری نیاز است؟ بر اساس چه شواهدی می‌توان بهترین تصمیم را برای اصلاح، بهبود، ارتقاء یا بازنگری اساسی در برنامه اتخاذ کرد؟	

۹- مهارت‌های تفکر

تفکر شامل به کارگیری و تبدیل اطلاعات در حافظه است و این کار معمولاً برای تشکیل مفهوم، استدلال، تفکر نقاد، تصمیم‌گیری، فکر خلاقانه و حل مسئله صورت می‌گیرد. (سانتراک، ۲۰۰۸؛ سعیدی، عراقچی و دانش‌فر، ۱۳۸۷). تفکر به معنای سازمان‌دهی مجدد ذهنی اساس هر نوع یادگیری است و رشد و گسترش هر مهارت یا دانش بر آن استوار است. مهارت‌های تفکر قابل آموزش است و چون مطالب یادگیری بیش از اندازه و بی‌پایان است باید افراد مهارت‌هایی را یاد بگیرند که بتوانند در زندگی آینده به کار گیرند (کدیور، ۱۳۸۳).

استدلال: یعنی استفاده از قیاس و استقرا برای رسیدن به نتیجه. (استدلال استقرایی، شامل دلیل آوردن و رفتن از جزء به کل است/ قیاس، نوعی جست و جوی مشابهت‌ها بین چیزهایی است که وجه تشابه چندانی ندارند/ استدلال قیاسی، شامل از کل به جزء رسیدن است).

تفکر نقادانه: نوعی تفکر که در آن سازندگی، عمق و هم‌چنین ارزشیابی شواهد مشهود است. تصمیم‌گیری: شامل فکر کردن درباره راه‌های ممکن رسیدن به هدف و انتخاب از میان آن‌هاست. تفکر خلاقانه: توانایی تفکر درباره چیزی به روش غیرمعمول و تازه و رسیدن به راه‌حل‌های خاص درباره مسائل است.

حل مسئله: به معنای یافتن بهترین راه برای رسیدن به هدف است (سانتراک، ۲۰۰۸؛ سعیدی، عراقچی و دانش فر، ۱۳۸۷).

یک‌نمونه: فرض کنید بخواهیم موضوعی عینی مانند این‌که چگونه تعطیلات آخر هفته را بگذرانیم، امکان گفتگو در کلاسی در دبستان (پایه سوم یا چهارم) را فراهم بیاوریم. اهمیت این‌که این موضوع موردگفتگو قرار بگیرد این است که احتمالاً موضوعاتی مانند مفاهیم شادی، بازی، استراحت، تفریح و... مورد بحث قرار خواهد گرفت. احتمال این‌که دانش‌آموزان به فعالیت‌هایی خلاقانه اشاره کنند نیز می‌رود. هم‌چنین، ممکن است مواردی مانند مصرف گرایی و سبک زندگی نیز مطرح شود. همه این مسائل امکانی برای استدلال، تفکر انتقادی، تصمیم‌گیری، تفکر خلاقانه و حل مسئله را فراهم می‌آورند.

طراحی فعالیت یادگیری برای آموزش مهارت‌های تفکر

تعیین هدف: دانشجوی کارورزی بتواند برای آموزش خرده مهارت تفکر.....، فعالیت یادگیری را طراحی و اجرا نماید.

مراحل / گام‌های اجرایی موقعیت یادگیری:

ارزیابی گام‌ها:	گام‌های اجرایی
۱- آیا انتخاب موضوع با توجه به سن و علاقه دانش‌آموزان صورت گرفته است؟	۱- انتخاب یک موضوع (با توجه به گروه سنی دانش‌آموزان می‌تواند عینی یا انتزاعی باشد)
۲- آیا به همه پاسخ‌ها، حتی پاسخ‌های نامعمول و به نظر نادرست توجه می‌شود؟	۲- طرح پرسش‌های چالش برانگیز و هدایت پرسش‌ها و پاسخ‌ها
۳- راهبردهایی که دانش‌آموزان به آن اشاره می‌کنند، چگونه نوع تفکر آن‌ها را مشخص می‌کند؟	۳- راهبردها
۴- راهبردها چگونه قابلیت استفاده دارند؟	۴- کاربرد راهبردها
۵- آیا دانش‌آموزان اشتیاقی به پذیرفتن پاسخ‌های نامتعارف نشان می‌دهند؟	۵- بازنگری و تردید در راهبردها و پاسخ‌ها(امکان توجه به موضوع از زوایای گوناگون)
۶- آیا دانش‌آموزان توانستند تصویری یک‌پارچه از موضوع مورد بحث ارائه دهند؟ در بخش نظرخواهی از دانش‌آموزان، روشن شود که تا چه اندازه موضوع مورد علاقه آن‌ها بوده است؟ آیا تمایل دارند باز هم به این موضوعات بپردازند؟	۶- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری توسط دانش‌آموزان
	۷- نظرخواهی از دانش‌آموزان

(خود ارزیابی) دانشجوی کارورزی با مشارکت معلم راهنما و نظرخواهی از دانش‌آموزان

مواد/ منابع آموزشی مورد نیاز: با توجه به موضوع انتخاب می‌شود.

بازاندیشی

آیا دانش‌آموزان از این موضوع استقبال کردند؟ آیا موضوع مناسب سن و یا علاقه آن‌ها انتخاب شده است؟ چه راهبردهایی برای تحمل آرای مخالف می‌تواند مورد استفاده قرار می‌گیرد؟ آیا انتخاب و کاربرد راهبردها بدون سوگیری انجام شده است؟ چگونه می‌توان دانش‌آموزان را به سمت نظرات بدون سوگیری ترغیب کرد؟ چگونه می‌توان دانش‌آموزان را به سوی نظرات خلاقانه ترغیب کرد؟

نمونه‌هایی برای آموزش مهارت‌های تفکر:

دانش‌آموزان می‌توانند درباره یک موضوع عینی مانند گذراندن تعطیلات، برنده‌شدن در یک بازی، و یا یک موضوع انتزاعی مانند معنای آزادی، برابری و یا هویت فکر کنند.

۱۰- تقویت/ بهبود عملکردهای عاطفی (مثل بی‌نظمی، عدم رعایت قوانین):

منظور از تقویت/ بهبود عملکردهای عاطفی، چگونگی سر و سامان دادن به بی‌نظمی‌ها و رعایت قوانین کلاس است.

مراحل طراحی فعالیت برای تقویت/ بهبود عملکردهای عاطفی	
تعیین هدف: دانشجوی کارورزی بتواند فعالیتی برای بهبود عملکردهای عاطفی طراحی نماید.	
مراحل / گام‌های اجرایی موقعیت یادگیری برای تقویت/ بهبود عملکردهای عاطفی	
ارزیابی گام‌ها:	گام‌های اجرایی
۱- بررسی و توصیف وضعیت موجود کلاس یا گروه	۱- مشخص کردن علت‌های احتمالی بی‌نظمی
۲- آیا دانشجو قادر به تشخیص مهم‌ترین علت‌های بی‌نظمی است؟	۲- انتخاب یک شیوه برای مقابله با بی‌نظمی با توجه به مهم‌ترین علت‌های بی‌نظمی در کلاس و توصیف دقیق وضعیت
۳- آیا شیوه‌ای که او برای مقابله با بی‌نظمی انتخاب کرده است با علت‌ها همخوانی دارد؟ و آیا او قادر به ثبت دقیق شرایط است؟	۳- چگونگی استفاده از نظارت هم‌کلاسی‌ها و توصیف دقیق وضعیت
۴- آیا از هم‌کلاسی‌ها برای نظارت استفاده می‌شود؟ و آیا دانشجو قادر به ثبت دقیق شرایط است؟	۴- تجزیه و تحلیل فرایند کنترل بی‌نظمی
۵- آیا دانشجو قادر به تجزیه و تحلیل کنترل یا دلیل عدم کنترل نظم در کلاس است؟	۵- در صورت نیاز باز گشت به مرحله مشخص کردن علل
۶- دانشجو در صورت لزوم، به بازبینی مسئله خواهد پرداخت؟	
(ارزیابی توسط معلم راهنما انجام می‌شود).	
مواد/ منابع آموزشی مورد نیاز: با توجه به شرایط انتخاب خواهد شد.	
بازاندیشی با طرح سؤالات و بحث و گفتگو (بین دانشجو و معلم راهنما):	
چرا نظم باید در کلاس برقرار شود؟ ماهیت نظم چیست؟ کلاس منعطف از چه ویژگی‌هایی برخوردار است؟ قوانین منعطف و غیرمنعطف چه ویژگی‌هایی دارند؟ چه نوع قوانینی می‌توانند به بی‌نظمی بیشتر بیانجامند؟	
*در صورتی که دانشجو به اهداف مورد نظر دست نیافته است، دلایل احتمالی مشخص می‌شود و مجدداً برنامه‌ای برای این فعالیت یادگیری طراحی و اجرا می‌شود.	

برنامه کارورزی ۱

«نسخه غیررسمی» ویژه کارگاه آموزشی استادان راهنمای کارورزی کشور

با رویکرد تربیت معلم فکور

۱. معرفی درس و منطق آن

آموزش اثربخش نیازمند آن است که معلمان در طول دروه آموزشی در معرض تجربیات متنوع و غنی قرار گرفته و قادر به مطالعه، تصمیم‌گیری و ارزیابی نتایج تصمیمات در موقعیت‌های پیچیده آموزشی و تربیتی مبتنی بر یافته‌های علمی و پژوهشی باشند. برنامه کارورزی فرصت به تجربه گذاشتن آموخته‌ها و گفتگو برای تعدیل، تعمیق تجربیات و توسعه شایستگی‌های حرفه‌ای را فراهم می‌کند. این فرآیند از مشاهده تأملی آغاز و به درس پژوهی در سطح مدرسه و کلاس درس جهت کسب مهارت‌های یادگیری مادام‌العمر و قرار گرفتن در چرخه توسعه حرفه‌ای مداوم ختم می‌شود. مطالعه مسئله‌های آموزشی/تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه زمینه‌ساز عمل مستقل حرفه‌ای معتبر و کسب تجربیات دست اول است. فرصت‌های یادگیری تدارک دیده شده باید امکان تلفیق نظر و عمل تربیتی را در موقعیت‌های واقعی، برای یافتن راه‌حل‌های قابل دفاع (با پشتوانه نظری و پژوهشی) جهت پاسخ به مسئله‌های آموزشی/تربیتی تدارک ببیند. در برنامه کارورزی دانشجوی با درک مبانی نظری قادر خواهند بود تصمیمات اتخاذ شده در موقعیت‌های تربیتی/آموزشی را با ارائه شواهدی از پژوهش‌ها/یافته‌های علمی پشتیبانی نموده و نشان دهند که چگونه این تصمیمات در برنامه‌ریزی، اجرا و ارزیابی برای حمایت از یادگیری دانش‌آموزان از پشتوانه نظری لازم برخوردار است. در کارورزی (۱) دانشجویان توانایی تحلیل موقعیت‌های واقعی و انطباق آن با یافته‌های نظری را در قالب پژوهش روایتی کسب کرده و ظرفیت‌های حرفه‌ای خود را توسعه خواهند داد.

نام درس : کارورزی ۱		مشخصات درس	
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود :		نوع درس: کارورزی	
با مشاهده تأملی مسئله‌های آموزشی، تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه شناسایی و با استفاده از شواهد و مستندات علمی آن را تبیین نماید.		تعداد واحد: ۲	
مشاهدات تأملی و یافته‌های تجربی خود را در قالب پژوهش‌روایتی ثبت و گزارش نماید.		زمان درس: ۱۲۸ ساعت	
		پیش‌نیاز:.....	
		نحوه تدریس:	
شایستگی اساسی: P Ck &pk ۲-۳ & ۳-۱&۲-۳			
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها
توانسته است موقعیت‌های آموزشی/تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه را با جمع‌آوری اطلاعات توصیف نموده و با کمک شواهد معتبر مسئله را تبیین و برای آن مستندات علمی و پژوهشی ارائه نماید.	توانسته است موقعیت‌های آموزشی/تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه را با جمع‌آوری اطلاعات توصیف نموده و با استفاده از شواهد و مستندات آن را تبیین نماید.	توانسته است موقعیت‌های آموزشی/تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه را با جمع‌آوری اطلاعات توصیف نماید اما نتوانسته است اطلاعات را به صورت نظام‌مند تحلیل و تبیین نماید.	مسئله‌شناسی
گزارش‌های جمع‌آوری شده از مطالعه موقعیت فیزیکی، عاطفی، آموزشی، تربیتی را در به صورت روایت نقل و کدگذاری نموده و گزاره‌ها را در قالب مضامین سازمان‌دهی و با ایجاد ارتباط میان مضامین در قالب یک مسئله/ آموزشی/تربیتی تبیین نموده است.	گزارش‌های جمع‌آوری شده از مطالعه موقعیت فیزیکی، عاطفی، آموزشی، تربیتی را در به صورت روایت نقل و کدگذاری نموده است و گزاره‌ها را در قالب مضامین سازمان‌دهی و یافته‌ها را گزارش نموده است.	گزارش‌های جمع‌آوری شده از مطالعه موقعیت فیزیکی، عاطفی، آموزشی، تربیتی را به صورت روایت نقل و کدگذاری نموده اما نتوانسته است کدگذاری‌ها را در قالب مضامین سازماندهی و یافته‌ها را گزارش کند.	پژوهش روایتی
در گزارش تنظیم شده ارتباط میان فصل‌ها و عناوین ذیل فصل‌ها رعایت شده و یافته‌ها مبتنی بر شواهد و مستندات تجربی و علمی گزارش شده است.	در گزارش تنظیم شده ساختار گزارش نویسی به صورت نظام‌مند در ثبت و ارائه یافته‌ها رعایت شده است و یافته‌ها به کمک برخی شواهد و مستندات پشتیبانی شده است .	در گزارش تنظیم شده ساختار کلی گزارش نویسی رعایت شده اما شواهد و مستندات کافی برای یافته‌ها ارائه نشده است.	گزارش نویسی

۲- فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

جلسه اول:

معرفی برنامه کارورزی و تکالیف عملکردی، برنامه زمان‌بندی سمینارها در سطح مدرسه و واحد آموزشی و ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامد و سطوح عملکرد.

جلسه دوم و سوم :

کارگاه مسئله‌شناسی (مطالعه موقعیت)

تکلیف یادگیری : مشاهده فیلم تدریس / موقعیتی در سطح مدرسه و تبیین مسئله بر اساس

گام‌های زیر:

الف: توصیف موقعیت (بیان ویژگی‌ها و مشخصه‌های متمایز کننده)

ب: تشریح توضیح موقعیت (شناسایی اجزاء و روابط)

ج: بازنگری (به گونه دیگر دیدن / از زوایه دید دیگری به موقعیت نگاه کردن) با استفاده از تکنیک‌های اگر، آن‌گاه، شش کلاه تفکر و اسکمپر.

د: تعیین نقطه کانونی (انتخاب، جمع‌آوری شواهد، درک و تحلیل، ارائه مسئله)

ه: تبیین مسئله با استفاده از استدلال قیاسی یا استقرایی به کمک شواهد و مستندات

پوشه کار: نسخه‌ای از مسئله تبیین شده به همراه بازخوردهای ارائه شده در محورهای مختلف تبیین مسئله در پرونده توسعه حرفه‌ای دانشجو ضبط گردد.

جلسه چهارم :

مشاهده آزاد

سازمان‌دهی دانشجویان در مدارس و معارفه آنان به مدارس (جلسه‌آشنایی با مدرسه، مدیر و معلم راهنما)

تکلیف یادگیری: تجربه اولین روز کارورزی من در مدرسه، از دانشجو خواسته شود تا اولین تجربیات خود را از اولین روز کارورزی از زمان آماده شدن برای رفتن به مدرسه تا زمان برگشتن در قالب داستان یا خاطره یادداشت روزانه ثبت و ارائه نماید. دانشجو در اولین روز کارورزی مشاهده آزاد دارد و آنچه را مشاهده می‌کند بدون هیچ محدودیتی ثبت و ضبط خواهد نمود. این موارد می‌تواند شامل رخدادها در مسیر رفت و آمد به مدرسه، فضا و موقعیت مدرسه، تصورات و انتظارات، نحوه برخورد کادر مدرسه، نحوه مواجهه شدن با دانش‌آموزان، گفتگو با کارکنان مدرسه، معلمان و ... باشد.

پوشه کار: داستان نگارش شده در اولین روز کارورزی در پوشه کار.

جلسه پنجم :

کارگاه پژوهش‌روایتی

تعریف و کاربرد پژوهش‌روایتی

انواع طرح‌های پژوهشی روایتی

ابزارهای پژوهش‌روایتی

ویژگی‌های پژوهش‌روایتی

کاربردهای پژوهش روایتی در کارورزی

تکلیف یادگیری: مطالعه مقالات یا منابع علمی در زمینه پژوهش روایتی در یکی از محورهای فوق و جمع‌بندی یافته‌ها برای ارائه به کلاس.

تکلیف عملکردی: تحلیل نمونه‌ای از پژوهش روایتی و شناسایی نوع پژوهش، ابزارهای به کارگرفته شده، ویژگی‌ها و فرآیند به کارگرفته شده برای تدوین گزارش بررسی و یافته‌ها به کلاس ارائه گردد.

جلسه ششم:

کارگاه پژوهش روایتی

تحلیل ساختاری روایت‌ها

۱) کدگذاری باز

۲) کدگذاری محوری و انتخاب مضامین

۳) ارتباط مضامین با یکدیگر

۴) تبیین مسئله

تکلیف عملکردی:

الف: تحلیل یک نمونه پژوهش روایتی بر اساس مراحل ذکر شده

ب: تنظیم گزارش تهیه شده از مشاهده آزاد مدرسه در قالب پژوهش روایتی

جلسه هفتم:

مشاهده تأملی و مسئله‌شناسی موقعیت فیزیکی مدرسه / بازدید از مدرسه و تشکیل

سمینار در سطح مدرسه

تکلیف عملکردی: تهیه گزارش از ساختار سازمانی، روش‌های به کار گرفته شده در اداره مدرسه،

ساختار سازمانی، نحوه گردش کار در سطح مدرسه، تعاملات میان مدیر، معلمان، کارکنان و نحوه تعامل با اولیاء مدرسه و تدوین آن در قالب پژوهش روایتی.

پوشه کار: گزارش تهیه شده به همراه بازخوردهای ارائه شده از سوی استاد در پرونده توسعه حرفه‌ای دانشجو ضبط گردد.

جلسه هشتم:

مشاهده تأملی و مسئله‌شناسی ساختار و سازمان مدرسه / بازدید از مدرسه و تشکیل

سمینار در سطح مدرسه.

تکلیف عملکردی: تهیه گزارش از موقعیت فیزیکی مدرسه شامل: موقعیت جغرافیایی و محیط

بیرونی مدرس، انواع فضاها (کتابخانه، زمین ورزش، آبخوری، سرویس‌ها، کلاس‌ها، راهروها، ...) نور،

جریان هوا، وضعیت بهداشت، امکانات و تجهیزات (کارگاهی، آزمایشگاهی، شبکه مجازی، سایت و ...) شناسایی و تبیین مسئله (فرآیند مسئله‌شناسی و تبیین مسئله رعایت شود) ارائه یافته‌ها در سمینار مدرسه. **پوشه کار :** گزارش دانشجو به همراه بازخوردهای ارائه شده استاد در پوشه کار ضبط می‌گردد.

جلسه نهم :

مشاهده تأملی و مسئله‌شناسی موقعیت عاطفی روانی / تعاملات در سطح مدرسه / بازدید از مدرسه و تشکیل سمینار در سطح مدرسه.

تکلیف عملکردی : تهیه گزارش از موقعیت عاطفی روانی مدرسه شامل : روابط عاطفی میان معلم و دانش‌آموزان (درک حالات روانی دانش‌آموزان، برنامه‌ریزی برای ایجاد جو مثبت و سازنده در فضای کلاس و ...) تعاملات دانش‌آموزان با یکدیگر (میزان احترام، همدلی، همکاری و ...) روابط عاطفی میان معلمان و کارکنان و مدیر شناسایی و تبیین مسئله (فرآیند مسئله‌شناسی و تبیین مسئله رعایت شود) و ارائه یافته‌ها در سمینار مدرسه.

پوشه کار : گزارش دانشجو به همراه بازخوردهای ارائه شده استاد در پوشه کار ضبط گردد.

جلسه دهم :

سمینار کلاسی (بررسی گزارش‌ها و تحلیل ساختار آن بر اساس فرآیند شناسایی و تبیین مسئله)

در این نشست دانشجویان یافته‌های خود از مطالعه موقعیت مدرسه در ابعاد مختلف ساختار سازمانی، موقعیت فیزیکی و عاطفی را در قالب مسئله‌های تبیین شده به همراه راه‌حل‌های مبتنی بر یافته‌های علمی ارائه نموده و یافته‌ها مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرد.

جلسه یازدهم :

مشاهده تأملی کلاس درس و مسئله‌شناسی فرآیند آموزش / بازدید از مدرسه و تشکیل سمینار در سطح مدرسه.

تکلیف عملکردی : تهیه گزارش از موقعیت آموزشی شامل : جو و فضای عاطفی و روانی، طراحی آموزشی، راهبردهای آموزش، سازمان‌دهی تکالیف یادگیری، تعاملات میان معلم و دانش‌آموزان و دانش‌آموزان با یکدیگر، وضوح و شفاف بودن مباحث، میزان درگیر نمودن دانش‌آموزان در فرآیند یادگیری، مواد و منابع آموزشی، ارزشیابی از یادگیری و ...) شناسایی و تبیین مسئله (فرآیند مسئله‌شناسی و تبیین مسئله رعایت شود) و ارائه یافته‌ها در سمینار مدرسه.

پوشه کار : گزارش دانشجو به همراه بازخوردهای ارائه شده استاد در پوشه کار ضبط گردد.

جلسه دوازدهم، سیزدهم، چهاردهم :

سمینار (بررسی گزارش‌ها و تحلیل ساختار آن بر اساس فرآیند شناسایی و تبیین مسئله).

در این نشست دانشجویان یافته‌های خود از مطالعه موقعیت آموزشی کلاس درس را در قالب مسئله‌های تبیین شده به همراه راه‌حل‌های مبتنی بر یافته‌های علمی ارائه نموده و یافته‌ها مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرد.

جلسه پانزدهم :

سمینار (بررسی گزارش‌ها و تحلیل ساختار آن بر اساس چارچوب پژوهش‌روایتی)

تکلیف عملکردی : دانشجویان مجموعه یافته‌های خود را در طول ترم در قالب یک پژوهش‌روایتی زیرنظر استاد تنظیم نمایند. در این گزارش دانشجو باید یافته‌های خود را از مسئله‌های مطالعه شده و تبیین و آن را به کمک شواهد و مستندات علمی پژوهشی قابل دفاع نماید. یافته‌ها در کلاس مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرد.

پوشه کار : گزارش تنظیم شده در پوشه کار توسعه حرفه‌ای ضبط می‌گردد.

جلسه شانزدهم :

ارزیابی کار پوشه دانشجو بر اساس ملاک‌ها و سطوح عملکرد

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

راهبردهای مستقیم، غیرمستقیم، در قالب ارائه شیوه مشاهده تأملی، به کارگیری راهبردهای شناختی در تحلیل موقعیت واقعی، تحلیل نقادانه برای شناسایی و تبیین مسئله، راهبردهای مشارکتی، پژوهش‌روایتی، سمینارهای گروهی و فردی ارائه می‌گردد.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی

منبع فرعی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی : ارزشیابی پایانی در درس کارورزی یک در قالب سمینار پایانی صورت می‌گیرد که در آن دانشجویان باید یافته‌های خود از مطالعه موقعیت‌های تربیتی و آموزشی را ارائه و استناد به یافته‌های علمی پژوهشی از آن دفاع نمایند.

ارزشیابی فرآیند : ارزشیابی فرآیند بر اساس بازخوردهای داده شده به گزارش‌های ارائه شده در طول ترم و سمینارهای سطح مدرسه و واحد آموزشی صورت می‌گیرد. میزان مشارکت در بحث‌ها، ارائه یافته‌های جدید، پاسخ به بازخوردهای داده شده و ...

ارزیابی پوشه کار : کلیه گزارش‌ها به همراه بازخوردهای داده شده در پوشه توسعه حرفه‌ای دانشجو ضبط و مبنای برنامه‌ریزی برای آموزش‌های بعدی و نیز دفاع از توانایی‌های حرفه‌ای در پایان

دوره قرار می‌گیرد. یک نسخه از پوشه در اختیار دانشجو و یک نسخه در واحد آموزشی ثبت و ضبط می‌گردد.

ارزشیابی عوامل مدرسه (مدیر و معلم راهنما) : بخشی از ارزیابی دانشجو در پایان ترم مربوط به گزارش عملکردی است که از سوی معلم راهنما و مدیر مدرسه ارائه می‌گردد.
سایر نکات :

چارچوب گزارش پایانی :

۱. فهرست و فصل‌بندی
۲. مقدمه، هدف و تعاریف و مفاهیم کلیدی
۳. نگارش ادبی و فنی
۴. اعتبار گزاره‌ها
۵. ظرافت و زیبایی
۶. نحوه تحلیل، تفسیر و نقد گزاره‌ها
۷. رایه نمودارها و عوامل دیداری و هنری مکمل
۸. راه‌حل‌ها و پیشنهادها
۹. ارجاعات منابع معتبر و پیوست‌ها
۱۰. ساختار علمی و کلی گزارش

برنامه مصوب کارورزی ۲

«نسخه غیررسمی» ویژه کارگاه آموزشی استادان راهنمای کارورزی کشور

با رویکرد تربیت معلم فکور

۱. معرفی درس و منطق آن

اگر تدریس را فرایندی سازمان‌یافته، اخلاقی و متعهدانه بدانیم که نیازمند بهره‌گیری از یافته‌های علمی، شهود^۲ و خلاقیت در موقعیت‌های بی‌بدیل و منحصر به فرد است، در آن صورت برنامه کارورزی به جای تمرکز انحصاری بر آموزش فنون، نیازمند آن است که دانشجو معلم فعالانه با موقعیت‌های واقعی در سطح کلاس درس روبرو شود و به آنان کمک کند تا با به کارگیری روش‌های استدلالی/ منطقی به بررسی موقعیت‌های یادگیری پرداخته و با آگاهی انتقادی نسبت به تجربیات اندوخته شده به آفرینش الگوهای ذهنی و طرح‌واره‌هایی بپردازند که به آنان در اتخاذ تصمیمات اثربخش و ارزیابی نتایج حاصل از تصمیمات جهت برنامه‌ریزی کمک کند.

تدریس عملی وابسته به موقعیت است و با ویژگی‌های شخصی معلم و آنچه او در یک مکان و زمان خاص انجام می‌دهد مرتبط است. از این رو فرصت‌های یادگیری تدارک دیده شده در کارورزی ۲، به دنبال آن است تا دانشجو معلم را در معرض دانش کاربردی که ترکیبی از انواع مختلف دانش (بیانی^۳، رویه‌ای^۴، موقعیتی^۵، فراشناختی^۶) است قرار داده، به آنان کمک کند تا به تأمل در باره موقعیت‌های تربیتی بپردازند.

در این برنامه از طریق طراحی فعالیت‌های یادگیری امکان کسب تجربیات مستقیم، بررسی نتایج و بازاندیشی در خصوص دیدگاه‌های مختلف و دریافت‌های خود را به دست آورند. در برنامه کارورزی ۲، دانشجو با قرار گرفتن در معرض تکالیف اصیل^۷، توانایی تأمل در عمل را به طور مقدماتی از طریق مشارکت در فرآیند آموزش (فردی، گروه‌های کوچک/گروه‌های بزرگ) و نهایتاً اجرای مستقل فعالیت‌های یادگیری در سطح کلاس درس کسب خواهد نمود و به درک صحیحی نسبت به آنچه در کلاس جریان دارد دست می‌یابد. آگاهی نسبت به تصمیمات ناظر به برنامه‌ریزی، اجرا و ارزیابی، به عنوان یک فرآیند تأملی به شناخت جهت‌گیری حرفه‌ای، نوع تفکر و سبک تدریس دانشجو کمک خواهد کرد.

^۲ - Intuition

^۳ - Declarative knowledge

^۴ - Procedural knowledge

^۵ - Conditional knowledge

^۶ - Metacognitive Knowledge

^۷ - Authentic task

مشخصات درس		نام درس: کارورزی ۲	
نوع درس: کارورزی		اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:	
تعداد واحد: ۲		۱. با تداوم مطالعه موقعیت یادگیری (در سطح کلاس درس یا مدرسه) مشکلات/ نیازهای فردی، گروه‌های کوچک/ بزرگ را شناسایی/ بازشناسی کند و فعالیت‌هایی را برای رفع مشکلات/ نیازهای یادگیری طراحی، تولید، اجرا و ارزیابی نماید.	
زمان درس: ۱۲۸ ساعت		۲. تجربیات خود از مشارکت در فرآیند آموزش را واکاوی نموده و یافته‌های خود را روایت نماید.	
پیشنیاز: کارورزی ۱			
نحوه آموزش: مشترک			
شایستگی اساسی:			
۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن			
ملاحظات	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
مطالعه موقعیت	توانسته است موقعیت‌های یادگیری را با جمع‌آوری اطلاعات توصیف نماید. اما نتوانسته است مشکل/ نیاز را به کمک شواهد تبیین نماید.	توانسته است موقعیت‌های یادگیری را با جمع‌آوری اطلاعات به صورت نظام‌مند برای شناسایی مشکل یادگیری/ نیاز توصیف نموده و راه‌حل‌های بهینه را با کمک شواهد جمع‌آوری شده از موقعیت تبیین نماید	توانسته است موقعیت‌های یادگیری را با جمع‌آوری اطلاعات به صورت نظام‌مند برای شناسایی مشکل یادگیری/ نیاز توصیف نموده و راه‌حل‌های بهینه و روش مداخله را با کمک شواهد معتبر و یافته‌های علمی تبیین کند.
فعالیت آموزش/ یادگیری	فعالیت یادگیری طراحی شده ناظر به نیاز/ مسئله شناسایی شده در یکی از انواع (فردی، گروه کوچک، جمعی) است، اما گزارش اجرا و ارزیابی نشان دهنده تأثیر گذاری بر حل مشکل/ رفع نیاز نیست.	فعالیت یادگیری طراحی شده از انسجام برخوردار است و گام های اجرای آن به وضوح مشخص شده است. ارزیابی از اجرای فعالیت نشان‌دهنده تأثیرگذاری بر حل مسئله/ رفع نیاز در انواع (فردی، گروه کوچک/ جمعی) است.	فعالیت یادگیری طراحی شده، امکان ایجاد انعطاف و اتخاذ تصمیمات آگاهانه ناظر به موقعیت آموزش/ یادگیری را فراهم نموده و نتایج ارزیابی از اجرای نیز منعکس‌کننده تأثیر راه‌حل‌های به کارگرفته شده در حل مسئله/ رفع نیاز در انواع (فردی، گروه کوچک/ جمعی) است.
توسعه حرفه‌ای	گزارش عملکرد شامل فعالیت‌های انجام شده در طول نیم‌سال است، اما یافته‌ها به گونه‌ای که انعکاس‌دهنده دلایل موفقیت/ توانایی‌ها، محدودیت‌های حرفه‌ای خود و راه‌هایی برای توسعه آن ارائه نشده است.	گزارش عملکرد شامل فعالیت‌های انجام شده در طول نیم‌سال است و یافته‌ها انعکاس‌دهنده دلایل موفقیت/ توانایی‌ها، محدودیت‌های حرفه‌ای است اما راهکارهایی برای توسعه حرفه‌ای ارائه نشده است.	گزارش عملکرد شامل فعالیت‌های انجام شده در طول نیم‌سال است و یافته‌ها انعکاس‌دهنده دلایل موفقیت/ توانایی‌ها، محدودیت‌های حرفه‌ای است و راهکارهای عملی برای توسعه حرفه‌ای ارائه شده است.
تدوین و ارائه گزارش	در گزارش ارائه شده از موقعیت‌های یادگیری کد گذاری، و طبقه‌بندی گزاره‌ها در قالب مضامین و ساختار پژوهش روایتی انجام شده، اما شواهد و مستندات کافی برای یافته‌ها ارائه نشده است.	در گزارش ارائه شده از موقعیت‌های یادگیری کدگذاری، و طبقه‌بندی گزاره‌ها در قالب مضامین و ساختار پژوهش روایتی رعایت شده و شواهد و مستندات کافی برای یافته‌ها ارائه شده است.	در گزارش ارائه شده از موقعیت‌های یادگیری کدگذاری، و طبقه‌بندی گزاره‌ها در قالب مضامین و ساختار پژوهش روایتی رعایت شده و شواهد و مستندات مبتنی بر مستندات تجربی و علمی است .

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

جلسه اول:

معرفی برنامه کارورزی و تکالیف عملکردی، نحوه طراحی فعالیت‌های یادگیری، شیوه تنظیم روایت‌ها، برنامه زمان‌بندی سمنارها در سطح مدرسه و واحد آموزشی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدها و سطوح عملکرد.

جلسه دوم تا شانزدهم :

در طول این جلسات دانشجو در مدرسه حضور خواهد داشت و جلسات بحث کارورزی برحسب مورد می‌تواند در سطح مدرسه یا واحد آموزشی تشکیل شود. از آنجایی که در برنامه کارورزی ۲، دانشجو در مقیاس خرد در فعالیتهای یادگیری که در سطح کلاس درس مشارکت می‌کند و از این طریق به تجربیات دست اول در زمینه یادگیری دست خواهد یافت لذا، ضروری است دانشجویان بر اساس گزارش پایانی ارائه شده در نیمسال اول، مسئله‌ها/ نیازهای تأثیرگذار بر یادگیری دانش‌آموزان را در سطح فردی، گروه‌های کوچک، گروه کلاسی شناسایی و آن‌ها را در قالب فعالیتهای یادگیری طراحی و تدوین نموده و با هدایت معلم راهنما (به صورت مشترک با معلم راهنما یا به صورت مستقل زیر نظر معلم راهنما اجرا نماید) به حل مسئله / پاسخ به نیازها اجرا نماید. این مسئله‌ها/ نیازها می‌تواند ناظر به عملکردهای شناختی یا عاطفی- هیجانی دانش‌آموزان باشد. گفتگو با دانشجو قبل و بعد از اجرا در ارتباط با طرح طراحی شده، و فرآیند اجرای فعالیت باید در فضایی امن و راحت به گونه‌ای که منجر به یک خود ارزیابی و شناسایی نقاط قوت و ضعف و راهکارهای ارتقاء/ بهبود آن باشد (فرم‌های گفتگو قبل و پس از اجرای فعالیت ضمیمه است).

توصیه: با توجه به این که مسئله‌های شناسایی شده از سوی دانشجویان از عمق و پیچیدگی متفاوتی برخوردار است لذا، می‌توان برحسب موقعیتهای مطالعه شده نسبت به اجرای فعالیتهای یادگیری به صورت فردی، گروه کوچک، جمعی اقدام نمود. تصمیم‌گیری در خصوص تقدم و تأخر در اجرای هر یک از این موقعیتهای یادگیری بر عهده مدرس محترم است).

در صورتی که بنا به دلایلی دانشجو امکان کار بر روی مسئله‌های شناسایی شده در ترم یک را دارا نباشد، توصیه می‌شود در یک نشست مشترک میان معلم راهنما، استاد کارورزی و دانشجو نسبت به شناسایی مسئله‌ها/ نیازها اقدام شده و فعالیتهای یادگیری بر اساس آن طراحی، اجرا و ارزیابی شود. دانشجویانی که بنا به دلایلی موفق به اتمام کار در ترم یک نشده‌اند می‌توانند با در نظر گرفتن یک برنامه ترمیمی از یک تا چهار هفته نسبت به تهیه/ تکمیل گزارش‌ها و شناسایی مسئله‌ها برای ورود به عرصه با نظر استاد راهنما اقدام نمایند. بدیهی است که نمره این گروه از دانشجویان بر اساس آیین‌نامه آموزشی ناتمام اعلام می‌گردد.

تکالیف عملکردی برای مشارکت در فعالیتهای کلاسی:

۱. تهیه طرح برای مشارکت در فعالیتهای یادگیری و اجرای مستقل فعالیت‌ها با هماهنگی معلم راهنما.

۲. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله به صورت فردی و مشارکت در اجرای آن زیر نظر معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش‌بینی‌ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.
۳. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله به برای گروه کوچک و مشارکت در اجرای آن زیر نظر معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش‌بینی‌ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.
۴. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله در سطح جمعی/ کلاس درس و مشارکت در اجرای آن زیر نظر معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش‌بینی‌ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.

تکالیف عملکردی برای اجرا توسط دانشجو

۱. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله به صورت فردی زیر نظر معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش‌بینی‌ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.
۲. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله به برای گروه کوچک به صورت فردی زیر نظر معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش‌بینی‌ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.
۳. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله در سطح جمعی/ کلاس درس به صورت فردی زیر نظر معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش‌بینی‌ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.

محور طراحی فعالیت‌های الزامی

- طراحی فعالیت یادگیری برای درگیر نمودن دانش‌آموزان
- طراحی فعالیت یادگیری برای مرور مباحث
- طراحی فعالیت یادگیری برای آموزش مهارت‌های کار مشارکتی
- طراحی فعالیت برای پرورش مهارت‌های تفکر
- طراحی تکلیف یادگیری برای یکی از موضوعات درسی
- طراحی فعالیت رفع بدفهمی‌های دانش‌آموزان
- طراحی فعالیت برای رفع عقب ماندگی‌های تحصیلی

- طراحی فعالیت برای تقویت/ بهبود عملکردهای عاطفی (مثل بی‌نظمی، عدم رعایت قوانین)
 - طراحی فعالیت یادگیری برای سنجش آموخته‌ها
 - سایر فعالیت‌ها به تشخیص معلم راهنما
- ساختار طراحی فعالیت‌ها:**
- هدف/ پیامد
 - مراحل/ گام‌های اجرای فعالیت
 -
 -
 -
 -
 - مواد/ منابع آموزشی مورد نیاز
 - روش بازخورد دادن به دانش‌آموزان در فرایند اجرا
 - سنجش آموخته‌ها/ سنجش عملکرد

تهیه گزارش از اجرا

سمینارها

سمینارها در دو شکل اجرا می‌شود:

- الف: در سطح مدرسه و پس از مشاهده عملکرد دانشجو در اجرای فعالیت‌ها و بر اساس طرح پیش‌بینی شده با مشارکت معلم راهنما برای کمک به دانشجو در ارزیابی عملکرد خود و برنامه‌ریزی.
- ب: در سطح واحد آموزشی به صورت مشارکتی برای به مشارکت گذاشتن تجربیات و یافته‌ها و دستیابی به درک عمیق‌تر از تجربیات کسب شده.

انواع سمینارها

- سمینار با حضور معلمان راهنما و دانشجویان دو نوبت در نیم‌سال و الزامی
- سمینارهای جمعی برای انتقال یافته‌ها و تجربیات و تبادل نظر به صورت ماهیانه و الزامی (با برنامه‌ریزی و اعلام قبلی از سوی مدرس)
- سمینار گروهی دانشجویان بر حسب موضوعات مشترک (اختیاری و با درخواست دانشجویان)

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

برگزاری کارگاه آموزشی برای طراحی فعالیت‌های یادگیری با رویکرد شناختی، و به کارگیری راهبردهای شناختی برای مطالعه و تحلیل نقادانه موقعیت‌های یادگیری در سطح کلاس درس، رویکرد تجربی برای اجرای فعالیت‌ها در سطح کلاس درس به صورت فردی، گروه‌های کوچک/ جمعی، راهبردهای مشارکتی، برای مشارکت در سمینارهای کلاسی و به بحث گذاشتن تجربیات و ارائه یافته.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

منبع فرعی:

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس کارورزی دو بر اساس تهیه طرح فعالیت در سطح کلاس، مشارکت با معلم راهنما در اجرای فعالیت‌های یادگیری، اجرای مستقل فعالیت‌های یادگیری و ارزیابی از نتایج بر اساس پیش‌بینی‌ها، شرکت در سمینارهای کلاسی برای ارائه یافته‌ها و تجربیات به سایر دانشجویان. در این سمینارها دانشجویان باید یافته‌های خود از مطالعه موقعیت‌های تربیتی و آموزشی را ارائه و با استناد به یافته‌های علمی پژوهشی (مطالعه شده در دروس نظری) ارائه و از آن دفاع نمایند.

ارزشیابی فرآیند: ارزشیابی فرآیند بر اساس بازخوردهای داده شده به گزارش‌های ارائه شده در طول نیم‌سال و سمینارهای سطح مدرسه و واحد آموزشی صورت می‌گیرد. میزان مشارکت در بحث‌ها، ارائه یافته‌های جدید، پاسخ به بازخوردهای داده شده و...

ارزیابی پوشه کار: طرح تهیه شده و کلیه گزارش‌ها از اجرای فعالیت‌ها به همراه بازخوردهای داده شده در پوشه توسعه حرفه‌ای دانشجو ضبط و مبنای برنامه‌ریزی برای آموزش‌های بعدی و نیز دفاع از توانایی‌های حرفه‌ای در پایان دوره قرار می‌گیرد. یک نسخه از پوشه در اختیار دانشجو و یک نسخه در واحد آموزشی ثبت و ضبط می‌گردد.

ارزشیابی عوامل مدرسه (مدیر و معلم راهنما): بخشی از ارزیابی دانشجو در پایان نیم‌سال مربوط به گزارش عملکردی است که از سوی معلم راهنما و مدیر مدرسه ارائه می‌گردد.

امتیاز درس کارورزی بر مبنای ۱۰۰ و به شرح زیر محاسبه می‌شود:

– شرکت فعال در جلسات کلاسی (معلم راهنما)، سمینارها (استاد راهنما): ۲۰ امتیاز

– نظر معلم راهنما در مورد سطح عملکرد دانشجو بر اساس ملاک‌های ذکر شده: ۳۰ امتیاز

- نظر استاد راهنما در طراحی، تدوین، اجرای و ارزیابی فعالیت‌ها با توجه به سطح عملکرد دانشجو براساس ملاک‌های ذکر شده ۳۰ امتیاز
- تدوین و ارائه گزارش پایانی توسط استاد راهنما با کسب نظر از معلم راهنما با توجه به سطح عملکرد دانشجو بر اساس ملاک‌های ذکر شده: ۲۰ امتیاز
- حد نصاب قبولی در درس کارورزی ۲ ۷۰٪ امتیاز یا نمره ۱۴ می‌باشد.

سایر نکات:

نکات اساسی در تنظیم گزارش پایانی:

۱. تنظیم فهرست و فصل‌بندی
 ۲. ارائه مقدمه، هدف و تعاریف و مفاهیم کلیدی
 ۳. نگارش ادبی و فنی
 ۴. اعتبار داشتن گزاره‌ها
 ۵. ظرافت و زیبایی ظاهری
 ۶. صحت نحوه تحلیل، تفسیر و نقد گزاره‌ها
 ۷. ارایه نمودارها و عوامل دیداری و هنری مکمل
 ۸. ارائه راه‌حل‌ها و پیشنهادها بر خاسته از یافته‌ها
 ۹. ارجاعات روشن، استفاده از منابع معتبر و ارائه پیوست‌ها
 ۱۰. رعایت ساختار علمی و کلی گزارش بر اساس اصول حاکم بر رشته تحصیلی
- در صورتی که بنا به دلایلی دانشجو امکان کار بر روی مسئله‌های شناسایی شده در ترم یک را دارا نباشد، توصیه می‌شود در یک نشست مشترک میان معلم راهنما، استاد کارورزی و دانشجو نسبت به شناسایی مسئله‌ها/ نیازها اقدام شده و فعالیت‌های یادگیری بر اساس آن طراحی، اجرا و ارزیابی شود. دانشجویانی که بنا به دلایلی موفق به اتمام کار در ترم یک نشده‌اند می‌توانند با در نظر گرفتن یک برنامه ترمیمی از یک تا چهار هفته نسبت به تهیه/ تکمیل گزارش‌ها و شناسایی مسئله‌ها برای ورود به عرصه با نظر استاد راهنما اقدام نمایند. بدیهی است که نمره این گروه از دانشجویان بر اساس آیین‌نامه آموزشی ناتمام اعلام می‌گردد. (پ/۳ص/۴/TV)

امتیاز درس کارورزی بر مبنای ۱۰۰ و به شرح زیر محاسبه می‌شود:

- شرکت فعال در جلسات کلاسی (معلم راهنما)، سمینارها (استاد راهنما): ۲۰ امتیاز
- نظر معلم راهنما در مورد سطح عملکرد دانشجو بر اساس ملاک‌های ذکر شده: ۳۰ امتیاز
- نظر استاد راهنما در طراحی، تدوین، اجرای و ارزیابی فعالیت‌ها با توجه به سطح عملکرد دانشجو براساس ملاک‌های ذکر شده ۳۰ امتیاز
- تدوین و ارائه گزارش پایانی توسط استاد راهنما با کسب نظر از معلم راهنما با توجه به سطح عملکرد دانشجو بر اساس ملاک‌های ذکر شده: ۲۰ امتیاز
- حد نصاب قبولی در درس کارورزی ۲ ۷۰٪ امتیاز یا نمره ۱۴ می‌باشد. (پ ۳/صص ۷,۸/۷۷)

نمونه ای از یک گزارش روایت پژوهش کارورزی

بیان مسئله و اهمیت و ضرورت :

همه ی جلسات کارورزی این ترم به جز یک جلسه ،در کلاس پنجم ۶ مدرسه ی حسین امین سپری شده است که گزارشهای هر جلسه در ادامه به طور مفصل بیان می گردد.

در این مدت طی ۳۶ جلسه حضور در کلاس های ریاضی ،فارسی ،جغرافیا ،هدیه ها وقرآن ،در اکثر موارد شاهد:

۱- تدریس های یکنواخت و سنتی بودم و به ندرت روش های فعال تدریس در این کلاس ها اجرا می شد و حتی در برخی موارد هیچ روش فعالی وجود نداشت (نمونه های این موارد در اکثر گزارش ها به تفصیل آمده است).

۲- پرسش ها بیشتر به صورت کلیشه ای ،شفاهی و یکنواخت در قالب تمرین و تکرار بود و هیچ جذابیتی را در کلاس ایجاد نمی کردند.

۳- تأکید معلم به گفتن سؤالات اضافی از کتاب های کار و محدود کردن ذهن دانش آموزان به همان سؤالات که بیشتر در حیطه ی شناختی قرار می گرفتند، مانعی برسر راه تفکر و خلاقیت به حساب می آمد. (در گزارش های دوم و چهارم کمنت شماره ۴۰ نمونه آن ذکر شده است).

۴- تمرینات درس گذشته ی ریاضی ، اول ساعت با سرعت زیادی پای تابلو توسط چند نفر از دانش آموزان حل می شد . شواهد گویای این بود که هیچ توجهی به اینکه آیا همه ی دانش آموزان متوجه مطلب شده اند یا نه ، نمی شد چراکه در حین تدریس ریاضی و یا هر درس دیگری ،ارزشیابی تکوینی وجود نداشت.(گزارش پنجم کمنت شماره ۶۵ شاهی بر این ادعاست).

۵- تأکید صرف روی اینکه حتماً باید تمرینات مرتب و تمیز نوشته شده باشند بدون در نظر گرفتن این نکته که آیا تمرینات نوشته شده ، صحیح است یا نه و اعمال تنبیه های انضباطی در قبال نوشتن تمرینات ،بسیار ناراحت کننده بود.(نمونه ی این وضعیت را می توان در گزارش شماره هفت کمنت شماره ۱۵ ملاحظه کرد).

۶- به نظر می رسد تأکید بیش از حد معلم روی جزوه نویسی برای همه ی دروس به ویژه درس ریاضی برای دانش آموزان ابتدایی کار مطلوبی نباشد چون اگر آنها درس را به خوبی یاد نگرفته باشند ،خواندن از روی جزوات مشکلی را حل نخواهد کرد. می توان از زمانی که صرف نوشتن جزوه می شود در خلال آموزش استفاده کرد و این فرصت را به بحث و مشارکت گروهی و درگیر کردن دانش آموزان با موضوع درس اختصاص داد. (نمونه های آن زیاد است مثلاً گزارش دوم کمنت شماره ۳۴ ، گزارش سوم کمنت شماره ۷ و گزارش چهارم کمنت شماره ۲۱).

۷- حساسیت بیش از حد معلم به کوچکترین صحبت و سر و صدای داخل کلاس ، منجر به عصبانیت و پرخاشگری او می شد. (مستندات آن در گزارش های مختلف از جمله گزارش دوم کمنت ۲۰ مشاهده می شود).

۸- تبعیض بین دانش آموزان کاملاً مشهود بود به طوری که در برخی مواقع فقط چند نفر از دانش آموزان درس خوان کلاس در اولویت قرار داشتند. (نمونه ای از آن را در گزارش هفتم کامنت ۲۱ شاهد هستیم).

۹- هر چند که در ظاهر ارزشیابی دانش آموزان به صورت توصیفی انجام می گرفت، اما معلم، نمرات معادل امتیازات را پای برگه های امتحانی می نوشت و این نمرات را در کلاس اعلام می کرد. اعلام نمرات پایین دانش آموزان در جمع دوستانشان و تحقیر آنها، دانش آموزان را بسیار ناراحت می کرد. (گزارش سوم کامنت ۱۹ نمونه ای از تحقیر دانش آموز توسط معلم را نشان می دهد).

۱۰- مرور کتاب آن هم یک ساعت قبل از برگزاری امتحان جغرافیا و یا امتحان علوم، کار مطلوبی نبود. چرا که این کار باعث می شود دانش آموزان بسیاری از مطالب را به صورت طوطی وار حفظ کرده و روی برگه ی سؤالات پیاده کنند. بنابراین نتایج حاصل از این امتحانات ملاک خوبی براس سنجش یادگیری دانش آموزان نخواهد بود. (مستندات آن به طور مفصل در گزارش هفتم کامنت های ۲۸-۳۰-۳۱-۳۴ موجود است).

۱۱- سرپچی مدیر و معلمین مدرسه از دستور ریاست آموزش و پرورش مبنی بر ادامه ی فعالیت مدارس تا تاریخ ۱۲ خرداد ماه و تعطیل کردن مدرسه یک هفته زودتر از موعد مقرر، یکی از مشکلاتی بود که مانع از حضور کارورزان در هفته ی آخر گردید.

بنابر این با وجود مشکلاتی که در بالا ذکر شد، مهمترین مسائلی که در مدرسه ی مذکور مشاهده گردید، اولاً: روش تدریس معلم بود که از جنبه های نوین تدریس قابل بررسی است.

دوم: رفتار پرخاشگرانه و عصبانیت زود هنگام معلم بود به گونه ای که در برخی موارد منجر به توهین می گردید. به همین دلیل در طول ترم این مسائل ذهن من را به خود مشغول کرده بود و مدام به دنبال پاسخ این سؤال که چگونه می توانم شخصاً این مشکلات را حل نمایم؟ می گشتم.

گزارش عاطفی-اجتماعی

دبستان : حسین امین (۲)

رشته: کارشناسی آموزش ابتدایی

دانشجو(کارورز): زهرا پوربافرانی

استاد راهنما: سرکار خانم دکتر پوران

معلم راهنما: سرکار خانم ماجد

خروشی

مدیر راهنما: سرکار خانم کیومرثی

ارتباط کادر اجرایی با معلمین :

- مدیریت و معلمین در دو دفتر مجزا حضور دارند بنابراین اکثر اوقات مدیر، در جمع معلمین حضور ندارد اما در بعضی از ساعات تفریح، برای عرض خسته نباشید و میل صبحانه آنها را همراهی می کند.

- معلمین برخی از مسایل ومشکلات، پیشنهادات وکم کاری های دانش آموزان را با مدیریت مطرح میکنند و ایشان نیز قول پیگیری وبررسی می دهند.

-مدیردر بسیاری از فعالیت ها وبرنامه های فرهنگی-هنری-مذهبی از معلمهایی که در این زمینه ها تجربه های بیشتری دارند، کمک ومشورت می گیرد.

- معاونت پرورشی روابط بسیار نزدیک و دوستانه ای بامعلمین دارد و در بسیاری از برنامه هایش از آنها یاری می طلبد در بعضی موارد دانش آموزانی را که مشکلات خانوادگی یا عاطفی دارند به معلم معرفی میکند و توصیه های لازم در مورد نوع برخورد با این دسته از دانش آموزان را ارائه می دهد.به عبارتی گاهی در نقش مشاور ظاهر می شود.

- معاونین آموزشی، اجرایی و ناظم مدرسه نیز روابط دوستانه ای با معلمین دارند اما این رابطه دوستانه به ندرت در رفتارهایشان مشهود است.

- مدیر علاقه خاصی به بعضی از معلم هایش دارد.در برخی موارد این موضوع از نوع برخورد متفاوت اوقابل استنباط است اما سعی ایشان بر این است که در اکثر اوقات ،با همه معلم هایش در یک سطح رفتار کند. (مثال برای رفتار متفاوت :آنها را به طور بسیار دوستانه ای در آغوش می گیرد).

ارتباط کادر اجرایی و معلمین با والدین و بالعکس:

- مراجعات پیگیرانه ی والدین به مدیریت و معلمان نشانگر اهمیتی است که به تحصیل فرزندانشان می دهند.

- معلمان بسیار محترمانه با والدین صحبت می کنند و آنها را در جریان وضعیت تحصیلی فرزندانشان قرار می دهند و راهکارهایی را برای بهبود وضعیت آنان، ارائه می دهند. مثلاً معلم به مادری که در مورد عدم تمرکز حواس و بی دقتی فرزندش نگران بود، چند تمرین برای حل مشکل پیشنهاد کرد.
- مدیریت با والدین روابط دوستانه و محترمانه ای دارد و بالعکس.
- والدین در انجام فعالیت های فرهنگی - هنری - مذهبی نظیر برگزاری جشن ها، بازارچه و مراسم های مذهبی در مدرسه، مشارکت و همکاری های لازم را دارند.
- ارتباط کادر اجرایی و معلمان با دانش آموزان و بالعکس :
- برخورد بسیار عالی معاونت پرورشی با دانش آموزان
- احساس راحتی دانش آموزان با معاونین پرورشی و در میان گذاشتن مشکلاتشان با آنان
- دانش آموزان و معاونین پرورشی به یکدیگر اعتماد متقابل دارند.
- واگذاری مسئولیت از سوی معاونت پرورشی به دانش آموزانی که کمتر فعال هستند یا مشکلات عاطفی دارند. مثلاً (خادم الصلاه، انتظامات،)
- ابراز صمیمیت و دوستی دانش آموز و معلم با بغل کردن و بوسیدن
- ابراز علاقه دانش آموزان به معلمان سالهای قبل خود
- آخر هفته ها بیشتر دانش آموزان معلم های خود را می بوسند و از آنها خداحافظی میکنند.
- هر گاه دانش آموزی در درس هایش کم کاری کند و درس را بلد نباشد، معلم به شدت ناراحت و حتی عصبانی می شود.
- معلم و مربی بهداشت مدرسه به طور مداوم به سلامتی و رعایت بهداشت دانش آموزان توجه و رسیدگی می کنند. مثلاً (اگر دانش آموزی ناراحتی پوستی دارد به تأکید می کنند که از دستکش استفاده کند یا مربی بهداشت پیگیر برگزاری جلسات مورد نیاز برای آموزش والدین و خانواده می باشد).
- معلم گاهی اوقات به خاطر شلوغی کلاس و یا درس نخواندن بچه ها عصبانی می شود.
- معلم علاقه خاصی به دانش آموزان درس خوان، دقیق و کوشا دارد و با آنها خوش برخورد و خوش رفتار است.
- وقتی بچه ها کم کاری میکنند خانم ماجد آنها را تنبیه میکند مثلاً اجازه نمی دهد به نماز جماعت بروند.

- معلم از جملات تشویقی بسیار زیبا در کلاس و در ارائه بازخورد هایش استفاده می کند مثلاً(خلاق و مهربون همیشه این طور بمون /سبد سبد گل یاس زرنگی توی کلاس /سبد سبد آفرین نثار تو نازنین/توباعت افتخار منی/فرشته بهشتی خیلی تمیز نوشتی
 - معلم اکثر اوقات در حین درس دادن در بین ردیف های دانش آموزان حرکت میکند و به آنها نزدیک میشود .بنابراین روابط عاطفی نزدیکی با هم دارند.
 - اگر اشتباهی (سهواً)از معلم سر می زند (مثلاً یک عدد را جابه جا می نویسد)فوراً عذر خواهی می کند . دانش آموزان نیز معلم خود را الگو قرار داده و اگر اشتباهی مرتکب شوند ،عذر خواهی میکنند.
 - اگر دانش آموزی بدون اجازه مدتی طولانی غیبت کند (مثلاً به مسافرت برود)معلم به شدت ناراحت میشود و والدین او را در مدرسه میخواند.
 - معلم از الفاظ گلم،عزیزم،خانم وبرای صدا زدن بچه ها استفاده میکند.
 - مدیر مدرسه برای بچه ها به مناسبت روز تولدشان کارت تبریک اهدا میکند.
 - گاهی اوقات مدیر مدرسه از بی نظمی دانش آموزان عصبانی میشود وگاهی آنان را از بسیاری از برنامه های تفریحی محروم می کند.
- ارتباط معلمین با یکدیگر:
- در ساعات تفریح در دفتر معلمان حضوری دوستانه ،صمیمی و نزدیک دارند
 - در برخی موارد از زندگی شخصی یکدیگر صحبت میکنند مثلاً از اوضاع اقتصادی ،وضعیت تحصیلی فرزندان و
 - از سایر معلم ها برای پاسخگویی به سوالات فرزندانشان در زمینه ای که تخصص دارند کمک میگیرند.
 - در یک جو صمیمانه با یکدیگر صبحانه وچای میل می کنند.
 - به خاطر صمیمیتی که بینشان وجود دارد گاهی یک معلم ضمن اینکه برای کلاس خودش سوال طرح میکند ،آن را در اختیار معلم دیگر نیز قرار میدهد.
 - تعدادی از آنها ساعات تفریح به دفتر معلمان نمیروند بلکه در یکی از کلاس ها ویا در دفتر معاونت پرورشی ،نزدیک یکدیگر می نشینند و به گفتگو می پردازند.
 - بعضی از آنها خرید های خود را (مثل لباس)به مدرسه می آورند و در دفتر معلمان به یکدیگر نشان می دهند.

ارتباط دانش آموزان با یکدیگر

- اکثر دانش آموزان با یکدیگر روابط دوستانه نزدیکی دارند.
- گاهی به دلایل متفاوت برخورد لفظی بین دانش آموزان پیش می آید که اغلب کوتاه مدت است و خیلی زود فراموش می کنند.
- گاهی بعضی از دانش آموزان، تکالیف و یا جواب سوالاتشان را مخفیانه از روی دفتر کنار دستی شان می نویسند و این قضیه موجب اعتراض آن شخص می شود.
- اگر کسی تکلیفش را انجام ندهد باشد، تعدادی از دانش آموزان گزارش این کار را مخفیانه یا علنی به معلم میدهند، بدون اینکه معلم این مسئولیت را به آنها داده باشد.
- بچه ها روز تولدشان، برای تمام کلاس شیرینی می آورند. دوستان و همکلاسی ها برایشان شعری خوانند، دست میزنند و به آنها تبریک می گویند.
- اگر دانش آموزی پای تابلو مطلبی را غلط بنویسد، بعضی از دوستانش هوای او را دارند و قبل از این که سایر بچه ها معلم را از این اشتباه مطلع سازند، به او کمک میکنند تا صحیح آن را بنویسد.
- وسایل و لوازم التحریر خود را به راحتی در اختیار یکدیگر قرار می دهند.
- در زمینه درسی به یکدیگر کمک می کنند.
- ارتباط سرایدار و مستخدم با دانش آموزان و کادر اجرایی و بالعکس:
 - این مدرسه دو مستخدم و سرایدار مرد جوان دارد که با دانش آموزان و کادر مدرسه روابط متقابل خوب و احترام آمیزی دارند. معلم ها و دانش آموزان نیز با نهایت احترام با آنان رفتار میکنند.
 - مدیر مدرسه با سرایدار و مستخدم مدرسه در نهایت احترام رفتار میکند و با آنها رابطه ی عاطفی بسیار نزدیکی دارد.
- ارتباط کادر اجرایی و معلمین با کارورز:
 - مدیر اکثر اوقات با جدیت و گاهی هم بسیار صمیمانه و دوستانه با کارورزها برخورد میکنند.
 - ظهر ها به هنگام تعطیل شدن مدرسه و خروج کارورزها با آنان دست می دادند و خداحافظی می کردند.
 - ناظم هیچ تلاشی در جهت برقراری روابط دوستانه با کارورزها نمی کرد.
 - ناظم بیشتر اوقات سعی در دور کردن کارورزها از دفتر معاونت و معلمین داشت و از آنها میخواست تا در دفتر معاونت پرورشی استقرار یابند.
 - اکثر معلم های این مدرسه با کارورزها رفتار بسیار عالی و محترمانه ای داشتند.

- رفتار معاونین پرورشی با کارورزها بسیار عالی بود و با آغوش باز پذیرای آنها بودند. نصایح و راهنمایی‌های آنان (به خصوص سر کار خانم فتوت) بسیار کاربردی و مفید بود.
- ضمن استراحت کارورزان در ساعات تفریح، معاونت پرورشی با پذیرایی کردن از آنها از تجربیات چند ساله‌ی خود در مدارس مختلف و سختی‌ها و شیرینی‌های کار برای کارورزان تعریف می‌کردند.
- معاونین آموزشی و اجرایی، با جدیت و احترام با کارورزان رفتار میکردند.
- معلم‌های راهنما به خصوص خانم ماجد، پیگیر حضور کارورزان در کلاسشان بودند و اگر یک هفته سر کلاسهایشان حاضر نمی‌شدند، هفته آینده دلیل را از کارورزها جویا می‌شدند.
- اکثر معلمها به خصوص خانم ماجد از هیچ توضیح و کمکی به کارورزان دریغ نمی‌کردند. حتی نمونه کارها و فعالیت‌های خود و دانش‌آموزانشان را در اختیار ما می‌گذاشتند.
- کارورزها نیز نهایت احترام را برای معلمین و کادر اجرایی قائل بودند.

ارتباط دانش آموزان با کارورز و بالعکس:

- برخورد مؤدبانه و احترام آمیز دانش آموزان با کارورزها را شاهد بودیم. اکثراً همان احترامی را که برای معلمشان قائل بودند برای ما کارورزها هم قائل می‌شدند.
- خیلی از بچه‌ها هم با کارورزها صمیمی می‌شدند و آنها را با لفظ خاله صدا می‌زدند.
- بعضی از بچه‌ها به کارورزها وابسته شده بودند و هر هفته چهارشنبه‌ها منتظر آنان بودند.
- دانش آموزان علاقه شدید به نشان دادن و توضیح فعالیت‌ها و پوشه کارهای خود به کارورزها داشتند.
- صمیمیت بعضی از دانش آموزان به حدی بود که اگر جایی برای نشستن کارورز در کلاس نبود از جایشان بلند می‌شدند و صندلی خود را در اختیار کارورز قرار می‌دادند یا به سرعت برای او صندلی می‌آوردند.
- خیلی از آنها آرزو میکردند که ای کاش من کارورز معلم آنها بودم. حتی سوال میکردند که چند سال به اتمام درس شما باقی مانده و محاسبه میکردند که با این حساب شما میتوانید معلم کلاس ششم ما باشید.
- بعضی از بچه‌ها در مورد حرفه معلمی و یا اینکه پدر یا مادر هایشان معلم هستند و خود آنها هم به این حرفه علاقه مند هستند با من صحبت می‌کردند.
- بعضی از بچه‌ها از بعضی رفتارهای معلمشان رضایت نداشتند و آن را با من در میان می‌گذاشتند حتی از من می‌خواستند که این رفتارها را در قبال دانش آموزانم نداشته باشم. (مثلاً تحقیر دانش آموزان در کلاس)

- کارورها هم بسیار دوستانه و با احترام با دانش آموزان در تعامل بودند و حرف هایشان را گوش میدادند حتی بعضی وقتها به سوالات درسی آنان پاسخ می دادند.

گزارش فیزیکی مدرسه:

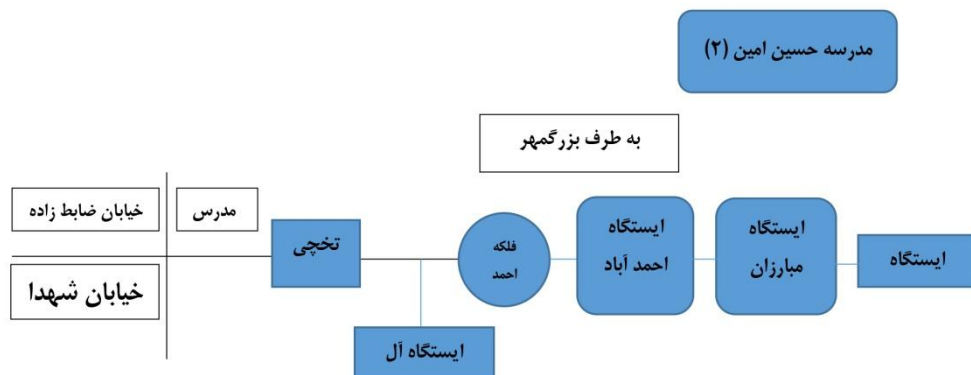
دبستان : حسین امین (۲)

دانشجو(کارورز): زهرا پوربافرانی رشته: کارشناسی آموزش ابتدایی

معلم راهنما: سرکار خانم ماجد استاد راهنما: سرکار خانم دکتر پوران خروشی

مدیر راهنما: سرکار خانم کیومرثی

دبستان حسین امین (۲) واقع در خیابان بزرگمهر شمالی، روبه روی قصر گل و ایستگاه مبارزان، مدرسه دولتی دخترانه با شیفت ثابت می باشد.

دبستان حسین امین (۲)، تأسیس ۱۳۳۸ ه.ش و بازسازی شده ۱۳۸۶ ه.ش
اداره آموزش و پرورش ناحیه ۲ استان اصفهان

ساختمان:

نمای بیرونی ساختمان مدرسه با سنگ های گرانیت سیاه و زرشکی رنگ طراحی شده است و نام مدرسه نیز با گرانیت زرشکی بر سر در ورودی مدرسه طراحی شده است. علاوه بر اینکه نام، سال تأسیس و بازسازی مدرسه روی کاشی های آبی رنگ در نمای بیرونی به چشم می خورد.

مدرسه دارای سه درب ورودی است که دو تای آن رو به خیابان و یکی رو به کوچه پشتی باز می شود. دو دربِ روبه خیابان، شامل یک درب بزرگ شیشه ای که ورودی به سمت فضای داخلی مدرسه و درب آهنی بزرگتر که ورودی به حیاط مدرسه است.

دانش آموزان و معلمان از این دو درب تردد می کنند و چون مدرسه پارکینگ ندارد، معلمان ماشین های خود را در کوچه پشتی مدرسه پارک میکنند بنابراین امکان تردد از این درب برای دانش آموزان وجود ندارد.

این مدرسه در سال ۱۳۳۸ ه.ش تأسیس شده و در سال ۱۳۳۶ ه.ش مورد بازسازی قرار گرفته است. بنابراین ساختمان مدرسه نوساز می باشد و نیازی به تعمیر و رنگ آمیزی ندارد.

مساحت کل کلاس ها ۲۵۰۰ متر مربع و مساحت کل زیر بنا ۳۵۸۲/۴۴ مترمربع با جمعیت ۵۸۰ دانش آموز با ۱۶ کلاس می باشد. بدین صورت که

از پایه چهارم ۳ کلاس و ۱۰۷ دانش آموز

از پایه پنجم ۷ کلاس و ۲۵۳ دانش آموز

از پایه ششم ۶ کلاس و ۲۲۰ دانش آموز را شامل میشود.

پایه چهارم در طبقات همکف و دوم، پایه پنجم در طبقات دوم و سوم و پایه ششم در طبقه سوم، سازماندهی شده اند. در مجموع این ساختمان، ۱۷ اتاق دارد.

از درب شیشه ای که وارد فضای مدرسه می شویم، دست چپ سه دفتر وجود دارد. دفتر معاونین، دفتر مدیریت و دفتر معلمان که نسبت به دو دفتر دیگر بزرگتر است.

دفتر معاونت و مدیریت، از طریق یک پنجره ی بزرگ شیشه ای، به یکدیگر مربوط میشود و یک راهرو این سه دفتر را به سرویس بهداشتی و اتاق بهداشت، مرتبط می کند.

رنگ دیوارها استخوانی و کاشی ها آبی رنگ هستند.

این مدرسه در سه طبقه طراحی شده و مجهز به آسانسور می باشد.

طبقه همکف:

شامل اتاق مدیریت، اتاق مشاور، اتاق بهداشت، اتاق دفتر داری، اتاق دبیران، اتاق معاونت، آبدارخانه، یک کلاس درس، نمازخانه، متور خانه، اتاق کولر، دو انباری کوچک و اتاق جایزه می باشد.

طبقه دوم:

شامل ۷ کلاس، اتاق سایت، دو اتاق کولر، کتابخانه

طبقه سوم:

شامل ۸ کلاس، آزمایشگاه و اتاق معاونت پرورشی

تمام پنجره ها و پله ها حفاظ دارند و وسیله ی گرمازا، شوفاژ می باشد.

مدرسه جمعاً ۷ کپسول آتش نشانی دارد:

ورزشگاه: ۱ کپسول طبقات اول، دوم، سوم: هر کدام ۱ کپسول

حیاط: ۱ کپسول متورخانه: ۲ کپسول

حیاط:

این ساختمان دو حیاط دارد. یکی در ورودی مدرسه و یکی ته مدرسه. نوع پوشش کف حیاط مدرسه، موزائیک رنگی است. حیاط ورودی مدرسه بزرگتر است. سمت چپ آن باغچه های کوچک پر درخت و گل های زیبا، به چشم می خورد.

روبه روی درب ورودی حیاط، سرویس های بهداشتی ساخته شده که شامل ۱۴ دستشویی و ۱۵ آبخوری با آب آشامیدنی و بهداشتی می باشد.

بوفه مدرسه در سمت راست حیاط است

روی دیوارهای حیاط نقاشی شده اند و برنامه صبحگاه در همین محل برگزار می گردد. منزل سرایدار پشت ساختمان قرار دارد.

مدرسه سالن ورزشی بزرگی دارد که ورودی آن در حیاط مدرسه کنار سرویسهای بهداشتی است. و چون مدرسه سالن اجتماعات ندارد، از این مکان برای برگزاری اجتماعات و امتحانات استفاده می شود.

در کنار حیاط، راه پله ای به سمت طبقات دوم و سوم تعبیه شده تا تردد دانش آموزان به داخل حیاط راحت تر باشد.

کلاس:

متراژ کلاس ها متفاوت است و شامل دودسته بزرگ و کوچک می شود اما به طور کلی تمام کلاس ها مربع شکل هستند.

میز و نیمکت ها بهداشتی بوده که هر نیمکت با دوصندلی جداگانه می باشد. این نیمکت ها به صورت ستونی چیده شده اند. سه ستون و در هر ستون ۵ نیمکت پشت سرهم و در مجموع ۳۹ دانش آموز.

میز معلم، کمد کتابها و وسایل ایشان، جلو کلاس گوشه سمت راست قرار دارد. در سمت راست و ته کلاس، دو پنجره یکی بزرگ و یکی کوچک روبه خیابان با شیشه های مشجر و پرده های صورتی رنگ تعبیه شده است که نور کلاس را به خوبی تأمین می کنند. ته کلاس گوشه سمت چپ، کتابخانه کوچکی به دیوار نصب شده که پوشه کار بچه ها به ترتیب شماره و همچنین کتابهای مختلف (داستانی و علمی) در آن چیده شده است.

چوب لباسی و ساعت، قاب بسم ا... و عکس رهبر معظم انقلاب در سمت چپ و پانل کلاس همراه با نشریه ها، نقشه ایران، احادیث و پیام های قرآنی نصب شده بر روی آن، در سمت راست کلاس قرار دارد.

دو ردیف سه تایی مهمتایی در سقف، دریچه کولر جلو کلاس بالای تابلو و دو شفاژ ته کلاس تعبیه شده است.

رنگ دیوارهای کلاس در سمت چپ سبز و در سمت راست استخوانی است. بعضی از کلاس ها به دیتا و بردهای هوشمند نیز مجهز است.

کادر اجرایی مدرسه:

مدیر	۱ نفر
معاونت آموزشی	۲ نفر
معاونت اجرایی	۱ نفر
معاونت پرورشی	۲ نفر
آموزگار	۱۶ نفر
مربی تربیت بدنی	۲ نفر
خدمتکار	۲ نفر

- جدول مقوله بندی متن گزارش عاطفی و فیزیکی

گزاره ی فرعی	موارد مربوط به گزاره ها	دسته های فرعی	عناوین دسته ها اصلی
ارتباط کادر اجرایی با معلمان	۱	کادر اجرایی با معلمان	روابط
ارتباط والدین با مدرسه	۲	والدین با مدرسه	روابط
ارتباط معلمان با والدین	۳	معلمان با والدین	روابط
ارتباط مدیریت با والدین	۴	مدیریت با والدین	روابط
ارتباط والدین با مدرسه	۵	والدین با مدرسه	روابط
ارتباط معاونت پرورشی با دانش آموزان	۶	معاونت پرورشی با دانش آموزان	روابط
ابراز علاقه احساسات دانش آموزان	۷	دانش آموزان	احساسات
عصبانیت	۸-۱۰	معلم	احساسات
توجه به سلامتی دانش آموزان	۹	معلم و مربی بهداشت	احساسات
علاقه به دانش آموزان درس خوان	۱۱	معلم	احساسات
ارتباط معلم با دانش آموزان درس خوان	۱۲	معلم با دانش آموزان	روابط
برخورد معلم	۱۳	معلم با دانش آموزان	روابط
برخورد معلم	۱۴	معلم با دانش آموزان	روابط
ارتباط عاطفی نزدیک	۱۵	معلم با دانش آموزان	روابط
پذیرش اشتباهات از جانب معلم	۱۶	معلم با دانش آموزان	روابط
ناراحتی از عدم رعایت قوانین مدرسه	۱۷	معلم	احساسات
ارتباط معلم با دانش آموزان	۱۸	معلم با دانش آموزان	روابط
ارتباط مدیر با دانش آموزان	۱۹	مدیر با دانش آموزان	روابط
عصبانیت به خاطر بی نظمی	۲۰	مدیر	احساسات

روابط	مدیر با دانش آموز	۲۱	برخورد مدیر
روابط	معلمین با یکدیگر	۲۲	ارتباط معلمین با یکدیگر
روابط	دانش آموزان با یکدیگر	۲۳	ارتباط دانش آموزان با یکدیگر
روابط	سرایدار و مستخدم با دانش آموزان و کادر	۲۴	ارتباط سرایدار و مستخدم با دانش آموزان و کادر
روابط	معلم ها و دانش آموزان با سرایدار و مستخدم	۲۵	ارتباط معلم ها و دانش آموزان با سرایدار و مستخدم
روابط	مدیر با مستخدم و سرایدار	۲۶	ارتباط مدیر با مستخدم و سرایدار
روابط	مدیر با کارورز	۲۷	ارتباط مدیر با کارورز
روابط	ناظم با کارورز	۲۸	ارتباط ناظم با کارورز
روابط	سایر معلمین با کارورز	۲۹	ارتباط سایر معلمین با کارورز
روابط	معاونین با کارورز	۳۰	ارتباط معاونین با کارورز
روابط	معلمین راهنما با کارورز	۳۱	ارتباط معلمین راهنما با کارورز
روابط	کارورز با معلمین و کادر مدرسه	۳۲	ارتباط کارورز با معلمین و کادر مدرسه
روابط	دانش آموزان با کارورز	۳۳	ارتباط دانش آموزان با کارورز
روابط	کارورز با دانش آموزان	۳۴	ارتباط کارورز با دانش آموزان
موقعیت بیرون مدرسه	آدرس	۳۵	موقعیت مکانی مدرسه
موقعیت بیرون مدرسه	معماری بیرونی	۳۶	نمای بیرونی ساختمان
موقعیت بیرون مدرسه	درب های ورودی	۳۷	درب های ورودی مدرسه
موقعیت بیرون مدرسه	پارکینگ	۳۸	وضعیت پارکینگ
زمان	سال تاسیس	۳۹	سال تاسیس مدرسه/سال بازسازی مدرسه
مکان	ساختمان مدرسه	۴۰	مساحت ساختمان مدرسه
تعداد	دانش آموزان	۴۱	جمعیت دانش آموزان
مکان	ساختمان مدرسه	۴۲	تعداد کلاس های مدرسه
تعداد	کلاس ها و دانش آموزان پایه چهارم	۴۳	تعداد کلاس ها و دانش آموزان پایه چهارم
تعداد	کلاس ها و دانش آموزان پایه پنجم	۴۴	تعداد کلاس ها و دانش آموزان پایه پنجم
تعداد	کلاس ها و دانش آموزان پایه پنجم	۴۵	تعداد کلاس ها و دانش آموزان پایه ششم
سازماندهی	نحوه سازماندهی کلاس ها	۴۶	نحوه سازماندهی کلاس ها
معماری داخلی مدرسه	دفاتر مدرسه	۴۷	موقعیت دفاتر مدرسه
معماری داخلی مدرسه	رنگ دیوارها و کاشی ها	۴۸	رنگ دیوارها و کاشی ها
معماری داخلی مدرسه	تعداد طبقات	۴۹	تعداد طبقات مدرسه
معماری داخلی مدرسه	تجهیزات مدرسه	۵۰	آسانسور
مکان	طبقه همکف	۵۱	وضعیت طبقه همکف
مکان	طبقه دوم	۵۲	وضعیت طبقه دوم
مکان	طبقه سوم	۵۳	وضعیت طبقه سوم

وضعیت ایمنی مدرسه	۵۴	کپسول آتشنشانی	ایمنی
حیاط مدرسه	۵۵	حیاط	مکان
وضعیت کلاس ها	۵۶	کلاس ها	مکان
کادر اجرایی مدرسه	۵۷	کادر اجرایی مدرسه	کادر مدرسه

جدول کدگذاری های اصلی و فرعی گزارش عاطفی و فیزیکی

گزاره های فرعی	موارد مربوط به گزاره ها	دسته فرعی تر	دسته فرعی	دسته اصلی
- سال تأسیس مدرسه	۳۹	- ۱۳۳۸	- سال تأسیس	زمان
- سال بازسازی مدرسه		- ۱۳۸۶	- سال بازسازی	
- مساحت ساختمان مدرسه	۴۰	- ۳۵۸۲/۴۴ مترمربع	- مساحت ساختمان مدرسه	مکان
- تعداد کلاس های مدرسه			- کلاس های مدرسه	
- وضعیت طبقه همکف	۴۲	- ۱۶ کلاس	- طبقه همکف	
	۵۱	- اتاق مدیریت، اتاق مشاور، اتاق بهداشت، اتاق دفتر داری، اتاق دبیران، اتاق معاونت، آبدارخانه، یک کلاس درس، نمازخانه، موتور خانه، اتاق کولر، دو انباری کوچک و اتاق جایزه		
- وضعیت طبقه دوم				
- وضعیت طبقه سوم	۵۲	- ۷ کلاس، اتاق سایت، دو اتاق کولر، کتابخانه	- طبقه دوم	
- حیاط مدرسه	۵۳	- ۸ کلاس، آزمایشگاه و اتاق معاونت پرورشی	- طبقه سوم	
	۵۵	- دو حیاط، نوع پوشش کف موزائیک رنگی، سمت چپ آن باغچه، سرویس های بهداشتی روبه روی درب ورودی حیاط، دیوارهای نقاشی شده، سالن ورزشی، راه پله ای به سمت طبقات دوم و سوم در کنار حیاط،	- حیاط	
- وضعیت کلاس ها	۵۶	- شامل دودسته بزرگ و کوچک، مربع شکل، میز و نیمکت ها ی بهداشتی، جلو کلاس گوشه سمت راست: میز معلم، کمد کتابها و وسایل ایشان، دو پنجره یکی	- کلاس ها	

		بزرگ و یکی کوچک روبه خیابان با شیشه های مشجر و پرده های صورتی، ته کلاس گوشه سمت چپ: کتابخانه کوچک، سمت چپ: چوب لباسی و ساعت، قاب بسم ا..وعکس رهبر معظم انقلاب، سمت راست: پانل کلاس، دو ردیف سه تایی مهتابی در سقف، دریچه کولر جلو کلاس بالای تابلو و دو شفاژ ته کلاس، مجهز به دیتا و بردهای هوشمند		
احساسات	-دانش آموزان	-ابراز علاقه	۷	- احساسات دانش آموزان
	-معلم	-عصبانیت/ علاقه به دانش آموزان درس خوان/ ناراحتی از عدم رعایت قوانین مدرسه	۸-۱۰-۱۱- ۱۷	-احساسات معلم
	-معلم و مربی بهداشت	-توجه به سلامتی دانش آموزان	۹	-احساسات معلم و مربی بهداشت
	-مدیر	-عصبانیت به خاطر بی نظمی	۲۰	-احساسات مدیر
روابط	-کادر اجرایی با معلمان والدین با مدرسه	-دوستانه، نزدیک	۱	-ارتباط کادر اجرایی با معلمان
	-معلمان با والدین	- مراجعات پیگیرانه	۲	-ارتباط والدین با مدرسه
	-مدیریت با والدین	- بسیار محترمانه، یاری دهنده	۳	-ارتباط معلمان با والدین
	-والدین با مدرسه	- دوستانه و محترمانه	۴	-ارتباط والدین با مدرسه
	-معاونت پرورشی با دانش آموزان	- مشارکت و همکاری	۵	-ارتباط معاونت پرورشی با دانش آموزان
	-معلم با دانش آموزان درس خوان	- برخورد بسیار عالی، اعتماد متقابل	۶	-ارتباط معلم با دانش آموزان
		-خوش برخورد و خوش رفتار	۱۲	-برخورد معلم با دانش

آموزان	۱۳	- ارتباط عاطفی نزدیک معلم با دانش آموزان	- معلم با دانش آموزان
پنذیرش اشتباهات از جانب معلم	۱۴	- تشویق	معلم با دانش آموزان
- ارتباط معلم با دانش آموزان	۱۵	- عاطفی	معلم با دانش آموزان
- ارتباط مدیر با دانش آموزان	۱۶	- عذر خواهی	معلم با دانش آموزان
- برخورد مدیر با دانش آموزان	۱۸	- استفاده از الفاظ گلم، عزیزم، خانم و ... برای صدا زدن	معلم با دانش آموزان
- ارتباط معلمین با یکدیگر	۱۹	- اهدا کارت تبریک تولد	مدیر با دانش آموزان
- ارتباط دانش آموزان با یکدیگر	۲۱	- تنبیه دانش آموزان	مدیر با دانش آموزان
- ارتباط سرایدار و مستخدم با دانش آموزان و کادر	۲۳	- آوردن خرید های خود (مثل لباس) به مدرسه	معلمین با یکدیگر
- ارتباط معلم ها و دانش آموزان با سرایدار و مستخدم	۲۴	- روابط دوستانه نزدیک، برخوردهای لفظی کوتاه مدت، کمک به یکدیگر، هواداری	دانش آموزان با یکدیگر
- ارتباط مدیر با مستخدم و سرایدار	۲۵	- روابط متقابل خوب و احترام آمیز	سرایدار و مستخدم با دانش آموزان
- ارتباط مدیر با کارورز	۲۶	- نهایت احترام	معلم ها و دانش آموزان با سرایدار و مستخدم
- ارتباط ناظم با کارورز	۲۷	- رابطه ی عاطفی بسیار نزدیک	مدیر با مستخدم و سرایدار
- ارتباط سایر معلمین با کارورز	۲۸	- با جدیت و گاهی هم بسیار صمیمانه و دوستانه	مدیر با کارورز
- ارتباط کارورز با معلمین و کادر مدرسه	۲۹	- سعی در دور کردن کارورزها از دفتر معاونت و معلمین	ناظم با کارورز
- ارتباط دانش آموزان با کارورز	۳۰	- رفتار بسیار عالی و محترمانه	سایر معلمین با کارورز
	۳۱		معاونین با کارورز

	معلمین راهنما با کارورز کارورز با معلمین و کادر مدرسه دانش آموزان با کارورز کارورز با دانش آموزان	- با جدیت و احترام - کمک به کارورزها در زمینه های مختلف - نهایت احترام - برخورد مؤدبانه و احترام آمیز، صمیمی، وابستگی، درد دل - بسیار دوستانه و با احترام، کمک به دانش آموزان در زمینه های درسی	۳۲ ۳۳ ۳۴	-ارتباط کارورز با دانش آموزان
تعداد	- جمعیت -کلاس ها و دانش آموزان پایه چهارم -کلاس ها و دانش آموزان پایه پنجم -کلاس ها و دانش آموزان پایه ششم	-۵۸۰ نفر -۳ کلاس ۱۰۷ نفر -۷ کلاس ۲۵۳ نفر -۶ کلاس ۲۲۰ نفر	۴۱ ۴۳ ۴۴ ۴۵	-جمعیت دانش آموزان -تعداد کلاس ها و دانش آموزان پایه چهارم -تعداد کلاس ها و دانش آموزان پایه پنجم -تعداد کلاس ها و دانش آموزان پایه ششم
سازماندهی	نحوه سازماندهی کلاس ها	پایه چهارم در طبقات همکف و دوم، پایه پنجم در طبقات دوم و سوم و پایه ششم در طبقه سوم	۴۶	سازماندهی کلاس ها
موقعیت بیرونی مدرسه	-آدرس - نمای بیرونی ساختمان - درب های ورودی	- خیابان بزرگمهر شمالی، روبه روی قصر گل و ایستگاه مبارزان - سنگ های گرانیت سیاه و زرشکی رنگ، طراحی نام مدرسه با گرانیت زرشکی بر سر در ورودی، ثبت نام: سال تأسیس و بازسازی مدرسه روی کاشی های آبی رنگ - سه درب ورودی، دو درب رو به خیابان و یکی رو به کوچه پشتی، درب بزرگ شیشه ای که ورودی به سمت فضای داخلی مدرسه، درب آهنی بزرگتر ورودی به حیاط	۳۵ ۳۶ ۳۷	-موقعیت مکانی مدرسه -نمای بیرونی ساختمان -درب های ورودی مدرسه

	مدرسه، - پارکینگ	۳۸	- وضعیت پارکینگ
معماری داخلی مدرسه	- کوچه پشتی		
	- سه دفتر در سمت چپ درب ورودی شیشه ای، دفتر معاونین، دفتر مدیریت و معلمان، ارتباط دفتر معاونت و مدیریت، از طریق یک پنجره ی بزرگ شیشه ای	۴۷	- موقعیت دفتر مدرسه
	- رنگ دیوارها استخوانی و کاشی ها آبی رنگ	۴۸	- رنگ دیوارها و کاشی ها
	- سه طبقه	۴۹	- تعداد طبقات مدرسه
	- تجهیزات مدرسه	۵۰	- آسانسور
ایمنی	- وضعیت ایمنی مدرسه		
	- ورزشگاه: ۱ کپسول طبقات اول، دوم، سوم، هر کدام ۱ کپسول	۵۴	کپسول آتش نشانی
	- حیاط: ۱ کپسول		
	- متورخانه: ۲ کپسول		
کادر مدرسه	- کادر اجرایی		
	- مدیر ۱ نفر	۵۷	- کادر اجرایی مدرسه
	- معاونت آموزشی ۲ نفر		
	- معاونت اجرایی ۱ نفر		
	- معاونت پرورشی ۲ نفر		
	- آموزگار ۱۶ نفر		
	- مربی تربیت بدنی ۲ نفر		
	- خدمتکار ۳ نفر		

- مسائل فیزیکی مشاهده شده:

۱. ساختمان مدرسه حسین امین شامل سه طبقه است راه پله‌هایی که این طبقات را به یکدیگر مرتبط می‌کند، کم عرض بوده و هنگام عبور و مرور حجم زیادی از دانش‌آموزان، آنها را دچار مشکل می‌کند.
۲. از طرفی طبقات و راه پله‌ها از حفاظ‌های مطلوبی برخوردار نیست و به دلیل ارتفاع کم نرده‌ها، در صورت بی احتیاطی، خطر سقوط دانش‌آموزان وجود دارد. به همین خاطر ناظم مدرسه و معاونین جهت دور شدن دانش‌آموزان از نرده‌ها، مدام به آنها تذکر می‌دهند.
۳. به دلیل عدم وجود فضا و پارکینگ مناسب، سرویس‌های مدرسه درون خیابان اصلی، اقدام به سوار و پیاده کردن دانش‌آموزان می‌نمایند که این امر می‌تواند بسیار خطرآفرین باشد.
۴. حیاط مدرسه، نسبت به جمعیت دانش‌آموزان، کوچک به نظر می‌رسد.

- مسائل عاطفی مشاهده شده:

۱. جدیت بیش از حد مدیر، اقتدار زیادی به او بخشیده و همین امر روابط صمیمانه‌ی او را با دانش‌آموزان کم رنگ نموده است.
۲. ناظم مدرسه در بیشتر اوقات، رفتار مناسبی با کارورها ندارد و مدام در تلاش است تا آنها را از دفتر معلمین دور نگه دارد. در همین راستا از آنها می‌خواهد تا در دفتر معاونت پرورشی واقع در طبقه سوم استراحت کنند.
۳. رفتار پرخاشگرانه و عصبانیت زود هنگام معلم و عدم صبر و حوصله‌ی او در برابر برخی از ناتوانی‌های دانش‌آموزان.

-گزارش اولین روز کارورزی (۲) مورخ ۹۳/۱۱/۲۶

ابزار مشاهده: واقعه نگاری (حضور در مدرسه)

دبستان: حسین امین (۲) کلاس: چهارم ۳

دانشجو(کارورز): زهرا پوربافرانی رشته: کارشناسی آموزش ابتدایی

معلم راهنما: سرکار خانم گوهری منش استاد راهنما: سرکار خانم دکتر پوران خروشی

مدیر راهنما: سرکار خانم کیومرثی

صبح روز یکشنبه ۹۳/۱۱/۲۶ ساعت ۷/۳۰ صبح به همراه دوستم مینا از دانشگاه به مقصد مدرسه حسین امین، جهت کارورزی خارج شدیم.

ترم قبل مجبور بودیم بعد از پیاده شدن از تاکسی، با حرکت از بین ماشین ها به آن سمت خیابان برویم و در نهایت به مدرسه برسیم چرا که پل عابر پیاده در دست تعمیر بود. اما امروز پل درست شده بود. مینا به دلیل حادثه بدی که در کودکی از پله برقی تجربه کرده بود کمی می ترسید اما وقتی دید که من جلو تر رفتم و مشکلی نبود با من همراه شد.

وقتی به مدرسه رسیدیم که، صبحگاه در حال اجرا بود به همراه چند نفر از معلم هایی که آنها هم تازه رسیده بودند، از در سالن، وارد مدرسه شدیم.

دو نفر دیگر از دوستانمان داخل دفتر معاونت منتظر ما بودند. در همین موقع خانم کیومرثی هم از راه رسیدند. بعد از سلام و احوالپرسی با ما و سایر معلم ها، سریعاً خود را به برنامه صبحگاه رساندند.

برنامه صبحگاه که به پایان رسید، موسیقی نرمش صبحگاهی همچنان در فضای مدرسه پخش می شد. و بچه ها با ریتم آهنگ سر حال و شاد از پله ها بالا می رفتند تا در کلاس هایشان استقرار یابند.

وقتی خانم کیومرثی از برنامه صبحگاه برگشتند در مورد اینکه با کدام معلم باید همراه شویم از ایشان سؤال پرسیدیم.

ایشان دو نفر از ما را به عنوان جایگزین معلم ورزش که ظاهراً آن روز به مدرسه نیامده بودند انتخاب کرد و من را هم به همراه خانم گوهری منش به کلاس چهارم ۳ فرستاد. من بعد از آشنایی با خانم گوهری منش از اخلاق و نحوه برخورد خوب ایشان بسیار روحیه گرفتم و با انرژی، همراه ایشان به کلاس رفتم.

به بچه ها سلام کردم و با اجازه ی معلم ، آخر کلاس ، سر جای یکی از بچه هایی که غایب بود، نشستم.

خانم گوهری منش بعد از سلام و احوال پرسى با بچه ها ، من را به خوبی به آنها معرفی کرد. تلفظ فامیلی من برای خیلی از بچه ها مشکل بود و من مجبور شدم چند بار پوریافرانی را تکرار کنم تا بالأخره یاد گرفتند.

ساعت اول:فارسی

معلم همان اول ساعت ، فارسی نوشتاری ها را جهت بررسی تکالیفی که بچه ها باید انجام می دادند جمع کرد و از آنها خواست تا فارسی خوانداری هایشان را باز کنند.جلسه قبل قرار گذاشته بودند که هر کس تا روز چهارشنبه شعر درس را حفظ کند،مثبت خواهد گرفت .چند نفر از بچه ها ،این جلسه داوطلب بودند.دو نفر دونفر پای تابلو رو به بچه هامی ایستادند و معلم شعر را از آنها می پرسید به این صورت که،بعد از اینکه یکی از آنها چند بیت می خواند، ادامه اییات را از نفر دوم می خواست.

بعد از اینکه همه داوطلب ها شعر را از حفظ خواندند و امتیاز هایشان در دفتر معلم ثبت شد ،چند بیت باقی مانده از این درس که هنوز معنی نشده بود توسط خود بچه ها معنی شد و کاملاً مشخص بود که دانش آموزان مفهوم درس که داستان کودکی حضرت موسی "ع" را بیان می کرد را به خوبی یاد گرفته بودند.

یکی از دانش آموزان پرسید:آیا لازم است ما معنی شعر ها را بنویسیم؟ معلم پاسخ داد که لزومی به نوشتن نیست مهم این است که معانی را به خوبی یاد بگیرید و در ذهن داشته باشید.

درس بعدی نیز یک شعر بود که با عنوان شعر حفظی ،مشخص شده بود.

معلم از بچه ها خواست تا در یک بازه ی زمانی مشخص آن را حفظ کنند و امتیاز بگیرند. بعد از طی شدن این بازه زمانی،همه اجباراً باید این شعر را از حفظ باشند با این تفاوت که دیگر امتیازی در کار نیست.

دو نفر از دانش آموزان زودتر از سایر بچه ها این شعر را نیز ، حفظ کرده بودند و در همین جلسه ، داوطلب خواندن آن بودند. خانم معلم از من خواست تا شعر را از آنان بپرسم و من در حالیکه به همراه این دو دانش آموز جلو کلاس رو به سایر بچه ها ایستاده بودیم، با روش خود معلم،شعر را از آنها پرسیدم و چون هر دو نفر به درستی پاسخ دادند از معلم خواستم تا امتیازشان را ثبت کند.

ساعت اول که تمام شد به همراه خانم گوهری منش به دفتر معلمین رفتیم. ایشان مثل سایر معلمین بیشتر از آسانسور استفاده می کنند

ساعت دوم: علوم

موضوع درس، نور و سیم کشی برق به صورت موازی و متوالی بود.

این درس را بچه ها جلسه قبل آموخته بودند و این جلسه باید به سؤالات، فعالیت ها و فکر کنید ها پاسخ می دادند. گروه بندی این کلاس بر اساس تعداد ردیف نیمکت ها، انجام شده بود. در این کلاس، نیمکت ها در سه ردیف، پشت سر هم، چیده شده بود یعنی در مجموع این کلاس ۳ گروه داشت..

معلم بالا سر تابلو یک فضای جداگانه (در حد یک ردیف) در نظر گرفته بود که امتیاز این گروه ها را در این قسمت، ثبت می کرد.

ایشان به ترتیب از هر گروه چند نفر را صدا می زد و پاسخ سؤالات را از آنها می خواست در صورتی که به سؤالات پاسخ صحیح می دادند به امتیاز آنها اضافه و در صورت ارائه پاسخ اشتباه یا تکراری، از امتیاز آنها کسر می شد.

علاوه بر این پاسخ های ابتکاری و جدید هم امتیاز ویژه داشت.

در برخی موارد بین پاسخ هایی که به سؤالات داده می شد اختلاف نظر وجود داشت. معلم با ارائه مثالهای عینی و بسیار واضح، به وحدت نظر دانش آموزان کمک می کرد. مثلاً در مورد نحوه سیم کشی ساختمان مدرسه، عده ای عقیده داشتند که سیم کشی ها متوالی است یعنی اگر یکی از چراغ ها خاموش شود، سایر چراغ ها نیز خاموش خواهد شد. ولی عده ای دیگر اصرار داشتند که برق کشی مدرسه موازی است.

معلم برای حل این اختلاف از یک روش بسیار جالب استفاده کرد. به این صورت که از هر گروه یک نفر را انتخاب کرد و به نیابت از تمام بچه ها، به بیرون از کلاس فرستاد. بعد یکی از دانش آموزان لامپ های کلاس را خاموش کرد. معلم از آن سه نفر خواست تا سایر چراغ های مدرسه و کلاس های دیگر وحتى لامپ آسانسور را به دقت نگاه کنند. بعد از چند دقیقه، از آنها خواست تا به کلاس برگردند و مشاهدات خود را برای سایر بچه ها توضیح دهند. آنها اظهار داشتند که بقیه لامپ ها و چراغ ها خاموش نشده بود. بنابراین همه به این نتیجه رسیدند که سیم کشی مدرسه موازی است. حتی معلم با اشاره به چند

لامپ سوخته در کلاس، در حالیکه سایر لامپ ها روشن بود، توضیحات خود را روشن تر ساخت و گفت در صورت متوالی بودن، باید بقیه لامپ ها هم خاموش می شد ولی ما عکس این قضیه را شاهد هستیم.

ساعت کلاس رو به اتمام بود. معلم به بچه ها گفت که ساعت بعد مطالعات اجتماعی وساعت چهارم هم ریاضی دارید اما جای آنها را عوض میکنیم یعنی ساعت بعد ریاضی و زنگ چهارم مطالعات خواهیم داشت.

ساعت سوم: ریاضی

این درس در رابطه با انواع زاویه ها، رسم زاویه به کمک نقاله و گونیا و مجموع زوایای داخلی مثلث بود.

معلم از بچه ها خواسته بود تا هر کس می تواند در منزل یک گونیا و نقاله بزرگ درست کند تا برای رسم زاویه های پای تابلو، از آنها استفاده کنند. چند نفر این کار را به خوبی انجام داده بودند و معلم از آنها تشکر کرد.

بعد نوبت به دیدن تکالیف رسید. بچه ها باید سه زاویه متفاوت را با نقاله در دفتر هایشان رسم می کردند. معلم از دانش آموزان خواست تا دفتر هایشان را باز کنند و نقاله را روی زاویه ها قرار دهند بعد با حرکت در بین ردیف ها تکالیف را بررسی کردند. از من هم خواستند تا به ایشان کمک کنم به این صورت که تکالیف یکی از ردیف ها را بررسی کرده، آنها را در رسم صحیح زاویه ها و استفاده از نقاله یاری دادم.

بعد از آن معلم درس جدید را آغاز کرد. انواع گونیا را برای بچه ها توضیح داد و بارها و بارها این دو نوع گونیا را به بچه ها نشان داد، شکل آنها را روی تابلو کشید و به گونه ای عمل می کرد و سؤال می پرسید که دانش آموزان تفاوت ها و شباهت های آنها را خودشان کشف کردند و معلم آنها را پای تابلو نوشت.

این ساعت نیز به پایان رسید اما توضیحات و درس معلم همچنان ناتمام مانده بود بنابراین قرار بر این شد که بخشی از ساعت بعد را هم ریاضی کار کنند.

ساعت چهارم: مطالعات اجتماعی

این ساعت بچه ها مطالعات داشتند اما همانطور که گفتم درس ریاضی از ساعت قبل ناتمام مانده بود. بنابر این معلم ادامه داد:

در مورد زوایای داخلی مثلث ها و مجموع آنها که ۱۸۰ درجه است به طور مفصل و با ارائه مثال توضیح داد.

از مثلث های قائم الزاویه و متساوی الساقین نیز توضیحات مختصری را به منظور آماده کردن دانش آموزان برای درس جلسه آینده، ارائه داد.

تقریباً بیش از نیمی از وقت این ساعت نیز به ریاضی گذشت. یک ربع ساعت دیگر فرصت باقی بود. معلم از بچه ها خواست تا کتاب مطالعات خود را باز کنند و هر کس برای خودش از روی درس جدید آرام و بی سر و صدا بخواند.

خانم گوهری منش باید برای پیگیری صدور کارنامه چند نفر از بچه ها، به دفتر می رفتند به همین خاطر از من خواستند تا سر جای ایشان بنشینم و تا پایان این ساعت، بر کار کلاس نظارت داشته باشم.

بچه ها در حین خواندن متن درس با سؤالاتی مواجه می شدند یکی یکی نزد من می آمدند و می پرسیدند. (مثلاً تلفظ صحیح چند کلمه جدید را که در متن می دیدند)

عده ای شیطنت می کردند اما عده ای هم بسیار دقیق مشغول مطالعه بودند چون تصور می کردند من می خواهم درس را از آنها بپرسم. چند دقیقه بعد زنگ به صدا درآمد. بچه ها از من اجازه خواستند تا برای استراحت از کلاس خارج شوند. در همین موقع خانم گوهری منش به کلاس باز گشتند از من تشکر کردند و به اتفاق هم به دفتر رفتیم. امروز بر خلاف روزهای گذشته ساعت ۱۱/۴۵ به دانشگاه باز گشتیم چون قرار بر این بود که ساعت ۱۳ ادامه کارورزی، به صورت سمینار دانشگاه و در حضور استاد برگزار گردد.

جدول شماره ۱-۱- مقوله بندی متن گزارش ساعات درس های علوم ، فارسی ، ریاضی و مطالعات اجتماعی مورخ ۹۳/۱۱/۲۶

گزاره ی فرعی	موارد مربوط به گزاره ها	دسته های فرعی	عناوین دسته ها اصلی
-تاریخ و ساعت حرکت به سمت مدرسه	۱	-تاریخ / ساعت	زمان
- برنامه صبحگاه	۴	-صبحگاه	
پل هوایی	۲	وضعیت عبور و مرور	موقعیت بیرون مدرسه
احساسات کارورز	۳	کارورز	احساسات
احساسات دانش آموزان	۵	دانش آموزان	احساسات
ارتباط کارورز با مدیر	۶	کارورز و مدیر	روابط
احساسات کارورز	۷	کارورز	احساسات
ارتباط کارورز با دانش آموزان	۸-۳۱	کارورز و دانش آموزان	روابط
بررسی تکالیف	۹	بررسی تکالیف	وقایع
پرسش شعر حفظی از داوطلبین	۱۰	پرسش کلاسی	وقایع
معنی کردن ابیات توسط دانش آموزان	۱۱	مشارکت در امر تدریس	وقایع
عدم نوشتن معانی اشعار	۱۲	روش تدریس	وقایع
ارائه فرصت کسب امتیاز	۱۳	فعالیت های داوطلبانه	وقایع
همکاری کارورز با معلم	۱۴-۲۲-۳۰	پرسش کارورز از دانش آموزان / بررسی تکالیف دانش آموزان و بازخورد / مدیریت کلاس در عدم حضور معلم	وقایع
آسانسور	۱۵	وضعیت رفت و آمد	وضعیت معلم
سه ردیف ، سه گروه	۱۶	نحوه ی گروه بندی کلاس	وقایع
اختصاص امتیاز به پاسخ های صحیح و ابتکاری	۱۷	شیوه ی امتیاز دهی به گروه ها	وقایع
ارائه مثالهای عینی	۱۸	رفع بدفهمی ها	وقایع
مدیریت ساعات کلاسی	۱۹	مدیریت کلاس	وقایع
گونیا و نقاله	۲۰	ساخت ابزار آموزشی	وقایع
نظارت و بازخورد	۲۱	بررسی تکالیف	وقایع
توضیحی	۲۳-۲۷	روش تدریس	وقایع
نمایشی	۲۴	روش تدریس	وقایع
اکتشافی	۲۵	روش تدریس	وقایع
اختصاص بخشی از ساعت کلاس به درسی دیگر	۲۶		وقایع
مثال زدن	۲۷	روش تدریس	وقایع
آماده سازی برای درس جلسه آینده	۲۸	آماده سازی	وقایع
مطالعه فردی	۲۹	روش تدریس	وقایع

جدول شماره ۲-۱- کد گذاری های اصلی و فرعی گزارش اولین جلسه کارورزی (۲) مورخ ۹۳/۱۱/۲۶

گزاره های فرعی	موارد مربوط به گزاره ها	دسته فرعی تر	دسته فرعی	دسته اصلی
-تاریخ و ساعت حرکت	۱	-حرکت به سمت مدرسه	-تاریخ /ساعت	زمان
-برنامه ی صبحگاه	۴	-صبحگاه	-صبحگاه	
-احساسات کارورز	۷-۳	- ترس از پله برقی / رضایت از برخورد بسیار خوب معلم	-کارورز	احساسات
-احساسات دانش آموزان	۵	-نشاط صبحگاهی	- دانش آموزان	
-ارتباط کارورز با مدیر	۶	-انتخاب معلم راهنما	-کارورز و مدیر	
- ارتباط کاورز با دانش آموزان	۳۱-۸	-معرفی خود/رفع اشکال	-کارورز و دانش آموزان	روابط
-بررس تکالیف	۲۱-۹	-نظارت و باز خورد	-بررسی تکالیف	وقایع
- پرسش کلاسی	۱۰	- پرسش شعر حفظی از داوطلبین	-پرسش کلاسی	
- مشارکت در امر تدریس	۱۱	-معنی کردن ابیات توسط دانش آموزان	- مشارکت در امر تدریس	
- ارائه فرصت کسب امتیاز	۱۲	- عدم نوشتن معانی اشعار	-راهبرد یاددهی	
- همکاری کارورز با معلم	۱۳	-حفظ شعر	-فعالیت های داوطلبانه	
- نحوه ی گروه بندی کلاس	۳۰-۲۲-۱۴	- پرسش کارورز از دانش آموزان/ بررسی تکالیف دانش آموزان و بازخورد/مدیریت کلاس در عدم حضور معلم	-همکاری کارورز	
-شیوه ی امتیاز دهی به گروه ها	۱۶	- سه ردیف ،سه گروه	-گروه بندی	
- رفع بدفهمی ها	۱۷	- اختصاص امتیاز به پاسخ های صحیح و ابتکاری	-امتیاز دهی	
- مدیریت کلاس	۱۸	- ارائه مثالهای عینی	-رفع بدفهمی ها	
-ساخت ابزار آموزشی	۱۹	- مدیریت ساعات کلاسی	-مدیریت معلم	
- روش تدریس	۲۰	- گونیا و نقاله	-ساخت ابزار	
		- توضیحی/	-روش تدریس	
		-نمایشی/اکتشافی/مثال		
		-زدن/مطالعه فردی		

	-آماده سازی	- آماده سازی برای درس جلسه آینده	۲۳-۲۷-۲۴-۲۵-۲۹	- آماده سازی
			۲۸	
موقعیت بیرون مدرسه	وضعیت عبور و مرور	پل هوایی	۲	موقعیت بیرون مدرسه
امکانات	امکانات مدرسه	آسانسور	۱۵	امکانات مدرسه

مسئله مشاهده شده :

معلم باید طبق برنامه ریزی درسی انجام شده برای کلاس عمل کند و هر درس را در ساعت معین خودش تدریس نماید. به نظر من استفاده از وقت کلاس مطالعات اجتماعی جهت تدریس ریاضی کار درستی نبود. ضمن اینکه اختصاص بیش از یک ساعت زمان به درس ریاضی و مبحث نسبتاً دشوار هندسه ، برای دانش آموزان خسته کننده بود.

گزارش جلسه دوم کارورزی (۲) مورخ ۹۳/۱۲/۱۰

– ابرار مشاهده :واقعہ نگاری (حضور در مدرسه)
– گزارش ساعات درس های ریاضی، فارسی، جغرافیا

مدرس: سرکار خانم ماجد

– گزارش ساعت درس قرآن

مدرس: سرکار خانم نجار زاده

دبستان : حسین امین(۲) کلاس: پنجم ۷

دانشجو(کارورز): زهرا پوربافرانی رشته: کارشناسی آموزش ابتدایی

استاد راهنما: سرکار خانم دکتر پوران خروشی مدیر راهنما: سرکار خانم کیومرثی

صبح روز یکشنبه ۹۳/۱۲/۱۰ ساعت ۷/۳۰ به همراه دوستم مینا از دانشگاه به مقصد مدرسه حسین امین حرکت کردیم.

وقتی به مدرسه رسیدیم که صبحگاه تمام شده و بچه ها سر کلاس بودند. بعد از سلام و احوال پرسی با معاونین و امضاء دفتر حضور و غیاب، من به سرعت به کلاس خانم ماجد رفتم چون طبق شناختی که از ایشان داشتم تصمیم گرفته بودم این ترم را هم به کلاس پنجم بروم.

از خانم ماجد اجازه خواستم و بعد از سلام و صبح بخیر با بچه ها وارد کلاس شدم و بعد از اینکه یکی از بچه ها برایم صندلی آورد سر جای همیشگی ام ته کلاس نشستم.

آنها در حال حل کردن تمرینهای ریاضی صفحه ۸۸(ضرب های ذهنی) بودند.

یک نفر از بچه هایی که نشسته بود سؤال را می خواند، یک نفر پای تابلو خلاصه نویسی می کرد و شخصی که معلم صدا می زد باید به این سؤال پاسخ می داد.

اگر کسی در حل تمرین اشکال داشت معلم از سر گروهش می خواست که با او بیشتر کار کند. خود معلم هم یک بار بلند برای او و همه کلاس توضیح می داد. و بعد از می خواست تا جواب را بنویسد. مریم

یکی از این دانش آموزان بود. معلم در نهایت اینگونه با او رفتار کرد: "زود باش" "مریم خانم! می مونی تو کلاس پنجم..... درس بخون" وبعد از او خواست بنشیند.

هر کس پای تابلو می آمد دفتر ریاضی اش توسط معلم به دقت بررسی می شد و اگر تکالیفش را به خوبی انجام نداده بود، نامش در دفتر انضباطی ثبت می شد.

کمی صدای پیچ پیچ در کلاس می آمد. معلم مدام تأکید می کرد: "بچه ها جونم، عزیزای دلم وقتی کسی میاد پای تابلو گوش بدید."

تمرین ها که به اتمام رسید، معلم از بچه ها خواست تا ادامه جزوه ی درس جدید را بنویسند. البته این درس که در رابطه با واحد های اندازه گیری بود جلسه ی قبل تدریس شده بود و بچه ها قسمتی از جزوه را هم نوشته بودند.

کلاس خیلی شلوغ بود و همین امر معلم را عصبانی کرد. بنابراین رو به دانش آموزی که مسئول نوشتن پای تابلو بود گفت: "وقتی ساکت شدن ادامه جزوه را میگویم....." او هم گفت: "خانم اینا همش همینطورند....."

معلم: "من نمیدونم اینا کی میخوان بزرگ شن بعد از ۶ سال هنوز یاد نگرفتن که چطور رفتار کنن....."

بعد از چند دقیقه که سکوت به کلاس برگشت، و باز هم در حین توضیح درس تذکر می داد "نگار شاهزیدی، نگار شاهزیدی، نگار شاهزیدی..... موقعی که ریاضی داریم میای این جلو می شینی....."

بعد معلم ادامه جزوه را برای بچه ها گفت و در حالیکه شخص پای تابلو آن را روی تابلو می نوشت، سایر دانش آموزان هم در دفتر هایشان می نوشتند.

معلم از جای خود بلند شد و چند مثال پای تابلو نوشت و از دانش آموزان ضعیف تر خواست تا پاسخ دهند. پس از آن به سراغ نکته بعد رفت. معلم تأکید می کرد که بین نکات با مدارنگی خط بکشید تا دچار اشتباه نشوید.

ایشان در حالیکه رو به کلاس ایستاده بود از روی خط کش برای بچه ها توضیحاتی را که به هنگام تدریس داده بود دوباره تکرار کرد. "بچه ها! یک سانتی متر چند میلی متره؟ ۱۰ میلی متر حالا یک میلی متر چند سانتی متره؟ بچه ها و معلم: ۱/۰ سانتی متر"

یکی از دانش‌آموزان از آخر کلاس گفت: "خانم میشه با آبی ننویسید؟ ما نمی‌بینیم....." معلم هم یک گچ سفید برداشت.

بعد این نکته را معلم و بچه‌ها همه با هم بلند تکرار کردند: برای تبدیل میلی متر به سانتی متر، عدد را تقسیم بر هزار می‌کنیم.

و باز معلم چند مثال پای تابلو نوشت:

۲ میلی متر	متر
۳۵ میلی متر	متر
۲۴۸ متر	متر

بعد از حل این مثال‌ها کمی کلاس به حاشیه کشیده شد. این هفته به نام هفته مشاغل نام گذاری شده بود و طبق بخشنامه‌ای که از اداره به مدارس ابلاغ شده بود، قرار بود بچه‌ها از کارهای دستی خود بازارچه‌ای در حیاط مدرسه راه بیندازند. امروز نوبت بازارچه‌ی کلاس پنجمی‌ها بود. معلم کمی در مورد بازارچه و رعایت نظم با بچه‌ها صحبت کرد و کوایز فارسی امروز را به خاطر برپایی بازارچه کنسل کرد.

یکی از دانش‌آموزان مدرسه برای ثبت غایبین وارد کلاس شد. معلم پرسید: "بچه‌ها امروز غایب نداریم؟ بچه‌ها جواب دادند: نه"

نزدیک ساعت تفریح بود. در حالیکه بچه‌ها در حال وهوای بازارچه بودند معلم گفت: "نکته بعد را بنویسید" در کلاس همه‌ی‌ها به پا شد چون بچه‌ها فکر کرده بودند درس تمام شده است.

معلم عصبانی شد، محکم روی میز زد و گفت: "حرف نباشه."

معلم نکته را گفت. شخص پای تابلو با رنگ‌های مختلف می‌نوشت و بچه‌ها هم وارد دفترهایشان می‌کردند. معلم از خوش سلیقه بودن او تعریف کرد. دانش‌آموزان در حال نوشتن بودند که ناگهان خانم عمانی (معلم کلاس پنجم شش و دوست صمیمی خانم ماجد) وارد کلاس شدند و رو به خانم ماجد گفتند: "اجازه بدین بچه‌ها برن و بازارچه را بچینن شاگردهای من رفتن. و درس نیمه کاره رها شد."

چند ثانیه بعد از رفتن بچه‌ها، زنگ تفریح به صدا درآمد. من هم کنجکاو شده بودم که بازارچه چطور برپا می‌شود بنابراین به حیاط رفتم. بچه‌ها چیزهای مختلفی برای فروش آورده بودند از کیک و شیرینی و

ژله وآش وپفیلا گرفته تا تخم مرغ رنگی و جعبه کادویی وعروسک و..... و آنها را دور تا دور حیاط چیده بودند .

بچه ها می گفتند سود حاصل از فروش توسط مدرسه به خیریه داده می شود.

من هم از بچه ها خرید کردم .

ساعت دوم:فارسی

معلم اول ساعت پول های حاصل از فروش را جمع کرد و بعد با یک دسته بزرگ کاغذ به طرف من آمد .این کاغذها دعوتنامه هایی با موضوع بلوغ دختران و مهارت های زندگی بود که تاریخ برگزاری این جلسه از دوشنبه ۹۳/۱۲/۱۱ به چهارشنبه ۹۳/۱۲/۱۳ تغییر کرده بود و با خواسته مدیر مدرسه من باید تاریخ این دعوتنامه ها را با خودکار اصلاح می کردم.

معلم به سراغ کتاب فارسی رفت.سر گروه های فارسی نیز با در دست داشتن کارتی که نام گروهشان(شعرا و بزرگان ادبی)بر آن نوشته شده بود آمادگی خود را برای ورود به درس اعلام می کردند.

معلم جلسه قبل از بچه ها خواسته بود در خانه یک بار از روی درس بخوانند.و حالا از هر گروه یک نفر را صدا می زد تا از روی بخشی از درس "اگر طبیعت زیبای ایران نباشد" بخواند.در هر گروه سر گروه غلط های روخوانی اعضایش را اصلاح می کرد.

هر کس که روان خوانی خوبی نداشت ، منفی می گرفت . معلم با عصبانیت رو به یکی از دانش آموزانی که خیلی غلط داشت گفت:"مبینا خانم!چرا دیشب روخوانی نکردی؟"

بعد از اینکه یک بار از روی تمام درس خوانده شد معلم توضیح دستور زبان درس، یعنی نثر ساده و نثر ادبی را با این مثال آغاز کرد:"ما بعضی وقت ها سبزی ساده را در کنار غذا میذاریم سر سفره اما بعضی وقت ها هم سالاد را با کلی تزئین میذاریم سر سفره.در ادبیات هم از صفت های تزئین آمیز کمک می گیریم و نثرمان را زیبا می کنیم. مثلا {خورشید چشمانش را از جهان زیبا فرو بست } یا {چراغ آسمان خاموش شد} ادبی شده ی جمله ی ساده ی {آفتاب غروب کرد} است.اغلب شاعران و نویسندگان با احساس خودشون نثر را زیبا می کنند."

بعد از این توضیحات معلم از روی چند جمله از درس خواند و از بچه ها خواست ادبی یا ساده بودن آن ها را مشخص کنند. معلم در تکمیل حرف هایش گفت که جملات ادبی متن را زیباتر و جذاب تر خواهد کرد و از دانش آموزانش خواست تا از این به بعد متن ها و انشاء هایشان را ادبی بنویسند.

و مثل همیشه در پایان از بچه ها خواست تا تمام این مطالب گفته شده را به صورت جزوه بنویسند. و جزوه را املاءوار برای بچه ها می گفت و آنها در دفتر هایشان می نوشتند ضمن اینکه یک نفر هم پای تابلو می نوشت.

و من همچنان در حال اصلاح تاریخ دعوتنامه ها بودم. این کار حتی تا پایان ساعت تفریح هم ادامه داشت و در حالیکه بچه ها با ذوق به سراغ بازارچه رفته بودند من خسته در کلاس تنها بودم.

ساعت سوم: جغرافیا

این ساعت من باید دعوتنامه ها را برش می دادم چون در هر برگه A⁴، سه دعوتنامه چاپ شده بود. معلم از من خواست با یک خط کش فلزی این کار را انجام دهم و من متوجه می شدم که صدای برش کاغذ ها، بعضی از دانش آموزان را اذیت می کرد اما چاره ای نداشتم و باید هم به درس و کلاس گوش می دادم و هم دعوتنامه ها را تا آخر این ساعت آماده می کردم. اعتراف می کنم که فکر نمی کردم این قدر کار خسته کننده ای باشد.

قرار بر این بود که دو نفر از بچه ها داوطلبانه درس جدید را کنفرانس بدهند. آنها نقشه کشور پاکستان را روی تابلو چسباندند و درس را از روی نقشه توضیح می دادند. معلم نیز هر کجا که لازم بود صحبت های آنان را تکمیل می کرد. بعد از تمام شدن کنفرانس، سؤالاتی را که جلسه گذشته از درس قبل برای بچه ها گفته بود، از آنها پرسید و گروه ها با بالا بردن تابلویی که اسم گروه روی آن نوشته شده بود آمادگی خود را برای پاسخگویی به سؤالات اعلام کردند. بعد از اینکه به تمام سؤالات پاسخ داده شد، معلم تکالیف روز آینده را برای بچه ها گفت و آنها یادداشت کردند.

بعد از آن معلم شروع به خواندن از روی درس جدید کردند. هر جمله را به صورت سؤالی و یا بدون فعل می خواندند تا ادامه جمله و یا پاسخ سؤال را همه بچه ها به همراه معلم بگویند. این روند تا پایان درس ادامه داشت. مثلاً معلم: بیشتر مردم پاکستان؟ بچه ها: مسلمان اند معلم: بویه زبان؟ بچه ها: اردو صحبت می کنند. معلم: مهمترین فعالیت اقتصادی در پاکستان؟ بچه ها: کشاورزی است معلم: و در جلگه های حاصل خیز این کشور؟ بچه ها: برنج و پنبه و کنف کشت می شود و
.....

زنگ تفریح به صدا در آمد. از آنجایی که خانم ماجد یکشنبه ها دو ساعت آخر را تقلیل دارند ، از من خواستند تا دعوتنامه ها را بین کلاس پنجمی ها و ششمی ها توزیع کنم بعد خداحافظی کرده و به منزل رفتند.

یکی از بچه ها خیلی تمایل داشت در توزیع دعوتنامه ها به من کمک کند بنابراین سریعاً دعوتنامه های کلاس های پنجم را تا قبل از اتمام زنگ تفریح به دست آنها رساند.

ساعت چهارم: قرآن

معلم قرآن خانم نجار زاده بود. ایشان بعد از ورود به کلاس ، اول از نماینده خواست تا اسامی کسانی را که بعد از معلم وارد می شوند پای تابلو بنویسد و بعد با بچه ها سلام و احوال پرسی کرد و پس از کمی صحبت در مورد بازارچه ی امروز، ۵ دقیقه به بچه ها فرصت داد تا تمرین های صفحه های ۷۹ و ۸۰ را کامل کنند و سعی کنند تا از طریق این تمرینات به قاعده ی درس که حروف مقطعه بود پی ببرند.

بعد از اینکه بچه ها قاعده ی درس را فهمیدند ، معلم در حالیکه بین ردیف ها راه می رفت ، در مورد حروف مقطعه توضیح می داد.

معلم از سر گروه ها خواست تا روی کار اعضای گروهشان نظارت کنند. دو نفر از بچه هایی که از همان اول، سوالات این تمرینات را پای تابلو می نوشتند کارشان به پایان رسید. معلم گفت: "کی تا حالا نیومده تمرین حل کنه؟"

مبینا دست گرفت و پای تابلو تمرین اول را حل کرد. معلم نیز هم پای او بلند توضیح می داد.

طسم. تلک ایاتُ الکتابِ المبین

معنی آیات را هم از او پرسید. به همین صورت یکی یکی بچه ها می آمدند و تمرین ها را حل می کردند.

خانم نجار زاده برای ردیف ها دو نماینده با عنوان نماینده ی ردیف ، انتخاب کرده بود تا گهگاه با حرکت بین ردیف ها ، نظم و سکوت را در کلاس برقرار کنند.

معلم برای برخی از آیات توضیحات بیشتری ارائه می داد و از دانش آموزان می خواست تا کنار آیات یادداشت کنند. مثلاً اَنَا انزلناه فی لیلہ القدر منظور از لیلہ القدر ، شب قدر می باشد و شب قدر شب های ۲۱، ۲۲ و ۲۳ ماه مبارک رمضان می باشد.

تمرین ها که تمام شد معلم پرسید؟ "باید از صفحه ی چند رو خوانی بپرسیم؟" بچه ها : صفحه ۷۸
بعد چند نفر از روی درس خواندند هر کسی یک آیه می خواند و معلم اشکال او را گوشزد میکرد.
عبارت های دشوار تر را خود معلم چند بار تلاوت میکرد و از بچه ها می خواست بعد از او با هم تکرار
کنند.

ازچند نفر هم پیام قرآنی پرسید .ساعت تفریح ،شخصاً دعوتنامه ها را بین کلاس های ششم توزیع کردم.

ساعت پنجم: قرآن

این ساعت معلم درس جدید را آغاز کرد. از یکی از بچه ها خواست تا از روی پیام قرآنی درس بخواند و
پیامی را که از این آیه و تصویر زیر آن دریافت می کند برای کلاس بیان کند.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَ أَصْلَحُوا ذَاتَ بَيْنَكُمْ

همیشه خدا را در نظر بگیرید و بین یکدیگر صلح و آشتی برقرار کنید

سوره انفال آیه ۱

بعد معلم از بچه ها خواست تا این آیه را از متن درس پیدا کرده و های لایت کنند. ایشان انس با قرآن
را هم که در رابطه با حضور قرآن و مسلمانان در تمام قاره های جهان بود توضیح دادند و در این مورد با
بچه ها بحث و گفتگو کردند. در نهایت از بچه ها خواستند تا انس با قرآن در خانه را علامت بزنند و
در خانه انجام دهند.

این ساعت نیز به پایان رسید.و من به اتفاق دوستان کارورزم ،پس از خداحافظی از کادر مدرسه ،به
دانشگاه برگشتیم.

جدول شماره ۱-۲- مقوله بندی متن گزارش ساعات درس های ریاضی، فارسی، جغرافیا و قرآن
مورخ ۹۳/۱۲/۱۰

گزاره ی فرعی	موارد مربوط به گزاره ها	دسته های فرعی	عناوین دسته ها اصلی
-تاریخ و ساعت حرکت به سمت مدرسه	۱	-تاریخ/ساعت	زمان
- برنامه صبحگاه	۲	-صبحگاه	
ارتباط کاررز با کادر مدرسه	۳	کارورز و کادر	روابط
احساسات کارورز	۴	کارورز	احساسات
چگونگی حل تمرین	۵	حل تمرین	وقایع
برخورد با دانش آموز	۳۰-۲۰-۱۳-۶	برخورد معلم با دانش آموز	وقایع
نظارت و بازخورد	۵۵-۷	نظارت و بررسی	وقایع
مدیریت کلاس	۴۴- ۸	مدیریت معلم	وقایع
جزوه نویسی	۳۴-۹	روش تدریس	وقایع
احساسات معلم	۱۰	معلم	احساسات
احساسات دانش آموز	۱۱	دانش آموز	احساسات
احساسات معلم	۱۲	معلم	احساسات
نمایشی	۱۴	روش تدریس	وقایع
احساسات دانش آموز	۱۵	دانش آموز	احساسات
مثال زدن	۳۱-۱۶	روش تدریس	وقایع
بر پایی بازارچه	۱۷	هفته مشاغل	وقایع
نحوه حضور و غیاب	۱۸	حضور و غیاب	وقایع
احساسات دانش آموزان	۱۹	دانش آموز	احساسات
ارتباط کارورز با سایر معلمان	۲۱	کارورز و سایر معلمان	روابط
احساسات کارورز	۲۲	کارورز	احساسات
برپایی بازارچه	۲۳	حیاط مدرسه	مکان
احساسات دانش آموزان	۲۴	دانش آموزان	احساسات
رابطه کارورز با دانش آموزان	۲۵	کارورز و دانش آموزان	روابط
برگزاری جلسات مهارت های زندگی	۲۶	جلسات آموزش خانواده	وقایع
همکاری کارورز با مدیر	۵۶-۴۲-۲۷	کارورز و مدیر	روابط
مشارکت گروهی	۲۸	روش تدریس	وقایع
نمره منفی	۲۹	روش تنبیه	وقایع

توضیحی	۵۹-۵۳-۴۹-۳۹-۳۱	روش تدریس	وقایع
ارزشیابی تکوینی	۳۲	ارزشیابی	وقایع
تاکید نوشتن جملات به صورت ادبی	۳۳	تاکید معلم	وقایع
احساسات کارورز	۳۵	کارورز	احساسات
نارضایتی از صدای برش کاغذ	۳۶	احساسات دانش آموزان	احساسات
خستگی	۳۷	احساسات کارورز	احساسات
کنفرانس	۳۸	مشارکت در امر تدریس	وقایع
پرسش کلاسی	۵۴-۴۰	ارزشیابی تکوینی	وقایع
خواندن و توضیح دادن از روی متن درس	۴۱	روش تدریس	وقایع
همکاری دانش آموزان با کارورز	۴۳	کارورز و دانش آموزان	روابط
چگونگی آغاز کلاس	۴۵	شروع کلاس	وقایع
چگونگی آغاز درس	۵۷- ۴۶	شروع درس	وقایع
اکتشافی	۵۸- ۴۷	روش تدریس	وقایع
زبان بدن	۴۸	راه رفتن	وقایع
نظارت و بازخورد توسط سرگروه ها	۵۰	راهبرد یاددهی	وقایع
شیوه ی پرسش کلاسی	۵۱	پرسش کلاسی	وقایع
برقراری نظم به کمک نماینده ها	۵۲	برقراری نظم در کلاس	وقایع
بحث کلاسی	۵۹	روش تدریس	وقایع

جدول شماره ۲-۲- کدگذاری های اصلی و فرعی گزارش جلسه دوم کارورزی (۲) مورخ ۹۳/۱۲/۱۰

گزاره های فرعی	موارد مربوط به گزاره ها	دسته فرعی تر	دسته فرعی	دسته اصلی
- تاریخ و ساعت حرکت به سمت مدرسه	۱	- حرکت به سمت مدرسه	-تاریخ / ساعت	زمان
-برنامه صبحگاه	۲	-صبحگاه	-صبحگاه	
- برپایی بازارچه	۲۳	دور تا دور حیاط	حیاط مدرسه	مکان
-احساسات معلم	۱۲-۱۰	- نارضایتی از شلوغی کلاس / نارضایتی از رفتار دانش آموزان /	-معلم	
-احساسات کارورز	۳۵-۲۲-۴	- تمایل کارورز به حضور در کلاس ترم قبل / کنجکاوی / نارضایتی از حجم زیاد دعوتنامه ها /	-کارورز	احساسات
-احساسات دانش آموزان	۱۱-۱۵-۱۹-۲۴	- همدردی با معلم / نارضایتی از رنگ گچ / نارضایتی از ادامه درس / احساس رضایت از کار خیر /	-دانش آموزان	
-ارتباط کارورز با کادر مدرسه	۳	-سلام و احوال پرسى -دوستانه	-کارورز و کادر	
- ارتباط کارورز با سایر معلمان	۲۱	-خرید از بازارچه/توزیع پرسشنامه	- کارورز و سایر معلمان	روابط
- رابطه کارورز با دانش آموزان	۴۳-۲۵	-اصلاح تاریخ دعوتنامه ها /توزیع دعوتنامه ها	- کارورز و مدیر	
- همکاری کارورز با مدیر	۵۶-۴۲-۲۷			

وقایع	حل تمرین	- پای تابلو همراه با توضیح و کمک سر گروه ها	۵	- چگونگی حل تمرین
		- هشدار/عصبانیت و ضربه زدن به میز/درخواست دلیل عدم انجام تکالیف با حالت عصبانیت	۳۰-۲۰-۱۳-۶	- برخورد با دانش آموز
		- نظارت و بررسی	۵۰-۵۵-۷	- نظارت و بازخورد
		- روش تدریس	۱۴-۳۴-۹	- جزوه
		- راهبرد های یاددهی	۲۸-۳۱-۱۶	- نویسی/نمایشی/مثال زدن/ مشارکت گروهی/ توضیحی/خواندن و توضیح دادن از روی متن درس/اکتشافی/ بحث کلاسی
		- مدیریت معلم	۴۴-۸	- مدیریت کلاس
		- هفته مشاغل	۱۷	- برپایی بازارچه
		- حضور و غیاب	۱۸	- نحوه حضور و غیاب
		- جلسات آموزش خانواده	۲۶	- برگزاری جلسات مهارت های زندگی
		- روش تنبیه	۲۹	- نمره منفی
وقایع	تاکید معلم	- ارزشیابی	۵۴-۴۰-۳۲	- پرسش کلاسی
		- نوشتن جملات به صورت ادبی	۳۳	- تاکید نوشتن جملات به صورت ادبی
		- تدریس داوطلبانه جغرافیا	۳۸	- کنفرانس
		- مشارکت در امر تدریس	۴۵	- چگونگی آغاز کلاس

	-شروع درس -حرکات بدن -پرسش کلاسی - برقراری نظم در کلاس	-درخواست از دانش آموزان برای کشف قاعده درس با حل تمارین/درخواست از دانش آموزان برای اعلام برداشت های شخصی -راه رفتن -حل تمرین ها پای تابلو -انتخاب یک نماینده برای هر ردیف	۴۶- ۵۷ ۴۸ ۵۱ ۵۲	-چگونگی آغاز درس -زبان بدن - شیوه ی پرسش کلاسی -برقراری نظم به کمک نماینده ها
--	--	--	---	---

مسئله مشاهده شده :

۱. برخلاف اینکه معلم فکر می کند با نوشتن جزوه، دانش آموزانش درس را بهتر یاد می گیرند و مرور جزوه، به یادآوری درس کمک خواهد کرد، اما این کار علاوه بر اینکه زمان زیادی را به خود اختصاص می دهد، روش مناسبی برای آموزش درس ریاضی نیست.

۲. معلم اکثر اوقات حضور و غیاب را وسط یا آخر ساعت ، آن هم با پرسیدن این سؤال که "بچه ها امروز غایب نداریم؟" انجام می دهد. بهتر است معلم اول ساعت و بدون اینکه از بچه ها سؤال کند، خودش با بررسی کلاس حضور و غیاب را انجام دهد.

۳. معلم فقط با خواندن از روی متن درس،جغرافیا را تدریس می کند و از دانش آموزان می خواهد تا زیر جملات مهم خط بکشند. این شیوه ی تدریس به هیچ عنوان کارآمد نیست و بچه ها فقط به صورت طوطی وار درس را حفظ می کنند بدون اینکه مطلب زیادی یادگرفته باشند.

گزارش جلسه سوم کارورزی (۲) مورخ ۹۳/۱۲/۱۷

-ابزار مشاهده: واقعه نگاری (حضور در مدرسه)
-گزارش ساعات درس های ریاضی، فارسی، جغرافیا

معلم راهنما: سرکار خانم ماجد

-گزارش ساعت درس قرآن

معلم راهنما: سرکار خانم نجار زاده

دبستان : حسین امین (۲) کلاس: پنجم ۷

دانشجو(کارورز): زهرا پوربافرانی رشته: کارشناسی آموزش ابتدایی

استاد راهنما: سرکار خانم دکتر پوران خروشی مدیر راهنما: سرکار خانم کیومرثی

روز یکشنبه ۹۳/۱۲/۱۷ ساعت ۷/۳۰ به همراه دوستم مینا جهت کارورزی از دانشگاه به مقصد مدرسه حسین امین حرکت کردیم.

پس از امضای دفتر حضور و غیاب و سلام و احوال پرسى با کادر آموزشی، من به همراه خانم ماجد به کلاس ایشان رفتم. بعد از سلام و احوال پرسى، بچه ها ۵ مرتبه ذکر روز (یا ذوالجلال و الاکرام) را تکرار کردند بعد رو به حرم امام رضا "ع" ایستادیم و صلوات خاصه امام رضا "ع" را قرائت کردیم.

بعد از اینکه سر گروه ها تمام تکالیف اعضا را بررسی کردند معلم از بچه ها خواست تا کتاب ریاضی هایشان را آماده کنند تا درس جدید را آغاز کند. ایشان مفهوم حجم را با گرفتن یک جامدادی پارچه ای در دست، به بچه ها نشان دادند. معلم: "به میزان بر آمدگی هر چیزی مثل این جامدادی حجم می گویند."

صدای پیچ پیچ در کلاس شنیده می شد. معلم در حالی که عصبانی بود: "حرف نزن دیگه..... یک ساله ما داریم میگییم حرف نزن"

بعد از این توضیح کوتاه، معلم به سرعت جزوه گفتن را آغاز کرد. معلم: "خوب بچه ها حالا جزوه، سریع بنویسید.....حجم یعنی....."

غنی دانش آموزی بود که هر هفته نکته ها را پای تابلو می نوشت اما امروز غایب بود معلم از مریم خواست تا پای تابلو بنویسد.

"حجم یعنی برآمدگی چیزی و حجم یک جسم، مقدار فضایی است که آن جسم اشغال می کند. واحد حجم جسم، سانتی متر مکعب است. هر حجم دارای سه بعد طول و عرض و ارتفاع است."

معلم در حین گفتن این نکته، چند تکه گچ از کمدش بیرون آورد و در جا گچی گذاشت و دوباره سر جایش نشست.

" که برای به دست آوردن { مثل اینکه گچ قرمز نبود معلم از خانم مظاهری خواست که به دفتر برود و چند عدد گچ قرمز بیاورد. { معلم ادامه داد: "که برای به دست آوردن حجم مکعب مستطیل؟ باید چیکار کنیم بچه ها؟ معلم و بچه ها همه با هم: طول و عرض و ارتفاع را در هم ضرب کنیم. مثال: حجم مکعب مستطیلی را به دست آورید که طول و عرض و ارتفاع آن {اون ردیف کتاب بنویسیم هاشون را بعد بذارن روی میز من { به ترتیب ۵، ۴، ۳ (س) باشد.

معلم: "خوب حالا برای به دست آوردن حجمش باید چیکار کنیم؟" بچه ها: "۳×۴×۵=۶۰" مکعب

" نکته: برای به دست آوردن حجم مکعب، چون هر سه بعد آن یکسان است، یک بعد را در هم ضرب می کنیم.

مثال: حجم مکعبی را به دست آورید که هر بعد آن سه سانتی متر باشد.

$$۳ \times ۳ \times ۳ = ۲۷ \text{ مکعب}$$

یکی از بچه ها به اشتباه جواب را ۱۸ اعلام کرد. معلم با طعنه گفت: باریکلا مثل امتحان علوم که اینقدر خوشکل نوشتی، زیر نیاز به تلاش، خیلی باهوشی"

در پایان درس معلم چند سؤال به روش پرسش و پاسخ از کل کلاس پرسید و آنها همگی با هم جواب دادند. مثال: معلم: حجم مکعب مستطیل؟ دانش آموزان: طول×عرض×ارتفاع

پس از تدریس، نوبت به حل تمرین درس های قبل رسیده بود. معلم بچه ها را صدا می زد و هر کس یک سؤال را پای تابلو حل می کرد

بعد از آن معلم از بچه ها خواست تا از امشب تمرینات دوره ای را آخر دفتر هایشان بنویسند. هر شب یک صفحه اما بدون جواب. "امشب فقط یک صفحه از تمرین دوره ای ها را بنویسید اگر بیشتر نوشتید برگه را پاره می کنم."

تمرین ها که تمام شد معلم برگه های امتحان علوم روز گذشته را توزیع کرد. به این صورت که اسم یک نفر را می خواند و او با تمام اعضای گروهش، رو به کلاس می ایستادند. معلم برگه تک تک اعضا را پیدا می کرد نمره ها را بلند می خواند و معادل توصیفی آن را اعلام می کرد.

سر گروه باید نمرات اعضا را با ذکر نام گروه روی تابلو می نوشت تا در نهایت مشخص شود چه گروهی بالاترین نمرات را کسب کرده است.

بچه ها برای سناناز که بالاترین نمره را گرفته بود دست زدند. (۱۹/۵) هنوز همه بچه ها برگه هایشان را نگرفته بودند که زنگ خورد.

این آخر های سال همه جارنگ و بوی عید به خود گرفته بود و مدرسه هم از این امر مستثنی نبود ساعت تفریح بچه ها کلاسشان را تمیز کردند به قول خودشان کلاس تکانی داشتند.

ساعت دوم: فارسی

این ساعت گروه برتر مشخص شد یعنی گروهی که در مجموع اعضایش بالاترین نمرات را کسب کرده بودند. نام این گروه به عنوان نمونه تلاش در پانل نصب شد.

قبل از شروع درس معلم چند کتاب بنویسیم برای من آوردند و از من خواستند آنها را بررسی کنم و غلط ها را با مداد علامت بزنم.

بعد معلم وبچه ها همگی با هم یک بار از روی شعر درس دهکده خوب ما خواندند.

درس بعدی با عنوان "از روی درس با هم بخوانیم" مشخص شده بود. قرار بر این شد که هر کدام از سر گروه ها، کارت خود را زودتر بالا گرفت، یکی از اعضای آن گروه، از روی بخشی از درس بخواند.

اگر اشتباه یک نفر تکرار می شد معلم عصبانی با صدای بلند و گاه با تحقیر به او تذکر می داد.

بچه ها در حال خواندن از روی درس بودند که مستخدم مدرسه از خانم ماجد اجازه خواست تا پرده های کلاس را جهت شستشو باز کند.

درس بعدی "حافظ" نام داشت. ابتدا معلم خودش یک بار از روی درس خواند و بعد مجدداً هر کدام از بچه‌ها داوطلبانه از روی قسمتی از درس خواندند. در پایان معلم از بچه‌ها خواست تا لغات جدید درس حافظ را دفترهایشان بنویسند.

ساعت سوم: جغرافیا

ابتدای این ساعت، معلم تکالیف فردا را اعلام کرد و نماینده آن را روی تابلو نوشت.

در ضمن توضیحاتی در مورد کارگاهی که در بخش انتهایی مجله‌های نو آموز طراحی شده بود ارائه داد و از بچه‌ها خواست غذا یا هر فعالیتی را که انتخاب کرده‌اند، در منزل آماده کنند و خیلی مرتب به کلاس بیاورند چون قرار است از اداره مورد بازدید قرار گیرد.

جلسه قبل درس پاکستان توسط دونفر از دانش‌آموزان در کلاس ارائه شده بود و در این جلسه سؤالات این درس به همراه جواب آنها توسط معلم املاءوار برای بچه‌ها گفته شد. آنها نیز در دفترهایشان می‌نوشتند ضمن اینکه دو نفر هم پای تابلو مشغول نوشتن بودند.

ساعت چهارم: قرآن

ابتدای ساعت تمرینات درس قبل پای تابلو حل شد بعد معلم پیام قرآنی را از حفظ، از چند نفر از بچه‌ها پرسید و در پایان از همه خواست تا کتاب‌هایشان را باز کنند و به محض بالا رفتن دست معلم، همگی یک دور از روی پیام قرآنی بخوانند.

درس جدید را آغاز کردند. معلم از چند نفر خواست تا به ترتیب از روی درس جدید بخوانند. و من همچنان مشغول بررسی کتاب‌های بنویسیم بودم. در حالیکه خیلی خسته شده بودم و حوصله‌ام سر رفته بود ولی همین که از محتوای کتابها مطلع می‌شدم و تفاوت دیدگاه‌های دانش‌آموزان در پاسخگویی به سؤالات را می‌دیدم، برایم انگیزه‌ای بود برای ادامه این کار.

ساعت پنجم: قرآن

روخوانی از روی درس ادامه یافت. معلم غلط‌ها و اشکالات را گوشزد می‌کرد. درست آنها را ادا میکرد و دانش‌آموزان دوباره تکرار می‌کردند. بعد از خواندن هر آیه، معلم یک بار دیگر بر می‌گشت و کلمات سخت‌تر را چند بار تکرار می‌کرد و از دانش‌آموزان می‌خواست که زیر آنها خط بکشند.

روخوانی که تمام شد به دانش‌آموزان فرصت داده شد تا تمرین‌های درس جدید را حل کنند اما قبل از آن باید معنی لغات جدید را از آخر کتاب پیدا می‌کردند تا بتوانند تمرین‌ها را حل کنند.

پاسخ صحیح این تمرینات یک بار پای تابلو هم نوشته شد.

زنگ مدرسه به صدا درآمد. من بعد از خداحافظی با معلم و بچه‌ها به اتفاق دوستانم به دانشگاه برگشتم.

جدول ۱-۳- مقوله بندی متن گزارش ساعات درس‌های ریاضی، فارسی، جغرافیا و قرآن مورخ ۹۳/۱۲/۱۷

گزاره‌ی فرعی	موارد مربوط به گزاره‌ها	دسته‌های فرعی	عناوین دسته‌ها اصلی
تاریخ و ساعت حرکت به سمت مدرسه	۱	تاریخ / ساعت	زمان
ارتباط کارورز با کادر مدرسه	۲	کارورز و کادر	روابط
چگونگی آغاز کلاس	۳	آغاز کلاس	وقایع
بررسی تکالیف	۴	بررسی تکالیف	وقایع
عینی/توضیحی	۵	روش تدریس	وقایع
مدیریت کلاس	۶	-مدیریت معلم	وقایع
جزوه نویسی	۷	روش تدریس	وقایع
مثال زدن	۸	روش تدریس	وقایع
برخورد با دانش‌آموز	۹	-برخورد با دانش‌آموز	وقایع
پرسش و پاسخ	۱۰	روش تدریس	وقایع
تاکید بر نوشتن	۱۱	-تاکید	وقایع
شیوه‌ی اعلام نمرات امتحان علوم	۱۲	اعلام نمرات	وقایع
نزدیکی سال نو	۱۳	اواخر اسفند ماه	زمان
حال و هوای عید	۱۴	احساسات دانش‌آموزان	احساسات
شیوه تشویق دانش‌آموزان	۱۵	تشویق	وقایع
همکاری کارورز با معلم	۱۶	کارورز و معلم	روابط
چگونگی آغاز درس	۱۷	آغاز درس	وقایع
مشارکت گروهی	۱۸	روش تدریس	وقایع
شیوه‌ی تذکر	۱۹	تذکر	وقایع
نظافت مدرسه	۲۰	نظافت	وقایع
خواندن از روی متن درس	۲۱-۲۶	روش تدریس	وقایع
اهمیت فعالیت‌های فرهنگی، هنری	۲۲	فعالیت فرهنگی - هنری	وقایع
کنفرانس	۲۳	مشارکت دانش‌آموزان در امر تدریس	وقایع
بیان سوال از متن درس	۲۴	روش تدریس	وقایع
زبان بدن	۲۵	بالا بردن دست	وقایع
احساس خوشحالی	۲۷	احساسات کارورز	احساسات
نظارت و باز خورد	۲۸	راهنمایی	وقایع
حل تمرین بعد از روخوانی	۲۹	روش تدریس	وقایع

جدول ۲-۳- کد گذاری های اصلی و فرعی گزارش جلسه سوم کارورزی (۲) مورخ ۹۳/۱۲/۱۷

دسته اصلی	دسته فرعی	دسته فرعی تر	موارد مربوط به گزاره ها	گزاره های فرعی
زمان	-تاریخ/ساعت - اواخر اسفند ماه	-حرکت به سمت مدرسه - نزدیکی سال نو	۱	-تاریخ و ساعت حرکت به سمت مدرسه
			۱۳	- نزدیکی سال نو
احساسات	- دانش آموزان - کارورز	-حال و هوای عید -احساس خوشحالی	۱۴	- احساسات دانش آموزان
			۲۷	-احساسات کارورز
روابط	-کارورز و کادر -کارورز و معلم	-سلام و احوال پرسى -بررسی کتاب های بنویسیم	۲	-ارتباط کارورز با کادر مدرسه
			۱۶	- همکاری کارورز با معلم
وقایع	-آغاز کلاس -بررسی تکالیف -آغاز درس -راهنماهای یاددهی -راهنماهای یاددهی -مدیریت معلم -برخورد با دانش آموز -تاکید -اعلام نمرات -تشویق - تذکر	-سلام و احوالپرسی/ذکر روز /صلوات خاصه امام رضا (ع) -توسط نماینده ها -خواندن از روی متن شعر به صورت همگانی -روش تدریس -نظارت و بررسی -دعوت به سکوت با صدای بلند و عصبانیت -تحقیر -نوشتن تمرین دوره ای ریاضی -ثبت نمرات اعضای هر گروه روی تابلو	۳	-چگونگی آغاز کلاس
			۴	-بررسی تکالیف
			۱۷	-چگونگی آغاز درس
			۵-۷-۸-۱۰-۱۸- ۲۱-۲۴-۲۶-۲۹	-عینی،توضیحی/مثال زدن /پرسش و پاسخ/مشارکت گروهی/بیان سوال از متن درس/خواندن از روی متن درس/حل تمرین های درس بعد از روخوانی
			۲۸	-نظارت و باز خورد
			۶	-مدیریت کلاس
			۹	-برخورد با دانش آموز
			۱۱	-تاکید بر نوشتن تمرین
			۱۲	-شیوه ی اعلام نمرات امتحان
			۱۵	علوم
			۱۹	-شیوه تشویق دانش آموزان

- نظافت - فعالیت فرهنگی، هنری - مشارکت دانش آموزان در امر تدریس - حرکت بدن	- ثبت نام آنها به عنوان نمونه تلاش روی پانل کلاس - با صدای بلند همراه با عصبانیت و تحقیر - شستشوی پرده ها - انجام فعالیت های مجله ی نو آموز - تدریس داوطلبانه ی درس جغرافیا - بالا بردن دست	۲۰ ۲۲ ۲۳ ۲۵	- شیوه ی تذکر - نظافت مدرسه - اهمیت فعالیت های فرهنگی ، هنری - کنفرانس - زبان بدن
--	---	---	--

مسئله مشاهده شده :

۱- به نظر می رسد جزوه نویسی برای درس ریاضی و برای سنین دبستان کار مفیدی نباشد. میتوان از وقتی که صرف نوشتن جزوه میشود در خلال آموزش استفاده کرد و این وقت را به بحث و مشارکت گروهی و درگیر کردن دانش آموزان با موضوع درس اختصاص داد .

۲- برخورد تحقیر آمیز با دانش آموز در شأن معلم نیست.

گزارش جلسه چهارم کارورزی (۲) مورخ ۹۴/۱/۲۳

-ابزار مشاهده :واقعہ نگاری (حضور در مدرسه)
-گزارش ساعات درس های ریاضی ، فارسی،جغرافیا

معلم راهنما: سرکار خانم ماجد

-گزارش ساعت درس قرآن

معلم راهنما: سرکار خانم نجار زاده

دبستان : حسین امین(۲)

کلاس: پنجم ۷

دانشجو(کارورز): زهرا پوربافرانی

رشته: کارشناسی آموزش ابتدایی

استاد راهنما: سرکار خانم دکتر پوران خروشی مدیر راهنما: سرکار خانم کیومرثی

صبح روز یکشنبه ۹۴.۱.۲۳ ساعت ۷.۳۰ صبح به مقصد مدرسه حسین امین حرکت کردم .قبل از ورود به مدرسه از بالای پل هوایی به داخل حیاط مدرسه نگاه کردم . هنوز مراسم صبحگاه تمام نشده بود . چند دقیقه بعد از ورود به مدرسه ، مینا و فائزه هم از راه رسیدند . در سالن منتظر ماندیم تا برنامه صبحگاه تمام شود مربی بهداشت مدرسه در حال صحبت با دانش آموزان بود و از آنها می خواست تا به مناسبت هفته بهداشت ، در رابطه با شعار امسال سازمان جهانی بهداشت یعنی از مزرعه تا سفره کاردستی و نقاشی تهیه کنند.در ضمن توضیح داد که طی مراسم جشنی که هفته آینده به همین مناسبت در مدرسه برگزار می گردد به برگزیدگان جوایز ویژه ای تعلق خواهد گرفت.

بعد از اتمام برنامه صبحگاه و سلام و احوالپرسی با معاونین و معلمان ، طبق معمول به کلاس پنجم ۷ رفتم.چون جلسه اولی بود که بعد از سال نو به مدرسه می رفتیم ، بعد از ورود به کلاس سال نو را به بچه ها تبریک گفتم. چند لحظه بعد خانم ماجد وارد کلاس شدند . به بچه ها سلام کردند و همراه با هم ذکر روز و صلوات خاصه امام رضا "ع" را قرائت کردیم . من به نزد ایشان رفته و بعد از سلام و احوالپرسی و تبریک سال نو در جای همیشگی ام یعنی آخر کلاس نشستم.

زنگ اول : ریاضی

در ابتدای کار معلم سوالی را از برگه آدینه انتخاب کرد و یک نفر از بچه ها را صدا زد تا آن را پای تابلو حل کند.

بعد درس جدید را با این سوال آغاز کرد:بچه ها کسر متعارفی چه کسری بود؟

هر کدام از بچه ها دست می گرفتند و آن را اینگونه تعریف می کردند:

-کسری که شناخته شده است

-خانم می توئیم باهاش جمع و تفریق انجام بدیم و

معلم:آفرین درسته.حالا دفتر و کتابها بسته همه به تابلو توجه کنید.

معلم در حین اینکه در حال برداشتن گچ برای نوشتن روی تابلو بود گفت:امروز نماینده ها را هم عوض می کنیم.

و بعد ادامه داد:ما می خواهیم ببینیم کسر $\frac{6}{7}$ چند تا $\frac{2}{7}$ است؟

چند نفر از بچه ها برای پاسخ به این سوال دست گرفتند

معلم:نه دست نگیرید فقط گوش کنید و بعد توضیح داد: برای این کار اول به مخرج کسر نگاه می کنیم.

پس باید اول یک واحد کامل بکشیم یک واحد چند چندمی؟

دانش آموزان:هفت هفتمی

و بعد این شکل را روی تابلو رسم کرد.

آنقدر از این شکل $\frac{6}{7}$ جدا می کنیم تا جایی که دیگر نتوانیم.

$$\frac{6}{7} : \frac{2}{7} = 3$$

در کسر هایی که مخرج ها مساوی اند فقط صورت ها را بر هم تقسیم می کنیم.

حالا هشت دهم چند تا چهار دهم؟ بعد یکی از دانش آموزان را صدا زد ولی ظاهرا درس را یاد نگرفته بود معلم:شما بشین.قدیری بیا پای تابلو

قدیری شروع به حل سوال کرد و همزمان توضیح می داد.

معلم چند نمونه دیگر را نیز به همین صورت حل کرد و بعد از بچه ها خواست تا ص ۱۱۷ کتاب را باز کنند.

معلم:از بالای صفحه می خوانم.مداد ها دستتون باشه و توجه کنید.

در حین خواندن از روی مثال های کتاب آنها را پای تابلو نیز می نوشت و توضیح می داد.

در همین حال یکی از دانش آموزان که امروز مسئول حضور و غیاب مدرسه بود بدون اینکه در بزند و یا سلام کند وارد کلاس شد.معلم به او سلام کرد و از او خواست قبل از وارد شدن به کلاس باید در بزند.بعد از بچه هاغ پرسید:بچه ها چون غایب؟کسی غایب نبود.

بعد از حل تمرینات کتاب حالا نوبت به نوشتن جزوه رسیده بود معلم همه آنچه از اول ساعت تدریس شده بود را به صورت جزوه بیان نمود و بچه ها در دفاتر خود ثبت کردند.

زنگ دوم: فارسی

این ساعت من به اصرار بچه‌ها جایم را عوض کردم و در سمت دیگری از کلاس، کنار عده‌ای دیگر از دانش‌آموزان نشستم. اول ساعت یکی از دانش‌آموزانی که نیمکت او درست زیر کتابخانه بود در حال بلند شدن، سرش به کتابخانه برخورد کرد و کمی درد گرفت. معلم شاهد این ماجرا بود و طبق گفته بچه‌ها این قضیه چند بار دیگر هم تکرار شده بود. خانم ماجد برای حل این مشکل اولین نیمکت آن ردیف را کمی جلوتر کشید و به تبع آن همه نیمکت‌ها به اندازه یک موزاییک جلو کشیده شد و بعد به سراغ درس رفت. درس بیست و یکم: درس آزاد

این درس را جلسه قبل در کلاس و با موضوع معماری نوشته بودند و حالا معلم از آنها می‌خواست تا در کتاب بنویسیم، چند تمرین در رابطه با آن بنویسند. معلم: شماره سوال و خود سوالات را با قرمز و جواب را با آبی بنویسید.

۱. پنج جمله از درس انتخاب کنید و بنویسید.

۲. با کلمات زیر جمله بسازید.

۳. تصویر مسجد یا محراب و یا معماری زیبایی که تا کنون دیده‌اید در صفحه بعد نقاشی کنید و در مورد آن توضیح دهید.

معلم: یک ربع فرصت دارید تا این سوالات را به صورت گروهی با هم جواب بدهید.

بچه‌ها دو به دو نیمکت هایشان را رو به روی هم قرار داده و به صورت گروه‌های چهار نفره نشستند. در کلاس کمی همه‌همه بود. معلم که به شدت و بیش از حد روی سر و صدا حساس است چندین بار تذکر داد: بچه‌ها جون ساکت.

و خودش مشغول بررسی پوشه‌های طرح کرامت شد. در حین بررسی پوشه‌ها، کسانی که پوشه هایشان کامل نبود را صدا می‌زد، اشکالات آنها را گوش زد می‌نمود.

بعد از اینکه کار بررسی پوشه‌ها به اتمام رسید معلم در رابطه با موضوع خودشناسی (یکی از موضوعات طرح کرامت) برای دانش‌آموزان این طور صحبت کرد: خودشناسی یکی از راه‌های خداشناسی است. اگر کسی خودش را خوب بشناسد، می‌تواند از عهده کارهایش بر بیاید.

زکی زاده: اما خانم، آدم‌ها خیلی سخت می‌تونن خودشون را بشناسن. در این رابطه معلم از آنها خواست تا به یک داستان گوش بدهند.

"حاکمی بود که گل‌ها را خیلی دوست داشت به خاطر همین دوست داشت مردم نیز گل‌ها را دوست داشته باشند. برای همین یک مسابقه گذاشت با این موضوع که هر کس بتواند قشنگ‌ترین باغ گل را پرورش دهد جایزه اش یک صندوقچه پر از طلا و جواهر خواهد بود. یکی از دوستان حاکم یک باغ پر از گل‌های بنفشه کاشت چون حاکم گل بنفشه خیلی دوست داشت. حاکم باغ بنفشه را دید و گفت من فکر نمی‌کنم این قشنگ‌ترین باغ باشد. دوست حاکم یک باغ رز صورتی کاشت حاکم گفت این گل‌ها

خیلی زیباست اما باز هم قشنگ‌ترین باغ نیست به همین ترتیب حاکم هر باغی را می‌دید می‌گفت این باغ خیلی قشنگه اما زیباترین نیست.

یک روز معلم در کلاس به فکر مسابقه حاکم افتاد. به صورت تک تک بچه‌ها نگاه کرد و متوجه شد که هر کدام متفاوت از دیگری است. بعد از مدرسه به خانه رفت و یک باغ گل کاشت. و چند مدت بعد از حاکم دعوت کرد تا از باغ او دیدن کند. حاکم گفت این زیباترین باغ است و دلیلش هم این بود که معلم از هر گلی یکی کاشته بود. معلم برنده شدن خود را مدیون دانش آموزانش می‌دانست بنابراین جایزه اش را صرف ساختن مدرسه کرد.

معلم: دنیای ما هم مثل این باغ گل است و همین متفاوت بودن گل‌ها این باغ را زیبا کرده است. زنگ تفریح به صدا در آمد من به اتفاق خانم ماجد به سمت دفتر رفتیم. در آسانسور کمی در مورد طراحی فعالیت کارورزی با او صحبت کردم.

هنگام ورود به دفتر متوجه شدیم که استاد راهنما سر کار خانم خروشی، برای سرکشی به کارورها و توجیه مدیر و معلمین راهنما در خصوص برخی مسائل، به مدرسه آمده اند به همین خاطر مدیر از خانم ماجد خواستند تا به دفتر مدیریت بروند من هم با مینا و فائزه کمی منتظر ماندیم و بعد از اتمام ساعت تفریح و با خواست خانم معاون، به کلاس هایمان رفتیم چرا که جلسه با معلمین راهنما همچنان ادامه داشت.

کمی استرس داشتم چون مجبور بودم چند دقیقه ای بدون حضور خانم ماجد کلاس را اداره کنم. وقتی وارد کلاس شدم، نماینده‌ها در حال پرسید درس جغرافیا از چند نفر از دانش آموزان بودند و سعی می‌کردند تا آمدن خانم ماجد، کلاس را مدیریت کنند. در کنار میز معلم ایستادم و برای بچه‌ها توضیح دادم که خانم ماجد چند دقیقه دیگر خواهد آمد و همراه با نماینده‌ها پرسش را تا زمان ورود معلم به کلاس، ادامه دادیم.

چند نفر از بچه‌ها آماده شده بودند که درس بعد را کنفرانس بدهند. درس "سیاره زمین چه شکلی دارد؟" آنها برای نشانه دادن کروی بودن کره زمین و نیمکره‌های آن، پرتقال را انتخاب کرده بودند و از من خواستند تا قبل از آمدن خانم ماجد آن را از وسط برایشان برش دهم.

بعد از ورود معلم، ابتدا چند سؤال از درس قبل برای بچه‌ها خواندند و آنها نیز در دفتر هایشان یادداشت کردند. دانش آموزان جواب هر سؤال را به ترتیبی که در کلاس نشسته بودند بیان می‌کردند. به این صورت پرسش کلاسی هم انجام می‌شد.

بعد از آن بچه‌هایی که کنفرانس را آماده کرده بودند درس را با مدل کره‌ی جغرافیایی و یک پرتقال ارائه دادند. روی مطالب درس بسیار مسلط بودند و غیر از مطالب کتاب، اطلاعات دیگری نیز جمع‌آوری کرده بودند که در لابه‌لای گفته‌هایشان بیان می‌کردند. در پایان معلم از آنها خواست تا با بردن کره‌ی جغرافیایی به کنار هر نیمکت خطوط فرضی را از نزدیک به بچه‌ها نشان دهند.

معلم از آنها به خاطر این ارائه زیبا تشکر کرد و کارت امتیاز داد.

ساعت کلاس رو به اتمام بود. خانم ماجد تکالیف فردا را اعلام کردند و یک نفر هم پای تابلو نوشت.

۱. بنویسیم درس آزاد کامل شود.

۲. علوم می‌پرسیم

۳. تمرینات ریاضی پاسخ داده شود.

معلم نماینده‌ها را نیز عوض کرد. هر ردیف یک نماینده دارد در مجموع کلاس سه نماینده دارد. معلم نماینده‌ها را صدا زد و از آنها خواست رو به کلاس بایستند و یکی از بچه‌های ردیفشان را که در طول این هفته با آنها همکاری کرده بودند به عنوان جانشین خود انتخاب کنند البته به شرط اینکه اکثریت دانش‌آموزان آن ردیف هم راضی باشند. به همین خاطر در هر ردیف برای تأیید جانشین انتخاب شده از سوی نماینده قبلی، رأی‌گیری شد.

بعد از خوردن زنگ تفریح خانم ماجد از من و بچه‌ها خداحافظی کرده و به منزل رفتند.

زنگ چهارم: قرآن

این ساعت خانم نجار زاده برای شروع درس جدید از بچه‌ها خواست تا ص ۹۶ کتاب را باز کنند. و از دانش‌آموزان خواست تا به همان ترتیبی که نشسته‌اند، هر کس از روی یک آیه از درس بخواند. معلم روی کلمات سخت‌تر تأکید می‌کرد و از دانش‌آموزان خواست تا زیر آنها خط بکشند. ایشان همینطور که دانش‌آموزان در حال قرائت قرآن بودند در بین ردیف‌ها حرکت می‌کرد و اشکالات آنها را با صدای بلند تصحیح می‌نمود.

در پایان دانش‌آموزان یک بار دیگر از روی کلماتی که زیر آنها خط کشیده بودند خواندند.

بعد از آن نوبت به انجام تمرینات درس که شامل چند عبارت دعای قرآنی بود، رسید.

معلم و دانش‌آموزان همراه با هم در حالیکه دستان خود را به حالت دعا گرفته بودند، یک بار از روی این عبارات خواندند و به معنی آنها دقت کردند.

در پایان کلاس، معلم از بچه‌ها خواست تا یکی از این عبارات را برای ساعت بعد حفظ کنند.

ساعت تفریح با غسل و تینا که به گفته خانم ماجد در کلاس توجه ندارند و به عبارتی به عنوان کیس‌های مسئله، آنها را به من معرفی کرده بود، کمی صحبت کردم تا شاید بتوانم اطلاعات بیشتری به دست آورم و با آنها صمیمی‌تر شوم.

زنگ پنجم: قرآن

این ساعت نیز به پرسش از آیه‌های حفظی، حل ادامه تمرینات کتاب و پیدا کردن معنای لغات درس جدید از آخر کتاب توسط دانش‌آموزان، گذشت.

بعد از خداحافظی از معلم و مدیر مدرسه به همراه دوستانم به سمت دانشگاه حرکت کردیم.

جدول ۱-۴- مقوله بندی متن گزارش ساعات درس های ریاضی، فارسی، جغرافیا و قرآن مورخ ۹۴/۱/۲۳

گزاره ی فرعی	موارد مربوط به گزاره ها	دسته های فرعی	عناوین دسته ها اصلی
پل هوایی	۱	وضعیت عبور و مرور	موقعیت بیرون مدرسه
اعلام برنامه های هفته بهداشت و سلامت توسط مربی بهداشت	۲	اعلام برنامه های هفته بهداشت	وقایع
رابطه کارورز با کادر مدرسه	۳	کارورز و کادر	روابط
پایه	۴	پایه	زمان
رابطه کارورز با دانش آموزان	۵-۲۲-۵۵	کارورز و دانش آموزان	روابط
چگونگی آغاز کلاس ها	۶	آغاز کلاس ها	وقایع
رابطه کارورز با معلم	۷-۳۲	کارورز و معلم	روابط
چگونگی آغاز درس	۸-۴۰	آغاز درس	وقایع
شیوه ی تشویق معلم	۹-۴۳	تشویق	وقایع
استفاده از رسانه آموزشی	۱۰-۳۸-۴۱	راهبردهای یاددهی	وقایع
توضیحی/مثال زند/پرسش و پاسخ/جزوه نویسی/مشارکت گروهی/تکرار مباحث/حل تمرینات کتاب	۱۱-۱۳-۱۴-۱۵-۱۷-۱۹- ۲۱-۲۴-۲۶-۲۷-۴۷-۵۱- ۵۲-۵۴-۵۶	روش تدریس	وقایع
تاکید معلم	۱۲-۱۸-۲۵-۴۸	گوش دادن/توجه کردن/نحوه نوشتن/کلمات سخت	وقایع
کنفرانس	۱۴-۳۷-۴۲	مشارکت دانش آموزان در تدریس	وقایع
ارزشیابی تکوینی	۱۶	ارزشیابی	وقایع
رابطه معلم با دانش آموزان	۲۰	معلم و دانش آموزان	روابط
تنظیم چیدمان نیمکت ها توسط معلم	۲۳	برخورد سر دانش آموز به کتابخانه کلاس	وقایع
مدیریت کلاس	۲۸-۴۴ ۳۵ ۳۶	-مدیریت معلم -مد یریت دانش آموزان -مدیریت کارورز	وقایع
اجرای برنامه های فرهنگی	۲۹-۳۰	طرح حکمت	وقایع
اظهار نظر دانش آموزان در مباحث	۳۱	اظهار نظر	وقایع
رابطه استاد راهنما با مدیر و معلمین راهنما	۳۳	استاد با معلمین و مدیر	روابط
استرس کارورز	۳۴	کارورز	احساسات
کمک به دانش آموزان برای آماده سازی ابزار آموزشی	۳۹	آماده سازی ابزار آموزشی	وقایع
پرسش سوالات درس قبل	۴۰	پرسش کلاسی	وقایع
ارزش گذاری معلم به نظر دانش آموزان	۴۵	رای گیری	وقایع
سابقه ی کاری	۴۶	تقلیل	وضعیت معلم
زبان بدن	۴۹	راه رفتن در بین دانش آموزان	وقایع
نظارت و بازخورد	۵۰	راهربد یاددهی	وقایع

جدول ۲-۴- کد گذاری های اصلی و فرعی گزارش جلسه چهارم کارورزی (۲) مورخ ۹۴/۱/۲۳

گزاره های فرعی	موارد مربوط به گزاره ها	دسته فرعی تر	دسته فرعی	دسته اصلی
پایه	۴	پنجم ۷	پایه	زمان
- رابطه کارورز با کادر مدرسه	۳	- سلام و احوالپرسی	- کارورز و کادر	روابط
- رابطه کارورز با دانش آموزان	۵-۲۲-۵۵	- تبریک سال نو/احترام به خواسته دانش آموزان/گفتگو با کیس های مسئله	- کارورز و دانش آموزان	
- رابطه کارورز با معلم	۷-۳۲	- سلام و احوال پرسی، تبریک سال نو/گفتگو در رابطه با مسئله یابی	- کارورز و معلم	
- رابطه معلم با دانش آموزان	۲۰	- نصیحت	- معلم و دانش آموزان	
- رابطه استاد راهنما با مدیر و معلمین راهنما	۳۳	- توجیه مدیر و معلمین راهنما	- استاد راهنما و مدیر و معلمین راهنما	
- استرس کارورز	۳۴	استرس	- کارورز	احساسات
- اعلام برنامه های هفته بهداشت و سلامت توسط مربی بهداشت	۲	- جشن و مسابقه	- اعلام برنامه های هفته بهداشت	وقایع
- آغاز کلاس ها	۶	- سلام و احوالپرسی/ذکر روز /صلوات خاصه امام رضا (ع)	- چگونگی آغاز کلاس ها	
- آغاز درس	۸	- طرح یک سوال	- چگونگی آغاز درس	
- شیوه ی تشویق معلم	۹-۴۳	- جملات و کلمات تشویقی(آفرین)/کارت امتیاز	- تشویق	
- استفاده از رسانه آموزشی	۱۰-۳۸-۴۱	- تابلو/پرتقال/کره جغرافیایی	- راهبرد یاددهی	
- توضیحی/مثال زدن/پرسش و پاسخ /جوزه نویسی/مشارکت گروهی/تکرار مباحث/حل تمرینات کتاب	۱۱-۱۳-۱۴-۱۵-۱۷-۱۹-۲۱-۲۴-۲۶-۲۷-۴۷-۵۱-۵۲-۵۴-۵۶	- روش تدریس	- راهبرد یاددهی	تاکید
- تاکید معلم		- گوش دادن/توجه کردن/نحوه نوشتن/کلمات سخت		

۱۲-۱۸-۲۵- ۴۸ ۳۷-۴۲ ۱۶ ۲۳ ۲۸-۴۴-۳۵- ۳۶ ۲۹-۳۰ ۳۱ ۳۹ ۴۵ ۴۹ ۵۰	- تدریس داوطلبانه ی درس جغرافیا -تکوینی - برخورد سر دانش آموز به کتابخانه کلاس -دعوت به سکوت ،تعویض نماینده ها -پرسش از دانش آموزان تا ورود معلم -طرح حکمت -اظهار نظر دانش آموزان -برش پرتقال توسط کارورز -رای گیری برای انتخاب نماینده -راه رفتن -نظارت و بررسی	- مشارکت دانش آموزان در تدریس -ارزشیابی -آسیب دیدن دانش آموز -مدیریت معلم -مدیریت دانش آموزان و کارورز -برنامه های فرهنگی -مشارکت دانش آموزان در بحث های کلاسی - آماده سازی ابزار آموزشی - ارزش گذاری به نظرات دانش آموزان -حرکت بدن -راهبرد یاددهی	- کنفرانس - ارزشیابی تکوینی -تنظیم چیدمان نیمکت ها توسط معلم - مدیریت کلاس - اجرای برنامه های فرهنگی - اظهار نظر دانش آموزان در مباحث - کمک به دانش آموزان برای آماده سازی ابزار آموزشی - ارزش گذاری معلم به نظر دانش آموزان - زبان بدن - نظارت و بازخورد	موقعیت بیرون مدرسه وضعیت معلم	-وضعیت عبور و مرور سابقه کاری	-پل هوایی تقلیل	۱ ۴۶	- وضعیت عبور و مرور -سابقه کاری
--	--	--	--	---	----------------------------------	--------------------	---------	------------------------------------

مسئله مشاهده شده:

تأکید بیش از حد معلم به نوشتن جزوه برای درس ریاضی بلافاصله بعد از تدریس درس جدید.به نظر می رسد میتوان از وقتی که صرف گفتن و نوشتن جزوه می شود در امر آموزش بهتر ریاضی بهره گرفت.

گزارش جلسه پنجم کارورزی (۲) مورخ ۹۴/۱/۳۰

- ایزار مشاهده: واقعه نگاری (حضور در مدرسه)
- گزارش ساعات درس های ریاضی، فارسی، جغرافیا

معلم راهنما: سرکار خانم ماجد

- گزارش ساعت درس قرآن

معلم راهنما: سرکار خانم نجار زاده

دبستان : حسین امین (۲) کلاس: پنجم ۷

دانشجو (کارورز): زهرا پوربافرانی رشته: کارشناسی آموزش ابتدایی

استاد راهنما: سرکار خانم دکتر پوران خروشی مدیر راهنما: سرکار خانم کیومرثی

روز یکشنبه ۹۴.۱.۳۰ ساعت ۷.۳۰ به همراه دوستانم مینا و فائزه به مقصد مدرسه حسین امین حرکت کردیم بعد از سلام و احوالپرسی با معاونین و امضای دفتر حضور و غیاب، هر کدام به کلاس های خود رفتیم. خانم ماجد زودتر از من وارد کلاس شده بودند و در حال گذاشتن وسایل خود روی میز بودند از ایشان اجازه خواستم و وارد کلاس شدم.
روی میز اکثر بچه ها ماکت های زیبایی قرار داشت که با سلیقه خود، در رابطه با شعار هفته بهداشت و سلامت (از مزرعه تا سفره) تهیه کرده بودند.
زنگ اول: ریاضی

معلم: بچه ها ساکت باشید تا تمرینات ص ۱۲۱ را حل کنیم.

و بعد مریم را صدا زد. مریم در حل این تمرین مشکل داشت و مسئله را اشتباه حل می کرد. در این بین یکی از بچه ها از ته کلاس مدام به او تذکر می داد : (درست حل کن، اشتباهه، چرا اینجوری می نویسی و)

بچه ها با برگرداندن نگاه های خود به ته کلاس، به او معترض شدند و از او خواستند دخالت نکند و چیزی نگوید معلم نیز با گفتن جمله "پس من اینجا چه کاره ام؟" به او تذکر داد.
در حالیکه مریم همچنان پای تابلو ایستاده بود و فکر می کرد، معلم تینا را پای تابلو فراخواند.

در ابتدای کار تینا هم همان روند را ادامه داد معلم کمی عصبانی شد و رو به آنها گفت: شما مگه دیروز تو کلاس نبودید که ما این درس را دادیم؟ زود باش عزیزم انگار ما باید تا ظهر صبر کنیم تا شما این سوال را حل کنی. بالأخره این سوال با کمک معلم توسط تینا حل شد.

بعد از آنها محدثه چند تمرین باقی مانده را حل کرد.

من کاملاً روی کلاس نظارت داشتم تا بتوانم به خوبی مسئله یابی کنم در ضمن اینکه رفتارهای عسل و تینا را از جلسات قبل تحت نظر داشتم.

عسل امروز کنار میز معلم نشسته بود. دلپیش را از یکی از بچه ها پرسیدم گویا در کلاس بیش از حد شیطنت کرده بود و به درس گوش نداده بود.

البته من برای تصمیم گیری در مورد عسل فقط به حرف های این دانش آموز اکتفا نکردم (به خاطر جو رقابتی کلاس همراه با کمی حس خود برتری و غرور) به خاطر همین ساعت تفریح در این رابطه با خانم ماجد صحبت کردم. متوجه شدم که عسل مشکل خانوادگی دارد به همین خاطر در کلاس توجه زیادی به درس ندارد. معلم او را در کنار خود نشاند و تا شاید بیشتر حواسش را جمع کند و در ضمن روی او نظارت داشته باشد.

زنگ دوم: فارسی

اول ساعت معلم برای بچه ها پای تابلو چند پرسش اضافی از تقسیم کسرهای متعارفی نوشت و بعد به سراغ فارسی رفت.

معلم: بچه ها کتاب فارسی را باز کنید درس گل هایی از گلزار ادب

جلسه قبل این درس تدریس شده بود و حالا نوبت پرسش بود.

یکی از دانش آموزان کارت هایی که نام گروه ها روی آن نوشته شده بود را از معلم گرفت و توزیع کرد.

سعدی

حافظ

سرگروه ها با بالا بردن کارت ها آمادگی گروه خود را اعلام می کردند. معلم گروه حافظ را انتخاب کرد. این درس شامل چند حکایت از گلستان سعدی، بستان العارفین و تذکره الاولیاء عطار بود. معلم از یک نفر از اعضاء گروه خواست تا یکی از حکایت ها بخواند و آن را معنی کند.

وقتی به سؤالات پایان درس رسیدند معلم از اعضای گروه سعدی خواست تا یکی یکی این سؤالات را از گروه های دیگر بپرسند. سرگروه ها کارت ها را بالا می گرفتند و گروه سعدی انتخاب می کرد که کدام گروه به سوال پاسخ دهد.

کتاب جای یکی از سوالات را خالی گذاشته بود. آنها باید یک سوال جدید از درس طراحی می کردند و می پرسیدند.

واژه آموزی:

(الف)

معلم نظر دانش آموزان را در مورد نکته این واژه آموزی خواست. هر کدام از بچه ها دست می گرفت و چیزی می گفت تا اینکه پریا به نکته مورد نظر معلم اشاره کرد.

معلم: مفهوم این قسمت این است که کلمه را گسترش بدهیم، وسیع کنیم و به یک چیزی تشبیهش کنیم. از طریق ساختن صفات غیر ساده.

مثلا: **پیل تن** یعنی کسی که تن او چون تن فیل بزرگ باشد. (**بزرگ و زورمند**)

سنگدل یعنی کسی که دلش به سختی سنگ باشد. (**بی رحم**)

و حالا **دریا دل** یعنی "خانم توسلی این جمله را کامل کن."

معلم جمله توسلی را به این صورت کامل کرد: دریا دل یعنی کسی که روحیه بزرگی داشته باشد. (**شجاع و**

دل دار)

(ب)

نکته ب را نیوشا توضیح می دهد: خانم بعضی وقت ها جای صفت و موصوف با هم عوض می شود معلم: آفرین. اکثر اوقات صفت بعد از موصوف می آید اما گاهی اوقات جای این دو عوض می شود یعنی صفت بر موصوف غالب می شود.

مثال: **پیر زن** یعنی **زن پیر**

زنگ تفريح به صدا در آمد .معلم: بچه ها بفرمایید برید بیرون استراحت کنید.

زنگ سوم: جغرافیا

یکی از بچه ها برای درس جدید پاور، آماده کرده بود. خانم ماجد نیز از قبل با مسئول سایت هماهنگ کرده بود تا این ساعت بچه ها را برای ارائه درس جدید به سایت ببرد چرا که کلاس آنها مجهز به ویدئو پروژکتور نبود. بعد از ورود معلم به کلاس، بچه ها به ترتیب و پشت سر هم به سمت اتاق سایت حرکت کردند اما متأسفانه سایت بسته بود و مسئولش هم به گفته خانم ناظم به مرخصی رفته بود.

خانم ماجد بسیار ناراحت شدند و بیشتر از ایشان، دانش آموزی که درس را برای ارائه آماده کرده بود. بنابراین تدریس درس جدید به جلسات بعدی موکول شد و همگی به کلاس برگشتیم. ابتدا معلم به سبک هفته های گذشته نماینده های کلاس را عوض کرد و بعد پرسش از درس قبل (قاره های جهان) را آغاز نمود

به این صورت که سوالها را بلند می گفت

بچه ها سوال را در دفتر خود یادداشت میکردند

بعد جواب را از یک نفر می پرسید

در نهایت معلم پاسخ های صحیح را یک بار دیگر بیان میکرد و در دفتر ها ثبت می شد. بعد از اتمام پرسش کلاسی معلم از روی درس جلسه گذشته (کره زمین چه شکلی دارد؟) که توسط گروهی از بچه ها در کلاس ارائه شده بود یک بار خواند و جملات آن را توضیح داد و از بچه ها خواست تا زیر جملات مهم آن خط بکشند.

معلم: خط استوا **چیکار می کنه ؟** دانش آموزان: زمین را به دو نیمکره شمالی و جنوبی تقسیم می کند
معلم: که این دو نیمکره **چه نام داره؟** دانش آموزان: نیمکره شمالی و نیمکره جنوبی به همین صورت معلم درس را تا پایان خواند.

به خاطر نزدیکی ایام امتحانات معلمین کلاس های پنجم با همکاری هم یک لیست برنامه ریزی درسی برای بچه ها تهیه کرده بودند تا در این فرصت باقی مانده بچه ها بتوانند طبق برنامه درس ها را جمع بندی کرده و حد اقل یک دور مرور کنند. طبق این برنامه باید برای فردا ۳ درس اول جغرافیا دوره می شد بنابراین خانم ماجد یادآوری کرد فردا حتما کتابهای جغرافی را بیاورید.

ساعت تفریح در مورد پروژه روش تحقیق (با موضوع تأثیر نقش مربی بهداشت در سلامت جسمانی دانش آموزان) کمی با مربی بهداشت صحبت کردم و از ایشان مشورت گرفتم. گرم صحبت بودیم که ناگهان یکی از دانش آموزان را با صورت خون آلود نزد ایشان آوردند. گویا در حین دویدن به طور اتفاقی به یکدیگر برخورد کرده بودند و همین منجر به خونریزی بینی او شده بود.

امروز خانم ماجد ساعت تقلیل خود را با مادر ها جلسه داشت تا آنها را از وضعیت تحصیلی فرزندانشان مطلع کند چون جلسه در کلاس خود خانم ماجد برگزار می شد، دانش آموزان برای شرکت در کلاس قرآن، در کلاس پنجم ۶ که برای ورزش به سالن رفته بودند، حضور پیدا کردند.

خیلی از بچه ها استرس داشتند و نگران بودند که مادر هایشان آمده اند یا نه؟ و به بهانه های مختلف از کلاس بیرون می رفتند تا از این قضیه مطلع شوند. خانم نجار زاده سعی کرد آنها را آرام کند و بعد درس را اینگونه آغاز کرد:

ص ۱۰۰ را باز کنید و پیام قرآنی را همه با هم بخوانید

فاسألوا أهل الذکر ان کُنتُم لا تعلمون

اگر چیزی را نمی دانید از دانیان بپرسید. سوره انبیاء آیه ۷

معلم به روش پرسش و پاسخ، نظر دانش آموزان را در مورد مفهوم این آیه جویا شد و در رابطه با آن با هم گفت و گو کردند تا جایی که به مفهوم عالم دینی و مرجع تقلید رسیدند معلم تأکید کرد که همه شما حتما باید یک مرجع تقلید داشته باشید و به کمک پدر و مادر یک شماره تلفن و یک رساله از مرجع خود تهیه کنید تا در موقع لزوم برای پاسخگویی به سوالات شرعی خود از آنها کمک بگیرید.

برای توضیحات بیشتر از بچه ها خواست تا در کنار پیام قرآنی این جملات را یادداشت کنند:

اگر در مورد مسئله ای اطلاعات کافی نداریم از کسی که در آن زمینه اطلاع دارد سوال می پرسیم مثلاً در مورد مسائل درسی از معلم خود می پرسیم. در مورد بیماری خود با پزشک مشورت می کنیم همچنین در مورد مسائل دینی از کسی که متخصص دینی می باشد سوال می پرسیم مثل مراجع تقلید، امامان جماعت و علمای دینی.

همانطور که ما یک پزشک شناخته شده داریم تا در مواقع اضطراری به او رجوع کنیم در زمینه مسائل دینی هم باید یک مرجع تقلید داشته باشیم و یک شماره تلفن از او و همچنین رساله احکام او را تهیه کنیم تا در موقع ضرورت سردرگم نشویم. وقتی ما چیزی را نمی دانیم به کسی مراجعه می کنیم که می داند و متخصص آن کار است. این کار عاقلانه است.

معلم: حالا به ص ۱۰۱ نگاه کنید. انس با قرآن در خانه - قطره اما دریا
اهل قرآن پس از پیامبران، از دیگر مردم والاترند؛ آنان را کوچک نشمارید.

معلم از چند نفر مفهوم این جمله را به این صورت می پرسد:

-معلم: به چه کسانی می گوئیم اهل قرآن؟

کوثر: کسانی که قرآن می خوانند و تفسیر می کنند

ساناز: کسانی که قرآن را هدف زندگی شان قرار داده اند.

پرینا: کسانی که قرآن را درک می کنند و به آن عمل می کنند.

-معلم: آنان را کوچک نشمارید یعنی چه؟

بچه ها: یعنی نسبت به آنها بی ادبی و بی احترامی نکنیم.

معلم: بچه ها در حاشیه این صفحه چند جمله دیگر یادداشت کنید.

اهل قرآن کسانی هستند که با قرآن سر و کار دارند، آن را می خوانند، درک میکنند و عمل میکنند.

این افراد بعد از پیامبران از بقیه انسانها مقام بالاتری دارند و باید به آنها احترام بگذاریم.

زنگ پنجم: قرآن

در این ساعت درس جدید طبق الگوی درس های قبل تدریس شد یعنی هر کدام از دانش آموزان از روی یک آیه تلاوت می کرد و معلم کلمات مشکل تر را یک بار دیگر تکرار می کرد تا بچه ها زیر آن خط بکشند.

این ساعت فرصتی فراهم شد که من بین غسل و تینا بنشینم تا شاهد رفتارهایشان از نزدیک باشم هر بار که غسل حواش به چیزهایی غیر از درس معطوف می شد سعی میکردم آرام و با اشاره ی دست، روی آیاتی که تلاوت می شد، توجه او را به کلاس درس برگردانم. حتی تمرین های درس را هم با کمک هم انجام دادیم و بعد جواب های صحیح را از روی تابلو چک کردیم. چند بار به ساعت نگاه کرد معلوم بود که خسته شده و دوست دارد زودتر زنگ بخورد. به نظر می رسید تینا نسبت به غسل توجه بیشتری داشت به همین خاطر من بیشتر با غسل صحبت می کردم.

زنگ خورد و بچه ها برای رفتن به خانه آماده شدند. آنها امروز عصر برای شرکت در جشنواره غذا که به مناسبت هفته بهداشت در باغ غدیر برگزار می شد با خانم ماجد قرار داشتند از من هم خواستند تا با آنها بروم و من به خاطر اینکه نمیتوانستم با آنها باشم عذرخواهی کردم . بعد از خداحافظی به همراه دوستانم به دانشگاه برگشتیم.

جدول ۱-۵- مقوله بندی متن گزارش ساعات درس های ریاضی، فارسی، جغرافیا و قرآن مورخ ۹۴/۱/۳۰

گزاره ی فرعی	موارد مربوط به گزاره ها	دسته های فرعی	عناوین دسته ها اصلی
تاریخ و ساعت حرکت به سمت مدرسه	۵۷	تاریخ/ساعت	زمان
رابطه کارورز با کادر مدرسه	۸۷-۵۸	کارورز و کادر	روابط
رابطه کارورز با معلم	۵۹	کارورز و معلم	روابط
چگونگی آغاز درس	۹۳-۶۰	آغاز درس	وقایع
عدم یادگیری درس	۶۱	عدم یادگیری درس	وضعیت دانش آموز
دخالت بی جا ی دانش آموز	۶۲	اختلال در حل تمرینات	وقایع
-اعتراض	۶۳	احساسات دانش آموزان	احساسات
تذکر معلم	۶۴	تذکر	وقایع
-عصبانیت	۶۵	احساسات معلم	احساسات
نظارت کارورز بر کلاس	۶۶	نظارت	وقایع
چگونگی آغاز کلاس	۶۷	آغاز کلاس	وقایع
نحوه تفکیک گروه بندی	۶۸	تفکیک گروه بندی	وقایع
شیوه پرسش کلاسی	۸۴-۶۹	پرسش کلاسی	وقایع
بارش مغزی/توضیحی/مثال زدن/توضیحی/پرسش و پاسخ/بحث کلاسی	۷۰-۷۱-۷۲-۷۴-۷۷-۸۵- ۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸	-روش تدریس	وقایع
ارزشیابی تکوینی	۷۳	ارزشیابی	وقایع
توضیح نکات/کنفرانس	۷۹-۷۵	مشارکت دانش آموزان در امر تدریس	وقایع
تشویق	۷۶	تشویق	وقایع
رابطه معلم با دانش آموز	۷۸	معلم و دانش آموز	روابط
تغییر محل کلاس	۹۰-۸۰	تغییر محل کلاس	مکان
-تأراحتی	۸۱	احساسات معلم	احساسات
-تأراحتی	۸۲	احساسات دانش آموزان	احساسات
مدیریت کلاس	۸۳	تعویض نماینده ها	وقایع
تاکید معلم	۸۶	تاکید	وقایع
رسیدگی به وضعیت جسمی دانش آموزان	۸۸	خونریزی بینی	وقایع
رابطه معلم با والدین	۸۹	معلم و والدین	روابط
-استرس	۹۱	احساسات دانش آموزان	احساسات
کنترل احساسات دانش آموزان	۹۲	کنترل احساسات	وقایع
رابطه کارورز با دانش آموزان	۹۹	کارورز و دانش آموزان	روابط
رابطه دانش آموزان با کارورز	۱۰۰	دانش آموزان و کارورز	روابط

جدول ۲-۵- کدگذاری های اصلی و فرعی گزارش جلسه پنجم کارورزی (۲) مورخ ۹۴/۱/۳۰

دسته اصلی	دسته فرعی	دسته فرعی تر	موارد مربوط به گزاره ها	گزاره های فرعی
زمان	تاریخ/ساعت	حرکت به سمت مدرسه	۱	-تاریخ و ساعت حرکت به سمت مدرسه
احساسات	- دانش آموزان - معلم	-اعتراض/ناراحتی/استرس -عصبانیت/ناراحتی	۶۳-۸۲-۹۱ ۶۵-۸۱	-احساسات دانش آموزان -احساسات معلم
روابط	-کارورز و کادر	-سلام و احوال پرسى/گفتگو با مربى بهداشت	۵۸-۸۷	-رابطه کارورز با کادر مدرسه
	-کارورز و معلم	-کسب اجازه برای ورود به کلاس	۵۹	- رابطه کارورز با معلم
	-معلم و دانش آموزان	-توصیه به خروج از کلاس در ساعات تفریح	۷۸	- رابطه معلم با دانش آموز
	-معلم و والدین	-برگزاری جلسه جهت مطلع کردن والدین از وضعیت فرزندان	۸۹	- رابطه معلم با والدین
	-کارورز و دانش آموزان	-تعامل با کیس های مسئله		- رابطه کارورز با دانش آموزان
	-دانش آموزان و کارورز	-دعوت از کارورز برای حضور در مراسم جشنواره غذا	۹۹	- رابطه دانش آموزان با کارورز
			۱۰۰	
وقایع	-آغاز درس	-حل تمرینات درس/خواندن از روی پیام قرآنی به صورت دسته جمعی	۶۰-۹۳	-چگونگی آغاز درس
	-داخلت دانش آموزان در روند کار همکلاسی ها	- اختلال در حل تمرینات	۶۲	- داخلت بی جای دانش آموز
	-تذکر	-اعتراض به دانش آموز خاطی	۶۴	- تذکر معلم
	-نظارت	- جهت مسئله یابی		- نظارت کارورز بر کلاس
	-آغاز کلاس	-سوالات اضافی از تقسیم کسرها	۶۶	- چگونگی آغاز کلاس
	- تفکیک گروه ها	-نوشتن نام هر گروه روی تابلو	۶۷	- نحوه تفکیک گروه ها
	-پرسش کلاسی	های کوچک مقوایی	۶۸	- شیوه پرسش کلاسی
	-راهبردهای یاددهی	-به صورت گروهی		
		-روش تدریس	۶۹-۸۴	- بارش مغزی/توضیحی/مثال زدن/توضیحی/پرسش و پاسخ/بحث کلاسی

۹۴-۹۵-۹۶	تکوینی	ارزشیابی
۹۷-۹۸-۷۳	شرکت در بحث کلاسی - تدریس داوطلبانه جغرافیا - کلمات تشویقی (آفرین)	مشارکت دانش آموزان در امر تدریس - تشویق
۷۹-۷۵	جهت تنوع/به خاطر برگزاری جلسه با اولیا	تغییر کلاس
۷۶	تعوّض نماینده ها	مدیریت کلاس
۸۰-۹۰	دوره برای امتحان	تاکید معلم
۸۳	خونریزی بینی دانش آموز	رسیدگی به وضعیت جسمی دانش آموزان توسط مربی بهداشت
۸۶	دعوت دانش آموزان به آرامش و دوری از استرس	کنترل احساسات دانش آموزان
۸۸		
۹۲		
۶۱	مشکل در حل مسئله	عدم یادگیری درس توسط دانش آموز
	عدم یادگیری درس	وضعیت دانش آموز

مسئله مشاهده شده:

- عدم توجه و تمرکز یکی از دانش آموزان در کلاس

عسل دختری است که مشارکت چندانی در فعالیت های کلاسی ندارد و بیشتر اوقات ساکت است اما این به معنای کمرویی یا خجالتی بودن او نیست . اتفاقاً برعکس ساعت های تفریح بسیار پر جنب و جوش است و گاهی اوقات بچه های دیگر را هم اذیت میکند. تکالیفش را به درستی انجام نمی دهد، به درس و مباحث کلاس توجهی ندارد ، از تمرکز کافی برخوردار نیست، گاهی اوقات به یک نقطه خیره می شود و انگشت شست خود را می خورد. معلم طی ملاقاتی که با مادر او داشته از این وضعیت عسل در کلاس شکایت کرده است . مادر عسل اظهار کرده که از وضعیت خانوادگی خوبی برخوردار نیست وبا پدر عسل مشکل دارند. در نهایت معلم دلیل رفتارهای عسل را مشکلات خانوادگی و اختلافات والدین او می داند. شاید بتوان به کمک مشاور مدرسه و معلم راه هایی برای حفظ توجه و تمرکز عسل در کلاس درس پیدا کرد.

گزارش جلسه ششم کارورزی (۲) مورخ ۹۴/۲/۶
- ایزار مشاهده: واقعه نگاری (حضور در مدرسه)
- گزارش ساعات درس های ریاضی، فارسی، جغرافیا

معلم راهنما: سرکار خانم ماجد

- گزارش ساعت درس قرآن

معلم راهنما: سرکار خانم نجار زاده

دبستان: حسین امین (۲) کلاس: پنجم ۷

دانشجو (کارورز): زهرا پوربافرانی رشته: کارشناسی آموزش ابتدایی

استاد راهنما: سرکار خانم دکتر پوران خروشی **مدیر راهنما: سرکار خانم کیومرثی**
صبح روز یکشنبه ۹۴.۲.۶ به مقصد حسین امین حرکت کردیم. وقتی به مدرسه رسیدیم که صبحگاه تمام شده بود. بعد از سلام و احوالپرسی با معاونین، سریعا به کلاس رفتیم. خانم ماجد زودتر از من به کلاس رفته بودند. در زدم و بعد از سلام و احوال پرسی اجازه ورود خواستم. ته کلاس کمی منتظر ماندم تا یکی از دانش آموزان، صندلی سبز رنگ همیشگی را برایم بیاورد.
زنگ اول: ریاضی

معلم و بچه ها در مورد امتحان ریاضی دیروز با هم صحبت میکردند. ظاهرا خانم ماجد چند برگه را تصحیح کرده بود و اصلا از عملکرد دانش آموزانش راضی نبود.
هر کدام از دانش آموزان کنجکاو شده بودند و می خواستند بدانند نمره هایشان چند شده است.
معلم یک نمونه از سوالاتی را که درصد بالایی به آن پاسخ غلط داده بودند، پای تابلو نوشت و بعد از توضیح منظور سوال، از یکی از بچه ها خواست تا آن را حل کند.
عده ای از بچه ها توجهی به تابلو نداشتند. یکی از آنها کیمیا بود.
معلم: کیمیا خانم! ۸ شدی. یعنی زیر نیاز به تلاش پس گوش کن.
معلم خطاب به کل کلاس: وقتی ما داریم تمرین حل میکنیم، سرتون پایین نباشه گوش کنید تا توی امتحان براتون مشکلی پیش نیاد.
نمراتی که گاهی اوقات معلم اعلام می کرد خیلی پایین بود و شاید حکایت از این داشت که بچه ها درس را به خوبی یاد نگرفته اند.

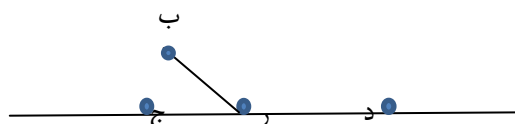
خانم ماجد که از این بابت خیلی ناراحت و عصبانی بود خطاب به من که ته کلاس نشسته بودم گفتند: "می بینی خانم این دانش آموزا اصلا به درس توجهی ندارند. انگار نه انگار که ما سر کلاس چیزی به اونها یاد دادیم. با این همه کار کردن، با این همه تمرین دادن باز هم وضع نمراتشون اینه..... باور کنید اینها حتی یک هفته بدون تکلیف آدینه نبوده اند"

من در همان که به سخنان ایشان گوش می دادم و گاهی هم تصنعی به نشانه تایید سر تکان می دادم با خودم فکر میکردم شاید بخشی از این مشکل به روش تدریس ریاضی مربوط باشد. شاید اگر معلم به جای این همه توضیح و جزوه گفتن کمی هم خود دانش آموزان را درگیر بحث می کرد آنها بهتر یاد می گرفتند

معلم در حال صحبت کردن با من بود که متوجه تینا شد. تینا داشت دفترش را ورق می زد و توجهی به کلاس نداشت معلم عصبانی و با صدای بلند گفت: تینا دفترت را بذار زمین... یعنی چی.... چند لحظه بعد معلم با اعلام اینکه تمرینات ص ۱۲۸ (تمرینات مربوط به رسم زاویه) را حل خواهیم کرد، به بحث در مورد امتحان خاتمه داد.

مریم برای حل سوال اول پای تابلو آمد اما نتوانست به درستی به این سوال پاسخ دهد. به نظر می رسید هنوز به خوبی کار با نقاله و پرگار را یاد نگرفته بود چراکه نمی توانست زاویه ها را به درستی اندازه بگیرد یا نیمساز ها را رسم کند.

سوال دوم: در شکل زیر نیمساز هر زاویه را بکشید و اندازه زاویه بین این دو نیمساز را پیدا کنید.

زهره این سؤال را حل کرد اما احساس کردم او هم به خوبی نمیتواند از نقاله استفاده کند. زهره اندازه زاویه ای را که دو نیمساز، باهم می ساختند پیدا کرد و روی تابلو نوشت اما معلم گفت اشتباه است. ایشان قبول نمیکرد که منظور این سوال، اندازه زاویه ای است که دو نیمساز با هم می سازند بلکه می گفت سوال اندازه نصف همان زاویه ای را می خواهد که نیمسازش را می کشیم.

زکی زاده که شاگرد اول کلاس است گفت: ولی خانم! منظور سوال همان چیزی است که زهره به دست آورده. اما معلم قبول نکرد. من هم متوجه شده بودم که برداشت معلم از این سوال اشتباه است ولی نه قاطع معلم، در برابر زکی زاده، مانع شد که من هم چیزی بگویم و از این بابت بسیار ناراحت بودم. سومین سوال هم با تأخیر جواب داده شد. ضمن اینکه مشابه این سوال در امتحان هم داده شده بود و اکثرا غلط نوشته بودند.

معلم در عین حال که به حل تمرین ها توجه می کرد کل کلاس را هم زیر نظر داشت و گاهی اوقات نام چند نفر از دانش آموزانی که حواسشان به درس نبود را بلند می گفت.

ساعت کلاس رو به اتمام بود . معلم تذکر داد فردا امتحان جغرافیا دارید حواستان را جمع کنید. ساعت تفریح با دوستانم داخل دفتر معلمین نشسته بودیم که خانم عمانی هم وارد شدند.ایشان نزد من آمدند و با این توضیح که برای شرکت در مراسم تدفین یکی از اقوامشان مرخصی گرفته اند، از من خواستند ساعت سوم، کلاس ایشان را مدیریت کنم.

زنگ دوم:فارسی

اول ساعت خانم ماجد مشغول صحبت با مادر یکی از دانش آموزان بودند بنابراین کتاب بنویسیم خودشان را در اختیار من گذاشتند و از من خواستند تا به همراه بچه ها ،پاسخ صحیح تمرینات ص ۱۲۲ را که قبلا حل کرده بودند،دوباره چک کنیم من جلو کلاس رو به بچه ها ایستادم و از آنها خواستم یکی یکی سوالات را همراه با جوابی که نوشته اند بخوانند.پاسخ هایشان را از روی کتاب خانم ماجد چک می کردم.

بعد از آن معلم برای فعالیت تکمیلی ص ۱۲۱ که مربوط به درس آزاد بود چند سوال گفت تابچه ها یادداشت کنند و بعد به صورت گروهی به آنها جواب دهند. (نکته:قبلا درس آزاد را با موضوع معماری نوشته بودند).

۱.پنج فعل از متن درس پیدا کنید و با هر کدام یک جمله بسازید.

۲.برای کلمه های زیر دو هم خانواده بنویسید

عظیم: مسجد: معروف: عزیز:»

۳.ادامه جمله ها را با توجه به متن درس بنویسید:

مسجد جامع اصفهان در شمار شاهکارهای

معلم:همین الان شروع کنید و به صورت گروهی حل کنید.

این یک مسابقه است اولین گروهی که سریع تر از همه به این سوالات پاسخ صحیح بدهد برنده است و ستاره خواهد گرفت. خوش خط بنویسید.

بچه ها در قالب گروه های ۴ نفره مشغول شدند

چند دقیقه بعد اعضای دوگروه به طرف میز معلم دویدنداما یکی از گروه ها زودتر رسید معلم کتابهایشان را چک کرد و به عنوان گروه برنده به آنها امتیاز داد.

بعد از اینکه معلم یک بار پاسخ های صحیح را اعلام کرد و همه کلاس نوشته های خود را چک کردند چند نمونه سوال از مبحث زاویه ها برای بچه ها گفت و از آنها خواست تا در منزل انجام دهند.

ساعت تفریح کمی با خانم ماجد صحبت کردم و از ایشان اجازه خواستم تا فرصتی در اختیار من قرار دهند تا یک بار دیگر در کلاسشان مباحث مربوط به زاویه ها را با هم مرور کنیم و ایشان با کمال میل پذیرفتند.قرار بر این شد که طبق برنامه دوره ای که به بچه ها داده شده بود اواخر اردیبهشت ماه این مبحث مرور شود.

زنگ سوم: کلاس خانم عمانی

این ساعت با کسب اجازه از خانم ماجد به کلاس خانم عمانی (پنجم ۶) رفتم. ایشان از قبل با نماینده کلاس هماهنگ کرده بود که تمرینات دوره ای پایان کتاب ریاضی را حل کنند. همه در کلاس زیاد بود با وجود استرسی که داشتم، با اعتماد به نفس وارد کلاس شدم. و بعد از سلام و خسته نباشید با بچه ها خودم را معرفی کردم. نام و نام خانوادگی خود را پای تابلو نوشتم چون می دانستم تلفظ نام خانوادگی ام برایشان کمی مشکل است.

گاهی اوقات کلاس خیلی شلوغ می شد و خیلی از دانش آموزان هم زیاد حرف شنوی نداشتند و مشغول کار خودشان بودند تعدادی هم در حال و هوای ورزش ساعت بعد بودند و پنهانی زیر نیمکت هایشان لباس ورزشی می پوشیدند ولی بالاخره به کمک نماینده تا پایان ساعت چند نمونه از سوالات ریاضی را حل کردیم.

زنگ چهارم: قرآن

این ساعت خانم نجار زاده برنامه اش را برای تعداد جلسات باقی مانده تا زمان امتحانات برای بچه ها توضیح داد.

آموزش تلفظ صحیح حروف و کلمات عربی و همچنین کار کردن روی متن و مفاهیم دعای عهد از جمله این برنامه ها بود.

ایشان توضیح دادند که ما در زمان خودمان یک امام حاضر داریم که باید برای ظهور ایشان دعا کنیم. یکی از این دعاها قشنگ دعای فرج (الهی عظم البلاء...) است که انشاء.. همه حفظ هستید ولی متأسفانه فقط یک یا دو نفر حفظ بودند و معلم از این بابت خیلی ناراحت شد.

و اما دعای عهد. ما باید با امام زمان عهد و پیمان ببندیم به نظر شما عهد ما با امام زمان چیه؟

بچه ها: حجاب، امر به معروف و نهی از منکر و.....

معلم: آفرین بچه ها ما هر روز صبح با خوندن دعای عهد، عهد و پیمان خودمون رتا با امام زمان تجدید می کنیم و اعلام می کنیم که سر عهد خودمون هستیم. هر کس چهل صبح این دعا را بخونه از یاران امام زمان خواهد بود و این دعا باعث میشه دل شما به دل امام زمان نزدیک تر بشه.

کمی هم در مورد ماه رجب، فضیلت و اعمال این ماه صحبت کردند.

و از بچه ها خواستند از هفته آینده یک کتاب دعا همراه خود داشته باشند و هر کس که بتواند دعای عهد را حفظ کند امتیاز مثبت خواهد داشت.

و اما این جلسه بچه ها امتحان شفاهی قرآن داشتند. معلم به ترتیب لیست کلاس دانش آموزان را صدا می زد و آنها همانطور که نشسته بودند از روی دو آیه از درس انتخاب شده توسط معلم، می خواندند و

معلم امتیاز آنها را اعلام می کرد. به دانش آموزانی که امتیازهای پایینی می گرفتند فرصت جبران در جلسات بعدی داده می شد.

معلم از بین خود بچه ها هم دو نفر را انتخاب کرد تا اگر کسی اشتباه خواند و معلم متوجه آن نشد، آنها یادآوری کنند. عسل هم یکی از این دو نفر بود و به نظر من معلم برای تمرکز بیشتر او روی درس، این مسئولیت را به او واگذار کرد و من از این کار معلم بسیار خوشحال شدم.

زنگ تفریح به صدا در آمد و ادامه امتحان به ساعت بعد موکول شد. در این فرصت کمی با عسل جغرافی کار کردم و اشکالات او را تا حد امکان برطرف نمودم تا برای امتحان فردا آماده باشد. زنگ پنجم: قرآن

این ساعت هم مطابق ساعت قبل از بچه ها امتحان قرآن گرفته شد و در پایان تکالیف هفته آینده روی تابلو نوشته شد. (پرسش از پیام های قرآنی درس، دعای عهد)

جدول ۱-۶- مقوله بندی متن گزارش ساعات درس های ریاضی، فارسی، جغرافیا و قرآن مورخ ۹۴/۲/۶

گزاره ی فرعی	موارد مربوط به گزاره ها	دسته های فرعی	عناوین دسته ها اصلی
-تاریخ و ساعت حرکت به سمت مدرسه	۱	-تاریخ /ساعت	زمان
-برنامه ی صبحگاه	۲	-صبحگاه	
ارتباط کارورز با کادر مدرسه	۳	کارورز و کادر	روابط
ارتباط کارورز با معلم	۳۳-۳۰-۴	کارورز و معلم	روابط
محل استقرار کارورز در کلاس	۵	محل استقرار کارورز در کلاس	مکان
احساسات معلم	۴۰-۱۰-۶	معلم	احساسات
احساسات دانش آموزان	۲۷-۷	دانش آموزان	احساسات
مدیریت کلاس	۱۸-۱۳-۸-۳۷-۲۳	مدیریت کارورز و معلم	وقایع
قضاوت کارورز	۱۲-۹	قضاوت	وقایع
ارتباط معلم با کارورز	۱۱	معلم و کارورز	روابط
چگونگی آغاز درس	۱۴	آغاز درس	وقایع
احساسات کارورز	۳۴-۴۶-۱۷-۱۵	کارورز	احساسات
برخورد معلم با دانش آموز	۱۶	معلم و دانش آموزان	روابط
تاکید معلم	۴۳-۱۹	تاکید	وقایع
ارتباط کارورز با سایر کارورزها	۲۰	کارورز و سایر کارورزها	روابط
ارتباط کارورز با سایر معلمان	۲۱	کارورز و سایر معلمان	روابط
ارتباط معلم با والدین	۲۲	معلم و والدین	روابط
مشارکت گروهی (۲)/اعلام نهایی پاسخ های صحیح	۲۸-۲۶-۲۴	شیوه تدریس	وقایع
ایجاد انگیزه توسط معلم	۲۵	ایجاد انگیزه	وقایع

استفاده معلم از فرصت های کلاسی	۲۹	استفاده از فرصت ها	وقایع
همکاری معلم با کارورز	۳۱	معلم و کارورز	روابط
کلاس پنجم ۶	۳۲	کلاس	مکان
ارتباط کارورز با دانش آموزان	۳۵-۴۷	کارورز و دانش آموزان	روابط
شلوغی کلاس	۳۶	جو کلاس	وقایع
تشریح برنامه ها	۳۸	تشریح برنامه ها	وقایع
توضیح معلم	۳۹-۴۱	توضیح معلم	وقایع
اشاره به مناسبت ها	۴۲	ماه رجب	زمان
نحوه ی برگزاری امتحان	۴۴-۴۵	برگزاری امتحان	وقایع

جدول ۲-۶- کدگذاری های اصلی و فرعی گزارش جلسه ششم کارورزی مورخ ۹۴/۲/۶

گزاره های فرعی	موارد مربوط به گزاره ها	دسته فرعی تر	دسته فرعی	دسته اصلی
-تاریخ و ساعت حرکت به سمت مدرسه -برنامه ی صبحگاه -اشاره به مناسبت ها	۱	حرکت به سمت مدرسه	-تاریخ/ساعت	زمان
	۲	-صبحگاه	-صبحگاه	
	۴۲	-مناسبت ها و اعمال	-ماه رجب	
-کلاس پنجم ۶ -محل استقرار کارورز در کلاس	۳۲	-پنجم ۶	-کلاس	مکان
	۵	-آخر کلاس	-محل استقرار کارورز	
-احساسات معلم	۴۰-۱۰-۶	-نارضایتی از عملکرد دانش آموزان در امتحان/عصبانیت/ناراحتی از عدم حفظ دعای فرج	-معلم	احساسات
-احساسات دانش آموزان	۲۷-۷	کنجکاوی/تمایل به برنده شدن	-دانش آموز	
-احساسات کارورز	۱۵-۱۷-۳۴-۴۶	عدم تسلط دانش آموز بر درس/نارضایتی از خطای دانشی معلم/استرس و اعتماد به نفس/رضایت از راهکار معلم برای حفظ تمرکز دانش آموز	- کارورز	

روابط	-کارورز و کادر	-سلام و احوال پرسى	۳	-ارتباط کارورز با کادر مدرسه
	-کارورز و معلم	سلام و احوالپرسى/برنامه ریزى با معلم جهت مرور مباحث/کسب اجازه	۳۳-۳۰-۴	-ارتباط کارورز با معلم
	-معلم و کارورز	-ابراز ناراحتى	۱۱	-ارتباط معلم با کارورز
	-معلم و دانش آموزان	-تاکید معلم بر اشتباه خود	۱۶	-برخورد معلم با دانش آموز
	-کارورز و سایر کارورزها	-تعامل	۲۰	-ارتباط کارورز با سایر کارورزها
	-کارورز و سایر معلمان	-مدیریت کلاس آنها در صورت عدم حضور آنها	۲۱	-ارتباط کارورز با سایر معلمان
	-معلم و والدین	-وضعیت تحصیلی فرزندان	۲۲	-ارتباط معلم با والدین
	-معلم و کارورز	-فرصت مرور مباحث	۳۱	-همکاری معلم با کارورز
	-کارورز و دانش آموزان	-معرفی خود/رفع اشکالات درسى	۴۷-۳۵	-ارتباط کارورز با دانش آموزان

وقایع	مدیریت معلم	-تذکر به گوش دادن/با داد زدن / بلند گفتن نام دانش آموز	۱۸-۱۳-۸	- مدیریت کلاس
	مدیریت کارورز	-حل تمرین در عدم حضور معلم (۲)	۳۷-۲۳	
	قضایات	-در مورد نمرات/در مورد روش تدریس معلم	۱۲-۹	- قضایات کارورز
	-آغاز درس	-با حل تمرین	۱۴	- چگونگی آغاز درس
	-تاکید	-بر امتحان/بر اجرای برنامه ها	۴۳-۱۹	- تاکید معلم
	-راهنمایی یاددهی	- روش کار یا شیوه تدریس	۲۸-۲۶-۲۴	-مشارکت گروهی (۲)/اعلام نهایی پاسخ های صحیح
	-ایجاد انگیزه	-تشویق	۲۵	- ایجاد انگیزه توسط معلم
	-استفاده از فرصت	-ارائه نمونه سوال ریاضی	۲۹	- استفاده معلم از فرصت های کلاسی
	-جو حاکم	-شلوغی	۳۶	-شلوغی کلاس
	-برنامه ریزی	-تلفظ حروف عربی،دعای عهد و.....	۳۸	- تشریح برنامه ها
	-توضیح		۴۱-۳۹	

	-امتحان	-دلیل انتخاب این برنامه ها /دعای عهد -شفاهی قرآن،فرصت جبران/کمک گرفتن از دانش آموزان	۴۴-۴۵	- توضیح معلم - نحوه ی برگزاری امتحان
--	---------	--	-------	--

مسئله مشاهده شده :

- نیاز دانش آموزان به مرور مباحث مربوط به رسم زاویه ها
باتوجه به این که آموزش این مبحث از سال چهارم دبستان آغاز می شود و درسال پنجم توضیحاتی
تکمیلی به آن اضافه می گردد ، عدم تسلط کافی بر آن می تواند ریشه در عدم یادگیری صحیح در سال
چهارم داشته باشد.با توجه به مشاهدات انجام شده در این کلاس و اشتباه اکثر دانش آموزان در حل
تمرینات پای تابلو و حتی در حل سؤالات مشابه در امتحان میان ترم، با هماهنگی معلم راهنما تصمیم
به طراحی فعالیتی در جهت مرور این مبحث در کلاس نمودیم.

گزارش جلسه هفتم کارورزی (۲) مورخ ۹۴/۲/۲۳

- ایزار مشاهده: واقعه نگاری (حضور در مدرسه)

- گزارش ساعات درس های ریاضی و جغرافیا

معلم راهنما: سرکار خانم ماجد

دبستان : حسین امین (۲)

کلاس: پنجم ۷

دانشجو(کارورز): زهرا پوربافرانی

رشته: کارشناسی آموزش ابتدایی

استاد راهنما: سرکار خانم دکتر پوران خروشی مدیر راهنما: سرکار خانم کیومرثی

صبح روز چهارشنبه ۹۴/۲/۲۳ ساعت ۷/۳۰ به همراه دوستم آتنا از دانشگاه به مقصد کارورزی حرکت کردیم. نیمی از راه را با تاکسی و نیم دیگر را با اتوبوس BRT طی کردیم. من در ایستگاه مبارزان که دقیقاً رو به روی مدرسه حسین امین است ، پیاده شدم بنابراین آتنا ادامه ی مسیر را تا رسیدن به مدرسه جنت تنها بود و استرس این را داشت که دیر برسد.

وقتی وارد مدرسه شدم تازه صبحگاه شروع شده بود. معاون پرورشی تنها کسی بود که در دفتر حضور داشت و پشت بلند گو در حال تنظیم پخش برنامه هایی نظیر: قرآن، دعای فرج، موسیقی ورزش صبحگاهی و ... بودند.

کسی در دفتر معلمین نبود. بنابراین تا اتمام برنامه صبحگاه در دفتر منتظر ماندم. معلم ها یکی یکی از راه می رسیدند و بسیار صمیمانه و با نشاط با یکدیگر سلام و احوالپرسی می کردند.

خانم ماجد رو به من گفتند: یکشنبه نبودین. بچه ها سراغتون را می گرفتند. ومن توضیح دادم که یکشنبه ، در دانشگاه و در حضور استاد کلاس داشته ایم .

بعد از اجرای برنامه های متنوع، صحبت های مدیر مدرسه و نرمش صبحگاهی، دانش آموزان به سمت کلاس هایشان راهی شدند.

من هم بعد از امضای دفتر حضور و غیاب ، در حال رفتن به کلاس به همراه خانم ماجد بودم که معاونت آموزشی مسئولیت نوشتن لیست اسامی دانش آموزان سرویسی را بر عهده ی من گذاشت. ولی من با این توضیح که ۲ ساعت آخر این کار را انجام خواهم داد، سریعاً خود را به کلاس پنجم ۷ رساندم.

بچه ها در حال قرائت ذکر روز و سلام به آقا امام رضا "ع" بودند. در زدم و بعد از ورود به کلاس ، با آنها همراه شدم. بعد از سلام و صبح بخیر، همه بچه ها کلاس را فراگرفت. چون هر هر کدام از آنها انتظار داشتند که من کنار آنها بنشینم. اما معلم با اعلام اینکه امروز خانم پوربافرانی کنار من خواهد

نشست به این همه‌همه خاتمه داد. صندلی سبز رنگ من در کنار میز معلم قرار گرفت و من برای اولین بار امروز جلوی کلاس نشستم.

زنگ اول : ریاضی

قرار شد که تمرینات دوره ای ریاضی در کلاس حل شود. تمریناتی که سوالات آن از قبل عید نوشته شده بود و شب گذشته تعدادی از آنها را در خانه حل کرده بودند.

قبل از شروع معلم از پرنیا پرسید: پرنیا برگه‌هایی که برات فرستادم به دست رسید؟ پرنیا در جواب گفت : بله خانم. خیلی ممنون. مامانم گفتن خیلی ازتون تشکر کنم.

گویا پرنیا چند روزی به علت بیماری غایب بوده و نتوانسته بود برگه‌های آدینه را دریافت کند. بنابراین معلم سوالات را از طریق مادر پرنیا که مدیر مدرسه دختر خانم ماجد هستند، برای او فرستاده بود تا بدین ترتیب، نمونه سوالات را از دست نداده باشد.

سرگروه‌ها دفتر اعضای گروهشان را به دقت بررسی کردند. هر کس ننوشته بود سریعاً به معلم گزارش می‌دادند.

توسلی دفتر نوایی را نزد معلم آورد معلم عصبانی شد و رو به نوایی گفت : نوایی ! این مال چند روز پیش بوده ؟ بفرستمت دفتر ؟ من از انضباط کم می‌کنم و اسمش در دفتر انضباطی کلاس، ثبت شد.

کلاس کمی تاریک بود معلم از بچه‌ها خواست تا پرده‌ها را کنار بزنند و بعد غزل را برای آمدن پای تابلو، صدا زد.

سوال اول را بلند برای او خواند و از او خواست تا پای تابلو خلاصه نویسی کرده و بعد شروع به حل کردن نماید ضمن اینکه فرآیند کارش را باید دقیق توضیح می‌داد. بعد از غزل نوبت به نگین رسید. او سوالش را اینگونه خلاصه نویسی کرد.

میانگین دو عدد: ۱۸

اگر یکی از اعداد: ۱۷

عدد دیگر چند است ؟

معلم : برامون توضیح بده چی فهمیدی ؟

نگین: خانم ! می‌گه میانگین دو تا عدد ۱۸ است

معلم : یعنی چه ؟

نگین : یعنی اول دو تا عدد را با هم جمع کردیم و بعد تقسیم بر دو کردیم حاصل شده ۱۸. حالا اگه یکیش ۱۷ باشه، اون یکی چنده ؟

او این سوال را به خوبی فهمیده بود و با دقت شروع به نوشتن جواب آن کرد. اما وسط محاسبه، کمی دچار مشکل شد.

معلم او را راهنمایی کرد. نگین بعد از چند ثانیه تأمل، متوجه مشکلش شد و اشتباه خود را اصلاح کرد ولی نمی‌دانم چرا معلم از زکی زاده (شاگرد اول کلاس) خواست تا پای تابلو بیاید و ادامه‌ی جواب را بنویسد.

من به معلم گفتم که نگین متوجه اشتباهش شد و آن را برطرف کرد. پس چرا زکی زاده را صدا زدید؟ پاسخ معلم این بود: بله متوجه شد ولی گیج شده بود.

من به هیچ وجه قانع نشدم ولی چیزی هم نمی‌توانستم بگویم معلم رو به کل کلاس: پس یه بار دیگه توضیح میده. با دست زدن بچه‌ها را ساکت کرد. گوش بده!!!! هیس!!!!

و بعد به بچه‌ها تذکر داد تا قبل از پاک شدن تابلو، پاسخ‌های داخل دفترشان را با تابلو چک کنند. یکی از دانش‌آموزان پرسید: خانم! زنگ چندم امتحان داریم؟ معلم: سوم. به خاطر اینکه اصولاً معلم‌ها یا دو ساعت اول و یا دو ساعت آخر تقلیل هستند. بنابراین زنگ سوم همه حضور دارند و امتحان در همه‌ی کلاس‌های پنجم به صورت همزمان برگزار میشود. یکی از دانش‌آموزان، این مطلب را با موضوع تمریناتی که در حال حل شدن بود، یعنی میانگین، به خوبی ربط داد و گفت زنگ سوم همان میانگین ساعت‌های کلاسی است و معلم این صحبت او را تأیید کرد.

تا پایان این ساعت، چند سوال ریاضی دیگر حل شد. ساعت تفریح، من در رابطه با زمان مرور مبحث زاویه‌ها و رسم نیمساز که جلسات گذشته با خانم ماجد صحبت کرده بودم، هماهنگی‌های لازم را انجام دادم.

قرار بر این شد که هفته آینده صبح روز یکشنبه، فعالیت طراحی شده را در کلاس ایشان اجرا کنم. معلم برای استراحت به دفتر رفتند و من در کنار غسل و نرگس که حالا خیلی به من وابسته شده بودند، کمی جغرافیا کار کردیم تا برای امتحان آماده شوند.

زنگ دوم: جغرافیا

این ساعت معلم از بچه‌ها خواست تا برگه‌های آدینه‌ی جغرافیا که شامل سوالات امتحانی سالهای گذشته بود را روی میزهایشان بگذارند تا جواب‌های صحیح را یک بار دیگر با هم بررسی کنند. خانم ماجد باید برای تکثیر برگه‌های امتحانی به دفتر می‌رفتند بنابراین از من خواستند تا کار بررسی سوالات را انجام دهم.

من یکی یکی سوالات را میخواندم و بچه‌ها به ترتیب لیست دفتر کلاسی، به سوالات جواب می‌دادند. بدین ترتیب تا برگشتن خانم ماجد، پاسخ صحیح یکی از برگه‌ها را چک کردیم.

بعد از آن خود معلم روند مرور جغرافیا را با بررسی نقشه ی کشورها ادامه داد. از آنجایی که به طور حتم یکی از نقشه ها به صورت ناقص در امتحان داده شده بود ، معلم چندین بار اعلام کرد : توجه کنید روی هر کدام از نقشه ها که بیشتر تاکید می کنم ، حتما در امتحان هست.

نقشه ها به دو روش بررسی شد.

روش اول :معلم از روی هر نقشه نکته های کلیدی را می پرسید و دانش آموزان همه با هم جواب می دادند.مثلا کشور جمهوری آذربایجان :

معلم :پایتخت؟

دانش آموزان : باکو

شهر های مهم ؟

دانش آموزان :گنجه و نخجوان

معلم : رودها؟

دانش آموزان:رود ارس و رود کورا

معلم:مهمترین رود؟

دانش آموزان: رود کورا

این سوالات در مورد کشور ارمنستان دو بار تکرار شد.

در حین بررسی نقشه ی ارمنستان ، معلم متوجه عسل شد که داشت با بداخلاقی پشت سری اش را اذیت میکرد.معلم خطاب به او :عسل خانم عسل خانم!! عسل شیرینه تو هم باید شیرین باشی .تلخ نباش

یکی از بچه ها برگه ای تهیه کرده بود که تمام نکات کشور ها را در یک جدول کنار هم آورده بود.آن برگه را برای معلم آورد و توضیح داد که این جدول را برای امتحان آماده کرده است . معلم ادامه بررسی ها را از روی این برگه انجام داد و ادامه داد : ارمنستان را یک بار دیگه مرور می کنیم گوش بدید.....

اینجا دیگر تقریباً همه ی بچه ها متوجه شده بودند که نقشه مد نظر معلم ، همان ارمنستان است. روش دوم : هر بار که سوالات پرسیده می شد، بچه ها دست می گرفتند.معلم یک نفر را انتخاب می کردو جواب را از او می خواست. در این روش ،گاهی همه می شد.معلم با زدن روی میز و گفتن هیس آنها را ساکت می کرد.

در بعضی قسمت ها معلم گریزی به درس های دیگر هم می زد و بین دروس ارتباط برقرار می کرد. مثلاً : زبان مردم افغانستان فارسی دری و پشتو است معلم به بچه ها گفت : یادتونه توی کتاب فارسی در مورد این زبان صحبت کردیم ؟

یا حتی در بعضی قسمت ها برای ملموس تر شدن موضوع ،مثال های عینی می زد.مثلا : پارچه و لباس های پنبه ای (کتانی) کالاهایی هستند که از پاکستان به کشور های دیگر صادر می شوند معلم :لباس

های کتانی پاکستان خیلی خنک و خوب هستند حتما وقتی برای خرید لباس رفته اید فروشنده ها به شما گفته اند اینها جنس پاکستانه. پس لزومی نداره ما اینها را حفظ کنیم چون در زندگی ما واضح و ملموسه.

بعد از بررسی نقشه ها چند درس پایانی جغرافیا یعنی از درس قاره ها به بعد هم مرور شد . ساعت تفریح باز هم غسل و نرگس از من خواستند تا با آنها نقشه ارمنستان را بررسی کنیم. در حین اینکه از آنها درس می پرسیدم دوستم فائزه را دیدم که از یکی از کلاس ها خارج می شد. بر عکس من که روزهای یکشنبه کارورزی دارم فائزه چهارشنبه ها کارورزی دارد. با او احوالپرسی کردم و کمی در مورد تعداد جلسات باقی مانده کارورزی صحبت کردیم.

زنگ سوم : امتحان جغرافیا

بچه ها استرس داشتند و من موقعیت را مناسب دیدم تا قبل از ورود خانم ماجد چند عکس یادگاری با آنها بگیرم. از آنها خواستم کتاب مطالعات ها را روبه روی خود بگیرند تا بعد ها این عکس ها خاطره ای باشد از روز امتحان جغرافیا.

معلم وارد کلاس شد. از بچه ها خواست تا میزها را از یکدیگر فاصله بدهند هر میز دونفر . یکی پشت میز و یکی کنار میز نشسته بود. این کیف های روی میز بود که محدوده ی هر کس را مشخص می کرد. بعد از توزیع برگه ها ، معلم با صدای بلند، اینگونه جلسه ی امتحان را آغاز کرد:

زیر دست کسی برگه ی اضافه نبینم هر نوع برگه ای به جز برگه ی امتحان تقلب محسوب میشه اگر بد خط نوشتید تصحیح نمی کنم.

دقت کنید یک دور از روی سوالات می خونم . خوب گوش بدین معلم ضمن خواندن هر سوال ، توضیح مختصری هم در مورد آن ارائه می دادند. چند دقیقه بعد از شروع امتحان ، سوالات بچه ها شروع شد. مثلا : خانم این سوال چند نمره داره ؟ و

.....

حدود نیم ساعت بعد بچه ها یکی یکی برگه ها ایشان را روی میز معلم می گذاشتند و از کلاس خارج می شدند. معلم چند برگه اول را یک مرور کلی کرد تا اگر مشکلی هست در فرصت باقی مانده آن را اصلاح کنند.

زمان امتحان که به پایان رسید ، معلم برگه ها را از آخرین نفراتی که هنوز نشسته بودند گرفت. نسترن دفتر خاطراتش را آورده بود و از من خواست تا چند خطی برایش یادگاری بنویسم. ساعت تفریح را به اتفاق خانم ماجد به دفتر رفتیم . معلم ها یکی یکی می آمدند و به یکدیگر خسته نباشید می گفتند. چای می خوردند و شاد بودند.

خانم علی مرادی برای رفع خستگی معلم ها چند حرکت کششی به صورت نشست و ایستاده انجام داد و از بقیه هم خواست تا او را همراهی کنند. معلم ها از این کار بسیار استقبال کردند. من هم با آنها همراه شدم. فضای نشاط و خنده بر دفتر معلمین حاکم شده بود و من از این همه صمیمیت لذت می بردم. دو ساعت آخر را با اجازه ی خانم ماجد ، به کلاس نرفتم تا به قولی که به معاون داده بودم ، عمل کنم . در دفتر معلمین نشستم و در ادامه ی کاری که چند کارورز دیگر هم انجام داده بودند ، لیست اسامی و مشخصات دانش آموزان سرویسی را تنظیم کردم.

در حین انجام این کار ، صدای مدیر را شنیدم که وارد دفتر معاونت شد و به آنها سلام داد. خیلی بلند با هم صحبت می کردند از لابه لای گفته هایشان متوجه شدم که ایشان تا ساعتی قبل در مراسم معارفه ی رئیس جدید آموزش و پرورش ناحیه ۲ حضور داشته اند و به شدت از صحبت های رئیس جدید ناراحت بودند.

گویا رئیس اعلام کرده بود که تا ۱۲ خرداد از مدارس بازدید خواهد کرد و هیچ مدرسه ای حق لغو کلاس ها را تا این تاریخ ندارد.

ولی خانم کیومرثی در حالیکه عصبانی بود مدام تکرار میکرد که من فقط تا آخر هفته آینده می توانم دانش آموزان را در مدرسه نگه دارم ولی بعد از آن تلاش برای حضور دانش آموزان در مدرسه کار مشکلی خواهد بود چراکه کتابها چند بار مرور شده ، ارزشیابی های لازم صورت گرفته و هوا هم گرم شده است.

ساعت تفریح هم مدیر در جمع معلمان از آنها خواست که حتما تا ۱۲ خرداد در مدرسه حضور داشته باشند حتی اگر دانش آموزی نباشد. تا بدین ترتیب بهانه ای به دست رئیس جدید نداده باشند . معلم ها هم به این تصمیم معترض بودند اما چاره ای نداشتند.

مشغله های مدیر زیاد بود از یک طرف چندین بار پشت میکروفن تاکید کرد دانش آموزانی که در آزمون تیز هوشان ثبت نام کرده اند حتما کارت ورود به جلسه ی آنها باید توسط مدیر مهر گردد و گرنه اجازه ی شرکت در جلسه را نخواهند داشت . ولی با وجود این همه تاکید فقط یکی دونفر به دفتر مدیریت آمدند و این قضیه مدیر را ناراحت کرده بود.

از طرف دیگر یکی از دانش آموزان نوبت دکتر داشت و خواهرش برای بردن او از مدیر اجازه می خواست ولی مدیر طبق تجربه تصادف قبلی این خانم ، به رانندگی او اطمینان نداشت. حتی در مقابل اصرار های بسیار زیاد آنها و تماسی که مادر این دانش آموز با مدیر داشت ، اجازه ی خروج از مدرسه را به او نداد. ساعت ۱۲/۴۰ زنگ مدرسه به صدا درآمد و من بعد از خداحافظی با مدیر مدرسه و سایر معلمین ، به سمت منزل حرکت کردم.

جدول ۱-۷- مقوله بندی متن گزارش ساعات درس های ریاضی و جغرافیا مورخ ۹۴/۲/۲۳

عناوین دسته ها اصلی	دسته های فرعی	موارد مربوط به گزاره ها	گزاره ی فرعی
زمان	تاریخ / ساعت صبحگاه	۱ ۵	-تاریخ و ساعت حرکت به سمت مدرسه -برنامه صبحگاه
موقعیت بیرون مدرسه	وضعیت عبور و مرور /	۳-۲	طی مسیر حرکت به سمت مدرسه / ایستگاه BRT
احساسات	-احساسات سایر کارورها	۴	استرس
وقایع	مدیریت معاون	۶	مدیریت برنامه صبحگاه
روابط	معلمین با یکدیگر	۷	ارتباط معلمین با یکدیگر
روابط	معلم و کارورز	۸	ارتباط معلم با کارورز
وقایع	واگذاری مسئولیت	۹	واگذاری مسئولیت از سوی معاون آموزشی به کارورز
وقایع	شروع کلاس ها	۱۰	چگونگی شروع کلاسها
روابط	دانش آموزان و کارورز	۴۴-۳۹-۱۱	ارتباط دانش آموزان با کارورز
وقایع	مدیریت معلم	۳۶-۳۴-۱۲	مدیریت کلاس
مکان	محل استقرار کارورز	۱۳	محل استقرار کارورز در کلاس
روابط	معلم و دانش آموز	۱۴	ارتباط معلم با دانش آموزان
احساسات	احساسات معلم	۱۵	عصبانیت به خاطر عدم انجام تکالیف
وقایع	نظارت و بررسی	۱۶	نحوه ی بررسی تکالیف
وقایع	برخورد با دانش آموز	۱۷	نحوه ی برخورد معلم با دانش آموز خاطی
مکان	کلاس درس	۱۸	عدم نور کافی در کلاس
وقایع	پرسش کلاسی	۲۱-۱۹	نحوه ی پرسش کلاسی
وقایع	حل تمرین در کلاس	۲۰	نحوه ی حل تمرین در کلاس
روابط	کارورز و معلم	۲۶-۲۲	ارتباط کارورز با معلم
احساسات	احساسات کارورز	۲۳	نارضایتی
وقایع	برقراری ارتباط بین مباحث درسی و وقایع پیرامونی	۲۵	- برقراری ارتباط بین مباحث درسی و وقایع پیرامونی توسط دانش آموزان
روابط	کارورز و دانش آموز	۴۲-۲۷	ارتباط کارورز با دانش آموزان
وقایع	راهبرد یاددهی	۳۵-۳۱-۲۸	مرور کتاب یک ساعت قبل از برگزاری امتحان
روابط	همکاری	۲۹	همکاری کارورز با معلم
وقایع	تاکید	۳۰	تاکید معلم
روابط	معلم و دانش آموز	۳۲	برخورد معلم با دانش آموز
وقایع	راهبرد یادگیری	۳۳	استفاده از مهارت های مطالعه و یادگیری
وقایع	ارائه سر نخ سوال امتحانی	۳۴	ارائه سر نخ سوال امتحانی توسط معلم
وقایع	برقراری ارتباط بین مباحث	۳۷	برقراری ارتباط بین مباحث دروس مختلف

توسط معلم		دروس مختلف	
استفاده از مثال های عینی	۳۸	روش تدریس	وقایع
ارتباط کارورز با سایر کارورزها	۴۰	کارورز و سایر کارورزها	روابط
استرس قبل از امتحان	۴۱	احساسات دانش آموزان	احساسات
نحوه ی برگزاری امتحان	۴۳	برگزاری امتحان	وقایع
ارتباط کارورز با سایر معلمان	۴۵	کارورز و سایر معلمان	روابط
ارتباط معلمان با یکدیگر	۴۶	معلمان با یکدیگر	روابط
همکاری کارورز با معاونت آموزشی	۴۷	همکاری	روابط
عصبانیت	۴۸-۵۱	احساسات مدیر	احساسات
ارتباط مدیر با معلمان	۴۹	مدیر و معلمان	روابط
نارضایتی	۵۰	احساسات معلمان	احساسات
تعطیل شدن مدرسه	۵۲	تعطیلی زود هنگام	وقایع

جدول ۲-۷- کد گذاری های اصلی و فرعی گزارش جلسه هفتم کارورزی (۲) مورخ ۹۴/۲/۲۳

دسته اصلی	دسته فرعی	دسته فرعی تر	موارد مربوط به گزاره ها	گزاره های فرعی
زمان	-تاریخ/ساعت - صبحگاه - زمان تعطیل شدن مدرسه	- حرکت به سمت مدرسه - صبحگاه - ۱۲/۴۰	۱	-تاریخ و ساعت حرکت به سمت مدرسه
			۵	-برنامه صبحگاه
			۵۲	-زمان تعطیل شدن مدرسه
مکان	- محل استقرار کارورز - کلاس	-کنار میز معلم -تاریکی	۱۳	- محل استقرار کارورز در کلاس
			۱۸	- عدم نور کافی در کلاس
احساسات	-سایر کارورزها -معلم - کارورز - دانش آموزان - مدیر - معلمان - معلمان با یکدیگر - معلم با کارورز - دانش آموزان با کارورز	-استرس -عصبانیت به خاطر عدم انجام تکالیف - نارضایتی از روش معلم - استرس قبل از امتحان - عصبانیت - نارضایتی -سلام و احوالپرسی،صمیمی -جويا شدن علت غیبت جلسه قبل - اصرار برنشستن در کنار کارورز/پرسش اشکالات درسی/نوشتن یادگاری در دفتر	۴	-احساسات سایر کارورزها
			۱۵	-احساسات معلم
			۲۳	- احساسات کارورز
			۴۱	- احساسات دانش آموزان
			۴۸-۵۱	- احساسات مدیر
			۵۰	-احساسات معلمان
			۷	- ارتباط معلمان با یکدیگر
			۸	- ارتباط معلم با کارورز
			۱۱-۳۹-۴۴	- ارتباط دانش آموزان با کارورز

روابط	- معلم با دانش آموزان - کارورز با معلم - کارورز با دانش آموزان - کارورز با معلم - کارورز با سایر کارورزها - کارورز با سایر معلمان - معلمان با یکدیگر - کارورز با معاونت آموزشی - مدیر با معلمان	خاطرات -ارسال برگه های آدینه برای دانش آموزان غایب -گفتگو در مورد نحوه پرسش کلاسی/هماهنگی برای زمان اجرای فعالیت -عاطفی/عکس یادگاری -بررسی سوالات در نبود معلم - سلام و احوالپرسی،گفتگو در مورد کارورزی -همراهی در انجام حرکات نرمشی -صمیمیت،همدلی -تنظیم لیست اسامی و مشخصات دانش آموزان سرویسی -درخواست حضور در مدرسه تا ۱۲ خرداد	۱۴ ۲۶-۲۲ ۴۲-۳۷ ۲۹ ۴۰ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۹	- ارتباط معلم با دانش آموزان - ارتباط کارورز با معلم - ارتباط کارورز با دانش آموزان - همکاری کارورز با معلم - ارتباط کارورز با سایر کارورزها - ارتباط کارورز با سایر معلمان - ارتباط معلمان با یکدیگر - همکاری کارورز با معاونت آموزشی - ارتباط مدیر با معلمان
وقایع	-مدیریت معاون - واگذاری مسئولیت - شروع کلاسه -مدیریت معلم -بررسی تکالیف -تنبيه دانش آموز - پرسش کلاسی - حل تمرین در کلاس - برقراری ارتباط بین	-تنظیم پخش برنامه ها -تنظیم لیست اسامی دانش آموزان سرویسی -قرائت ذکر روز و صلوات خاصه امام رضا (ع) -تغییر محل استقرار کارورز/دست زدن و گفتن هیس/زدن روی میز -توسط سرگروه ها -دادزدن و نوشتن نام وی در دفتر انضباطی -درخواست خلاصه نویسی و توضیح از دانش آموز - درخواست خلاصه نویسی و توضیح از دانش آموز	۶ ۹ ۱۰ ۳۶-۳۴-۱۲ ۱۶ ۱۷ ۲۱-۱۹ ۲۰ ۲۵	- مدیریت برنامه صبحگاه - واگذاری مسئولیت از سوی معاون آموزشی به کارورز - چگونگی شروع کلاسها - مدیریت کلاس - نحوه ی بررسی تکالیف - تنبيه دانش آموزخاطی - نحوه ی پرسش کلاسی - نحوه ی حل تمرین در کلاس

موقعیت بیرون مدرسه	مباحث درسی و وقایع پیرامونی - مرور کتاب	-زنگ سوم میانگین ساعات کلاسی -مرور برگه های آدینه و نقشه های کتاب جغرافیا	۳۵-۳۱-۲۸	- برقراری ارتباط بین مباحث درسی و وقایع پیرامونی توسط دانش آموزان - مرور کتاب یک ساعت قبل از برگزاری امتحان
	- تاکید -راهبرد یادگیری	-تاکید بر سوالات امتحانی -جمع بندی نکات در قالب جدول	۳۰ ۳۳	- تاکید معلم - استفاده از مهارت های مطالعه و یادگیری
	- ارائه سر نخ - برقراری ارتباط بین مباحث دروس مختلف -راهبرد یاددهی	-تکرار نکات مربوط به یک نقشه -جغرافیا و فارسی -روش تدریس	۳۴ ۳۷ ۳۸	- ارائه سر نخ سوال امتحانی توسط معلم - برقراری ارتباط بین مباحث دروس مختلف توسط معلم - استفاده از مثال های عینی
	- برگزاری امتحان	-تذکر قبل از شروع جلسه،رعایت فاصله بین نیمکت ها،خروج دانش آموزان از کلاس پس از تحویل برگه ها	۴۳	- نحوه ی برگزاری امتحان
	- وضعیت عبور و مرور		۲	
	-ایستگاه BRT	-تاکسی/BRT -ایستگاه مبارزان	۳	- طی مسیر حرکت به سمت مدرسه -رویه روی مدرسه

مسئله مشاهده شده:

۱. معلم در حل تمرینات ریاضی بسیار سریع عمل می کرد و فرصت فکر کردن و ابتکار عمل را از دانش آموزان می گرفت.
۲. مخالفت کادر مدرسه با دستور رئیس آموزش و پرورش ناحیه مبنی بر ادامه ی فعالیت مدارس ابتدایی تا ۱۲ خردادماه ، کار درستی نبود.

-گزارش جلسه هشتم کارورزی (۲) مورخ ۹۴/۲/۲۷

-ابزار مشاهده: واقعه نگاری (حضور در مدرسه)

دبستان: حسین امین (۲) کلاس: پنجم ۷

دانشجو(کارورز): زهرا پوربافرانی رشته: کارشناسی آموزش ابتدایی

معلم راهنما: سرکار خانم ماجد

استاد راهنما: سرکار خانم دکتر پوران خروشی مدیر راهنما: سرکار خانم کیومرثی

صبح روز یکشنبه ۹۴/۲/۲۷ ساعت ۷/۲۰ از دانشگاه به مقصد مدرسه حسین امین حرکت کردم. از درب حیاط وارد مدرسه شدم. برنامه صبحگاه هنوز شروع نشده بود. روبه روی درب ورودی دفتر معلمین، سه دیگ بزرگ گذاشته شده بود حدس زدم که به احتمال زیاد قرار است امروز به دانش آموزان صبحانه داده شود.

هنوز هیچ کدام از معلم ها نیامده بودند. با خانم زمانی(معاون آموزشی) سلام و احوال پرسى کردم و داخل دفتر معلمین منتظر ماندم.

دقایقى بعد خانم ماجد به همراه چند معلم دیگر از راه رسیدند.

خانم زمانی که در حال تنظیم پخش قرآن پشت بلند گو بود، وارد دفتر شد و بعد از سلام و صبح بخیر خطاب به معلمین گفت: خانما امروز بعد از صبحگاه می خواهیم به بچه ها صبحانه بدیم بنابراین اول صبحانه میخورند و بعداجازه میدیم به کلاس بروند.

خانم کیومرثی بعد از صبحگاه جهت انجام کارى ادارى، مدرسه را ترک کرد و از معلمین خواست تا صبحانه را بین بچه ها توزیع کنند.

صبحانه عدسى بود.چند نفر از معلم ها داخل حیاط، روی چند صندلى دور تا دور دیگ ها نشستند و عدسى ها را داخل ظروف پلاستیكى یک بار مصرف می کشیدند.چند نفر از دانش آموزان هم برای کمک آمده بودند.

من هم در کنار خانم ماجد، ظرف های عدسى را داخل سینی های بزرگ می چیدم و برای بچه ها که به ترتیب پشت سر هم صف شده بودند تا صبحانه بگیرند، می بردم.

تعدادی از بچه ها عدسى دوست نداشتند بنابراین صبحانه نخوردند. بعد از توزیع صبحانه بین دانش آموزان، معلم ها و کارورها هم در دفتر معلمین در فضایی دوستانه، دور هم صبحانه میل کردیم.

معاونین دانش آموزان را به سمت کلاس ها هدایت می کردند. من و خانم ماجد هم به همراه دانش آموزان وارد کلاس شدیم .

امروز طبق برنامه ریزی های قبلی من با خانم ماجد، قرار بود فعالیت را که طی مسئله یابی طراحی کرده بودم (مرور مبحث رسم نیمساز) برای دانش آموزان اجرا نمایم .

خانم ماجد برای جمع بندی برنامه ی طرح کرامت باید فضای یکی از کلاس ها را آماده می کرد تا از دانش آموزان به صورت گروهی و همراه با پوشه های طرح کرامت خود ، عکس بگیرد.

بنابراین قسمت اول مرور ، طبق فعالیت طراحی شده ، در ۴۵ دقیقه ی اول به طور دقیق و با همکاری خوب دانش آموزان انجام شد.

زنگ دوم:

بچه ها به صورت گروهی برای گرفتن عکس از کلاس خارج می شدند بنابر این تمام این ساعت به عکاسی و جمع بندی طرح کرامت گذشت .

زنگ سوم :

امروز بچه ها امتحان پایانی علوم داشتند. اما قبل از آن معلم یک بار دیگر با بررسی برگه های آدینه که حاوی نمونه سؤالات علوم از سال های گذشته بود ، همه ی کتاب را برای دانش آموزان مرور کرد.

و قرار بر این شد که با اجازه از خانم قرآن ، امتحان، زنگ چهارم یعنی ساعتی که بچه ها قرآن داشتند برگزار شود .

زنگ چهارم :

همان طور که گفته شد بچه ها این ساعت قرآن داشتند اما خانم ماجد از معلم قرآن اجازه خواست تا امتحان علوم در این ساعت برگزار گردد.

خانم ماجد خطاب به بچه ها گفت : خانما من از خانم قرآن خواهش کردم تا این فرصت را در اختیار ما گذاشتند بنابراین به محض اینکه زنگ خورد برگه ها را می گیرم .

اول از همه حتما بالای برگه هایتان اسم بنویسید.

دیروز سه تا از برگه های امتحان فارسی اسم نداشت و من براشون صفر رد کردم . پس حواستون باشه.

چند دقیقه بعد از شروع امتحان ، اکثر دانش آموزان روی یک سؤال اشکال داشتند به همین خاطر معلم آن سؤال را بلند برای همه ی کلاس توضیح داد.

نیم ساعت بعد بیش از نیمی از کلاس، برگه هایشان را تحویل داده و جلو کلاس ایستاده بودند. چند نفر از آنها کنار میز معلم نمره های امتحان فارسی را می پرسیدند.

خانم ماجد هم برگه ها را از داخل کمدش بیرون آورد و نمره ها را برایشان می گفت. جلو کلاس کمی شلوغ شد و این در حالی بود که هنوز تعدادی از بچه ها در حال پاسخگویی به سؤالات امتحان بودند.

معلم مدام با هیس هیس از آنها می خواست تا ساکت باشند.

تعدادی از بچه‌ها به نمراتشان اعتراض داشتند. معلم برای چند نفر از آنها توضیح داد و بعد سریعا برگه‌ها را جمع کرد و از آنها خواست تا پایان امتحان بیرون کلاس منتظر بمانند.

معلم در حالیکه برگه‌های امتحان علوم را از روی میز جمع می‌کرد با نگاهی سطحی به آنها متوجه شد که اکثر بچه‌ها به جای اینکه دو مورد از فواید و ضررهای قارچ‌ها را بنویسند فقط یک مورد را نوشته بودند. بنابراین آنها را صدا زد تا وارد کلاس شده و پاسخ این سؤال را کامل بنویسند. بعد از پایان امتحان از بچه‌ها خواست تا امشب سؤالات شماره ۶ و ۷ تمرینات دوره‌ای ریاضی را حل کنند.

در پایان نمرات سه امتحان جغرافیا، انشاء و فارسی را بلند برای همه‌ی کلاس خواند. ساعت ۱۲/۰۵ بود که معلم قرآن وارد کلاس شدند. خانم ماجد از ایشان تشکر کرده و بعد از خداحافظی با من و بچه‌ها، به منزل رفتند.

خانم نجار زاده قصد داشت از تعدادی از بچه‌ها که هفته‌ی قبل فرصت نشده بود امتحان شفاهی بدهند، امتحان بگیرد.

از چند نفر باقی مانده خواست تا کنار میز معلم و رو به کلاس بایستند.

ایشان برای برقراری نظم و سکوت در کلاس، از نماینده‌ها خواست اسامی خوب‌ها و بد‌ها را پای تابلو بنویسند تا در نهایت به خوب‌ها در نمرات امتحان قرآن ارفاق شود.

علاوه بر معلم، دو نفر از دانش‌آموزان یک بار دیگر معانی لغات، پیام‌های قرآنی، احادیث و روخوانی دعای عهد را از کسانی که داوطلب بودند، می‌پرسیدند. بدین ترتیب، معلم فرصت دیگری در اختیار دانش‌آموزان قرار داده بود تا اشتباهات و نمرات قبلی را جبران کنند.

چون این آخرین جلسه‌ی کلاس بود، بنابراین تمام این کارها به سرعت انجام شد.

در پایان معلم برای دانش‌آموزانش آرزوی موفقیت و سلامتی کرد.

زنگ مدرسه به صدا درآمد و من به اتفاق دوستان کارورزم به دانشگاه برگشتیم.

جدول ۱-۸-مقوله بندی متن گزارش جلسه هشتم کارورزی (۲) مورخ ۹۴/۲/۲۷

گزاره ی فرعی	موارد مربوط به گزاره ها	دسته های فرعی	عناوین دسته ها اصلی
-تاریخ و ساعت حرکت به سمت مدرسه	۱	-تاریخ/ساعت	زمان
-برنامه صبحگاه	۲	-صبحگاه	
حدس زدن	۳	احساسات کارورز	احساسات
ارتباط کارورز با کادر مدرسه	۴	کارورز و کادر	روابط
ارتباط معاون آموزشی با معلمان	۵	معاون آموزشی و معلمان	روابط
درخواست همکاری مدیر از معلمان	۶	درخواست همکاری	وقایع
محل توزیع صبحانه	۷	حیاط مدرسه	مکان
نحوه ی توزیع صبحانه	۸	توزیع صبحانه	وقایع
همکاری کارورز برای توزیع صبحانه	۹	همکاری	روابط
امتناع از خوردن عدسی	۱۰	احساسات دانش آموزان	احساسات
صرف صبحانه در دفتر معلمان	۱۱	صرف صبحانه	وقایع
ارتباط معلمان و کارورزها با یکدیگر	۱۲	معلمان و کارورزها	روابط
اجرای گام های فعالیت یادگیری طراحی شده توسط کارورز	۱۳-۱۵	اجرای گام های فعالیت یادگیری طراحی شده	وقایع
تکمیل فعالیت های فرهنگی هنری توسط معلم	۱۴-۱۶	فعالیت های فرهنگی هنری	وقایع
مرور کتاب قبل از امتحان	۱۷	راہبرد یاددهی	وقایع
موکول شدن امتحان به ساعت بعد	۱۸	تغییر ساعت امتحان	وقایع
تذکر معلم	۱۹-۲۰	تذکر	وقایع
توضیح سوال امتحانی توسط معلم	۲۱	توضیح سوال امتحانی	وقایع
حداقل زمان مورد نیاز برای امتحان	۲۲	زمان مورد نیاز برای امتحان	زمان
محل استقرار دانش آموزان بعد از امتحان	۲۳	محل استقرار دانش آموزان	مکان
درخواست نمرات امتحانات گذشته توسط دانش آموزان	۲۴	درخواست نمرات امتحانات	وقایع
اعلام نمرات امتحان توسط معلم	۲۵-۳۲	اعلام نمرات امتحان	وقایع
مدیریت کلاس	۲۶-۲۷	مدیریت معلم	وقایع
اعتراض به نمره	۲۸	احساسات دانش آموزان	احساسات
برخورد معلم با دانش آموزان معترض	۲۹	برخورد معلم با دانش آموزان	روابط
واگذاری فرصت تکمیل سوال به دانش آموزان	۳۰	واگذاری فرصت تکمیل سوال	وقایع
اعلام تکالیف توسط معلم	۳۱	اعلام تکالیف	وقایع
زمان ورود معلم قرآن به کلاس	۳۳	زمان ورود معلم	زمان

ارتباط معلمین با یکدیگر	۳۴	معلمین با یکدیگر	روابط
امتحان قرآن	۳۵	امتحان قرآن	وقایع
نحوه ی برگزاری امتحان شفاهی	۳۶	برگزاری امتحان شفاهی	وقایع
راهبرد برقراری نظم در کلاس	۳۷	برقراری نظم در کلاس	وقایع
همکاری دانش آموزان با معلم	۳۸	همکاری	روابط
واگذاری فرصت جبران نمرات	۳۹	واگذاری فرصت جبران	وقایع
جلسه آخر کلاس قرآن	۴۰	جلسه آخر کلاس	زمان
آرزوی موفقیت برای آنها در آخرین جلسه کلاس	۴۱	معلم و دانش آموزان	روابط

جدول ۲-۸- کدگذاری های اصلی و فرعی گزارش جلسه هشتم کارورزی (۲) مورخ ۹۴/۲/۲۷

گزاره های فرعی	موارد مربوط به گزاره ها	دسته فرعی تر	دسته فرعی	دسته اصلی
تاریخ و ساعت حرکت به سمت مدرسه	۱	-حرکت به سمت مدرسه	-تاریخ/ساعت	زمان
برنامه صبحگاه	۲	-صبحگاه	-صبحگاه	
- حداقل زمان مورد نیاز برای امتحان	۲۲	-نیم ساعت		
- زمان ورود معلم قرآن به کلاس	۳۳	-۱۲/۰۵	-حداقل زمان مورد نیاز برای امتحان	
- جلسه آخر کلاس قرآن	۴۰	- کلاس قرآن	- جلسه آخر	
-محل توزیع صبحانه	۷	-حیاط مدرسه	-حیاط مدرسه	مکان
- محل استقرار دانش آموزان بعد از امتحان	۲۳	-جلو کلاس	- کلاس	
-حس توزیع صبحانه	۳	--حس زدن	-کارورز	احساسات
- امتناع از خوردن عدسی	۱۰	-دوست نداشتن عدسی	-دانش آموزان	
-اعتراض به نمره	۲۸	--اعتراض	-دانش آموزان	
-ارتباط کارورز با کادر مدرسه	۴	-سلام و احوال پرسى	- کارورز با کادر مدرسه	
- ارتباط معاون	۵	-اعلام حضور دانش آموزان بعد از	- معاون آموزشی با	

روابط	آموزشی با معلمان	۹	۹	معلمین
	- همکاری با کارورز با معلم ها	۱۲	۱۲	- کارورز با معلمان
	- ارتباط معلمان و کارورزها با یکدیگر	۳۹	۳۹	- معلمان و کارورزها با یکدیگر
	- برخورد معلم با دانش آموزان معترض	۳۴	۳۴	- برخورد معلم با دانش آموزان
	- ارتباط معلمان با یکدیگر	۳۸	۳۸	- معلمان با یکدیگر
	- همکاری دانش آموزان با معلم	۴۱	۴۱	- دانش آموزان با معلم
وقایع	- درخواست همکاری	۶	۶	- درخواست همکاری
	مدیر از معلمان	۸	۸	مدیر از معلمان
	- توزیع صبحانه	۱۱	۱۱	- توزیع صبحانه
	- صرف صبحانه در دفتر معلمان	۱۵-۱۳	۱۵-۱۳	- صرف صبحانه در دفتر معلمان
	- اجرای گام های	۱۶-۱۴	۱۶-۱۴	- اجرای گام های
	فعالیت یادگیری طراحی شده توسط کارورز	۱۷	۱۷	فعالیت یادگیری طراحی شده توسط معلم
	- تکمیل فعالیت های فرهنگی هنری	۱۸	۱۸	- تکمیل فعالیت های فرهنگی هنری
	- مرور کتاب			- مرور کتاب

- تذکر	- زنگ چهارم	۲۰-۱۹	- موقوف شدن امتحان به ساعت بعد
- توضیح سوال امتحانی	- تحویل گرفتن برگه ها به محض خوردن زنگ/نوشتن اسم بالای برگه	۲۱	- تذکر معلم - توضیح سوال امتحانی توسط معلم
- درخواست نمرات امتحانات گذشته	- توضیح سوال مبهم	۲۴	- درخواست نمرات امتحانات گذشته توسط دانش آموزان
- اعلام نمرات امتحان	- درخواست نمرات امتحانات گذشته	۳۳-۲۵	- اعلام نمرات امتحان توسط معلم
- مدیریت معلم	- فارسی/جغرافیا، انشا، فارسی	۲۷-۲۶	- مدیریت کلاس
- واگذاری فرصت تکمیل سوال	- دعوت به سکوت با هیس هیس	۳۰	- واگذاری فرصت تکمیل سوال به دانش آموزان
- اعلام تکالیف	- نوشتن دو مورد از فواید و مضرات قارچ ها	۳۱	- اعلام تکالیف توسط معلم
- امتحان	- سوالات ۷ تمرین دوره ای ریاضی	۳۵	- امتحان شفاهی قرآن - برگزاری امتحان شفاهی
- نحوه ی برگزاری امتحان شفاهی	- شفاهی	۳۶	- برقراری نظم در کلاس
- راهبرد برقراری نظم در کلاس	- ایستادن دانش آموزان کنار میز معلم و رو به کلاس	۳۷	- واگذاری فرصت جبران نمرات
- واگذاری فرصت جبران	- نوشتن اسامی خوب ها و بد ها و تاثیر در نمره امتحان	۳۹	
	- نمرات و اشتباهات قبلی		

مسئله مشاهده شده :

مکان برگزاری امتحان باید آرام و به دور از استرس باشد تا دانش آموزان بتوانند با تمرکز و آرامش به سوالات پاسخ دهند. اما متأسفانه به دلیل ضعف معلم در مدیریت جلسه امتحان ، این شرایط مطلوب فقط در دقایق ابتدایی امتحان حاکم بود.

-گزارش جلسه نهم کارورزی (۲) مورخ ۹۴/۲/۳۰

-ابزار مشاهده: واقعه نگاری (حضور در مدرسه)

دبستان: حسین امین (۲) کلاس: پنجم ۷

دانشجو(کارورز): زهرا پوربافرانی رشته: کارشناسی آموزش ابتدایی

معلم راهنما: سرکار خانم ماجد

استاد راهنما: سرکار خانم دکتر پوران خروشی مدیر راهنما: سرکار خانم کیومرثی

صبح روز چهارشنبه ۹۴/۲/۳۰ ساعت ۷/۵۰ راهی مدرسه حسین امین شدم. وقتی به مدرسه رسیدم که معلم ها در حال رفتن به کلاس هایشان بودند. بعد از سلام و صبح بخیر با مدیریت و معاونین مدرسه، به سرعت خود را به کلاس خانم ماجد رساندم. ایشان هم تازه وارد کلاس شده بودند. بچه ها در حال قرائت صلوات خاصه ی امام رضا (ع) بودند. من هم با آنها همراه شدم. از همان ابتدا معلم از من خواست تا کارم را شروع کنم و ادامه مرور مبحث نیمساز را در حضور ایشان برای دانش آموزان اجرا نمایم. همان طور که در گزارش قبلی هم گفته شد، قسمت اول فعالیت تا گام (ز)، جلسه ی گذشته اجرا شد و حالا برای ادامه، به پرگار و نقاله نیاز داشتیم. خانم ماجد از داخل کمد خود نقاله و پرگار بزرگ مدرسه را بیرون آورده، روی میز گذاشتند. و من کار را با نام و یاد خدا از گام (ژ) آغاز کردم. در حالیکه معلم ناظر و شاهد تدریس من بود. تا پایان این ساعت، مرور ما تا پایان گام (ض) پیش رفت و اجرای دو گام نهایی به ساعت های بعد موکول شد. ساعت تفریح به اتفاق خانم ماجد جهت استراحت به دفتر معلمین رفتیم. وارد دفتر که شدیم، دور یکی از میزها خیلی شلوغ بود بعد متوجه شدم که یک خانم فروشنده، لباس هایی را با قیمت حراجی برای فروش آورده است. خانم رحیمی (مربی بهداشت مدرسه) هم در دفتر حضور داشتند. من این فرصت را مغتنم شمردم و از ایشان خواستم تا به یکی از پرسشنامه های مربوط به درس روش تحقیق ام که در رابطه با آگاهی مربیان بهداشت از آسیب های دندانی بود، پاسخ گوید.

هنوز زنگ تفریح به پایان نرسیده بود ، من زودتر از خانم ماجد از دفتر خارج شدم . در مسیر راه پله ها یکی از دانش آموزان خانم موحد به من خبر داد که ایشان با من کار دارند.

به کلاس خانم موحد رفتم. ایشان مشغول برگزاری امتحان ریاضی بودند اما چون می خواستند هم زمان برگه های تحویل داده شده را تصحیح کنند ، از من خواستند تا به عنوان مراقب ، چند دقیقه ای سر کلاس حضور داشته باشم.

زنگ دوم :

بعد از اتمام امتحان ریاضی ، به کلاس خانم ماجد رفتم .ایشان هنوز به کلاس نیامده بودند.این ساعت بچه ها امتحان املاء داشتند .

معلم وارد کلاس شد و بعد از اینکه از بچه ها خواست مرتب بنشینند ،جلسه ی امتحان را اینگونه آغاز کرد:

یک بار از روی متن املاء می خوانم. همه گوش کنند.و تأکید کرد بعد از اتمام هربند، بند بعدی را سر خط بنویسند.

معلم در حالیکه املاء می گفت به بچه ها تذکر می داد.عسل خانم بد خط ننویسیا..... تینا خانم درست بشین و بنویس.

هر بند از املاء که تمام می شد ،خانم ماجد یک بار دیگر از روی آن می خواند.بعضی مواقع معنی کلمات موجود در متن املاء را از بچه ها می پرسید. مثلاً: عظمت یعنی چه ؟ بچه ها : بزرگی

بعد از پایان املاء ، معلم خطاب به دانش آموزان:یک دور دیگر سریع از روی متن می خونم.دستت زیر کلمه ها باشه.هر کسی که جا مونده دستش را ببره بالا.

در پایان از هر ردیف ، یک نفر برگه ها را جمع کرد.

هنوز کمی از وقت کلاس باقی مانده بود بنابراین من کارم را ادامه دادم.

در حین رسم نیمساز توسط یکی از دانش آموزان، بدنه ی نقاله از دسته ی آن جدا شد و روی زمین افتاد و شکست . معلم رو به آن دانش آموز گفت که باید یک نقاله شبیه همین برای مدرسه بخرد. ولی او مقصر نبود . به همین خاطر من به معلم گفتم که خسارت آن را پرداخت خواهیم کرد. خوشبختانه کار ما با نقاله تمام شده بود و دیگر احتیاجی به آن نداشتیم.

بعد از اجرای آخرین گام فعالیت خانم ماجد از من تشکر کردند.دانش آموزان برای استراحت به حیاط رفتند و ومن به اتفاق خانم ماجد وارد دفتر معلمین شدیم.

مدیر بعد از سلام و خسته نباشید به همه ی معلم هایش اعلام کرد که تا ۱۲ خرداد مدرسه باز است اما شما به صورت غیر مستقیم به دانش آموزان بفهمانید که دیگر لازم نیست به مدرسه بیایند.

من نقاله ی شکسته را روی میز معاونت پرورشی گذاشتم و خواستم خسارت آن را پرداخت کنم اما خانم زمانی به هیچ وجه زیر بار نرفت و از من خسارت نگرفت.

زنگ سوم : فارسی

خانم ماجد از بچه ها خواست تا انشای هفته (ص ۱۲۶) کتاب بنویسیم هایشان را در کلاس بنویسند. من هم مشغول نوشتن خاطره برای بچه هایی شدم که انبوه دفترهای خاطراتشان را روبه روی خودم میدیدم.

معلم هم با همین مشکل مواجه بود. بچه ها یکی یکی برای ایشان دفتر خاطره می بردند اما خانم ماجد یک راه مناسب برای رهایی از این مشکل پیدا کرده بود. ایشان جملاتی را در قالب پند روی یک برگه چاپ کرده بود و به جای نوشتن خاطره، روی صفحه ی آخر کتاب هدیه های بچه ها می چسباند. بعد از پایان کارش، یک بار از روی این پندها بلند خواند و توضیحاتی به بچه ها ارائه داد. زنگ چهارم :

این ساعت معلم تمرینات پایانی کتاب کار هدیه ها را یک بار دیگر بررسی و امضا کرد. من هم با درخواست معلم، چند تمرین پایانی کتاب بنویسیم ها را بررسی کردم. و بعد از امضا و ثبت تاریخ، به کمک ثمین برای هر تمرینی که کامل بود، در کنار هر امضا یک برچسب ستاره زدیم. زنگ پنجم :

این ساعت تعدادی دیگر از کتابها را که باقی مانده بود بررسی کردم و بعد از آن برای تکمیل کارتکس و فرم های ارزشیابی به دفتر مدیریت رفتم. به درخواست معاونت آموزشی، بار دیگر برای تکمیل فرم هایی که معلم راهنما باید آنها را پر می کرد، به کلاس آمدم. بعد از تکمیل فرم ها از خانم ماجد به خاطر تمام زحماتشان تشکر کردم و با آرزوی موفقیت برای همه ی بچه ها، از آنها خداحافظی کرده از کلاس خارج شدم. از خانم کیومرثی و معاونین محترم طلب حلالیت کرده و بعد از خداحافظی، به سمت منزل حرکت کردم.

جدول ۱-۹- مقوله بندی متن گزارش جلسه نهم کارورزی (۲) مورخ ۹۴/۲/۳۰

گزاره ی فرعی	موارد مربوط به گزاره ها	دسته های فرعی	عناوین دسته ها اصلی
تاریخ و ساعت حرکت به سمت مدرسه	۱	تاریخ/ساعت	زمان
زمان ورود کارورز به مدرسه	۲	زمان ورود به مدرسه	زمان
ارتباط کارورز با کادر مدرسه	۳	کارورز و کادر	روابط
عجله کارورز برای حضور به موقع در کلاس	۴	عجله	وقایع
چگونگی آغاز کلاس توسط دانش آموزان	۵	آغاز کلاس	وقایع
همراهی کارورز با دانش آموزان	۶	کارورز و دانش آموزان	روابط
همکاری معلم با کارورز	۷	همکاری	روابط
پرگار و نقاله	۸	استفاده از ابزارهای آموزشی	وقایع
فراهم کردن ابزارهای آموزشی توسط معلم	۹	فراهم کردن ابزارهای آموزشی	وقایع
چگونگی آغاز اجرای فعالیت یادگیری	۱۰	اجرای فعالیت یادگیری	وقایع
میزان پیشرفت کارورز در اجرای گام ها	۱۱	اجرای گام ها	وقایع
ساعت تفریح	۱۲	ساعت تفریح	زمان
فروش لباس در مدرسه	۱۳	فروش لباس در مدرسه	وقایع
همکاری مربی بهداشت با کارورز	۱۴	همکاری	روابط
ارتباط سایر معلم ها با کارورز	۱۵	سایر معلم ها و کارورز	روابط

نحوه ی برگزاری امتحان املاء	۱۶	برگزاری امتحان املاء	وقایع
ادامه ی اجرای فعالیت یادگیری در فرصت باقی مانده	۱۷	اجرای فعالیت یادگیری	وقایع
شکستن نقاله در حین رسم نیمساز	۱۸	شکستن نقاله	وقایع
ارتباط معلم با کارورز	۱۹	معلم و کارورز	روابط
ارتباط مدیر با معلم ها	۲۰	مدیر و معلمین	روابط
ارتباط معاون با کارورز	۲۱	معاون و کارورز	روابط
چگونگی آغاز کلاس توسط معلم	۲۲	آغاز کلاس	وقایع
ارتباط کارورز با دانش آموزان	۲۳	کارورز و دانش آموزان	روابط
حل مشکل خاطره نویسی	۲۴	ارائه راهکار	وقایع
بررسی تکالیف هدیه ها	۲۵	بررسی تکالیف	وقایع
همکاری کارورز با معلم	۲۶	همکاری	وقایع
پیگیری کارورز برای تکمیل فرم های ارزشیابی کارورزی	۲۷	پیگیری	وقایع
ارتباط کارورز با معلم	۲۸	کارورز و معلم	روابط
ارتباط کارورز با دانش آموزان	۲۹	کارورز و دانش آموزان	روابط
ارتباط کارورز با کادر مدرسه	۳۰	کارورز و کادر	روابط

جدول ۲-۹- کدگذاری های اصلی و فرعی گزارش جلسه نهم کارورزی (۲) مورخ ۹۴/۲/۳۰

دسته اصلی	دسته فرعی	دسته فرعی تر	موارد مربوط به گذاره ها	گزاره های فرعی
زمان	-تارخ/ساعت -زمان ورود به مدرسه - ساعت تفریح	- حرکت به سمت مدرسه -۸/۰۵ -استراحت	۱	-تاریخ و ساعت حرکت به سمت مدرسه
			۲	- زمان ورود کارورز به مدرسه
			۱۲	-ساعت تفریح
روابط	- کارورز با کادر مدرسه -کارورز با دانش آموزان -معلم با کارورز - مربی بهداشت با کارورز - سایر معلم ها با کارورز - معلم با کارورز - مدیر با معلم ها	-سلام و صبح بخیر/طلب حلالیت و خدا حافظی -همراهی با دانش آموزان در سلام دادن به آقا امام رضا (ع) -اختصاص وقت کلاس برای اجرای فعالیت -پاسخگویی به پرسشنامه روش تحقیق -کمک گرفتن از کارورز به عنوان مراقب امتحان	۳-۳۰	-ارتباط کارورز با کادر مدرسه
			۶	-همراهی کارورز با دانش آموزان
			۷	-همکاری معلم با کارورز
			۱۴	--همکاری مربی بهداشت با کارورز
			۱۵	-ارتباط سایر معلم ها با کارورز
			۱۹	-ارتباط معلم با کارورز
			۲۰	-ارتباط مدیر با معلم ها

	-تشکر و قدردانی ۲۱ -ارتباط معاون با کارورز	-معاون با کارورز ۲۹-۲۳ -ارتباط کارورز با دانش آموزان -ارتباط کارورز با معلم	-اعلام تاریخ نهایی برگزاری کلاس ها -عدم دریافت خسارت از کارورز ۲۸ -نوشتن خاطره /آرزوی موفقیت برای همه دانش آموزان -تشکر و قدر دانی	- کارورز با دانش آموزان - کارورز با معلم
وقایع	-عجله کارورز به موقع سر کلاس ۴ -چگونگی آغاز کلاس توسط دانش آموزان ۵ - پرگار و نقاله ۸ -فراهم کردن ابزارهای آموزشی توسط معلم ۹ -چگونگی آغاز اجرای فعالیت یادگیری ۱۰ -میزان پیشرفت کارورز در اجرای گام ها ۱۱ -فروش لباس در مدرسه ۱۳ -نحوه ی برگزاری امتحان املاء	-حضور به موقع سر کلاس -قرائت صلوات خاصه امام رضا (ع) -ابزار آموزشی -از داخل کمد -با نام و یاد خدا از گام (ژ) -تا پایان گام (ض) -به قیمت حراجی -خواندن از روی متن املاء قبل از شروع امتحان، تکرار	-عجله کارورز به موقع سر کلاس -چگونگی آغاز کلاس توسط دانش آموزان - پرگار و نقاله -فراهم کردن ابزارهای آموزشی توسط معلم -چگونگی آغاز اجرای فعالیت یادگیری -میزان پیشرفت کارورز در اجرای گام ها -فروش لباس در مدرسه -نحوه ی برگزاری امتحان املاء	-عجله کارورز به موقع سر کلاس -آغاز کلاس -راهبرد یاددهی -فراهم کردن ابزارهای آموزشی -آغاز اجرای فعالیت یادگیری -میزان پیشرفت در اجرای گام ها -فروش لباس -امتحان املا

	مجدد املا بعد از هر بند، خواندن از روی متن بعد از پایان املاء	۱۶	
- اجرای فعالیت یادگیری	- دو گام پایانی		- ادامه ی اجرای فعالیت یادگیری در
- شکستن نقاله	- در حین رسم نیمساز	۱۷	فرصت باقی مانده - شکستن نقاله در حین رسم نیمساز
- آغاز کلاس	- نوشتن انشا توسط دانش آموزان	۱۸	- چگونگی آغاز کلاس توسط معلم
- حل مشکل	- چاپ برگه هایی شامل جملاتی در قالب پند به تعداد همه دانش آموزان	۲۲	- حل مشکل خاطره نویسی
- بررسی تکالیف	- بررسی و امضاء توسط معلم	۲۴	- بررسی تکالیف هدیه ها
- بررسی تکالیف	- بررسی تمرینات پایانی کتاب بنویسیم.	۲۵	- همکاری کارورز با معلم
- تکمیل فرم های ارزشیابی	- تکمیل فرم های ارزشیابی مربوط به معلم راهنما	۲۶ ۲۷	- پیگیری کارورز برای تکمیل فرم های ارزشیابی کارورزی

مسئله مشاهده شده:

ورود افرادی به عنوان فروشنده ی لباس و ... به محیط آموزشی مدرسه، صحیح نیست.

عنوان: طراحی فعالیت یادگیری

موضوع فعالیت: مرور مبحث نیمساز زاویه پایه: پنجم ابتدایی

تاریخ اجرا: ۹۴/۲/۲۷ و ۹۴/۲/۳۰

مکان اجرا: مدرسه حسین امین (۲) کلاس پنجم ۷

شیوه اجرا: اجرا در دو بخش مستقل و مشترک

روش تدریس: نمایشی، پرسش و پاسخ، توضیحی

دانشجو(کارورز): زهرا پوربافرانی

معلم راهنما: سرکار خانم مریم ماجد

استاد راهنما: سرکار خانم دکتر پوران خروشی

مدیر راهنما: سرکار خانم کیومرثی

مراحل طراحی فعالیت یادگیری: (این فعالیت مربوط به درس ریاضی پایه پنجم دبستان صفحه ی

۱۲۷ قسمت نیم ساز یک زاویه می باشد.)

۱-هدف/پیامد

هدف: آشنایی فراگیران با چگونگی رسم نیمساز و استفاده از آن در پیدا کردن اندازه سایر زاویه ها بدون

استفاده از نقاله

پیامد:

• فراگیران بتوانند:

- ✓ نیمساز زاویه ها را به کمک نقاله رسم کنند.
- ✓ نیمساز زاویه ها را به کمک پرگار رسم کنند.
- ✓ با توجه به مفهوم نیمساز ،اندازه سایر زاویه ها را بدون استفاده از نقاله ، در یک زاویه نیم صفحه پیدا کنند.
- ✓ با توجه به مفهوم نیمساز ،اندازه سایر زاویه ها را بدون استفاده از نقاله ،در اشکال هندسی پیدا کنند.

۲-مراحل/گام های اجرای فعالیت

(الف) مطالعه متن درس و فعالیت های مطرح شده در کتاب،به جهت آشنایی با درس و اهداف آموزشی

مدنظر مؤلف

- (ب) مشورت با استاد راهنما و معلم راهنما و مطالعه‌ی مطالب مورد نیاز
- (پ) پیدا کردن مثال‌هایی مشابه با نمونه‌های ارائه شده در کتاب
- (ت) تهیه طرح درس توسط کارورز (که در ادامه شرح آن ارائه خواهد شد.)
- (ث) نشان دادن طرح درس نوشته شده به معلم و استاد راهنما و تأیید آنها
- (ج) جمع‌بندی و سازماندهی طرح درس با توجه به تغییرات احتمالی
- (چ) هماهنگی با معلم راهنما جهت اختصاص بخشی از ساعت کلاس ریاضی به اجرای این طرح
- (ح) گروه‌بندی دانش‌آموزان (ترجیحاً در این طرح از همان گروه‌بندی انجام شده توسط معلم استفاده می‌شود.)

اجرای فعالیت به صورت مستقل:

- (خ) از آنجایی که انواع زاویه‌ها و رسم آنها به کمک نقاله در پایه چهارم ابتدایی آموخته می‌شود، بنابراین در پایه پنجم دانش‌آموزان باید بتوانند به خوبی با نقاله و چگونگی استفاده از آن آشنا باشند. اما با توجه به مشاهدات انجام شده:
۱. ضمن پرسش کلاسی معلم، دانش‌آموزان به درستی نمی‌توانستند به سؤالات مطرح شده پای تابلو پاسخ دهند.

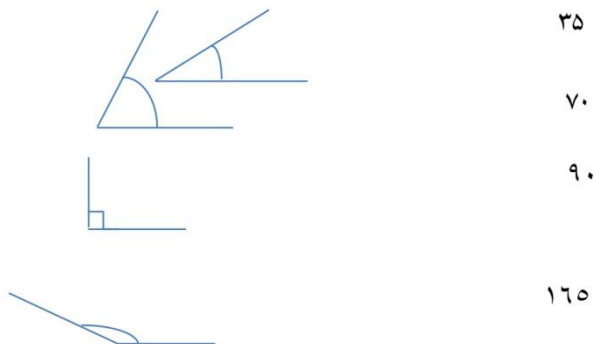
۲. حل تمرینات کتاب پای تابلو به کندی پیش می‌رفت.

۳. اکثر دانش‌آموزان در امتحان میان‌ترم به سؤالات مربوط به این درس پاسخ غلط داده بودند.

۴. هنوز بعضی از دانش‌آموزان، تسلط کافی در استفاده از نقاله را ندارند. (عدم تمایز بین شمارش اعداد از سمت راست به چپ یا از چپ به راست همچنین عدم تشخیص قرارگیری نقطه وسط نقاله در سر خط) بنابر این در ابتدا مرور کوتاهی خواهیم داشت بر چگونگی استفاده از نقاله.

در ابتدا در حالیکه خودمان یک نقاله بزرگ در دست داریم از بچه‌ها می‌خواهیم خوب به نقاله‌هایشان نگاه کنند به نحوه تقسیم‌بندی نقاله توجه کنند و آنچه را می‌بینند بیان کنند. بعد از دریافت نظرات دانش‌آموزان، همزمان با استفاده از روش نمایشی، از روش توضیحی هم بهره می‌گیریم و این چنین ادامه می‌دهیم: نیم دایره‌ی نقاله به ۱۸۰ قسمت مساوی تقسیم شده است. به هر کدام از این قسمت‌های کوچک درجه می‌گوییم. ۱۰ درجه را به صورت ۱۰۰ می‌نویسیم. دقت کنید که در نقاله دو ردیف درجه‌بندی داریم. درجه‌بندی بالاتر از راست به چپ و درجه‌بندی پایین‌تر از چپ به راست می‌باشد.

(د) بعد با رسم چند زاویه به کمک یک نقاله‌ی بزرگ روی تابلوکار را شروع می‌کنیم. به این ترتیب که اندازه چند زاویه را روی تابلو می‌نویسیم و از بچه‌ها می‌خواهیم به تابلو و نحوه‌ی رسم آنها خوب دقت کنند. هر کدام از دانش‌آموزان باید یک نقاله داشته باشند و همزمان با مشاهده‌ی رسم زوایا توسط کارورز، زاویه‌ها را در دفتر هایشان رسم کنند.

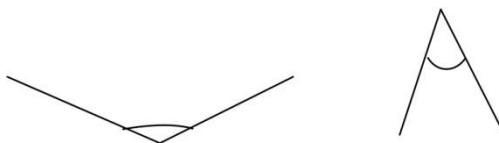

توضیح کارورز : برای رسم هر کدام از این زوایا ابتدا یک خط رسم می کنیم نقطه وسط نقاله را سر خط قرار داده به گونه ای که قسمت پایینی نقاله کاملاً مماس بر خط باشد و از صفر نقاله شروع به شمارش می کنیم. (اگر نقطه ی وسط نقاله در سمت راست خط قرار گیرد از صفر سمت چپ و اگر سمت چپ خط قرار گیرد از صفر سمت راست شروع به شمارش می کنیم.)

ذ) ارزشیابی تکوینی : بعد از رسم این زاویه ها هر کس برای خودش زوایای ۲۵° ، ۴۵° و ۱۳۵° را رسم کند. پس از چند دقیقه ، کارورز زوایای رسم شده را بررسی می کند.

ر) با توجه به زاویه های رسم شده مفهوم زوایای تند ، راست ، باز و نیم صفحه با همراهی دانش آموزان به صورت پرسش و پاسخ مرور خواهد شد.

ز) از آنجایی که دانش آموزان باید بتوانند زاویه ها را در حالت ها ، شکل ها و جهت های مختلف به کمک نقاله اندازه بگیرند ، دو نمونه از این زاویه ها را روی تابلو رسم می کنیم و از دونفر از دانش آموزان می خواهیم تا آنها را به کمک نقاله بزرگ اندازه بگیرند.

اجرای فعالیت به صورت مشترک

ژ) بعد از آن به سراغ مفهوم نیمساز می رویم. اما قبل از آن ، مفهوم نیمساز باید برای دانش آموزان روشن شود. (نیم خطی که زاویه را به دو زاویه مساوی تقسیم می کند). برای دست یابی به این هدف ، معلم و کارورز هر دو از دانش آموزان می خواهند تا روی کاغذ رنگی هایی که با خود آورده اند به دلخواه یک زاویه رسم کرده و دور تا دور آن را با قیچی برش دهند و بعد آن را از وسط تا بزنند به گونه

ای که دو ضلع زاویه کاملاً منطبق بر هم گردد. بعد کاغذ را باز کرده و خط تایی آن را با مداد مشخص کنند. کارورز سؤال میکند: چند زاویه به وجود می‌آید؟ آیا این زاویه‌ها مساوی هستند؟ معلم: به نظر شما این خط تا با زاویه‌ی ما چه کرد؟ در نهایت پاسخ این خواهد بود که زاویه را به دو قسمت مساوی تقسیم میکند. توضیح معلم: این خط تا مثل یک نیم خطی عمل می‌کند که به رأس زاویه رسم شده و زاویه را به دو قسمت مساوی تقسیم می‌کند. به همین دلیل به آن نیمساز می‌گویند.

(س) حالا نوبت به رسم نیمساز می‌رسد.

یک زاویه روی تابلو می‌کشیم و از بچه‌ها می‌پرسیم به نظر شما چگونه می‌توان این زاویه را به دو زاویه مساوی تقسیم کرد؟ نهایتاً به این نتیجه خواهیم رسید که نیمساز آن را رسم کنیم. در حین اینکه کارورز پای تابلو این کار را انجام می‌دهد، همزمان با او دانش‌آموزان داخل دفتر هایشان او را همراهی می‌کنند. توضیح کارورز: به کمک نقاله اندازه‌ی زاویه را به دست می‌آوریم سپس در محل نصف اندازه‌ی آن علامت می‌گذاریم. پس از آن، از نقطه‌ای که علامت گذاشته ایم، به رأس زاویه، نیم خطی رسم می‌کنیم. این نیم خط نیمساز زاویه است که زاویه را به دو قسمت مساوی تقسیم می‌کند.

(ش) معلم: آیا به نظر شما از روش دیگری هم می‌توانیم نیمساز این زاویه را رسم کنیم؟ از آنجایی که این فعالیت به مرور مبحث نیمساز می‌پردازد مطمئناً بچه‌ها خواهند گفت به کمک پرگار. کارورز: بچه‌ها توجه کنید... می‌خواهیم یک بار دیگر نیمساز زاویه را رسم کنیم اما با کمک پرگار باز هم طبق مرحله قبل، در حین اینکه کارورز پای تابلو این کار را انجام می‌دهد، همزمان با او دانش‌آموزان داخل دفتر هایشان او را همراهی می‌کنند. ابتدا دهانه پرگار را به اندازه‌ی دلخواه باز می‌کنیم سوزن آن را روی رأس زاویه گذاشته و یک کمان رسم می‌کنیم به گونه‌ای که اضلاع زاویه را قطع کند. (توضیح خواهیم داد که کمان یک قسمت از دایره است). برای نقاط تقاطع اسم می‌گذاریم مثلاً (الف و ب)

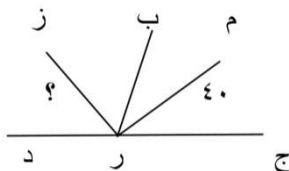
بعد بدون اینکه دهانه پرگار را تغییر دهیم سوزن پرگار را یک بار روی نقطه الف گذاشته یک کمان می‌کشیم و یک بار هم سوزن را روی نقطه ب می‌گذاریم و کمان دیگری رسم می‌کنیم. از محل برخورد این دو کمان یک نیم خط به طرف رأس زاویه می‌کشیم. این نیم خط همان نیمساز است. معلم راهنما: به نظر می‌رسد اگر رسم نیمساز به کمک پرگار را روی همان شکل اول که نیمسازش را به کمک نقاله رسم کرده ایم پیاده کنیم درک این مفهوم راحت‌تر خواهد بود زیرا نیمساز می‌کشد که با روش دوم رسم می‌کنیم دقیقاً منطبق بر نیمساز روش اول می‌شود. بنابراین یک بار دیگر به کمک پرگار نیمساز را روی زاویه قبلی می‌کشیم.

ص) ارزشیابی تکوینی: حالا از دانش آموزان می خواهیم تا یک زاویه به اندازه دلخواه در دفتر هایشان بکشند و نیمساز آن را به هر دو روش ، رسم کنند. بعد از بررسی نیمسازهای رسم شده توسط دانش آموزان و ارائه ی بازخوردهای کتبی و شفاهی به آنها ، از یادگیری این مطلب هم اطمینان حاصل می کنیم. در غیر این صورت با دانش آموزانی که هنوز یاد نگرفته اند در فرصتی دیگر و به صورت انفرادی کار خواهد شد . (به خاطر زمان محدود کلاس و جلوگیری از بروز نارضایتی از جانب دانش آموزانی که درس را یاد گرفته اند.) (مستندات به پیوست ارائه خواهد شد.)

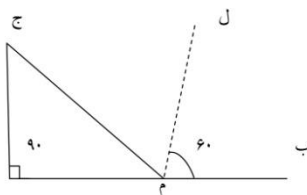
ض) بعد از مرور این مباحث برای کاربردی تر کردن این مفاهیم ، به کمک دانش آموزان سوال شماره ۳ و ۲ از تمرین های کتاب صفحه ۱۲۸ را پای تابلو حل می کنیم. (با توجه به این که دانش آموزان از سال قبل می دانند که زاویه نیم صفحه و مجموع زوایای داخلی مثلث ۱۸۰ درجه است.)

ط) در پایان ، دو سؤال خارج از کتاب به دانش آموزان داده می شود سوال اول توسط کارورز و سوال دوم توسط معلم طراحی شده است. این دو سوال اشاره به دو هدف پایانی فعالیت طراحی شده دارد. در صورتی که درصد بالایی به این دو سوال پاسخ صحیح دهند ، می توان نتیجه گرفت که تا حدودی این اهداف تحقق یافته اند.

- ۱- در شکل رو به رو (م) نیمساز زاویه ی (ب ر ج) و (ز ر) نیمساز زاویه (ب ر د) است.
با توجه به اندازه ی روی شکل مقدار (؟) چه قدر است؟

- ۲- در شکل زیر (ل م) نیمساز زاویه ی (ب م ج) است با توجه به اندازه های داده شده اندازه ی زاویه ج را حساب کنید.

ظ) در پایان بعد از بررسی سوالات توسط کارورز و معلم ، به دانش آموزان بازخورد کتبی و شفاهی داده خواهد شد .

۳- مواد لازم: کتاب درسی/نقاله/پرگار/قلم و کاغذ/کاغذ رنگی /قیچی /گچ و تابلو/نمونه سوالات خارج از کتاب

۴- شیوه بازخورد در فرآیند یاددهی - یادگیری:

شفاهی: هنگام بررسی زوایای رسم شده توسط کارورز ، به دانش‌آموزان بازخورد شفاهی داده خواهد شد. مثلاً اگر دانش‌آموزی زاویه و نیمسازها را به درستی رسم نکرده باشد ، کارورز سعی می‌کند در مرحله اول او را متوجه اشتباهش کند مثلاً از اومی خواهد تا با نقاله اش یک بار دیگر زاویه ی رسم شده را اندازه بگیرد . در مرحله بعد به او توضیح خواهد داد که برای رسم زاویه و یا نیمساز به صورت صحیح، چگونه باید عمل کند.

کتبی: ضمن بررسی زوایای رسم شده در ارزشیابی تکوینی ، کارورز به تمام دانش‌آموزان بازخورد کتبی می‌دهد ضمن اینکه از اعضای هر گروه می‌خواهد که با روش همسال سنجی به یکدیگر بازخورد کتبی دهند. همچنین ارزشیابی پایانی هم بازخورد کتبی و شفاهی خواهد داشت .

رهنمودی: در مواقع ضرورت کارورز راهنمایی‌های لازم را ارائه خواهد داد. توضیح گام (د) یکی از نمونه‌های این نوع از بازخورد، به شمار می‌آید.

از طرفی رسم چند زاویه و نیمساز پای تابلو به عنوان نمونه، راهنمای عمل دانش‌آموزان خواهد بود. تشویقی: کارورز و معلم با جملات تشویقی نظیر: (آفرین ، احسنت ، عالی بود و ...) دانش‌آموزان را طی اجرای طرح تشویق خواهند کرد.

در صورت لزوم ترکیبی از موارد ذکر شده جهت بازخورد به کار گرفته خواهد شد.

۵- سنجش عملکرد: در حین اجرای گام‌های فعالیت ، ارزشیابی تکوینی ، از طریق پرسش و پاسخ شفاهی و کتبی صورت گرفت.

نمونه‌هایی از ارزشیابی‌های کتبی

سازمان پژوهش

در با توجه به شکل متقابل از زاویه های مختلف مشاهده می شود.

در این شکل هر سه زاویه در یک خط قرار دارند و مجموع آن ها ۱۸۰ درجه است.

در شکل زیر زاویه های مختلف را مشخص کنید.

این پاسخ درست است.

را به جای شما درست نیست.

با توجه به زاویه های مختلف را به جای شما درست نیست.

عالم می گوید.

پژوهش روایتی

در با توجه به شکل متقابل از زاویه های مختلف مشاهده می شود.

در این شکل هر سه زاویه در یک خط قرار دارند و مجموع آن ها ۱۸۰ درجه است.

در شکل زیر زاویه های مختلف را مشخص کنید.

این پاسخ درست است.

را به جای شما درست نیست.

با توجه به زاویه های مختلف را به جای شما درست نیست.

عالم می گوید.

در با توجه به شکل متقابل از زاویه های مختلف مشاهده می شود.

در این شکل هر سه زاویه در یک خط قرار دارند و مجموع آن ها ۱۸۰ درجه است.

در شکل زیر زاویه های مختلف را مشخص کنید.

این پاسخ درست است.

را به جای شما درست نیست.

با توجه به زاویه های مختلف را به جای شما درست نیست.

عالم می گوید.

در با توجه به شکل متقابل از زاویه های مختلف مشاهده می شود.

در این شکل هر سه زاویه در یک خط قرار دارند و مجموع آن ها ۱۸۰ درجه است.

در شکل زیر زاویه های مختلف را مشخص کنید.

این پاسخ درست است.

را به جای شما درست نیست.

با توجه به زاویه های مختلف را به جای شما درست نیست.

عالم می گوید.

۶- باز اندیشی:

- باز اندیشی اجرای مستقل :

(الف) به سبب مطالعه ی دقیق مطالب از متن درس و فعالیت های مطرح شده در کتاب ،بهترین اهداف آموزشی ممکن استخراج و انتخاب گردید.

(ب) ضمن مشورت با استاد و معلم راهنما ،شاهد استقبال آنها از طرح این مسئله بودم. بنابراین در صد جمع آوری مطالب مورد نیاز از منابع مختلف از جمله معلمان و اساتید ریاضی ،کتابهای راهنما معلم و کارگاه های آموزشی خانه ی ریاضیات اصفهان برآمدم.

(پ) در برخی موارد پیدا کردن مثال های متنوع اما مشابه نمونه های ارائه شده در کتاب ، بحث را از حالت تکراری بودن خارج کرد.

(ت) پیش نویس طرح با توجه به اهدافی که مدنظر بود به خوبی تهیه گردید.

(ث) کلیت پیش نویس طرح مورد تایید استاد و معلم راهنما قرار گرفت.

(ج) پیشنهادات و بازخوردهای معلم و استاد راهنما منجر به تغییراتی جزئی در طرح نهایی گردید.

(چ) معلم راهنما زمان کافی را برای اجرای این فعالیت در اختیار من قرار داد.

(ح) اجرای این طرح مستلزم گروه بندی دانش آموزان بود.اما به منظور استفاده ی بهینه از فرصت در اختیار گذاشته شده و جلوگیری از بروز هرج و مرج در کلاس تصمیم بر این شد که از همان گروه بندی های کلاسی معلم استفاده شود.

(خ) با استناد به شواهد این گام مرور کوتاه بر چگونگی استفاده از نقاله بسیار ضرورت داشت. در ضمن اجرای فعالیت هم شاهد عدم توانایی استفاده ی صحیح از نقاله از جانب بیش از نیمی از کلاس بودیم

(د) بهتر بود می گفتیم از صفری که در امتداد یکی از اضلاع زاویه قرار می گیرد، شروع به شمارش می کنیم.

(ذ) نظارت و بازخورد بر کار تک تک گروه ها صورت گرفت. اکثر دانش آموزان زاویه ها را درست رسم کرده بودند به جز ۱ یا ۲ نفر که با توضیح بیشتر به آنها ،متوجه اشتباه خود شدند. همکاری سرگروه ها در زمینه ی بررسی آنچه که اعضای گروه رسم کرده اند در مدیریت زمان بسیار مؤثر بود.

(ر) فقط اندازه گیری دو زاویه آن هم توسط دو نفر پای تابلو کافی نبود. این دو نفر برای اندازه گیری زوایایی از این نوع مشکل داشتند بنابراین باید زمان بیشتری صرف این گام می شد.

- باز اندیشی اجرای مشترک

(ژ) این مرحله برای دانش آموزان جذاب بود چون باید روی کاغذهای رنگی به دلخواه خود یک زاویه رسم و برش می دادند.

مرحله ی تا زدن بسیار مهم بود چون در صورتی که اضلاع بر هم منطبق نمی شد، دیگر خط تا نشان دهنده ی نیمساز نبود.

بهتر بود در این گام کارورز در ابتدای کار، یک نمونه را به صورت عملی برای دانش آموزان انجام می داد و بعد از آنها می خواست تا به صورت مستقل کار کنند. چرا که تعدادی از دانش آموزان، هنوز متوجه نشده بودند که چه کاری باید انجام دهند.

س) بهتر بود به جای اجرای این گام توسط کارورز، از یکی از دانش آموزان می خواستیم تا نیمساز را پای تابلو رسم کند. سایر دانش آموزان هم همزمان با توضیحات او نیمسازها را در دفتر هایشان رسم کنند.

ش) باز هم بهتر بود به جای اجرای این گام توسط کارورز، از یکی از دانش آموزان می خواستیم تا نیمساز را پای تابلو رسم کند. سایر دانش آموزان هم همزمان با توضیحات او نیمسازها را در دفتر هایشان رسم کنند.

ص) این ارزشیابی برای اطلاع از میزان پیشرفت دانش آموزان و شناسایی نقاط قوت و ضعف آنان بسیار مؤثر بود.

ض) بهتر بود عین سؤالات کتاب را حل نمی کردیم، چون به اندازه ی کافی در طول سال تحصیلی به آنها پرداخته شده بود و خود دانش آموزان هم تمایلی به آن نداشتند.

ط) سطح این دو سوال کمی بالا بود. بهتر بود از سوالات ساده تری استفاده می کردیم. درصد پاسخ صحیح دانش آموزان به سوال (۱) بیشتر از سوال (۲) بود. چراکه سوال دوم یک سوال ترکیبی بود و بهتر بود اینجا مطرح نشود.

چراکه مستلزم ترکیب چند مفهوم از جمله: نیمساز، زاویه ی نیم صفحه و مجموع زوایای داخلی مثلث بود و دانش آموزان کلاس پنجم هنوز قادر به حل چنین سوالاتی نیستند. هر چند که تعداد کمی از آنها توانسته بودند به این سوال هم پاسخ صحیح بدهند.

ظ) بهتر بود چند نفر از دانش آموزان به صورت تصادفی انتخاب می شدند و این دو سوال را با ارائه ی توضیحات کافی و ذکر دلیل حل می کردند و در صورت اشتباه، کار آنها مورد نقد سایر دانش آموزان قرار می گرفت. به عبارتی به جای این که جواب آماده در اختیارشان قرار گیرد، زمینه ای فراهم شود تا خودشان به جواب برسند.

- نوع ارزشیابی ها و ابزار به کار گرفته شده بسیار مناسب بودند و با توجه به باز خورد های مطلوب ارائه شده از جانب کارورز و معلم، نتایج نهایی رضایت بخش بود.

جمع‌بندی:

طی مشاهداتی که در طول یک ترم از کلاس پنجم ۷ داشتم، ضمن اینکه شاهد تدریس‌ها، انواع تشویق‌ها و تنبیه‌ها، انواع فعالیت‌های فرهنگی-هنری و بودم، موانع و مشکلات گوناگونی از قبیل: روش‌های تدریس سنتی و معلم محور، توهین و تحقیر دانش‌آموزان بدون در نظر گرفتن شخصیت و روحیه‌ی لطیف آنها، تبعیض بین دانش‌آموزان، تأکید صرف روی نمونه سؤالات و جزوه نویسی، عدم اجرای ارزشیابی تکوینی در حین تدریس برای آگاهی از وضعیت یادگیری دانش‌آموزان، تأکید بیش از حد روی امتیاز و نمره و..... را شناسایی کردم.

اما آنچه بیش از همه نظر من را به خود جلب کرد، عدم یادگیری برخی از مباحث به خصوص در حوزه‌ی ریاضیات بود که اکثریت کلاس را در بر می‌گرفت.

با توجه به شواهدی که در گام (خ) طراحی فعالیت هم به آن‌ها اشاره شده است، تصمیم گرفتم در حد توان خود اقدام به رفع یا کاهش این مشکل نمایم.

در این راستا قرار بر این شد که در حیطه‌ی مرور مباحث، مبحث مربوط به رسم نیمساز، به صورت ریشه‌ای و عمیق، یک بار دیگر برای دانش‌آموزان مرور گردد.

با توجه به بررسی‌هایی که با مراجعه به منابع مختلف انجام دادم متوجه شدم که مشارکت فعال دانش‌آموزان و استفاده از روش‌های فعال نظیر پرسش و پاسخ و روش نمایشی در کنار روش توضیحی، در مرور این مبحث و کسب مهارت در استفاده از نقاله و پرگار برای اندازه‌گیری زاویه و رسم نیمساز، می‌تواند بسیار مؤثر باشد. بنابر این اقدام به طراحی فعالیتی در این زمینه نمودم.

این فعالیت تا گام (ز) به صورت مستقل و از گام (ژ) به همراهی و مشارکت معلم اجرا گردید. و با تجزیه و تحلیل داده‌های به دست آمده از مجموع ارزشیابی‌های تکوینی، نتایج رضایت‌بخشی را در بر داشت.

فهرست منابع:

- بابلیان، اسماعیل؛ دببانی، محمد تقی (۱۳۸۵). کتاب معلّم ریاضی پنجم دبستان. تهران. اداره ی کل چاپ و توزیع کتاب های درسی
- سادات، ملیحه سادات؛ صادقی، مرتضی (۱۳۹۴). مبانی آموزش ریاضی جهت استفاده ی دبیران ریاضی و دانشجو معلمان. اصفهان. انتشارات گلبن
- خانه ریاضیات، (۱۳۹۳)، کارگاه آموزشی (استانداردهای کمیسیون ملی معلمان ریاضی، استانداردهای NCTM برای ریاضیات دوره ابتدایی). اصفهان

منابع

- آسابرگر، آرتور (۱۳۸۰). روایت در فرهنگ عامیانه، رسانه و زندگی روزمره، ترجمه محمد رضا لیراوی، تهران:
- کانون اندیشه اداره کل پژوهش های سیمما.
- آقای میبدی، فروغ (۱۳۹۲). پیش درآمدی بر مطالعه روایت و روایت پژوهی، کهن نامه ادب پارسی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی. ۴ (۲): ۱۹-۱.
- احمدی، بابک (۱۳۸۰). ساختار و تأویل متن، تهران: نشر مرکز.
- اخوت، احمد (۱۳۷۱). دستور زبان داستان، اصفهان: نشر فردا.
- استربرگ، کریستین جی. (۱۳۸۴). روش های تحقیق کیفی در علوم اجتماعی ترجمه احمد پوراحمد و علی شمعی، یزد: انتشارات دانشگاه یزد.
- امام جمعه، محمد رضا، مهر محمدی، محمود (۱۳۸۵). نقد و بررسی رویکردهای تدریس فکورانه به منظور ارایه ی برنامه درسی تربیت معلم فکور، فصلنامه مطالعات برنامه درسی، ۱ (۳).
- انوشه، حسن (سرپرست) (۱۳۷۶). دانشنامه ادب فارسی، ج ۲، تهران: سازمان چاپ و انتشارات.
- بصیرزاده، ا. (۱۳۹۱). بررسی توصیف و کارکردهای آن در رمان. مجله ادب پژوهی، ۱ (۱۹): ۱۰۳-۷۷.
- تلخابی، محمود و فقیری، محمد (۱۳۹۳). تحلیل گفتمان کارورزی. آموزشنامه دانشگاه فرهنگیان. ۱ (۵): ۱۳-۸.
- تولان، مایکل جی. (۱۳۸۳). درآمدی نقادانه زبان شناختی بر روایت، ترجمه ابوالفضل حری، تهران: بنیاد سینمایی فارابی.
- جزوه آموزشی استادان راهنمای کارورزی کشور با رویکرد تربیت معلم فکور (۱۳۹۳). واکاوی تجربیات شخصی، روایت های تمرینی. درس نامه آموزشی: کارورزی ۲، درس ۱. استان البرز: کرج. شورای کارورزی دانشگاه فرهنگیان.
- جزوه آموزشی استادان راهنمای کارورزی کشور با رویکرد تربیت معلم فکور (۱۳۹۳). طراحی فعالیت های یادگیری. درس نامه آموزشی: کارورزی ۲، درس ۲. استان البرز: کرج. شورای کارورزی دانشگاه فرهنگیان.
- حبیب زاده، شیرین دخت (۱۳۹۳). کند و کاو در نحوه اجرای طرح جدید کارورزی (مصاحبه با آمنه احمدی). آموزشنامه دانشگاه فرهنگیان. ۱ (۴): ۵-۳.
- حیدری نقدعلی، ژیلا (۱۳۹۳). تمرین روایی در خدمت گذر از مشاهدات شاگردانه به سوی تفکر نقادانه. آموزشنامه دانشگاه فرهنگیان. ۱ (۴): ۱۳-۶.

- شورت، ادموندسی. (۱۳۸۷). روش‌شناسی مطالعات برنامه‌درسی، ترجمه: محمود مهر محمدی و همکاران. تهران: انتشارات سمت.
- ذکایی، م. (۱۳۸۷). روایت، روایت‌گری و تحلیل‌های شرح حال نگارانه. پژوهش‌نامه علوم انسانی و اجتماعی، ویژه‌پژوهش‌های اجتماعی، (۱) ۳۰-۱.
- طلوعی، وحید؛ خالق پناه، کمال. (۱۳۸۷). «روایت‌شناسی و تحلیل روایت». مجله‌خوانش. (۹) ۵۱-۴۵.
- علوی مقدم، م. (۱۳۸۷). نقد روایت‌شناختی سه داستان کوتاه نادر ابراهیمی. مجله ادب پژوهی، (۶): ۱۶۳-۱۷۸.
- کادن، جی. ای. (۱۳۸۰). فرهنگ ادبیات و نقد، ترجمه کاظم فیروزمند، تهران: شادگان.
- کالر، جانانان (۱۳۸۲). نظریه ادبی، ترجمه فرزانه طاهری، تهران: نشر مرکز.
- مارتین، دالاس (۱۳۸۲). نظریه‌های روایت، ترجمه محمد شهباء، تهران: هرمس.
- میرصادقی، ج. (۱۳۹۱). زاویه دید در داستان. تهران: انتشارات سخن.
- وبستر، راجر (۱۳۸۲). پیش‌درآمدی بر مطالعه نظریه ادبی، ترجمه الهه دهنوی، تهران: سپیده سحر.
- Barthes, R. (۱۹۹۷). Introduction to the structural analysis of narratives, in Image, music, taste. London: Fontana.
- Bukaliya, R. (۲۰۱۲). The potential benefits and challenges of internship programs in an ODL institution: a case for the Zimbabwe open university. International journal on new trends in education and their implications, ۳ (۱), ۱۱۸-۱۳۳.
- Bukaliya, R. (۲۰۱۲). Assessing the effectiveness of student representative councils in open and distance learning: a case for Zimbabwe in open university. International journal on new trends in education and their implications, ۳ (۱), ۸۰-۹۰.
- Connelly, F. M., & Clandinin, D. J. (۱۹۹۰). Stories of experience and narrative inquiry. Educational researcher, ۱۹(۵), ۲-۱۴.
- Connelly, F. M., & Clandinin, D. J. (۲۰۰۰). Narrative inquiry: Experience and story in qualitative research. Educational Researcher. San Francisco: Jossey-Bass, (۶), ۹۴-۱۱۸.
- Dewey, J. (۱۹۲۹). The Sources of a Science of Education, New York: Horace Liveright.

- Feldman, A. (۲۰۰۳). Validity and quality in self-study. Educational Researcher, ۳۲(۳), ۲۶-۲۸
- Gernert, D. (۲۰۰۰). Toward a closed description of observation process. Biosystems, ۵۴(۳), ۱۶۵-۱۸۰.
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. (۱۹۸۵). Naturalistic inquiry. Beverly Hills, CA: Sage Publications
- Merrit, R. (۲۰۰۸). Student internship. EBSCO Re. search Starters. EBSCO publishing Inc , ۱-۸.
- Rosenthal, G. a.-R. (۲۰۰۴). The analysis of narrative biographical interviews. in U. Flick, et al. (eds) A companion to qualitative research, London: Sage, ۲۵۹-۲۶۶.
- Ruhanen, L. a. (۲۰۱۳). A foreign assignment: internships and international students . journal of hospitality and tourism management, ۲۰ , ۱-۴.
- Salerni, A. (۲۰۱۳). Narrative writing and university internship program . Procedia social and behavioral sciences ۱۴۰ , ۱۳۳-۱۳۷.
- Wyrick, J. (۲۰۰۸). Steps to writing well. Thomson.Wadsworth, tenth Edition, ۱